

FruitVeB Bulletin

zöldség-gyümölcs ágazati jelentés
2024

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

FruitVeB Bulletin

zöldség-gyümölcs ágazati jelentés
2024

Tartalom

FruitVeB és NAK elnöki köszöntő	7
A 2024-es év agrometeorológiai áttekintése	11
Bevezetés – ágazati körkép	14
Gyümölcstermesztés – Alma	21
Európai Unió	21
Körte	29
Európai Unió	29
Magyarország	32
Meggy	35
Európai Unió	35
Magyarország	36
Cseresznye	41
Európai Unió	41
Magyarország	44
Kajszi	47
Európai Unió	47
Magyarország	50
Őszibarack	53
Európai Unió	53
Szilva	59
Európai Unió	59
Magyarország	62
Dió	65
Európai Unió	65
Magyarország	68
Szamóca	71
Európai Unió	71
Magyarország	75
Zöldségtermesztés – Csemegekukorica	81
Európa	81
Magyarország	82
Zöldborsó	85
Európai Unió	85
Magyarország	87
Görögdinnye	91
Európai Unió	91
Magyarország	93
Fejeskáposzta	97
Magyarország	99
Paradicsom	103
Európai Unió	103
Fürtös paradicsom	109
Ipari paradicsom	110

Paprika	113
Európai Unió	113
Hajtatott paprika	115
Magyarország	117
Konzervuborka	121
Európai Unió	121
Magyarország	121
Kigyóuborka	125
Európai Unió	125
Magyarország	129
Vöröshagyma	133
Európai Unió	133
Magyarország	136
Fokhagyma	139
Európai Unió	139
Magyarország	141
Sárgarépa	143
Európai Unió	143
Magyarország	146
Gyökérpetrezselyem	149
Torma	151
Magyarország	151
Gombatermesztés	155
Magyarország	156
Feldolgozóipar	161
Léipar	161
Hűtőipar	163
Konzervipar	164
Közreműködő tag TÉSZ-eink	171

Összeállította:

Dr. Apáti Ferenc elnök
Varga István alelnök – szántóföldi zöldségtermesztés
Gubacsi Zoltán alelnök – hajtattott zöldségtermesztés
Dr. Takács Ferenc alelnök – gyümölcstermesztés
Sebesta Péter alelnök – feldolgozóipar
Nagypéter Sándor alelnök – TÉSZ-ek
Kovács Attila Viktor – HungaroMet, agrometeorológus

Szerkesztő:

Kiss Nikoletta, Elek Hajnalka - DE-MÉK PhD hallgatók
Dr. Dorogi Dóra Anikó, Kocsis Márton, Dr. Tóth-Kurmai Viktória - gazdasági elemzők, FruitVeB

Kiadja:

FruitVeB Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet - 1119 Budapest, Mohai út 38.
és a **Nemzeti Agrárgazdasági Kamara**

Együttműködő partner:

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Szakmai partnerek:

HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt.
AKI Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft.
Agrárminisztérium

Közreműködők:

Apostol Tamás
Babic Szabolcs
Badenszki László
Balog-Vig László
Baráth Lajos
Becsey Zoltán
Benedek Sándor
Boros László
Bráj Róbert
Buleca Csaba
Christian Gamsjäger
Cziráki Imre
Cseke Zoltán
Csengő Miklós
Csizmadi Imre
Csizmadia György
Csizmadia Tamás
Dorcsinecz Balázs
Dorcsinecz Balázs
Dr. Csihon Ádám
Dr. Sipos Marianna
Dr. Székely Dóra
Engelhardt Ádám
Erdélyi Sándor
Faragó László
Feczák Tamás
Ficsór Béla
Földesi István
Fülöp Gábor
Fülöp Gáborné
Gábor Tamás
Gulyás János
Gyuris Mihály
Jancsik Péter
Juhos Csaba

Kálmán András
Kaponyás Ilona
Kelemen Péter
Kicska Tibor
Kiss Gábor
Kovács Attila Viktor
Kovács János
Ledó Ferenc
Lehoczky István
Lengyel Adrián
Mihályi Botond
Nemes-Nagyné Vas Andrea
Papp István
Papp József
Péter Mihály
Pethő András
Roszik Attila
Roszik Tamás
Sándor László
Schmidt Szilárd
Szabó Béla
Szabó József
Szabó Péter
Széll István
Szőke-Kis Zoltán
Tamás Gábor
Tóth László
Tömösváry Máté
Turu Sándor
Varga István
Vass Károly
Veress Zsolt
Versegi Viktor
Volenszki Tamás
Zsótér Géza

*Köszönettel tartozunk mindenkinek,
aki véleményével, tapasztalatával,
meglátásaival és idejével hozzájárult
a kiadvány elkészüléséhez.
Nagyon köszönjük!*

FruitVeB és NAK elnöki köszöntő

Tisztelt Olvasó!

Ön a FruitVeB Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara közös kiadványát, a 2024. évi zöldség-gyümölcs ágazati bulletint tartja a kezében. Ezt a kiadványt elsősorban termelőknek, feldolgozóknak, kereskedőknek, TÉSZ-eknek, az ágazat háttérpári szereplőinek, döntéshozóknak, kutatóknak, valamint mindazoknak ajánljuk, akik közvetlenül vagy közvetetten érintettek a szektor működésében.

Célunk, hogy bemutassuk a 2024-es év termelési és feldolgozási folyamatait, piaci tendenciáit, külkereskedelmi adatait, valamint feltárjuk a fejlődési lehetőségeket és a felmerülő kihívásokat. A hazai helyzetismertetés mellett nemzetközi kitekintést is adunk, külön figyelemmel az Európai Unió és a világpiac folyamataira. Az egyes szakágazatok elemzése a meghatározó piaci szereplők tapasztalataira és véleményére épül, gyakorlati szempontokat is hangsúlyozva.

Ezúton is hálásan köszönjük mindazok munkáját és támogatását, akik hozzájárultak a kiadvány elkészítéséhez. Bízunk abban, hogy összeállításunk értékes szakmai tájékoztató pontként szolgál, és elősegíti a megalapozott döntéshozatalt, valamint az ágazat fejlődését.

Dr. Apáti Ferenc
elnök, FruitVeB

Papp Zsolt György
elnök, NAK

INNOVÁCIÓT ÉS DIGITALIZÁCIÓT TÁMOGATÓ EGYSÉG

Kik vagyunk mi?

Az Innovációt és Digitalizációt Támogató Egység (ITE) az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) és a Nemzeti KAP hálózat részeként azon dolgozik, hogy az agrárszektor szereplőit összekapcsolja naprakész tudással, technológiai újításokkal és innovációs lehetőségekkel. Célunk, hogy gyakorlati tapasztalat és elméleti tudás találkozásával ösztönözzük a termelők, kutatók, oktatók és döntéshozók közös gondolkodását és együttműködését.

Legyél Te is a közösségünk tagja!

Az agrárium jövője rajtatok múlik – a ti lendületek, innovatív gondolkodásotok és nyitottságotok lehet a kulcsa annak, hogy az ágazat ne csak túlélje a kihívásokat, hanem élére is álljon a változásnak. Az ITE nemcsak lehetőségeket kínál, hanem közösséget is épít, amelyben tanulhatsz, kapcsolatokat építhetsz és valóban alakíthatod a vidéki térségek jövőjét. Mert az agrárium nem csak termelésről szól – hanem közösségről, tudásmegosztásról és jövőformálásról!

Milyen lehetőségeket biztosítunk neked?

- Hazai és nemzetközi üzemeltetéseken való részvételt az ITE és az EU KAP hálózat szervezésében
- Az ötlettől a megoldásig – eszközöket és módszereket az innovációs gondolkodáshoz
- Kapcsolat és tapasztalat szerzést nemzetközi projekteken keresztül
- Szakmai eseményekről való tájékoztatást
- EIP operatív csoportok előkészítését és nyomonkövetését

Látogass el weboldalunkra!

Iratkozz fel hírlevelünkre!

ÖN&

a Közös Agrárpolitika

**& K&H agrárhitelek
& kamattámogatás**

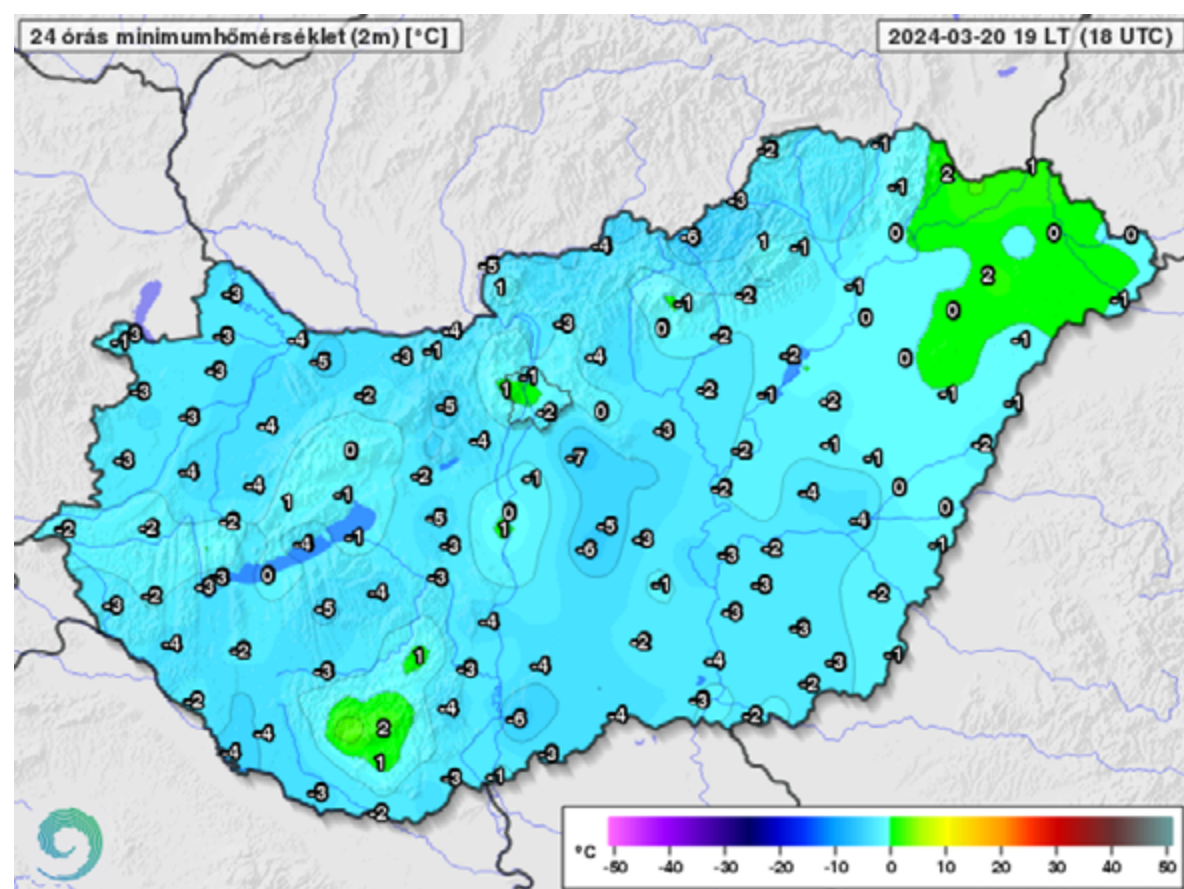

A 2024-es év agrometeorológiai áttekintése

A hőmérséklet 2024-ben is magasabban alakult az 1991-2020 közötti időszak átlagánál, sőt - 2023-hoz hasonlóan - 1901 óta a legmelegebbnek adódott ez az év is. Egyedül a november volt számottevően hűvösebb a szokásosnál, az összes többi hónap hőmérséklete meghaladta a sokéves átlagot, az attól vett eltérés februárban, márciusban, júliusban és augusztusban elérte vagy meghaladta a három fokot is. 2024 februárjának átlaghőmérséklete 7 fokkal volt magasabb a sokéves átlagnál, 1901 óta ez volt a legenyhébb február, és ilyen magas pozitív anomália azóta még nem fordult elő egyetlen hónapban sem. Ebből adódóan a vegetációs időszak igen korán elkezdődött, a korai csonthéjasok nedvkeringése már a hónap közepén megindult, a rügyek megpattantak, majd február végén délen már virágozni kezdtek. Bár márciusban is folytatódott az átlagosnál jelentősen melegebb időjárás, de tavaszi fagyok ebben az évben is kialakultak. Március első felében csak kevés helyen, és gyenge fagyok jelentkezték, március 20-a környékén azonban csaknem országsszerte fagypont alatti hőmérsékletek állították komoly fagyvédelmi feladatok elé a gyümölcsstermesztő gazdákat (1. ábra).

Április harmadik dekádjában is többfelé érték gyenge fagyok a jellemzően már elvirágzott gyümölcsfákat, és talajmenti fagyok még a májusi fagyosszentek idején is kialakultak. Április második fele 3-6 Celsius fokkal hidegebb volt a szokásosnál, de a tavaszt összességében 2, néhol 3 fokos pozitív hőmérsékleti anomália jellemezte. Korán el lehetett kezdeni a tavaszi vetést, és a növények fenológiai fázisai később is a megszokottnál két-három héttel korábban következtek be. Nyáron hosszan elhúzódó, erős hőhullámokban volt részünk. Július közepén a 10 napos átlaghőmérséklet 25C° és 30C° között alakult. A hőség jelentős hőstresszt okozott minden élőlény számára. A kukoricára április 1-től számolt hőösszeg már július utolsó dekádjában országsszerte 1000 foknap fölött alakult, nyári növényeink három héttel előrébb tartottak a fejlődésben a szokásosnál. A gyümölcsök érése is hamarabb következett be ezen a nyáron, valamint a szüret is jóval előbb kezdődött a szokásosnál. Az első fagyok azonban a fagyzugos helyeken elég korán, szeptember-október fordulóján jelentek meg, és a talajmenti fagyok ekkortól már többé-kevésbé rendszeressé váltak. Az első két méteres magasságban mért fagyok már októberben kialakultak, ugyanakkor napi hőingás mellett, a hónap végén még 20 C° körüli maximum értékeket is mérhettünk. November elején esett vissza jelentősen a hőmérséklet, de igazán komoly, növényvédelmi szempontból is jelentős fagyok december végéig sem jelentkezték.

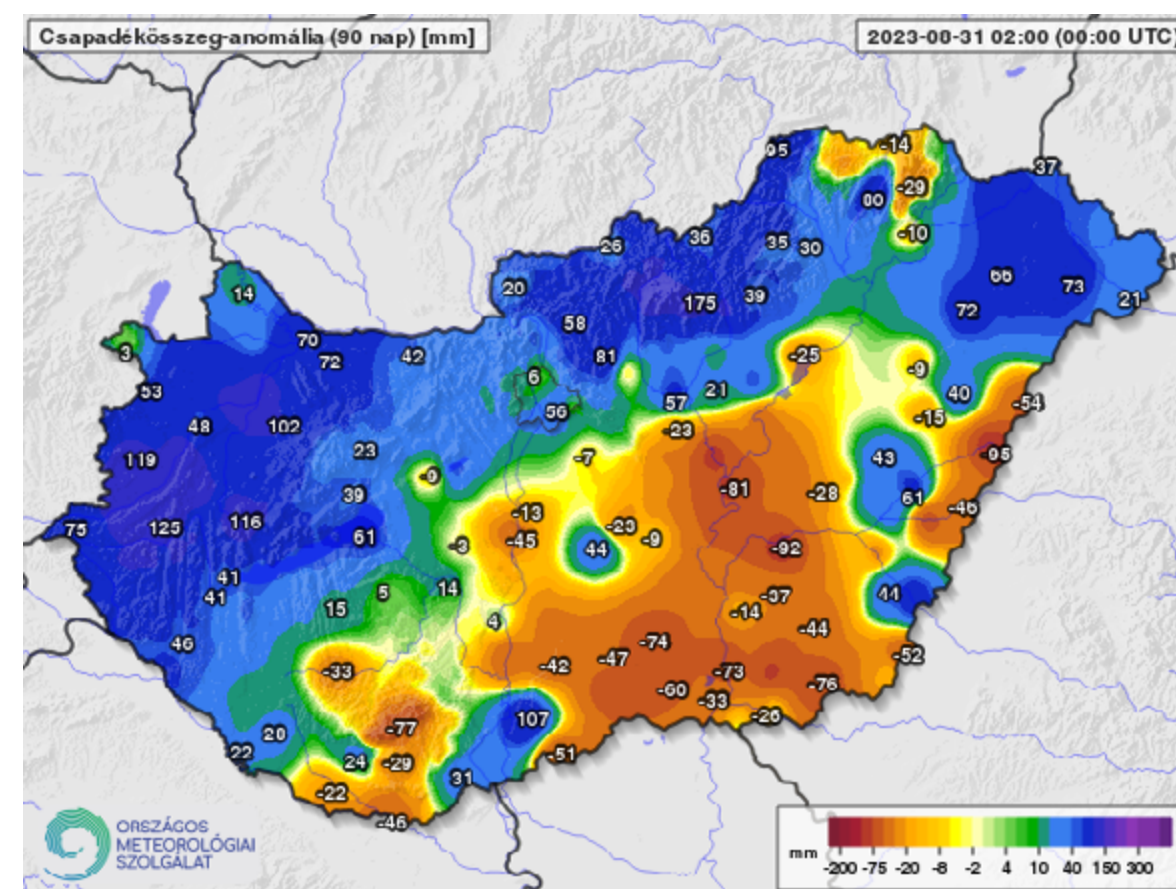

Napi minimumhőmérsékletek 2024. 03. 20-án

Csapadék kevesebb hullott a sokéves átlagnál, a legjelentősebb csapadékhiány éppen a legnagyobb pozitív hőmérsékleti anomáliát mutató hónapokban fordult elő. A csapadékhullásra jellemző volt még a nagy időbeli változékonyság, az akár heteken át tartó csapadékos időszakokat hosszan tartó száraz, aszályos periódusok követték. Országos átlagban a legtöbb csapadék szeptemberben hullott.

A 2023-as ősz második és a tél első fele rendkívül csapadékos volt, ezért az őszi vetéseket leginkább a tartós belvízborítás veszélyeztette a 2023/24-es télen. Januárban azonban fokozatosan csökkent a csapadékhajlam a február pedig már az ország nagy részén kimondottan száraz volt. A felszín közeli talajréteg az északi országrész kivételével sokat veszített nedvességtartalmából, az Alföld déli, délkeleti felén meglehetősen kiszáradt. A belvízfoltok azonban csak igen lassan zsugorodtak az Alföldön. A nyugati országrész kivételével márciusban is kevesebb csapadék hullott a sokéves átlagnál, így a nyári növények vegetációs időszaka országsszerte aszályos körülmények között kezdődött. Április közepén érkezett csak meg az eső, ami jól jött azzal együtt is, hogy a gyakran nedves állományokban a gombás megbetegedések is kedvező körülményeket találtak. Április utolsó hetétől azonban visszatért a száraz idő, és május első felében is csak elszórt záporok öntöztek, pedig a fejlődésben két-három héttel előrébb járó szántóföldi kultúráknak nagy szüksége lett volna az aranyat érő májusi esőkre. A hónap közepére az Alföldön és a Dunántúl északi felén ismét aszályos körülmények alakultak ki.

A más években nyár elejére eső, Medárd nap környékén kezdődő záporos, zivataros időszak 2024-ben május közepén kezdődött. A csapadékos idő egy hónapon át tartott, a felhőszakadások és jégesők azonban sajnos megdőlt és vízben álló kalászos táblákat is eredményeztek. A csapadék konvektív jellege miatt elég nagy területi különbségek alakultak ki a lehullott mennyiségben: az egy hónapos időszak során 40 és 180 mm közötti mennyiség esett. Ezzel együtt az Alföld déli Nyári és keleti tájain június közepére is maradtak aszályos területek, hazánk jelentős részén azonban kellően

Növényekre vonatkozó mezőgazdasági aszályszint 2024. szeptember 4-én

átmedvesedett a talaj. Június közepétől szárazabb időszak kezdődött, ami egész nyáron át kitartott. Júliusban a Dunántúl északi felén és a középső országrészben még 10 mm sem hullott, és a csapadékosabb alföldi, északi- és délnyugat-magyarországi tájakon is csak 40-70 mm-t mérhettünk. A felső egy méteres talajréteg nedvességtartalma jelentősen csökkent a hónap folyamán. Augusztusban a nyugati és az északi országrészben esett több, jellemzően 30-60 mm közötti mennyiség, míg az Alföld déli és középső tájain többfelé 5 mm alatt maradt a havi csapadékösszeg. A felső egy méteres talajréteg csak a nagyobb felhőszakadások által érintett foltokban nem volt kritikusán száraz, de hazánk túlnyomó részén nagyfokú vagy súlyos aszály alakult ki a hónap végére. (2. ábra)

Augusztusban nem csak szántóföldi növényeink, hanem a természetes vegetáció is gyors ütemben kezdett száradni, és a hónap második felében ez már az erdők állapotán is megmutatkozott. Szeptember második hetében fordult ismét esőre az idő, és a csapadékos időszak kisebb megszakításokkal egy hónapon át tartott. Ez alatt a harminc nap alatt a sokéves átlag többszöröse hullott le, jellemzően 100-150 mm, a délkeleti országrészben 80-100 mm. Ezek az esők gyakran hátráltatták a betakarítást és az őszi vetést. Az NDVI műholdas vegetációs index szeptember második felére vonatkozó térképei szerint a megszokottól eltérően, jelentősen nőtt a zöld tömeg mennyisége ebben az időszakban, főként a rétek, legelők sarjadtak újra. Október közepén egy hónapon át tartó csaknem teljesen száraz időszak vette kezdetét, ami kedvezett a talajmunkák elvégzésének. November elejére azonban egyre jobban kiszáradt a talaj felső, az őszi gabonák gyökérzete által érintett rétege. A fordulat a csapadékban november közepén következett be, országos, a Kisalföld kivételével kiadós eső érkezett, amit két nappal később hazánk jelentős részén havazás követett. Az év végére délnyugaton a felső egy méteres, míg máshol a felső fél méteres talajréteg került közel telített állapotba. A napfénytartam éves összege országsszerte jelentősen meghaladta a sokéves átlagot, jellemzően 8-13%-kal, azaz többnyire 250-350 órával süttött többet a nap a megszokottnál.

Bevezetés – ágazati körkép

A hazai zöldség-gyümölcs termelés az utóbbi 5 évben 1,8-2,2 millió tonna közé állt be, ami relatíve jelentős visszaesés a 2000-2010 közötti időszak 2,5 millió tonna körüli termelésével szemben. A zöldségek és gyümölcsök együttes termelési értéke (az elsődleges termelés szintjén) az utóbbi öt évben 300 milliárd Ft-ról 475 milliárd Ft-ra emelkedett (a gyümölcsöké 100 milliárd Ft-ról mindössze 125 milliárd Ft-ra változott, míg a zöldségeké 200 milliárd Ft-ról 350 milliárd Ft-ra növekedett). Két évtizedes távlatban mintegy 20-25%-os mennyiségi csökkenés mellett hozzávetőlegesen 200%-kal emelkedett az ágazat értéktermelése. Mindezen folyamatok mellett a zöldség-gyümölcs ágazat veszített a mezőgazdaságon belüli súlyából: az ágazat a mezőgazdaság termelési értékéből 13-15%-kal részesedett az ezredfordulón, ami az utóbbi években már csak 10-11%-ot tesz ki (2023-ban 371 milliárd Ft a mezőgazdaság 3 828 milliárd Ft-os termelési értékéből).

A zöldségek és gyümölcsök exportált mennyisége a 2015-2018. időszak 300-350 ezer tonna mennyiségéről jellemzően 200 ezer tonna magasságára esett vissza a 2020-2022. közötti időszakban. Mindeközben az importunk ugyanezen időszakok összevetésében jelentősen növekedett: 200-250 ezer tonnáról 350-400 ezer tonnára. Ennek megfelelően a mennyiségben mért export-import egyenleg +100 ezer tonnáról mintegy -150 ezer tonnára esett vissza. Értékben is hasonló változás következett be: miközben az exportált zöldségek-gyümölcsök értéke 2015-2023. között 70 milliárd Ft-ról mindössze 100 milliárd Ft-ra emelkedett, addig az import a 60 milliárd Ft-ról 150 milliárd Ft-ra nőtt. A külkereskedelmi egyenleg +10 milliárd Ft-ról -50 milliárd Ft-ra zuhant.

A hazai szabadföldi zöldségtermesztés tehát jelentős területi és mennyiségi visszaesést szenvedett el az EU-csatlakozás óta, bár az utóbbi néhány évben a csökkenő termőterületek mellett stagnálnak a mennyiségi mutatók. Stagnálni vagy növekedni csak a periférikus jelentőségű kisebb szakágazatok (spárga, tökfélék, padlizsán, cékla, saláta, sárgarépa, ipari paradicsom) vagy a kevésbé tőke- és munkaerő-igényes ágazatok (csemegekukorica, zöldborsó) voltak képesek, mely utóbbiak szaktudás-igénye is mérsékeltebb olyan tekintetben, hogy kisebb a termesztéstechnológiai kockázat mértéke. A tőke-, munkaerő- és tudásintenzív kultúrák területe viszont 30-50%-kal esett vissza, a szakágazatok többsége pedig néhány száz vagy 1-2 ezer hektáros ágazattá zsugorodott. A hajtattott zöldségtermesztésben tíz évvel ezelőtt 2 600 hektár fizikai termőfelülettel rendelkezünk, ami – a kettős hasznosítás miatt – megfelelt kb. 3 100 hektár technológiai felületnek. A hajtattott zöldségek technológiai felülete tíz év alatt 2 400 hektárra csökkent, de a termelési színvonal folyamatos és jelentős emelkedésének köszönhetően a termésmennyiség érdemben nem változott.

A hazai gyümölcstermesztés termelési volumene semmilyen érdemi növekedést nem mutatott az elmúlt másfél évtizedben. Az ágazatnak jó indikátora, hogy a hazai klimatikus adottságokat legkevésbé toleráló, illetve legnagyobb szaktudás-, tőke- és munkaerő-igényű fajok termelése esett vissza leginkább: a málna, a szeder, a fekete ribiszke és a köszméte termesztése gyakorlatilag megszűnt, de jelentős visszaesést szenvedett el az alma, a körte és az őszibarack is, mely utóbbiak az EU legjelentősebb gyümölcskultúrái. Növekedni mindössze a dió, a bodza, valamint a szamóca, a cseresznye és a kajszi volt képes. Előbbi kettő a relatíve extenzív jellege, alacsony szaktudás-, tőke- és munkaerő-igénye miatt, utóbbi három pedig alapvetően jó piaci pozícióinak és jövedelmezőségének köszönheti előrelépését, bár a munkaerőhiány és az időjárási káresemények az utóbbi néhány évben ezekben is egyre inkább gátolják a fejlődést. Az összes többi gyümölcsfaj termelési volumene stagnál vagy enyhén csökkent.

A zöldségágazat relatív termelési színvonala – az előrehaladottabb piaci letisztulásnál fogva – jóval kedvezőbb, mint a gyümölcstermesztésé: zöldségfajtól függően jellemzően 60-80%-os értékeket tapasztalunk, ami azt jelenti, hogy az országos átlaghozamok 20-40%-kal maradnak el a jó színvonalától. A zöldségek termelési színvonala nem változik a különböző időszakok között, vagyis képes volt lépést tartani a kor elvárásaival. A hazai gyümölcstermelés termelési színvonala meglehetősen negatív képet mutat: a jellemző értékek 30-50% között mozognak, vagyis az országos átlag 50-70%-kal marad el a jó színvonalától. Ágazati átlagban az elmúlt két évtizedben érdemben nem változott a helyzet, ami komoly hatékonysági problémákat vet fel: a kor elvárásaihoz relativizálva az 1980-as évek színvonalán sem vagyunk. Az ágazat gyenge termelési színvonalát nem csak a fajlagos hozamokon keresztül tapasztaljuk: a hazai ültetvények 70-75%-a öntözetlen, fagyvédelemről mindössze kb. 5 000 hektáron, jégvédelemről mintegy 4 000 hektáron beszélhetünk. A hazai 80 000 hektáros ültetvényfelület 40-50%-a korszerűtlen, potenciálisan versenyképtelen, 25-30%-a jelenleg nem eléggé hatékony, de fejleszthető, míg a maradék 25-30%-a – mely néhány száz termelő vállalkozást jelent – tekinthető igazán professzionális, versenyképes felületnek.

A hazai zöldség-gyümölcs ágazat szervezettsége érdemben semmit nem fejlődött az elmúlt tíz évben: a TÉSZ-ek „részesedése” a termőterületből 6 százalékponttal csökkent, a kibocsátás vonatkozásában 4 százalékponttal emelkedett, a TÉSZ-tagok száma pedig harmadára redukálódott. Utóbbi folyamat mögött azonban egy kíváncsító koncentráció, illetve letisztulás áll. Mindezen folyamatok alapvetően a versenyképességünk növekedésének gátját képezték a piacra jutás oldaláról. E tekintetben versenyképességünk szinte semmit sem javult.

A jövőbeni fejlődés tekintetében kritikusabb helyzetben a gyümölcstermesztés van, bár sok munka vár a zöldségtermesztőkre is. A gyümölcságazat jelenlegi helyzeténél fogva szinte elkerülhetetlen, hogy sok idős vagy korszerűtlen ültetvény ki fog esni a piacról, ami jelentheti akár azt is, hogy a következő néhány évben az ültetvényfelület harmada és a gyümölcstermelő vállalkozások 40-60%-a eltűnik a piacról. Ezek a negatív ágazati folyamatok gyakorlatilag elkerülhetetlenek, a tőkeszegény és korszerűtlen gazdaságok esetében mára lényegében nem maradt megoldás. A zöldségtermesztésben sem áll meg a „piaci letisztulás”, bár ott jóval mérsékeltebb hatásokkal lehet számolni. Az – elkerülhetetlennek tűnő – és sajnálatosan negatív tendenciák mögött azonban ágazati szinten meg kell látnunk a lehetőséget is. A korszerűbb, fejlesztésre még képes vállalkozások most „beszállhatnak” a kieső vállalkozások kieső árualapja okozta piaci űrbe.

Termékek	Termőterület (hektár)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Szabadszabaddföldi paprika	1 100	1 080	970	831	657	640	637	589	798	1 062	953	947
Fűszerpaprika	1 784	2 141	2 556	2 055	1 879	1 781	1 710	1 556	1 531	1 140	950	1 293
Szabaddföldi paradicsom	438	850	1 239	1 042	1 634	1 676	1 576	1 533	1 622	1 417	1 465	1 675
Görögdinnye	5 650	6 000	4 653	5 600	4 829	4 387	4 787	3 830	3 210	2 587	2 821	3 665
Sárgadinnye	560	515	458	478	466	431	450	438	482	351	492	436
Fejeskáposzta	2 520	2 200	1 698	1 854	2 987	2 077	2 167	2 161	1 914	1 982	1 049	1 074
Kelkáposzta	490	410	288	596	684	646	635	625	678	510	129	189
Kínai kel	126	140	137	132	104	97	78	74	71	71	75	18
Karfiol és brokkoli	760	680	451	920	1 062	998	733	752	723	760	158	141
Sárgarépa	1 140	1 180	1 234	1 475	1 292	1 252	1 537	1 512	1 725	1 299	1 458	1 070
Gyökérpetrezselyem	1 680	1 850	1 556	1 731	1 478	1 150	1 591	1 409	1 392	1 168	1 305	1 033
Pasztinák	130	150	124	200	186	64	137	123	67	62	56	56
Gumós zeller	295	310	282	278	254	217	210	450	210	186	176	160
Cékla	290	350	266	227	233	216	261	239	230	343	350	196
Torma	1 300	1 410	1 332	1 468	1 178	1 106	1 318	1 423	1 267	1 194	1 228	1 259
Spárga	1 200	1 230	1 569	1 648	1 629	1 616	1 670	1 418	1 335	1 281	1 437	1 055
Vöröshagyma	2 350	2 250	1 819	1 963	1 738	1 470	1 704	1 591	1 574	1 394	1 415	1 755
Fokhagyma	1 200	1 150	1 076	915	974	1 169	941	797	796	778	672	578
Konzervuborka	560	550	535	512	520	453	398	392	350	364	370	380
Zöldborsó	14 890	17 300	23 422	23 784	21 946	20 299	19 165	19 878	19 868	17 973	18 877	14 065
Csemegekukorica	30 786	30 309	32 381	36 408	36 623	37 319	36 970	38 195	37 288	34 074	31 952	28 302
Zöldbab	1 508	1 288	1 389	1 295	1 310	1 414	1 071	1 330	1 014	895	1 232	1 039
Salátafélék *	530	540	484	652	628	596	650	660	665	660	660	427
Egyéb zöldségféle	n.a.	n.a.	4 982	5 855	6 285	4 040	4 808	5 547	4 942	4 901	4 415	4 492
Szabaddföldi zöldségek összesen	71 287	73 883	84 899	91 917	90 577	85 114	85 104	86 522	83 752	76 452	73 695	65 305
Hajtatatszabaddföldi paprika	1 530	1 550	1 554	1 478	1 453	1 428	1 395	1 280	1 098	1 114	1 090	1 030
Hajtatott paradicsom	414	420	380	388	393	365	360	352	312	324	330	335
Hajtatott ubroka	98	92	68	63	78	81	95	98	102	115	120	130
Hajtatott fejes káposzta	280	230	218	223	218	207	198	175	172	150	130	110
Hajtatott kínai kel	54	60	59	56	45	42	34	32	30	31	95	95
Egyéb káposztafélék**	420	390	256	312	239	258	241	222	432	410	400	380
Egyéb hajtatott zöldségféle	276	290	232	251	223	231	242	198	232	212	210	230
Hajtatott zöldségek összesen	3 072	3 032	2 767	2 771	2 649	2 612	2 565	2 357	2 378	2 356	2 375	2 310
Termesztett csiperkegomba	10,7	12,0	11,7	11,9	11,3	10,1	10,5	9,0	9,0	8,4	8,7	10,0
Termesztett laskagomba	8,5	8,5	8,6	8,5	8,5	8,5	8,3	8,7	8,6	8,5	8,8	7,0
Egyéb termesztett gomba	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,1	1,2	1,1
Termesztett gombafélék összesen	16,7	17,0	17,2	16,8	16,7	16,6	16,3	16,8	16,7	16,6	17,0	18,1
Hajtatott zöldség és gomba összesen	3 089	3 049	2 784	2 788	2 665	2 628	2 581	2 374	2 395	2 372	2 392	2 328
Zöldség összesen	74 376	76 932	87 683	94 706	93 242	87 742	87 685	88 896	86 147	78 825	76 087	67 633
Alma	26 069	26 700	26 135	26 080	24 928	24 701	24 689	24 122	23 178	21 511	20 609	20 377
Körte	2 482	2 460	2 381	2 390	2 263	2 181	2 178	2 113	2 094	1 852	1 865	1 886
Cseresznye	2 680	2 710	2 624	2 801	2 761	2 787	2 898	2 894	2 857	2 667	2 588	2 515
Meggy	15 320	15 200	13 743	14 096	14 088	14 211	14 342	14 222	13 940	12 985	12 467	12 022
Kajszi	3 988	3 930	5 025	5 169	5 347	5 442	5 777	5 711	5 628	5 285	5 040	4 955
Őszibarack és nektarin	4 096	3 980	3 799	3 726	3 535	3 315	3 175	3 108	3 016	2 744	2 579	2 390
Szilva	7 750	7 650	6 819	6 649	6 501	6 444	6 551	6 441	6 297	6 007	5 859	5 770
Szamóca	724	786	742	761	762	697	637	550	547	635	656	704
Piros ribizske	1 370	1 180	1 444	1 387	1 338	1 257	1 226	1 181	1 122	898	817	767
Dió	5 870	6 120	5 928	6 491	6 925	7 130	8 321	8 372	8 363	9 251	9 686	8 775
Homoktövis	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	383	411	413	398	429	420	410
Termesztett bodza	4 560	4 780	5 163	6 020	6 519	6 493	6 451	6 211	5 739	6 095	6 013	5 824
Egyéb gyümölcsféle	4 375	4 159	4 908	5 965	6 623	6 299	6 499	6 422	6 316	7 982	5 527	4 376
Gyümölcs összesen	79 284	79 655	78 710	81 534	81 590	80 957	82 744	81 347	79 097	77 912	74 126	70 771
Mindösszesen	153 660	156 587	166 392	176 240	174 832	168 699	170 429	170 243	165 244	156 737	150 213	138 404

* Védett és növényházi termesztés

** Karfiol, karalábé

Termékek	Termésmennyiség (ezer tonna)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Szabaddföldi paprika	34,0	38,0	28,6	27,9	32,0	29,2	18,2	16,4	19,5	26,5	23,3	23,2
Fűszerpaprika	12,0	26,3	20,0	21,4	19,8	18,0	17,8	16,7	13,4	9,8	10,0	12,3
Szabaddföldi paradicsom	32,7	68,3	91,9	79,2	111,6	107,5	112,0	104,5	101,0	86,0	117,0	117,3
Görögdinnye	218,0	245,0	195,4	205,8	212,0	158,0	194,0	144,0	131,0	126,0	121,0	152,8
Sárgadinnye	16,8	17,0	14,7	15,8	17,5	9,9	11,1	11,0	12,9	10,2	14,0	14,0
Fejeskáposzta	45,4	46,2	42,5	49,1	52,0	37,8	48,9	43,6	45,2	47,5	26,0	21,5
Kelkáposzta	9,8	9,9	7,2	15,5	18,2	16,7	16,2	16,4	17,9	13,4	3,6	4,3
Kínai kel	5,6	6,7	6,2	5,8	4,8	4,5	3,6	3,5	3,5	3,6	3,5	0,8
Karfiol és brokkoli	12,2	12,2	8,1	17,5	19,0	19,9	19,5	19,1	19,6	19,0	4,0	3,4
Sárgarépa	50,4	56,7	61,7	70,8	68,0	56,4	54,8	58,6	68,3	54,0	60,6	43,9
Gyökérpetrezselyem	46,3	53,6	46,7	53,7	52,0	31,7	49,8	44,8	43,2	39,0	47,0	25,8
Pasztinák	4,3	5,0	4,3	7,2	9,5	2,9	5,1	4,8	2,5	2,5	2,2	1,4
Gumós zeller	13,5	15,0	12,7	12,2	13,6	10,1	10,7	21,3	10,1	10,5	10,0	5,6
Cékla	11,0	13,4	10,6	9,3	11,5	9,1	12,6	12,1	11,5	29,4	30,0	8,8
Torma	11,0	13,5	13,3	16,6	12,0	9,9	11,0	12,1	10,9	10,2	11,5	11,3
Spárga	3,8	4,1	5,5	6,3	6,5	6,3	4,9	4,3	4,4	4,3	5,0	3,7
Vöröshagyma	62,0	64,0	54,6	65,0	65,0	43,8	57,8	65,2	61,7	70,2	74,0	79,0
Fokhagyma	7,8	8,0	7,5	6,6	7,0	8,2	7,5	6,8	7,0	7,0	6,0	4,9
Konzervuborka	33,6	33,0	32,1	30,7	31,2	27,2	23,9	23,5	21,0	21,8	22,2	22,8
Zöldborsó	78,0	72,3	117,1	137,9	128,0	72,4	92,8	102,3	94,3	84,3	113,0	56,3
Csemegekukorica	497,4	466,7	479,0	502,3	517,8	515,1	483,5	511,4	472,2	393,4	544,0	382,1
Zöldbab	11,8	9,9	10,7	11,1	11,0	11,3	8,0	10,6	9,1	6,4	9,5	7,8
Salátafélék *	35,0	39,0	33,9	45,6	43,8	41,0	37,0	38,5	37,5	37,0	38,0	23,5
Egyéb zöldségféle	24,0	25,6	41,2	16,9	33,5	51,2	45,6	94,5	100,4	106,0	98,2	92,0
Szabaddföldi zöldségek összesen	1 276,3	1 349,4	1 345,4	1 430,1	1 497,3	1 298,0	1 346,3	1 386,1	1 318,1	1 217,9	1 393,6	1 118,3
Hajtatott paprika	155,0	164,0	170,9	172,9	165,0	160,3	154,0	138,0	134,0	138,5	138,0	131,0
Hajtott paradicsom	100,0	112,0	111,9	128,8	131,8	132,9	139,0	135,0	124,0	125,0	128,0	120,0
Hajtott uborka	20,0	23,5	17,0	16,5	15,8	16,1	18,8	19,1	20,5	33,0	39,0	44,0
Hajtott fejes káposzta	12,5	13,4	12,0	11,7	11,5	10,8	10,2	9,2	9,3	8,5	7,4	6,2
Hajtott kínai kel	2,4	2,9	2,6	2,5	2,1	1,9	1,5	1,5	1,5	1,5	4,8	4,7
Egyéb káposztafélék**	8,0	8,3	5,1	6,9	5,0	5,1	5,0	4,8	8,9	8,4	9,0	8,8
Egyéb hajtatott zöldségféle	15,0	17,2	13,9	14,6	15,0	14,8	15,0	12,1	14,6	12,4	15,2	15,5
Hajtott zöldségek összesen	312,9	341,3	333,5	353,9	346,2	341,9	343,5	319,7	312,8	327,3	341,4	330,2
Termesztett csiperkegomba	24,8	27,5	27,0	27,4	25,9	23,2	24,1	20,8	20,7	19,3	20,0	23,0
Termesztett laskagomba	2,5	2,8	2,6	2,7	2,9	2,8	2,7	3,4	3,3	3,0	3,5	2,5
Egyéb termesztett gomba	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,35
Termesztett gombafélék összesen	27,5	30,5	29,8	30,3	29,0	26,2	27,1	24,5	24,3	22,6	23,8	25,9
Hajtatott zöldség és gomba összesen	340,4	371,8	363,3	384,2	375,2	368,1	370,6	344,2	337,1	349,9	365,2	356,1
Zöldség összesen	1 616,7	1 721,2	1 708,7	1 814,3	1 872,5	1 666,1	1 716,9	1 730,3	1 655,2	1 567,8	1 758,8	1 474,3
Alma	585,0	820,0	469,5	498,2	529,0	723,8	403,0	358,2	470,0	280,0	472,5	342,0
Körte	36,0	40,0	35,7	32,0	36,3	31,0	28,7	16,0	24,2	15,0	16,5	15,5
Cseresznye	15,0	18,0	15,7	18,5	15,4	16,9	10,8	5,5	5,5	12,2	12,0	12,5
Meggy	70,5	89,0	72,9	75,0	72,3	84,0	56,3	59,5	62,2	67,0	57,0	51,3
Kajszi	23,0	34,0	19,6	29,8	34,2	7,7	37,2	6,1	7,6	24,3	6,5	20,5
Őszibarack és nektarin	40,0	48,0	38,0	35,8	40,3	22,1	38,6	15,0	8,7	27,5	13,0	26,0
Szilva	60,0	78,0	61,4	55,9	57,0	76,8	65,1	24,0	43,0	60,0	45,3	57,0
Szamóca	7,5	10,0	8,9	7,8	5,8	6,9	5,1	6,5	5,7	7,2	7,5	8,1
Piros ribizske	7,0	8,8	8,7	8,0	8,3	7,8	7,2	7,0	7,0	5,6	5,0	5,0
Dió	7,8	9,4	8,9	9,1	9,0	12,1	12,5	8,0	7,4	9,1	8,5	5,3
Homoktövis	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	3,1	3,3	3,3	3,2	3,4	3,4	3,3
Termesztett bodza	11,0	15,0	15,5	19,3	20,1	21,3	22,0	16,0	17,0	18,3	16,0	14,6
Egyéb gyümölcsféle	27,3	32,8	45,2	46,5	38,4	52,9	31,1	17,0	31,8	10,4	31,0	25,9
Gyümölcs összesen	890,1	1 203,0	799,9	835,9	866,1	1 066,5	720,9	542,1	693,3	540,0	694,2	587,0
Mindösszesen	2 506,8	2 924,2	2 508,6	2 650,2	2 738,6	2 732,6	2 437,8	2 272,4	2 348,5	2 107,8	2 453,0	2 061,3

Termékek	Termésátlag (t/ha)											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Szabadföldi paprika	30,9	35,2	29,5	33,6	48,7	45,6	28,6	27,8	24,4	25,0	24,4	24,5
Fűszerpaprika	6,7	12,3	7,8	10,4	10,5	10,1	10,4	10,8	8,7	8,6	10,5	9,5
Szabadföldi paradicsom	74,7	80,4	74,2	76,0	68,3	64,1	71,1	68,2	62,3	60,7	79,9	70,0
Görögdinnye	38,6	40,8	42,0	36,8	43,9	36,0	40,5	37,6	40,8	48,7	42,9	41,7
Sárgadinnye	30,0	33,0	32,0	33,0	37,6	22,9	24,7	25,1	26,8	29,1	28,5	32,1
Fejeskáposzta	18,0	21,0	25,0	26,5	17,4	18,2	22,6	20,2	23,6	24,0	24,8	20,0
Kelkáposzta	20,0	24,1	25,0	26,0	26,6	25,9	25,5	26,2	26,4	26,3	27,9	22,5
Kínai kel	44,4	48,0	45,0	44,0	46,3	46,0	45,5	47,2	49,5	50,0	46,7	42,0
Karfiol és brokkoli	16,1	17,9	18,0	19,0	17,9	19,9	26,6	25,4	27,1	25,0	25,3	24,0
Sárgarépa	44,2	48,1	50,0	48,0	52,6	45,1	35,7	38,8	39,6	41,6	41,6	41,0
Gyökérpetrezselyem	27,6	29,0	30,0	31,0	35,2	27,6	31,3	31,8	31,0	33,4	36,0	25,0
Pasztinák	33,1	33,3	34,7	36,0	51,1	45,3	37,2	39,0	37,3	40,3	39,3	25,0
Gumós zeller	45,8	48,4	45,0	44,0	53,5	46,6	51,0	47,3	48,1	56,5	56,8	35,0
Cékla	37,9	38,3	40,0	41,0	49,4	42,2	48,3	50,6	50,0	85,7	85,7	45,0
Torma	8,5	9,6	10,0	11,3	10,2	8,9	8,3	8,5	8,6	8,5	9,4	9,0
Spárga	3,2	3,3	3,5	3,8	4,0	3,9	3,1	3,0	3,3	3,4	3,5	3,5
Vöröshagyma	26,4	28,4	30,0	33,1	37,4	29,8	33,9	41,0	39,2	50,4	52,3	45,0
Fokhagyma	6,5	7,0	7,0	7,2	7,2	7,0	8,0	8,5	8,8	9,0	8,9	8,5
Konzervuborka	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Zöldborsó	5,2	4,2	5,0	5,8	5,8	3,6	4,8	5,1	4,7	4,7	6,0	4,0
Csemegekukorica	16,2	15,4	14,8	13,8	14,1	13,8	13,1	13,4	12,7	11,5	17,0	13,5
Zöldbab	7,8	7,7	7,7	8,6	8,4	8,0	7,5	8,0	9,0	7,1	7,7	7,5
Salátafélék *	66,0	72,2	70,0	69,9	69,7	n.a.	56,9	58,3	56,4	56,1	57,6	55,0
Hajtatott paprika	101,3	105,8	110,0	117,0	113,6	112,3	110,4	107,8	122,0	124,3	126,6	127,20
Hajtatott paradicsom	241,5	266,7	294,5	332,0	335,4	364,1	386,1	383,5	397,4	385,8	387,9	358,20
Hajtatott uborka	204,1	255,4	250,0	262,0	202,6	198,8	197,9	194,9	201,0	287,0	325,0	338,40
Hajtatott fejes káposzta	44,6	58,3	55,0	52,5	52,8	52,2	51,5	52,6	54,1	56,7	56,9	56,40
Hajtatott kínai kel	44,4	48,0	45,0	44,0	46,3	46,0	45,5	47,2	49,5	50,0	50,5	50,20
Alma	22,4	30,7	18,0	19,1	21,2	29,3	16,3	14,8	20,3	13,0	22,9	16,8
Körte	14,5	16,3	15,0	13,4	16,0	14,2	13,2	7,6	11,6	8,1	8,8	8,2
Cseresznye	5,6	6,6	6,0	6,6	5,6	6,1	3,7	1,9	1,9	4,6	4,6	5,0
Meggy	4,6	5,9	5,3	5,3	5,1	5,9	3,9	4,2	4,5	5,2	4,6	4,3
Kajszi	5,8	8,7	3,9	5,8	6,4	1,4	6,4	1,1	1,3	4,6	1,3	4,1
Őszibarack és nektarin	9,8	12,1	10,0	9,6	11,4	6,7	12,2	4,8	2,9	10,0	5,0	10,9
Szilva	7,7	10,2	9,0	8,4	8,8	11,9	9,9	3,7	6,8	10,0	7,7	9,9
Szamóca	10,4	12,7	12,0	10,3	7,6	9,9	8,0	11,8	10,4	11,3	11,4	11,5
Piros ribiszke	5,1	7,5	6,0	5,8	6,2	6,2	5,9	5,9	6,2	6,2	6,1	6,5
Dió	1,3	1,5	1,5	1,4	1,3	1,7	1,5	1,0	0,9	1,0	0,9	0,6
Homoktövis	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,1
Termesztett bodza	2,4	3,1	3,0	3,2	3,1	3,3	3,4	2,6	3,0	3,0	2,7	2,5

* Védett és növényházi termesztés

GYÜMÖLCSTERMESZTÉS

Alma

Európai Unió

Az elmúlt tíz év során az Európai Unió almatermesztése markáns ingadozásokat mutatott, amelyeket nagyrészt az időjárási szélsőségek (elsősorban a tavaszi fagyok) és az ültetvényterület fokozatos zsugorodása idézett elő. Míg 2015-ben az EU-27 almatermése még 12,3 millió tonna felett alakult, addig 2017-ben a hozam drámai mértékben, 9,6 millió tonnára esett vissza, leginkább a tavaszi fagyok okozta kitettség következtében. Az ezt követő év, 2018, kivételesen magas termést hozott: a 13,3 millió tonnás volumen az elmúlt időszak kiemelkedő mennyisége volt, amelyet azóta sem sikerült megismételni. A 2021 és 2023 közötti időszakban a termés viszonylag stabil maradt, évi 12 millió tonna körüli szinten mozgott, mígnem 2024-ben ismét csökkenés következett be: az uniós termelés szintje 11,56 millió tonnára mérséklődött. A visszaesés részben annak tudható be, hogy a termőterület folyamatosan csökken: míg 2015-ben az almaültetvények kiterjedése elérte az 522,5 ezer hektárt, addig 2024-re már csak 469 ezer hektár állt rendelkezésre. A hozamok is mérséklődtek: az EU átlagos hektáronkénti hozama 2023-ban még 25,5 tonna volt, míg egy évvel később ez az érték 24,6 tonnára csökkent.

A legnagyobb uniós almatermesztő továbbra is Lengyelország, amely azonban 2024-ben jelentős visszaesést szenvedett el: az előző évi 3,89 millió tonnás eredményhez képest a termés 13%-kal csökkent. Ennek nyomán az ország átlagos hozama 22,9 tonna/hektárra apadt, míg a termőterület 148 ezer hektárra zsugorodott. A termelés visszaesése elsősorban a tavaszi fagykárak, illetve a nyári aszályos időszakok következménye, amelyek különösen a Mazóviai és Lublini vajdaságot érintették.

Ezzel szemben Olaszországban enyhe növekedés volt tapasztalható: a 2023-as 2,27 millió tonnás értékhez képest 2024-ben a termés 2,4 millió tonnára emelkedett, amely 6%-os bővülésnek felel meg. A hozam is javuló tendenciát mutatott, 44,9 tonna/hektárral, míg a termőterület enyhe, 53,4 ezer hektárra történő csökkenést produkált. Az észak-olaszországi régiókban – különösen Trentino-Alto Adige és Emilia-Romagna térségében – közel optimális időjárási körülmények járultak hozzá a növekedéshez, bár lokálisan néhány kisebb területen jégesők okoztak károkat.

Franciaország szintén pozitív eredményeket könyvelhetett el: a termés elérte az 1,98 millió tonnát, ami 4,6%-os növekedés a 2023-as évhez viszonyítva. A hozam 37,3 tonna/hektárra javult, főként Okcitánia és Auvergne–Rhône–Alpes régiókban, ahol a tavasz kiegyensúlyozottan alakult, s a nyári jó csapadékelátottság segítette a gyümölcsfejlődést.

Németországban ezzel szemben 7,3%-os csökkenést jegyeztek fel, a termés 872 ezer tonnára esett vissza. Az országos hozam 26,3 tonna/hektárra mérséklődött, és a legnagyobb visszaesés Alsó-Szászországban, illetve Baden-Württembergben volt tapasztalható, ahol a tavaszi fagyok és a nyári hőhullámok egyaránt jelentős károkat okoztak.

Spanyolország enyhe növekedést mutatott: a termés 545 ezer tonnára nőtt, amely 3,2%-os növekedésnek felel meg az előző évhez képest. A hozam 19,5 tonna/hektár volt, miközben a termőterület 27,9 ezer hektárra csökkent. A katalóniai és aragóniai régiókban a csapadékos tavaszi időszak kedvezően hatott a virágzásra, bár egyes térségekben jégeső okozott termésvesztést.

Romániában 8%-os visszaesést regisztráltak, a termés volumene 491 ezer tonnára csökkent. A hozam 9,1 tonna/hektárra apadt, a legkomolyabb kiesések Erdélyben és Moldvában történtek, ahol a tavaszi fagy, illetve a nyári szárazság különösen negatív hatást gyakorolt az almatermesztésre.

A 2024-es év során az almaárak számottevő növekedést mutattak a szűkösebb kínálat következtében. Az étkezési alma nagykereskedelmi ára az EU tagállamaiban 20-30%-kal emelkedett, míg az ipari alma – különösen a léalma – ára több országban megduplázódott. Lengyelországban például a léalma ára a 2023-as 40–45 Ft/kg-os szintről 2024-ben a 75–80 Ft/kg-os tartományba ugrott. Az étkezési alma ára Olaszországban és Franciaországban is növekedett, különösen a prémium fajták esetében, mint például a Pink Lady és a Fuji. A német piacon az importfüggőség fokozta az árak volatilitását, míg Spanyolországban a viszonylag kiegyensúlyozott termés mérsékelte az áremelkedés mértékét.

A 2024-es évben az EU almaexportja enyhén csökkent az előző évhez képest, döntően a belső kínálat szűkülése miatt. Az uniós tagállamok közötti exportvolumen 3,2%-kal mérséklődött, míg a harmadik országokba irányuló kivitel 5,6%-os visszaesést szenvedett el. A legfontosabb célpiacok továbbra is az Egyesült Királyság, Svájc, Norvégia, valamint a Közel-Kelet és Észak-Afrika. Ezzel párhuzamosan az import bővült, különösen a déli féltekéről – Chile, Dél-Afrika és Új-Zéland – érkező alma iránt nőtt meg a kereslet. Az EU legnagyobb exportőrei Lengyelország, Olaszország és Franciaország maradtak, míg a fő importőrök közé Németország, Hollandia és Belgium sorolhatók. Az Európai Unión kívüli legjelentősebb almatermelő országok közül Kína továbbra is domináns szereplő maradt, azonban 2024-ben 2,8%-os termésnövekedést kellett elkönyvelnie, főként a belső tartományokban tapasztalt tavaszi fagyok és nyári esőzések következtében. Az Egyesült Államokban – különösen Washington államban – 4,5%-os növekedést regisztráltak, köszönhetően a kedvező klimatikus adottságoknak és technológiai fejlesztéseknek. Törökországban viszont 6%-os visszaesés következett be, főként az Anatólia térségében tapasztalt jégesők és extrém hőhullámok hatására. Ukrajnában a háborús helyzet ellenére a termés stabil maradt, bár az ország exportkapacitásai jelentős korlátozásokat szenvedtek el.

TERMÉSMENNYISÉG - ALMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	3 168,8	3 604,3	2 441,4	3 999,5	3 080,6	3 555,2	4 067,4	4 264,7	3 892,7	3 384,5
Olaszország	2 488,0	2 455,6	1 912,3	2 467,0	2 303,7	2 462,4	2 211,7	2 256,2	2 267,8	2 398,5
Franciaország	1 968,2	1 806,9	1 723,1	1 740,4	1 753,5	1 743,4	1 633,1	1 785,7	1 894,4	1 964,0
Németország	973,5	1 032,9	596,7	1 198,5	991,5	1 023,3	1 004,6	1 071,0	941,2	872,0
Spanyolország	598,2	621,2	587,0	563,0	638,8	522,1	615,8	496,4	527,7	545,1
Románia	465,5	456,9	339,6	634,8	492,7	537,5	593,7	543,4	534,1	487,1
Magyarország	511,5	497,1	473,7	678,8	498,3	398,7	514,5	350,1	486,3	376,7
Portugália	325,0	254,3	329,4	264,0	370,7	286,1	368,2	291,2	292,2	313,2
Görögország	293,6	293,3	282,3	285,8	277,1	303,6	286,9	289,3	242,7	303,6
Hollandia	335,9	317,4	227,0	269,1	273,0	220,0	245,0	236,0	198,0	194,0
Egyéb összesen	1 180,1	772,3	682,5	1 232,7	905,5	905,0	864,5	956,9	775,4	725,4
EU-27 összesen	12 308,1	12 112,3	9 594,9	13 333,4	11 585,4	11 957,3	12 405,5	12 540,7	12 052,6	11 564,2

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - ALMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	180,4	164,8	162,5	166,2	155,6	152,6	161,9	151,9	150,0	148,0
Románia	55,9	55,5	55,6	53,9	52,7	52,3	53,8	54,1	54,3	53,6
Olaszország	52,2	56,2	57,3	57,4	55,0	54,9	54,5	53,7	54,1	53,4
Franciaország	49,7	49,7	50,3	50,5	50,4	54,7	54,2	54,0	53,8	52,8
Németország	31,7	31,7	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0	33,1	33,1	33,1
Spanyolország	30,7	30,9	30,6	29,9	29,6	29,5	29,5	29,3	28,4	27,9
Magyarország	32,8	32,5	32,2	31,8	31,0	26,0	25,0	23,8	22,8	22,6
Görögország	11,9	10,0	9,6	10,4	9,8	14,4	10,3	10,7	9,8	14,4
Portugália	14,0	14,2	13,9	13,6	14,3	14,3	13,9	13,7	13,9	13,7
Litvánia	10,7	9,7	9,8	10,1	10,2	10,5	10,2	9,9	9,0	8,4
Egyéb összesen	52,6	50,6	49,0	48,4	48,5	46,0	45,3	44,0	42,7	40,5
EU-27 összesen	522,5	505,7	504,6	506,3	491,1	489,2	492,5	478,1	471,9	468,2

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - ALMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	47,7	43,7	33,4	42,9	41,9	44,8	40,6	42,0	41,9	44,9
Franciaország	39,6	36,4	34,3	34,4	34,8	31,9	30,1	33,1	35,2	37,2
Hollandia	44,2	43,5	32,4	40,8	42,5	35,5	41,0	40,0	36,0	37,0
Belgium	41,5	36,0	14,3	38,6	41,8	30,7	46,7	45,6	41,4	35,8
Írország	29,4	31,2	30,5	28,4	28,0	27,4	22,3	32,7	31,0	31,0
Ausztria	43,4	15,2	27,8	57,6	36,3	40,2	32,5	41,4	30,7	29,4
Szlovénia	34,0	17,7	5,8	37,2	23,9	30,6	11,0	24,1	15,3	26,5
Németország	30,7	32,5	17,6	35,3	29,2	30,1	29,6	32,3	28,4	26,3
Portugália	23,2	18,0	23,8	19,4	25,9	20,0	26,5	21,2	21,0	22,9
Lengyelország	17,6	21,9	15,0	24,1	19,8	23,3	25,1	28,1	26,0	22,9
EU-27 átlaghozama	23,6	24,0	19,0	26,3	23,6	24,4	25,2	26,2	25,5	24,6

Forrás: EUROSTAT

Magyarország almatermesztése 2024-ben 20 377 hektár termőterületen folyt. A termőterület nagysága 2020-ig jellemzően 24–26 ezer hektár között alakult, ezt követően azonban tartós csökkenő tendencia figyelhető meg. A 2024. évi betakarított termésmennyiség 342 ezer tonna volt, amely számottevően elmaradt a 2023. évi eredményektől. Az elmúlt évek termésadatai jelentős ingadozásokat mutatnak, amelyeket elsősorban a kedvezőtlen meteorológiai tényezők, mindenekelőtt a tavaszi fagyok okoznak.

Kiemelendő, hogy 2022-ben az elmúlt három évtized egyik legalacsonyabb terméseredménye született, amikor mindössze 280 ezer tonna alma került betakarításra. A 2024-es év termése ugyancsak az átlagnál gyengébbnek tekinthető, mivel a hektáronkénti hozam (16,8 t/ha) jelentősen elmaradt a 2023-as, mintegy 30 t/ha-os átlagtól.

A termelői árak ugyanakkor emelkedő tendenciát mutattak. Az étkezési alma 2024. évi átlagára 182 Ft/kg volt, ami 25%-os növekedést jelent az előző évhez képest. Az ipari alma esetében az árnövekedés mértéke még jelentősebb volt: a 2023. évi 47 Ft/kg-os átlagár 83 Ft/kg-ra emelkedett, ami 76%-os drágulásnak felel meg.

Az étkezési alma 2024. évi termésmennyisége csak mérsékelten csökkent a 2023-as évhez viszonyítva, ezzel szemben az ipari alma esetében lényegesen nagyobb terméskiesés volt tapasztalható. A visszaesés elsősorban az ipari almát adó ültetvények előregedett korstruktúrájával, gyengébb általános kondíciójával, valamint extenzív, elavult művelési rendszereivel magyarázható.

A gyümölcserés ütemében is jelentős eltérések mutatkoztak: az öntözött, jégpálával védett ültetvényekben az érés mintegy két héttel korábban ment végbe, míg az öntözetlen, ipari célú ültetvényekben akár háromhetes előérés is megfigyelhető volt. A 2024. évi aszályos időjárás és a magas hőmérsékleti értékek következtében a gyümölcsméretek elmaradtak a többéves átlagtól. Ez különösen az eleve kisebb kaliberű fajtáknál volt markáns, ahol a termésátlag hozzávetőlegesen egy kalibernyi csökkenést mutatott, amelyet a frisspiaci értékesítés során tolerálni kellett.

A 2024. évi gyenge terméseredmények több tényező együttes hatásának tulajdoníthatók. Az egyik meghatározó ok a 2023. évi magas termésmennyiség, amely a fák túlterheltségéhez, ezáltal gyengébb fiziológiai kondícióhoz, virágzáshoz és kötődéshez vezetett. Az alternancia mellett az időjárási szélsőségek is jelentős szerepet játszottak a terméskiesésben.

A március–áprilisi időszak rendkívül aszályos volt, ami különösen az öntözetlen ültetvényekben (a termőterület mintegy háromnegyede) negatívan befolyásolta a virágok minőségét és termékenyülését. A tavaszi talaj- és légköri aszály éppen a virágzás időszakára (április közepe–vége) esett, tovább nehezítve a megporzást és a kötődést. Emellett több alkalommal éjszakai lehűlések is előfordultak, amelyek következtében a virágszervek károsodtak, majd a virágzás után, a kisgyümölcs-állapotban, főként az északkeleti régióban, fagykarak is kialakultak.

A virágzás lezárultát követően hűvös, csapadékos és fényszegény időjárás uralkodott, amely tovább rontotta a terméskötődést. A tavaszi ingadozó csapadék-, hőmérsékleti és fényviszonyok következtében az ültetvényekben átlag alatti kötődés és/vagy fokozott május–júniusi természetes gyümölcshullás volt jellemző.

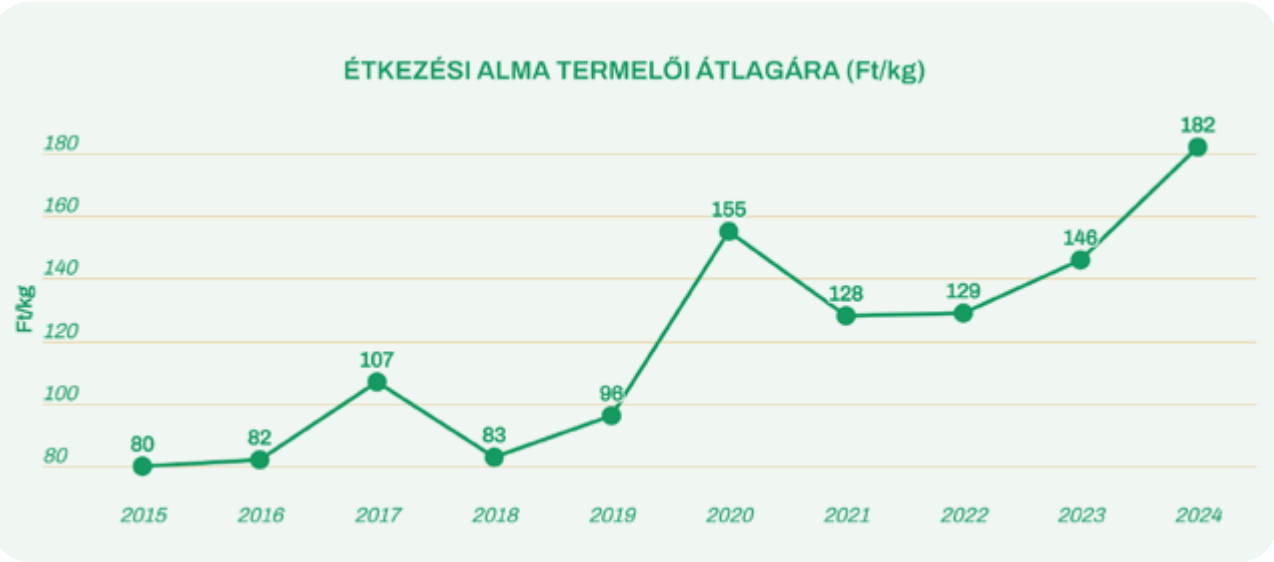
A nyár eleje viszonylag csapadékos időszaknak bizonyult, amely kedvezett a varasodás (*Venturia inaequalis*) és a tűzelhalás (*Erwinia amylovora*) fertőzések erőteljesebb megjelenésének. A május–júniusi jégverések több térségben kiterjedten és nagy intenzitással sújtották az almaültetvényeket, ami csökkentette az étkezési minőséget, és növelte az ipari feldolgozásra kerülő mennyiséget. Ezzel szemben a jégpálával védett ültetvényekben viszonylag stabil terméseredmény volt megfigyelhető.

A nyári időszakot gyakori kánikulai periódusok, erős UV-sugárzás és tartós aszály jellemezte, amelyek napégési károkat és korai gyümölcshullást idéztek elő, különösen az öntözetlen ültetvényeken.

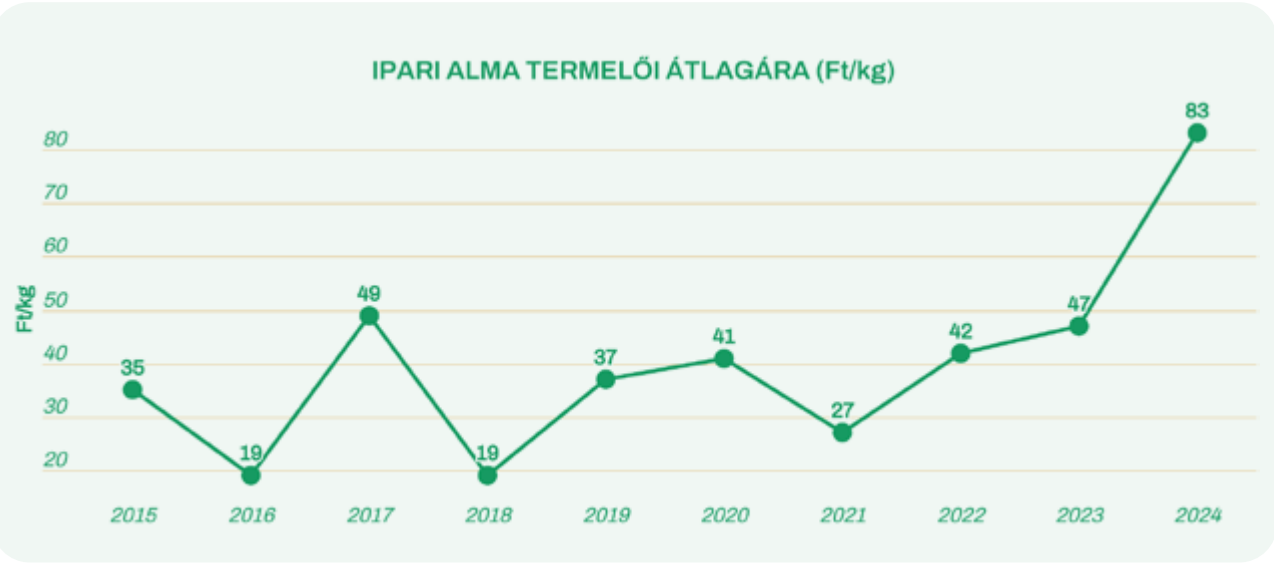
A fenti meteorológiai és növényvédelmi tényezők együttesen csökkentették a betakarítható termés mennyiségét, illetve számos esetben az étkezési minőségű tételek is az ipari feldolgozó szegmensbe kényszerültek. A hazai ipari almaágazat ennek következtében nyersanyaghiánnyal küzdött: a mintegy 400 ezer tonna feldolgozó kapacitás csupán 55–60%-ban volt kihasználható. A korán lehullott gyümölcsök a magas hőmérséklet hatására gyorsan rothadásnak indultak, így feldolgozásra sem voltak alkalmasak.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	26 135	26 080	24 928	24 701	24 689	24 122	23 178	21 511	20 609	20 377
Termésmennyiség (ezer tonna)	469,5	498,2	529,0	723,8	403,0	358,2	470,0	280,0	472,5	342,0
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	18,0	19,1	21,2	29,3	16,3	14,8	20,3	13,0	22,9	16,8

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ÉTKEZÉSI ALMA										
Export mennyiség (tonna)	16 369	12 323	13 694	16 432	14 065	8 718	9 128	15 441	22 955	15 104
Export érték (euró)	5 919 302	4 888 996	5 843 358	6 928 155	5 668 085	5 270 110	5 389 960	9 144 620	14 006 175	11 084 482
Import mennyiség (tonna)	17 842	11 686	12 887	7 852	10 786	12 875	16 539	16 497	30 249	23 730
Import érték (euró)	6 693 589	5 522 374	6 810 601	5 310 431	4 239 069	8 719 776	9 665 751	8 878 894	16 513 689	17 865 946
Export-import egyenleg (tonna)	-1 473	637	807	8 580	3 280	-4 156	-7 411	-1 057	-7 294	-8 626
Export-import egyenleg (euró)	-774 287	-633 378	-967 243	1 617 724	1 429 016	-3 449 666	-4 275 791	265 726	-2 507 514	-6 781 464
IPARI ALMA										
Export mennyiség (tonna)	15 995	4 246	25 411	16 280	12 663	5 554	5 176	6 126	5 545	9 400
Export érték (euró)	2 598 435	601 858	5 868 996	2 613 458	2 099 069	990 130	640 927	915 454	1 189 193	2 666 150
Import mennyiség (tonna)	30 783	15 684	9 215	3 259	31 635	14 415	11 130	63 527	3 360	5 999
Import érték (euró)	4 670 699	1 731 575	2 624 444	939 379	4 801 772	3 414 825	2 891 566	10 949 982	1 195 327	2 532 087
Export-import egyenleg (tonna)	-14 788	-11 438	16 196	13 022	-18 971	-8 861	-5 954	-57 401	2 185	3 401
Export-import egyenleg (euró)	-2 072 264	-1 129 717	3 244 552	1 674 079	-2 702 703	-2 424 695	-2 250 639	-10 034 528	-6 134	134 063
ALMA ÖSSZESEN										
Export mennyiség (tonna)	32 364	16 570	39 105	32 712	26 728	14 272	14 304	21 566	28 500	29 730
Export érték (euró)	8 517 737	5 490 854	11 712 354	9 541 613	7 767 154	6 260 240	6 030 887	10 060 074	15 195 368	13 750 632
Import mennyiség (tonna)	48 626	27 370	22 102	11 111	42 420	27 289	27 669	80 024	33 609	24 505
Import érték (euró)	11 364 288	7 253 949	9 435 045	6 249 810	9 040 841	12 134 601	12 557 317	19 828 876	17 709 016	20 398 033
Export-import egyenleg (tonna)	-16 262	-10 801	17 003	21 602	-15 692	-13 017	-13 365	-58 458	-5 109	-5 225
Export-import egyenleg (euró)	-2 846 551	-1 763 095	2 277 309	3 291 803	-1 273 687	-5 874 361	-6 526 430	-9 768 802	-2 513 648	-6 647 401

Forrás: EUROSTAT

Körte

Európai Unió

Az Európai Unió körtermesztése az elmúlt évtized során folyamatosan csökkenő pályára került, ami elsősorban az időjárási szélsőségek, a déli tagállamokban tapasztalt hozamingadozás, valamint a termőterület fokozatos zsugorodásának következménye. A 27 tagállam körtermése 2015-ben még elérte a 2,49 millió tonnát, míg 2024-ben már csupán 1,85 millió tonnára rúgott, ami 26%-os csökkenést jelent ebben a tízéves időszakban. A legjelentősebb hanyatlás a 2020–2021-es időszakban következett be, amikor a volumen 2,37 millió tonnáról 1,9 millióra esett vissza. A 2023-as esztendő különösen gyengén alakult, a termés mindössze 1,82 millió tonnára korlátozódott, s bár 2024-ben mérsékelt emelkedés következett be, az Unió körtetermése továbbra is jelentősen elmaradt az évtizedes átlagtól. Ezzel párhuzamosan az ültetvényterület is folyamatosan csökkent: míg 2015-ben még 116,3 ezer hektáron folyt a termesztés, addig 2024-re már 100 ezer hektár alá, 99,7 ezer hektárra zsugorodott a termőterület. A hozamok tekintetében az EU 2024-es átlaga 18,6 tonna/hektárra emelkedett, ami enyhe korrekciót jelent a 2023-as 18,1 tonnás értékhez képest, ugyanakkor messze alatta marad a 2018-ban mért 22,8 tonna/hektáros csúcshozamnak.

A jelentősebb termelő országok közül Olaszországban 71%-os növekedést jegyeztek fel a 2023-as katasztrofális évet követően, amikor árvizek pusztítottak az északi régiókban: a termés volumene 256 ezer tonnáról 437 ezer tonnára emelkedett, míg a hektáronkénti hozam 11,1 tonnáról 21,2 tonnára ugrott. Ez a dinamikus bővülés annak dacára ment végbe, hogy Észak-Olaszországot ismét komoly árvizek, hóhullámok és jégverések sújtották. A termőterület eközben 20,6 ezer hektárra csökkent, ami az elmúlt évtized legalacsonyabb értéke. Hollandiában 9%-os visszaesést regisztráltak: a termés 354 ezer tonnáról 323 ezerre csökkent, a hozam 35,9 tonnáról 32,2 tonnára esett vissza, miközben a területnagyság közel változatlan maradt: 10 ezer hektár körül ingadozott. Belgiumban még markánsabb volt a csökkenés: a 2023-as 381 ezer tonnáról 269 ezerre esett a volumen (-29%), a hozam 35,9 tonnáról 25 tonnára mérséklődött, bár a termőterület enyhén bővült: 10,6-ről 10,7 ezer hektárra. Spanyolországban a termés mennyisége szintén jelentősen csökkent: 288 ezer tonnáról 222 ezer tonnára esett vissza (-23%), a hozam pedig 15,6-ről 12,3 tonnára mérséklődött, miközben a termőterület tovább zsugorodott, 18,5-ről 18,1 ezer hektárra. Franciaországban ezzel szemben 15%-os növekedést regisztráltak: a termés 128 ezer tonnáról 147 ezerre nőtt, a hozam 21,1-ről 23,8 tonnára bővült, és a termőterület is kis mértékben nőtt (6,1 ezerről 6,2 ezer hektárra). Portugália a rendkívül rossz termésű 2023-as évhez képest szerény növekedést mutatott, a termés 118 ezer tonnáról 124 ezerre (+5%), a hozam pedig 10,9-ről 11,5 tonnára emelkedett. Görögországban a termés 27%-kal bővült, 63 ezerről 80 ezer tonnára, míg Lengyelországban mérsékelt csökkenést tapasztaltak: a termés 79 ezer tonnáról 74 ezer tonnára csökkent (-6%), az országos átlaghozam pedig 14,1-ről 12,6 tonnára apadt. Ausztriában a 2023-as pusztító hatású fagykár után jelentős, 74%-os növekedés történt: a termés 31 ezer tonnáról 54 ezer tonnára bővült. Románia esetében mérsékelt visszaesés volt tapasztalható: a termés 42 ezer tonnáról 39 ezerre csökkent (-7%), a hozam pedig 12,9-ről 12,4 tonnára mérséklődött.

A 2024-es körteárak alakulása országonként igen változó dinamikát mutatott. A legnagyobb termésnövekedést elkönyvelő Olaszországban a termelői árak 28%-kal mérséklődtek, míg a legnagyobb éves volumencsökkenést elszenvedő Belgiumban 33%-kal emelkedtek. A Budapesti Nagybani Piacon az olasz Vilmos körte elérte az 1 154 Ft/kg-os árszintet, míg a görög Santa Maria 1 079 Ft/kg-os áron cserélt gazdát. A nyugat-európai piacokon továbbra is keresettek maradtak az Alexander és a Fétel Apát fajták, de a korai szüret és az extrém hőhullámok hatására romlott a gyümölcsök tárolhatósága, ami jelentős árvolatilitást eredményezett. A Conference fajta Belgiumban és Hollandiában továbbra is domináns.

Az uniós körtekereskedelem trendjei 2024-ben igen hasonlóan alakultak az almánál tapasztaltakhoz: az export enyhén visszaesett (-3%), míg az import fokozódott (+6%). A gyenge uniós hozam miatt a belső árumozgás volumene különösen Olaszország és Spanyolország irányából csökkent. Az unión kívüli legfontosabb célpiacok továbbra is az Egyesült Királyság, Svájc és Norvégia maradtak, miközben az import túlnyomórészt Dél-Afrikából, Argentínából és Chiléből érkezett. A körteimport bővülése a déli féltekéről származó termékek magasabb volumenének és árának tulajdonítható.

Az Európai Unión kívüli legnagyobb körtermelő országok közül Kína továbbra is világelső maradt, bár 2024-ben a termés enyhén csökkent a tavaszi fagyok és nyári esőzések miatt. Az Egyesült Államokban viszont 22%-os visszaesést regisztráltak, ami 1967 óta a legalacsonyabb szintet jelentette. Törökországban és Dél-Afrikában egyaránt bővült a termelés volumene.

TERMÉSMENNYISÉG - KÖRTE AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	789,9	701,9	772,6	752,6	429,3	619,5	273,5	519,2	255,7	436,6
Hollandia	349,0	373,8	330,0	402,2	373,0	400,0	340,0	351,0	354,0	323,0
Belgium	369,1	321,6	310,2	368,8	332,4	392,6	355,7	345,9	381,3	268,8
Spanyolország	355,4	349,3	361,0	332,3	330,7	323,7	316,3	248,3	288,0	222,0
Franciaország	140,8	129,3	130,2	129,5	119,8	150,7	69,1	142,6	128,3	151,9
Portugália	141,2	137,8	202,3	161,4	198,5	131,0	225,4	132,3	118,4	125,2
Görögország	72,9	66,2	73,3	77,0	75,8	81,3	77,5	78,7	62,9	80,4
Lengyelország	69,6	81,5	55,1	90,9	67,6	61,0	68,6	80,6	79,0	74,2
Románia	42,6	49,8	46,0	57,2	46,2	46,6	49,5	42,3	41,7	39,3
Németország	43,1	34,6	23,4	47,6	42,5	39,3	37,2	36,3	37,8	39,0
Egyéb összesen	74,8	51,9	49,2	67,4	52,8	58,7	54,2	48,3	47,2	49,6
EU-27 összesen	2 448,3	2 297,7	2 353,2	2 486,9	2 068,5	2 304,4	1 866,7	2 025,5	1 794,2	1 809,9

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - ALMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	30,9	32,3	31,7	31,3	28,7	26,6	26,8	24,5	23,0	20,6
Spanyolország	22,9	22,6	21,9	21,3	20,6	20,2	20,0	19,1	18,5	18,1
Belgium	9,3	9,7	10,0	10,2	10,4	10,7	10,5	10,6	10,6	10,7
Portugália	12,1	12,0	11,5	11,2	11,3	11,3	11,2	10,9	10,8	10,2
Hollandia	9,2	9,4	9,7	10,0	10,1	10,0	10,1	10,1	9,9	10,0
Franciaország	5,4	5,3	5,3	5,2	5,3	5,9	5,9	5,9	6,1	6,2
Lengyelország	9,2	7,5	7,3	7,3	7,2	5,8	5,6	5,5	5,6	5,9
Görögország	5,0	4,1	4,1	4,4	4,3	5,4	4,4	4,4	4,1	5,4
Románia	2,9	3,2	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2
Magyarország	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,6	2,7	2,5	2,4	2,4
Egyéb összesen	6,6	6,3	6,4	6,6	6,9	6,7	6,7	6,6	6,3	6,4
EU-27 összesen	116,3	115,1	113,8	113,6	110,7	108,3	107,0	103,2	100,6	99,2

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - KÖRTE AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	37,8	39,8	34,0	40,2	37,0	40,0	33,8	34,8	35,9	32,2
Belgium	39,5	33,2	31,0	36,3	32,1	36,8	34,0	32,7	35,9	25,0
Franciaország	26,2	24,4	24,8	24,7	22,8	25,5	11,7	24,1	21,1	24,4
Dánia	23,0	18,2	14,9	20,0	15,8	24,0	23,6	22,4	22,5	22,5
Olaszország	25,6	21,7	24,3	24,0	15,0	23,3	10,2	21,2	11,1	21,2
Finnország	5,0	2,8	4,5	4,6	6,3	3,8	5,0	6,4	5,0	20,7
Németország	22,3	17,9	10,9	22,3	19,9	18,4	17,4	17,5	18,3	18,8
Szlovénia	18,6	15,9	5,9	21,4	14,0	17,3	5,1	15,1	11,2	17,2
Svédország	11,4	11,8	17,1	15,8	16,5	14,1	15,5	14,8	17,5	16,0
Görögország	14,7	16,2	18,0	17,5	17,5	15,0	17,7	18,1	15,4	14,8
EU-27 átlaghozama	21,0	20,0	20,7	21,9	18,7	21,3	17,5	19,6	17,8	17,7

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A 2024. évben a hazai körteültetvények termőterületének nagyságában érdemi változás nem volt megfigyelhető, ugyanakkor a betakarított termés mennyisége mintegy 1 000 tonnával elmaradt az előző évi szinttől. A Bodrogeköz térségében a tavaszi fagyok jelentős termésvesztést okoztak: a fákon maradt gyümölcsmennyiség a várható termés mintegy egyharmadát tette ki.

Az ökológiai gazdálkodásba vont ültetvényeken a betakarított termésmennyiség szintén szignifikánsan csökkent, elsősorban a növényvédőszer-kivonások következményeként. A termelők korlátozott védekezési lehetőségei miatt fokozottan jelentkeztek a gombás eredetű betegségek, amelyek nemcsak a termés mennyiségét és minőségét, hanem a fák általános kondícióját is kedvezőtlenül befolyásolták.

A vadalanryra oltott ültetvényekben a tavaszi fagyokat követően az időjárási tényezők már nem gyakoroltak számottevő hatást a terméseredményekre. Ezen fák mélyre hatoló gyökérzete jobb vízhasznosítást és aszálytűrést biztosít, ami stabilabb terméshozamot eredményezett a sekélyen gyökerező fajtákhoz képest.

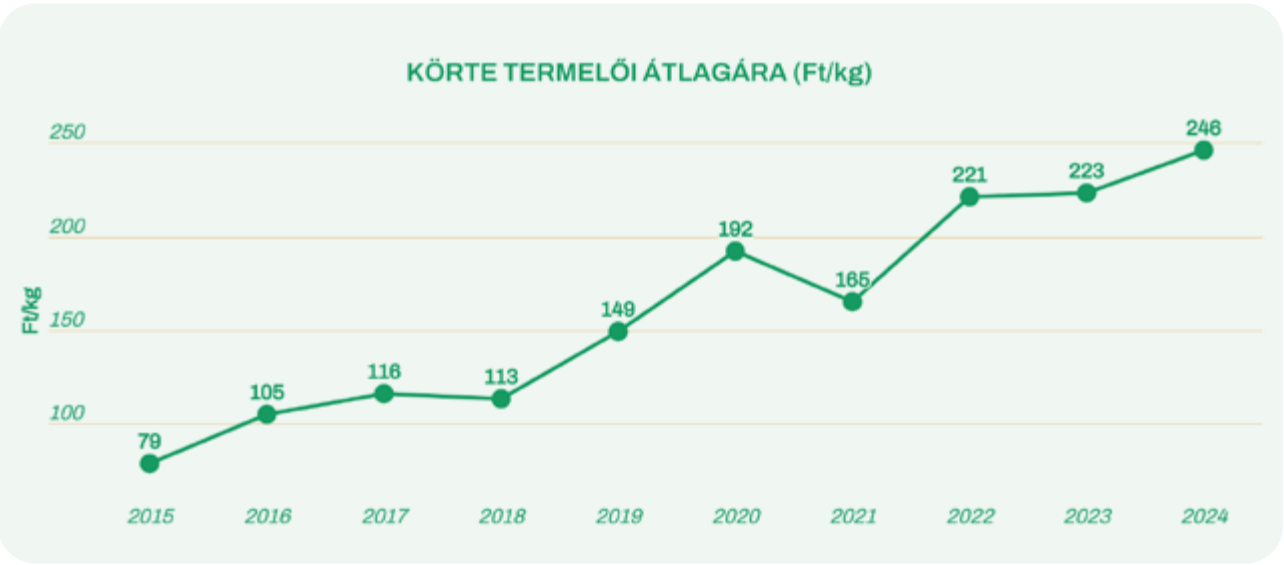
Az alacsony termésátlag következtében a termelők költségoptimalizálási megfontolásból csökkentették a műtrágyázásra fordított ráfordításukat. Ugyanakkor a munkaerőköltségek növekedése – különösen a munkabérek emelkedése – a termelés gazdasági hatékonyságát negatív irányban befolyásolta.

A körte felvásárlási átlagára 2024-ben elérte a 246 Ft/kg-os szintet, amely az elmúlt évek legmagasabb értékénkbizonyult. Ezzel párhuzamosan azonban a növekvő adóterhek és költségszintek miatt a hazai fogyasztói árak jelentősen emelkedtek, aminek következtében a körte a belföldi piacon kvázi „luxuscikké” vált.

A külkereskedelmi egyensúly szempontjából 2024-ben kedvezőtlen folyamatok zajlottak: az év során hozzávetőleg tízszer annyi körtét importált az ország, mint amennyit exportálni tudott. Ennek eredményeként a körte külkereskedelmi mérlege –9,2 millió euró értékű negatív egyenleget mutatott.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	2 381	2 390	2 263	2 181	2 178	2 113	2 094	1 852	1 865	1 886
Termésmennyiség (ezer tonna)	35,7	32,0	36,3	31,0	28,7	16,0	24,2	15,0	16,5	15,5
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	15,0	13,4	16,0	14,2	13,2	7,6	11,6	8,1	8,8	8,2

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	655	202	341	139	143	361	103	844	n.a.	874
Export érték (euró)	244 418	85 186	172 253	65 752	137 013	337 400	103 949	1 310 922	1 586 934	1 587 759
Import mennyiség (tonna)	2 432	2 900	2 320	1 548	3 926	5 820	6 329	8 051	n.a.	10 016
Import érték (euró)	2 521 043	2 476 028	2 503 817	1 765 700	3 412 116	5 748 185	5 794 205	7 623 294	10 246 809	10 815 823
Export-import egyenleg (tonna)	-1 776	-2 698	-1 979	-1 409	-3 784	-5 459	-6 226	-7 207	n.a.	-9 142
Export-import egyenleg (euró)	-2 276 625	-2 390 842	-2 331 564	-1 699 948	-3 275 103	-5 410 785	-5 690 256	-6 312 372	-8 659 875	-9 228 064

Forrás: EUROSTAT

Meggy

Európai Unió

2024-ben az Európai Unió (EU-27) meggytermése jelentős mértékben visszaesett: mindössze 228 ezer tonna volt az előző évben betakarított 283 ezer tonnához képest. Ezzel párhuzamosan a termőterület is tovább szűkült: míg 2023-ban 48,4 ezer hektárt tartottak nyilván, addig 2024-ben már csak 47,8 ezer hektáron folyt meggytermesztés. Az átlaghozam jelentősen csökkent: mindössze 4,8 tonna/ha-ra esett vissza, ami az elmúlt évtized legalacsonyabb értéke.

A legnagyobb termelő továbbra is Lengyelország, ahol a 2023-as csaknem 170 ezer tonnához képest 2024-ben mindössze 110 ezer tonna meggy termett 24,9 ezer hektáron. Ez a volumen jócskán elmaradt az elmúlt évek szokásos szintjétől - a lengyel átlaghozam mindössze 4,4 tonna volt hektáronként, ami szintén igen gyengének számít az előző évi hozamokhoz képest. A rangsorban Magyarország után Románia következett 27 ezer tonnás mennyiséggel, míg Németországban csupán 8 ezer tonna került betakarításra. A kisebb volumenben termelő államok, mint Franciaország, Hollandia, Bulgária és Dánia, egyenként 2-3 ezer tonna körüli mennyiséget takarítottak be. A szezont a legtöbb tagországban stagnáló vagy csökkenő ültetvényterületek és mérséklődő hozamok jellemezték.

A feldolgozóipar irányából továbbra is erős kereslet mutatkozott, különösen a lémeggy és a fagyasztott meggy iránt. A belső uniós piacokon az ellátás szűkössége miatt jelentős árszint-emelkedés volt tapasztalható, különösen a nagy feldolgozókapacitással rendelkező országokban, mint Lengyelország és Németország.

Az exportvolumenek 2024-ben a korábbi években tapasztaltaknál visszafogottabbak voltak, mivel a szűkös termés következtében korlátozott mennyiség állt rendelkezésre a külföldi piacokon történő értékesítésre. Az Európai Unión kívüli szereplők közül a Törökország, Oroszország és Szerbia bizonyultak a legjelentősebb meggytermelőknek. Törökországban a termés meghaladta a 200 ezer tonnát, Oroszországban a volumen 170 ezer tonna körül alakult, míg Szerbiában 90 ezer tonna körüli mennyiséget takarítottak be.

Magyarország

Magyarország meggytermő területe 2024-ben 12 022 hektár volt, amelynek mintegy 55%-a az ország északkeleti térségében – elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében – helyezkedik el, míg közel egynegyede Pest és Bács-Kiskun vármegyében található. Az elmúlt évtized során a hazai meggytermés jellemzően 55–80 ezer tonna között alakult, ugyanakkor az utóbbi években a terméspotenciál csökkenése figyelhető meg. E negatív tendencia hátterében a termőterület mintegy 2 000 hektáros visszaesése, az ültetvények elöregedése, valamint a gazdasági és jövedelmezőségi problémák együttesen állnak. Egy átlagos évjáratban a hazai meggytermesztés 60–70 ezer tonna termést eredményezne, azonban a 2024-es, kedvezőtlen évjáratban mindössze 51 ezer tonna gyümölcs került betakarításra.

A 2024. évi tavaszi időjárás kezdetben kedvezett a virágzásnak, amely optimálisnak volt mondható, ugyanakkor a szokásosnál korábban lezajló virágnylás következtében a tavaszi fagyok jelentős virágritkulást és termés kiesést okoztak. A termőtájak közötti különbségek alapján megállapítható, hogy az északkeleti régióban – ahol az ország meggytermő területének közel fele található – a termés mennyisége 10–30%-kal elmaradt a 2023. évi szinttől, elsősorban az április 19–21. között bekövetkezett fagyok erőteljes károsító hatása miatt. Az ország más térségeiben (Dunántúl, Pest, Bács-Kiskun vármegyék stb.) a terméseredmények összességében a 2023. évhez hasonlóan alakultak, azonban jelentős heterogenitás mutatkozott fajtánként és termesztőkörzetenként egyaránt.

A feldolgozóipari szezon a megszokottnál 10–12 nappal korábban, június 5–7. között vette kezdetét. A gépi betakarítás (rázás) június első hetében indult meg, elsősorban a Dél-Dunántúlon és Bács-Kiskun vármegyében. Kisebb, néhány száz tonnás tételben már június 1-je előtt is megkezdődött az „Érdi jubileum” fajta betakarítása és hűtőipari feldolgozása, ami rendkívüli eseménynek tekinthető, hiszen e fajta a legtöbb évben elsősorban frisspiaciértékesítésre kerül. A korai szezonkezdet egyben rövidebb betakarítási időszakot is eredményezett: a szüret július 5–8. között lezárult.

A 2024-es aszályos évjárat kedvezett a monília és hajtáselhalás (Monilinia spp.), valamint az antraknózis (Blumeriella jaapii) kórokozók terjedésének, amelyek minőségi problémákat és hozamcsökkenést okoztak. Emellett az európai cseresznyelég (Rhagoletis cerasi) korai és erőteljes kártételi nyomása is jellemző volt: a kártevő már május első felében megjelent, így a növényvédelmi beavatkozások időzítése a szokásosnál korábbra tolódott. A szüret előtti csapadék kedvezően hatott a gyümölcs méretére és lédúságára, ugyanakkor a május végi zivatarok és jégverések lokálisan több ezer tonna árualapot érintettek, részben kisebb minőségi romlást, részben súlyos termésveszteséget okozva.

A nemzetközi piaci környezet szintén jelentősen befolyásolta a hazai meggyágazat alakulását. Lengyelországban – ahol a feldolgozóipar évente 120–160 ezer tonna meggyet dolgoz fel – 80–90 ezer tonnás termés kiesés volt tapasztalható, ami megközelíti a magyar termés kétszeresét. Ez a hiány jelentősen átrendezte az európai kereslet–kínálati viszonyokat, és árnövelő hatást gyakorolt a magyar piacon. Szerbiában is 10–20%-os termés csökkenés volt megfigyelhető, míg más európai termelőországokban (pl. Németország, Hollandia) gyenge vagy nagyon gyenge hozamok jellemezték a szezont, így a lengyel feldolgozóipar számára nem álltak rendelkezésre alternatív beszerzési források. Az alapanyaghiány különösen a lengyel hűtőipart érintette érzékenyen, mivel Európa-szerte kimerültek a fagyasztott meggy készletek. Ennek következtében a lengyel felvásárlók intenzív keresletet támasztottak a magyar meggy iránt, a korábbi évek szintjét meghaladó árakon.

TERMÉSMENNYISÉG - MEGGY AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	179,4	194,8	71,6	200,6	151,9	155,5	166,6	183,8	168,7	110,2
Magyarország	76,8	73,6	69,8	83,6	62,7	61,5	60,5	65,9	55,7	62,7
Románia	33,9	32,0	25,8	38,0	34,3	33,5	34,3	29,0	29,0	26,6
Németország	17,1	16,0	8,3	15,9	15,7	13,2	11,0	10,2	7,8	7,5
Horvátország	5,4	7,5	8,7	8,2	5,8	6,2	5,6	6,4	4,4	6,8
Bulgária	3,4	3,6	4,1	4,8	5,2	4,8	4,4	4,3	3,3	3,4
Hollandia	5,6	4,9	4,6	4,2	4,3	4,1	3,8	3,6	3,3	3,1
Franciaország	2,9	2,0	2,3	3,3	2,7	2,9	0,7	2,8	2,6	2,6
Dánia	3,1	4,5	3,6	2,8	2,6	1,4	1,3	2,2	2,0	2,0
Csehország	5,8	6,7	4,2	6,8	5,3	5,9	5,0	4,4	3,3	1,6
Egyéb összesen	5,3	4,5	4,0	4,8	4,7	4,3	3,3	5,7	3,2	3,1
EU-27 összesen	338,6	349,9	206,9	373,0	295,2	293,2	296,4	318,2	283,2	229,4

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - MEGGY AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	29,6	27,9	27,7	28,0	28,3	24,8	25,3	26,0	25,3	24,9
Magyarország	13,1	13,1	13,2	13,3	13,3	13,5	13,6	12,7	12,1	11,8
Románia	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,7	2,6	2,6	2,8	2,7
Horvátország	2,5	2,5	2,6	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,0	2,1
Németország	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,6	1,5	1,5
Csehország	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
Bulgária	1,2	1,1	1,1	1,2	1,3	1,1	1,2	1,1	0,9	1,0
Franciaország	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
Litvánia	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,5	0,5
Dánia	0,9	0,7	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
Egyéb összesen	1,2	1,1	1,1	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9
EU-27 összesen	56,1	53,8	53,6	53,5	53,9	50,3	50,8	50,3	48,4	47,8

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - MEGGY AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ausztria	36,0	14,3	19,3	52,5	38,0	38,5	31,5	33,0	17,5	34,0
Hollandia	16,8	16,9	17,0	16,8	17,1	17,1	16,7	17,1	17,2	16,9
Románia	11,9	11,6	9,4	13,7	12,3	12,2	13,1	11,3	10,5	10,0
Magyarország	5,9	5,6	5,3	6,3	4,7	4,6	4,4	5,2	4,6	5,3
Németország	8,4	7,9	4,3	8,3	8,3	7,1	6,1	6,5	5,1	4,9
Olaszország	7,5	4,8	8,1	7,2	5,6	6,4	3,0	8,7	7,6	4,8
Dánia	3,5	6,9	6,8	6,9	6,8	3,3	3,3	4,5	4,5	4,5
Lengyelország	6,1	7,0	2,6	7,2	5,4	6,3	6,6	7,1	6,7	4,4
Görögország	7,8	4,6	4,4	5,7	4,2	4,2	4,9	8,1	4,8	4,3
Svédország	2,5	2,5	3,3	3,0	3,0	5,3	3,6	3,6	3,7	3,8
EU-27 átlaghozama	6,0	6,5	3,9	7,0	5,5	5,8	5,8	6,3	5,9	4,8

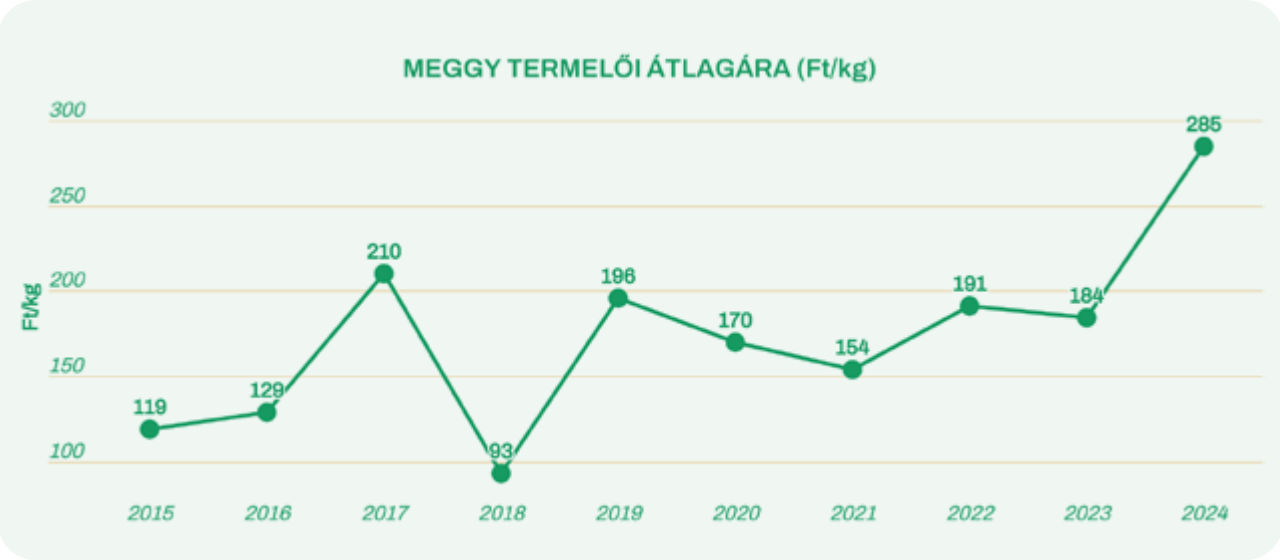
Forrás: EUROSTAT

A végleges EKAER-adatok szerint a 2024. évi exportmennyiség mintegy 50%-kal meghaladta a hivatalos statisztikai adatbázisokban szereplő értékeket, ami hozzávetőleg 16 ezer tonna meggy exportját jelenti. A hazai felhasználásra maradt mintegy 35 ezer tonna termésből 14 500 tonnát vásárolt fel a konzervipar, 8 500 tonnát a hűtőipar, 6 500 tonnát a légyártás, míg 6 000 tonna egyéb csatornákon keresztül került értékesítésre.

Az alacsony termésmennyiség következtében keresleti piac alakult ki, amely a felvásárlási árak jelentős emelkedését eredményezte. A termelők átlagosan 285 Ft/kg árat kaptak a meggyért, ami lényegesen meghaladta az előző évek átlagát. A kézzel, szárral szedett meggy iránti kereslet folyamatosan növekszik, mivel a hazai fogyasztók egyre inkább friss fogyasztásra is keresik a terméket. Ennek megfelelően a lakossági értékesítési ár 2024-ben 600–700 Ft/kg között alakult.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	13 743	14 096	14 088	14 211	14 342	14 222	13 940	12 985	12 467	12 022
Termésmennyiség (ezer tonna)	72,9	75,0	72,3	84,0	56,3	59,5	62,2	67,0	57,0	51,3
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	5,3	5,3	5,1	5,9	3,9	4,2	4,5	5,2	4,6	4,3

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	22 826	20 679	26 705	19 068	10 322	11 123	10 187	9 703	n.a.	9 635
Export érték (euró)	14 177 469	12 835 470	24 954 124	10 620 969	9 731 431	8 474 817	7 074 703	8 056 918	4 824 195	9 945 253
Import mennyiség (tonna)	507	1 239	2 303	718	4 154	1 903	759	493	n.a.	445
Import érték (euró)	331 658	460 290	1 734 907	304 990	2 045 600	881 919	405 167	471 060	1 384 331	728 066
Export-import egyenleg (tonna)	22 319	19 440	24 402	18 351	6 168	9 220	9 428	9 210	n.a.	9 190
Export-import egyenleg (euró)	13 845 811	12 375 180	23 219 217	10 315 979	7 685 831	7 592 898	6 669 536	7 585 858	3 439 864	9 217 187

Forrás: EUROSTAT

Cseresznye

Európai Unió

Az Európai Unió cseresznyetermésének alakulása az elmúlt öt évben markáns ingadozásokat mutatott: a 2022-es esztendő kiemelkedő eredményt hozott, 615 ezer tonnás összterméssel, ami 2023-ban 566 ezer tonnára csökkent, 2024-ben pedig további visszaesés következett be 533 ezer tonnás terméssel. Ez 5,8%-os mérséklődést jelent az előző évhez viszonyítva, és pontosan megfelel a négy évvel korábbi szintnek. Mindeközben a termőterület minimális bővülést mutatott, 122 ezerrel 126,8 ezer hektárra nőtt, ugyanakkor az egy hektárra jutó hozam 4,6 tonnáról 4,2 tonnára csökkent.

A meghatározó termelő országok közül Spanyolország számára a 2024-es év kifejezetten pozitívan alakult: a termés elérte a 121 ezer tonnát, ami éves szinten 15%-os növekedésnek felel meg. Az átlaghozam szintén javult, 3,7-ről 4,2 tonnára, miközben az ültetvényterület enyhén bővült. Bár a tavaszi időszakban előforduló esőzések kedvezőtlenül hatottak a korai fajtákra, virágzás és kötődés tekintetében a szezon összességében zavartalanul zajlott. Görögországban ezzel szemben jelentős visszaesés volt tapasztalható: a termés 94 ezer tonnára csökkent (-17,5%), és az egy hektárra vetített hozam is drasztikusan 6,9-ről 4,6 tonnára romlott, elsősorban a virágzást kísérő hűvös időjárás és a májusi jégkárak miatt. Olaszország 81 ezer tonnával zárt, ami 8%-os csökkenés az előző évhez képest, amit a tartós hőstressz és a dél-olaszországi régiókban tapasztalt elhúzódó aszály idézett elő. Lengyelországban 51 ezer tonnányi cseresznyét takarítottak be, ami 26%-os csökkenést jelent éves szinten, főleg a tavaszi fagyok és a csapadékos virágzási időszak következményeként. Bulgáriában ugyanakkor 8,7%-os emelkedéssel 50 ezer tonnára nőtt a termés, miközben a hozam stabilan 4,9 tonna/hektáron maradt, itt a kiegyensúlyozott tavaszi időjárás és az egyenletes csapadéeloszlás közel optimális termelési feltételeket teremtett. Németországban a keleti régiókat sújtó fagyok különösen nagy kárt okoztak: a termés 28 ezer tonnára csökkent (-12,5%).

A cseresznye ára 2024-ben az EU-tagállamok körében jelentős eltéréseket mutatott: míg Spanyolországban az árak általában emelkedtek, amit a minőségi gyümölcskínálat iránti fokozott kereslet ösztönzött, addig Olaszországban még a visszafogott kínálat ellenére sem következett be árrobbanás, mivel a gyümölcsminőség nem felelt meg a piaci várakozásoknak. Franciaországban az árszint az előző évhez képest gyakorlatilag változatlan maradt, míg Németországban enyhe csökkenés következett be, főként a kisebb átmérőjű tételek esetében. Görögországban a gyengébb termés miatt az árak valamelyest felfelé mozdultak, ám a 2023-as szintet nem érték el.

Az uniós cseresznyeexport enyhén csökkent 2024-ben, különösen a harmadik országok felé irányuló szállítások terén. Az EU-n belüli országokba tartó belső kereskedelem volumene 11,2 ezer tonnára nőtt, ami éves szinten 3%-os növekedést jelent, ugyanakkor a harmadik országokba irányuló export 9%-kal esett vissza. Svájc, Norvégia és az Egyesült Királyság maradtak a legfőbb célországok, bár utóbbi esetében a Brexit utáni vám- és logisztikai korlátozások továbbra is akadályozzák a folyamatos növekedést. Az import 54,3 ezer tonnára bővült, ami 3,2%-os emelkedést jelent. A legnagyobb beszállító továbbra is a teljes uniós import mintegy 80%-át biztosító Törökország, amely a 2024-es évben összesen 45,1 ezer tonna áruval látta el az uniós piacot. A főbb importáló országok között Németország, Hollandia és Franciaország szerepeltek, míg az exportoldalon Spanyolország, Olaszország és Görögország voltak a jelentős szereplők.

Az Európai Unión kívüli jelentős cseresznyetermelő országok körében Törökország megtartotta globális szinten is vezető pozícióját: 2024-ben 880 ezer tonnás terméssel zárt, ami 3%-kal haladta meg az előző évi szintet. A virágzás és a gyümölcskötődés számára ideális feltételeket biztosított az enyhe téli időjárás és a kiegyensúlyozott tavasz. Az Egyesült Államokban 370 ezer tonnás termést takarítottak be, ami 5%-os visszaesést jelent – ennek okai között elsősorban a Kaliforniát és Washington államot érintő tavaszi fagyokat említhetjük. Kína 2024-es termése 420 ezer tonna körül alakult, ami stagnálásnak számít az előző évhez képest, miközben a keleti régiókban jégverés és túlzott csapadék okozott minőségi problémákat. Chilében 180 ezer tonna cseresznyét takarítottak be, ami 12%-kal volt kevesebb, mint 2023-ban, az év eleji aszály következményeként. Iránban a termés 75 ezer tonna volt, ami 10%-os növekedést jelent, köszönhetően a modernizált öntözési rendszereknek és a kedvező tavaszi időjárásnak.

TERMÉSMENNYISÉG - CSERESZNYE AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	93,7	100,1	114,1	106,6	118,4	82,1	125,8	116,1	104,5	121,1
Görögország	80,8	90,8	88,9	89,4	81,6	93,7	81,0	85,1	113,6	93,8
Olaszország	118,5	119,0	118,3	114,8	98,6	104,4	93,0	107,9	87,7	80,7
Lengyelország	48,1	53,8	19,7	60,0	44,4	51,3	59,1	76,6	68,8	51,0
Bulgária	49,4	38,5	48,4	55,3	55,0	52,3	52,6	53,9	46,2	50,4
Románia	38,5	38,7	29,7	49,1	39,1	37,6	40,7	34,3	36,6	34,4
Franciaország	39,1	32,0	37,6	29,4	32,1	31,8	12,5	35,0	31,1	28,4
Németország	31,5	29,4	16,5	44,2	44,6	36,8	27,3	38,5	32,4	27,9
Magyarország	11,3	10,7	10,6	12,0	10,5	8,6	8,9	11,6	9,1	11,3
Hollandia	7,6	7,9	8,2	8,2	7,9	8,2	8,2	8,2	8,2	8,3
Egyéb összesen	37,4	20,6	34,0	40,2	45,6	25,9	36,2	47,4	27,4	23,1
EU-27 összesen	555,9	541,5	526,0	609,2	577,8	532,9	545,3	614,5	565,5	530,2

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - CSERESZNYE AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	26,4	26,8	27,5	27,4	27,5	27,8	29,5	29,3	28,3	28,9
Olaszország	29,8	30,1	29,3	29,2	29,2	29,0	28,0	28,6	28,4	28,3
Görögország	14,5	15,4	15,7	16,1	16,1	20,6	16,8	16,8	16,5	20,5
Bulgária	8,1	8,5	9,0	10,1	10,8	10,6	10,8	10,8	9,7	10,2
Lengyelország	9,5	8,9	8,7	8,9	9,0	10,4	9,7	9,9	9,6	9,5
Portugália	6,3	6,4	6,2	6,1	6,4	6,4	6,3	6,3	6,5	6,4
Franciaország	7,4	7,4	7,2	7,4	7,3	6,8	6,8	6,8	6,7	6,1
Németország	5,2	5,1	6,0	6,0	6,1	6,0	6,0	5,7	5,7	5,7
Románia	3,5	3,4	3,3	4,3	3,3	3,2	3,5	3,3	3,9	3,9
Magyarország	2,6	2,4	2,5	2,6	2,6	3,2	3,2	3,1	3,0	2,9
Egyéb összesen	4,1	4,1	4,2	3,8	3,9	4,0	4,0	4,1	3,9	3,9
EU-27 összesen	117,3	118,4	119,5	121,7	122,1	127,9	124,5	124,7	122,0	126,3

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - CSERESZNYE AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	14,9	14,9	15,2	14,9	15,0	14,9	14,9	14,9	14,9	15,1
Románia	11,1	11,6	9,1	11,4	11,9	11,8	11,6	10,4	9,5	8,9
Lengyelország	5,1	6,0	2,3	6,7	5,0	4,9	6,1	7,7	7,2	5,4
Bulgária	6,1	4,6	5,4	5,5	5,1	4,9	4,9	5,0	4,8	4,9
Németország	6,1	5,7	2,7	7,3	7,4	6,1	4,5	6,7	5,7	4,9
Franciaország	5,3	4,4	5,2	4,0	4,4	4,7	1,8	5,2	4,7	4,6
Belgium	6,2	4,3	2,7	5,5	11,0	6,0	3,5	9,0	8,0	4,6
Görögország	5,6	5,9	5,7	5,6	5,1	4,6	4,8	5,1	6,9	4,6
Spanyolország	3,6	3,7	4,2	3,9	4,3	3,0	4,3	4,0	3,7	4,2
Magyarország	4,4	4,4	4,3	4,6	4,0	2,7	2,8	3,8	3,1	3,9
EU-27 átlaghozama	5,0	4,8	4,4	5,0	4,7	4,2	4,4	4,9	4,6	4,2

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

Az elmúlt hat év során a hazai cseresznyetermesztés területi kiterjedése folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott. 2024-ben a termőterület nagysága 2 515 hektárra tehető, amelyről összesen mintegy 12,5 ezer tonna termést takarítottak be. Az átlagos fajlagos hozam 5 tonna hektáronként volt. A vegetációs időszakban a cseresznye esetében is rendkívül korai virágzás és terméskötődés volt megfigyelhető, amelyet a szokásosnál melegebb tavaszi időjárás segített elő. A szüret országos szinten körülbelül tíz nap alatt lezajlott, köszönhetően a gyors érési folyamatnak és a tartósan magas hőmérsékleteknek.

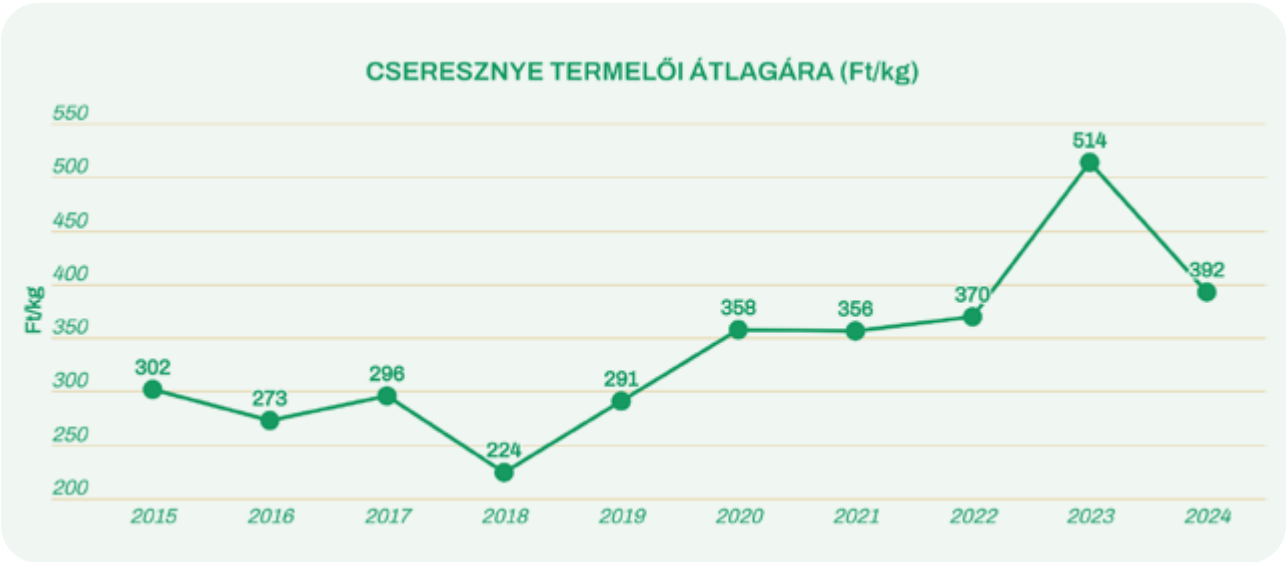
Az egyenlőtlen csapadékeloszlás következtében a gyümölcsök repedése gyakori jelenség volt, ugyanakkor a betakarított termés minősége összességében kielégítőnek, azaz átlagosnak minősíthető. A Linda fajta esetében ugyanakkor jelentős, 50–60%-os terméskiesést regisztráltak a termelők. Országos viszonylatban továbbra is elenyésző az esővédő fóliával fedett ültetvények aránya, jóllehet e technológia alkalmazása számottevően növelhetné a termésbiztonságot és a minőségi stabilitást.

A 2024-es év időjárási feltételei nem kedveztek a pettyesszárnyú muslica (*Drosophila suzukii*) szaporodásának, így jelentősebb kártétel nem volt tapasztalható. Hasonlóképpen, a monília megbetegedések előfordulása is mérsékeltebb volt, mint a korábbi években.

A növényvédő szerek és a munkaerő költségei ugyanakkor tovább emelkedtek, miközben a cseresznye felvásárlási ára csökkent. A termelők 2024-ben átlagosan 392 Ft/kg áron tudták értékesíteni termésüket. A lengyelországi cseresznyetermés jelentős fagykárt szenvedett, így a szezon második felében Magyarország nem tudta teljes mértékben kielégíteni az exportkeresletet. Ennek ellenére az ágazat külkereskedelmi mérlege 2024-ben – az előző két évvel ellentétben – pozitív egyenleget mutatott, ami a kedvezőbb exportáraknak és a megnövekedett külpiaci értékesítésnek tulajdonítható.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	2 624	2 801	2 761	2 787	2 898	2 894	2 857	2 667	2 588	2 515
Termésmennyiség (ezer tonna)	15,7	18,5	15,4	16,9	10,8	5,5	5,5	12,2	12,0	12,5
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	6,0	6,6	5,6	6,1	3,7	1,9	1,9	4,6	4,6	5,0

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	1 063	1 022	686	643	203	195	356	601	238	367
Export érték (euró)	1 603 896	1 442 805	942 406	574 842	346 583	259 127	655 927	950 410	779 557	732 636
Import mennyiség (tonna)	84	140	39	66	91	202	70	929	1 433	56
Import érték (euró)	141 088	145 217	75 410	224 294	222 459	426 153	227 408	2 654 104	4 203 615	193 806
Export-import egyenleg (tonna)	979	882	647	577	112	-7	286	-328	-1 195	311
Export-import egyenleg (euró)	1 462 808	1 297 588	866 996	350 548	124 124	-167 026	428 519	-1 703 694	-3 424 058	538 830

Forrás: KSH

Kajszi

Európai Unió

Kifejezetten jó évet zártak 2024-ben az Európai Unió kajszitermesztői: az EU-27 tagállamainak termése az előző évhez képest 13%-kal, 687 ezer tonnára bővült, miközben a termőterület is enyhén nőtt, 70,4 ezerről 72,4 ezer hektárra. A leginkább pozitív változás a hozamoknál jelentkezett: az EU-27 átlaghozama 8,6 tonna/ha-ról 9,5 tonna/ha-ra javult, ami a legmagasabb érték 2019 óta.

A legnagyobb kajszitermelő országok közül Olaszországban a 2024-es év kiemelkedően jó termésűnek bizonyult: a volumen 240 ezer tonnára nőtt, ami 16%-os emelkedést jelent az előző évhez képest, miközben a termőterület enyhén csökkent. A tavaszi időszakban az északi régiókban kedvező volt a virágzás, míg a déli tartományokban a korai fajták esetében előfordultak virágzás alatti hőstressz okozta kiesések. Spanyolországban a termés 156 ezer tonnára emelkedett, ami 43%-os növekedés a 2023-as, rendkívül rossz termőévhez képest. Murcia és Valencia régiókban a virágzás korán indult, de a márciusi fagyok elkerülték a főbb termőterületeket, így a gyümölcskötődés zavartalanul zajlott. Görögországban a termés 126 ezer tonna volt, ami 28,5%-os növekedés az előző évhez képest. A hozam stabilan 10,3 tonna/hektár maradt, míg a termőterület jelentősen, 9,5 ezerről 12,3 ezer hektárra nőtt. Thesszália és Közép-Makedónia régiókban a tavaszi időjárás kedvezett a virágzásnak, bár néhány helyen áprilisi jégesők okoztak lokális károkat. Franciaországban ezzel szemben jelentős visszaesés következett be: az országos termés 83 ezer tonnára csökkent, ami 35%-os visszaesés a 2023-as évhez képest. Az átlagos hozam 11,5 tonnáról 7,9 tonnára esett vissza, és a termőterület is zsugorodott. Dél-Franciaországban az Okcitánia régióban a márciusi hidegbetörések és a virágzáskori esőzések súlyosan rontották a gyümölcskötődést. Romániában a termés 23 ezer tonna volt, ami enyhe csökkenést jelent, míg Bulgáriában a termés 19 ezer tonnára nőtt, ami 72%-os emelkedés a 2023-as évhez képest. Ausztriában a termés 7 ezer tonna volt, ami 40%-os növekedést jelent, köszönhetően a kedvező virágzáskori időjárásnak.

A kajszi piaci árai 2024-ben jelentős szórást mutattak az Európai Unió tagállamaiban. Olaszországban az árak enyhén csökkentek a bőséges termés miatt: az átlagos termelői ár 1,20 euró/kg körül alakult, ami 8%-kal alacsonyabb a 2023-as szintnél. Spanyolországban az árak emelkedtek, különösen a korai fajták esetében, ahol a szezon elején 1,50 euró/kg feletti árakat is jegyeztek. Franciaországban a kínálat csökkenése miatt az árak jelentősen megemelkedtek, az átlagos nagybani ár 1,80 euró/kg volt, ami 25%-kal magasabb az előző évinél. Görögországban az árak stabilak maradtak, 1,10–1,30 euró/kg között mozogtak, míg Bulgáriában és Romániában az árak enyhén emelkedtek, a helyi piacokon 0,80–1,00 euró/kg közötti szintet értek el.

Az Európai Unió kajsziexportja 2024-ben a bőséges termés ellenére enyhén csökkent, különösen a harmadik országokba irányuló szállítások esetében. Az EU-n belüli tagállamok közötti export 2%-kal nőtt az előző évhez képest, míg a harmadik országokba irányuló export 11%-kal csökkent. Az unión kívülről érkező import 18,4 ezer tonnára emelkedett, ami 6%-os növekedés, és a legnagyobb beszállító továbbra is Törökország maradt 12,7 ezer tonnával. A legnagyobb uniós importőrök Németország, Hollandia és Franciaország, míg az exportőrök között Spanyolország, Olaszország és Görögország áll az első három helyen.

Az Európai Unió kívüli legnagyobb kajszitermelő országok közül Törökország 2024-ben 870 ezer tonnás termést ért el, ami 4%-kal haladta meg a 2023-as szintet. Az enyhe tél és a kiegyensúlyozott tavaszi időjárás kedvezett a virágzásnak és a gyümölcskötődésnek, különösen a világ egyik legnagyobb termőközetében, Malatya tartományban. Iránban a termés 310 ezer tonna volt, ami 6%-os növekedést jelent – ez a cseresznyéhez hasonlóan a modernizált öntözési rendszereknek és a kedvező tavaszi időjárásnak köszönhető. Kínában a termés 420 ezer tonna körül alakult, ami gyakorlatilag változatlan szintet jelent az egy évvel korábbihoz képest. Az Egyesült Államokban a termés 210 ezer tonna volt, vagyis 8%-kal csökkent, elsősorban a Kaliforniát sújtó tavaszi fagyok miatt.

TERMÉSMENNYISÉG - KAJSZI AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	216,8	237,0	266,4	229,0	273,0	173,4	189,6	230,1	207,2	240,1
Spanyolország	153,7	139,6	162,9	176,3	145,8	128,7	114,7	80,9	108,5	155,6
Görögország	89,4	92,4	106,6	108,6	118,3	125,6	76,5	112,2	98,3	125,6
Franciaország	159,4	113,3	159,4	112,9	134,8	85,3	54,6	128,1	127,8	82,8
Magyarország	19,9	23,5	24,1	14,3	25,5	10,6	11,8	24,1	16,3	25,0
Románia	29,7	29,5	32,6	34,4	29,4	26,8	26,8	23,5	24,6	22,9
Bulgária	14,2	15,5	22,5	13,6	20,2	9,5	20,7	19,0	10,8	18,7
Ausztria	8,7	5,3	6,5	9,3	11,5	1,6	5,7	6,3	4,7	6,8
Lengyelország	3,7	3,1	1,3	3,6	3,1	3,1	3,1	4,6	4,4	3,5
Portugália	2,9	2,3	4,6	3,5	3,6	3,2	3,5	4,0	2,6	2,6
Egyéb összesen	4,8	2,9	3,9	3,8	5,9	3,0	3,4	4,6	2,5	3,5
EU-27 összesen	702,9	664,3	790,8	709,4	771,3	570,8	510,4	637,4	607,6	686,9

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - KAJSZI AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	18,8	20,4	21,0	20,6	20,2	19,8	19,4	18,4	18,0	17,3
Olaszország	17,2	18,9	17,4	17,8	17,9	17,8	17,7	17,5	17,4	17,0
Görögország	7,5	7,3	7,3	7,9	8,4	12,2	9,0	9,4	9,5	12,3
Franciaország	12,0	12,2	12,2	12,3	12,3	12,1	11,9	11,4	11,1	10,5
Magyarország	4,7	4,9	5,0	5,0	5,0	5,9	6,1	5,8	5,6	5,5
Bulgária	2,5	2,6	2,9	2,6	2,9	1,8	3,1	3,1	2,2	3,2
Románia	2,6	2,2	2,1	2,0	2,0	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0
Lengyelország	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1
Ausztria	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
Csehország	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	0,8
Egyéb összesen	1,3	1,2	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7
EU-27 összesen	69,5	72,5	72,2	72,6	73,2	76,2	73,5	72,1	70,4	72,3

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - KAJSZI AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	12,6	12,5	15,3	12,9	15,2	9,7	10,7	13,2	11,9	14,1
Románia	11,3	13,4	15,5	17,5	14,4	13,2	14,0	12,0	12,1	11,3
Görögország	12,0	12,6	14,6	13,7	14,2	10,3	8,5	12,0	10,3	10,3
Spanyolország	8,2	6,9	7,8	8,6	7,2	6,5	5,9	4,4	6,0	9,0
Franciaország	13,3	9,3	13,1	9,2	11,0	7,1	4,6	11,3	11,5	7,9
Ausztria	11,7	6,7	8,2	11,2	14,0	1,9	6,6	7,3	5,4	7,6
Bulgária	5,7	6,1	7,8	5,3	7,0	5,2	6,8	6,2	4,9	5,8
Portugália	6,9	5,4	8,2	6,3	6,7	6,2	6,5	6,7	4,4	5,0
Magyarország	4,2	4,8	4,8	2,8	5,1	1,8	1,9	4,1	2,9	4,5
Ciprus	4,2	3,7	5,6	5,1	5,3	5,0	5,0	4,5	4,1	4,0
EU-27 átlaghozama	10,1	9,2	10,9	9,8	10,5	7,5	6,9	8,8	8,6	9,5

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A 2024-es év a hazai kajszibarack-termesztés szempontjából kifejezetten kedvezően alakult. Míg 2023-ban – a korábbi évekhez hasonlóan – a tavaszi fagyok jelentős károkat okoztak, és mindössze 6 500 tonna termés került betakarításra, addig 2024-ben a fagykárok minimális mértékűek voltak, ami lehetővé tette a terméspotenciál közel optimális kihasználását. A 2023-as alacsony termés-mennyiség következtében mindössze 1 000 tonna export valósult meg, miközben a belföldi kereslet kielégítése érdekében 3 000 tonna import gyümölcs behozatalára volt szükség.

Ezzel szemben 2024-ben 4 955 hektáron összesen 20 500 tonna kajszibarackot takarítottak be Magyarországon, ami a közelmúlt egyik legeredményesebb évének tekinthető. A tavaszi fagyos napok száma mindössze 1–2 volt, szemben a 2023-as 13 fagyos hajnallal, ami csupán elhanyagolható fagykárt eredményezett. A kajszi érési időszaka mintegy két héttel korábban kezdődött, ennek köszönhetően a termelők már május folyamán megjelentek a piacokon. A szokásos augusztus közepi érésű fajták betakarítása már július végére befejeződött, így a hagyományosan mintegy 70 napos szezon ezúttal mindössze 45 nap alatt lezajlott. A rövidebb, de rendkívül intenzív szezon során kiemelkedő termésátlagokat értek el a termelők, így 2024 a kajszitermesztés szempontjából egyértelműen sikeres évnek minősíthető.

A magas technológiai színvonalú, korszerű ültetvények általános kondíciója kedvező volt, ami a fajtasor megfelelő megválasztásával együtt hozzájárult a kiváló minőségű termés előállításához. Ezen ültetvények többsége fagykár és jégkár elleni védelemmel is rendelkezik. Emellett az elmúlt években, különösen az északkeleti országrészben, egyre több ipari célú ültetvény is létesült.

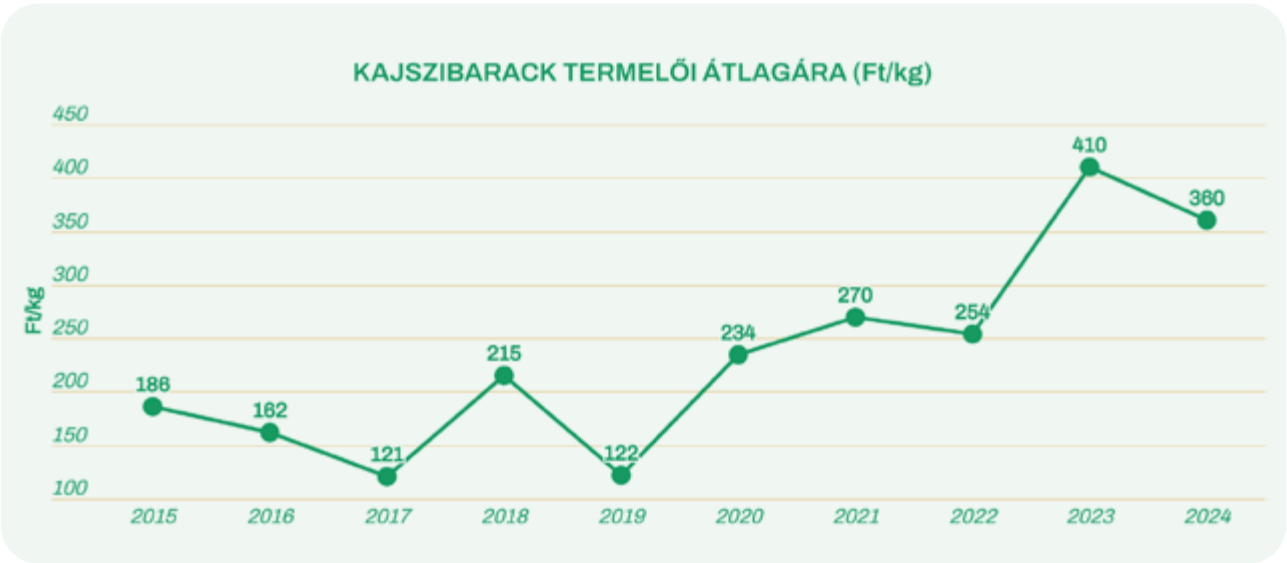
A 2024 augusztusában jelentkező súlyos aszály nem okozott érdemi károkat, mivel a kajszi korai érésének és betakarításának köszönhetően az ültetvények elkerülték a vízhiány kritikus időszakát. A csapadékmennyiség összességében megfelelőnek bizonyult, és a jégkárok is csupán minimális mértékben voltak jelen. A kártevők közül a pockok és a fülbemászók előfordulása jellemző volt, azonban kártételük gazdasági szempontból nem volt jelentős.

A magyar kajszibarack minőségével kereskedelmi partnereink alapvetően elégedettek, ugyanakkor az exportpiacokon az árverseny fenntartása továbbra is kihívást jelent, elsősorban a hazai magas ÁFA-kulcs miatt. A kedvező terméseredmények ellenére a termelői átlagár 2024-ben viszonylag stabil, 360 Ft/kg szinten alakult, ami a korábbi évekhez képest kedvezőbb jövedelmezőséget biztosított az ágazat szereplői számára.

Termelési adatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Termőterület (hektár)	3 930	5 025	5 169	5 347	5 442	5 777	5 711	5 628	5 285	5 040
Termésmennyiség (ezer tonna)	34,0	19,6	29,8	34,2	7,7	37,2	6,1	7,6	24,3	6,5
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	8,7	3,9	5,8	6,4	1,4	6,4	1,1	1,3	4,6	1,3

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	2 332	3 488	4 196	1 168	3 196	1 006	1 121	1 843	n.a.	1 599
Export érték (euró)	3 201 620	4 394 007	4 760 735	1 828 809	3 473 933	1 595 295	1 759 927	2 472 437	1 902 412	2 636 138
Import mennyiség (tonna)	1 186	1 313	1 952	1 498	1 877	1 763	1 838	1 377	n.a.	2 135
Import érték (euró)	1 408 433	1 209 831	2 009 079	1 996 259	2 082 824	2 538 600	2 802 027	1 919 953	4 095 443	3 205 532
Export-import egyenleg (tonna)	1 146	2 176	2 244	-330	1 319	-757	-717	466	n.a.	-536
Export-import egyenleg (euró)	1 793 187	3 184 176	2 751 656	-167 450	1 391 109	-943 305	-1 042 100	552 484	-2 193 031	-569 394

Forrás: KSH

Őszibarack

Európai Unió

Az Európai Unió őszibarack- és nektarintermelése az előző évtizedben folyamatos csökkent: a 2015-2019 közötti időszakban jóformán mindig meghaladta a 4 millió tonnát, azóta azonban a 3,5 millió tonnát sem éri el. A 2024-es 3,4 millió tonnás termés 3,2%-os növekedést jelent az előző év 3,3 millió tonnás betakarított mennyiségéhez képest, de ez a volumen valamivel nagyobb ültetvényterületről származik: 70,4 ezer hektárról 72,4 ezer hektárra bővült az uniós termőterület. Érdekeség, hogy ez a növekedés szinte kizárólag Görögországnak köszönhető, mivel itt csaknem 3 ezer hektáros bővülés történt, míg Bulgária kivételével minden más tagállamban pár száz hektáros csökkenés vagy stagnálás figyelhető meg.

A legnagyobb termesztoők közül Spanyolország 1,38 millió tonnás terméssel (ez az uniós termés több mint harmada) zárta az évet, ami lényegében megegyezik az előző évi szinttel (-0,4%). Katalóniában a tavaszi fagyárok elkerülték a fontosabb ültetvényeket, Murciában pedig a korai érés kedvezően befolyásolta a betakarítást. Az Ebro-völgyben a gyümölcsfejlődés kissé késve indult, de a jégesők csak mérsékelt károkat okoztak. Olaszország 1,09 millió tonna termést takarított be, ami 5,6%-os éves növekedést jelent, pedig Emilia-Romagnában a hozamok elmaradtak a várttól, átlagosan 17 tonna/hektár körül alakultak, Pugliában a szezon rövidebb volt a szokásosnál, míg Calabriában a korai fajtáknál méretproblémák adódtak. Görögországban 605 ezer tonna körül alakult a termés, ami 5,2%-kal volt magasabb az előző évinél, viszont ez azt jelenti, hogy mivel a termőterület 9,5 ezerről 12,3 ezer hektárra bővült, a hozamok jelentősen, 60,5-ről 49,3 tonna/ha-ra estek vissza. Franciaországban 6,3%-kal, 237 ezer tonnára nőtt a betakarított mennyiség, melynek oka, hogy az ország jelentős részén a virágzás problémamentes volt, és a kötődés is jól alakult, bár a nyári hőhullámok a gyümölcsméretet kissé visszafogták.

A 2024-es év őszibarack- és nektarin piacán az árak az erős kereslet miatt általában emelkedést mutattak. Az Európai Bizottság kimutatása szerint Spanyolországban az őszibarack átlagára 1,21 euró/kg volt, ami 8%-os emelkedést jelent az előző évhez képest, míg Olaszországban ugyanez volt az átlagár (1,21 euró/kg), viszont 2023-hoz képest ez 3%-os csökkenésnek számít. A nektarin ára Spanyolországban 1,19 euró/kg-ra nőtt (+10%), Olaszországban pedig 1,40 euró/kg-ra (+11%) drágult.

Az uniós export 2024-ben vegyes képet mutatott: az EU-tagállamok közötti forgalom 2,3%-kal bővült, míg a harmadik országokba irányuló kivitel 1,8%-kal visszaesett. A legfontosabb exportpiacok továbbra is Svájc, az Egyesült Királyság, Norvégia és Szerbia, míg az import leginkább Marokkóból, Törökországból és Dél-Afrikából érkezett. A belső piacon Spanyolország és Olaszország a legnagyobb frisspiaci exportőr, míg Franciaország és Görögország főként feldolgozott termékekkel lép a piacra.

Az Európán kívüli legnagyobb termelők közül Kína továbbra is vezető szerepet tölt be, bár a 2024-es termés 3%-kal elmaradt az előző évitől, elsősorban a tavaszi fagyok és nyári jégesők következtében. Az Egyesült Államokban Kaliforniában stabil maradt a termelés, összesen 1,02 millió tonna őszibarackot szüreteltek, ami 2%-os növekedés, köszönhetően a kedvező tavaszi időjárásnak. Törökországban a termés 5%-kal csökkent az áprilisi fagyok és májusi jégesők miatt, míg Chilében 4%-os bővülést regisztráltak. Argentínában és Dél-Afrikában a termés a 2023-as évihez képest lényegében változatlan maradt.

Magyarország

Magyarországon az őszibarack-termesztés területe 2015 óta folyamatosan csökken, 2024-re mind-össze 2 390 hektárra zsugorodott. A termés mennyiség az évi hozamok hatására erősen ingadozik: 8 és 40 ezer tonna között változik. Míg 2023-ban csupán 13 ezer tonna őszibarackot takarítottak be – ami a 2022. évi hozam kevesebb mint felét jelentette –, addig 2024-ben a termés-mennyiség elérte a 26 ezer tonnát, ami kedvezőbb évi hozamot jelez.

Az exporttevékenység 2021-ig elhanyagolható volt (évente legfeljebb 500 tonna), azonban 2022–2023-ban 1 000–1 300 tonnára emelkedett, majd 2024-ben ismét visszaesett, mindössze 211 tonnára. Az import mennyisége az előző évek 10–15 ezer tonnás szintjéhez képest 2024-ben 5 811 tonnára csökkent. A behozatal főként Görögországból, Olaszországból és Spanyolországból származott.

2024 júliusáig a korai érésű fajták esetében átlag alatti terméseredmény született, amihez a piaci kereslet is igazodott. A korai őszibarack magas felvásárlási árat biztosított, ugyanakkor fokozottan érzékenyek bizonyult a tavaszi fagyokra. A késői fajták ezzel szemben bőségesebb termést adtak, amelyet a piac nem tudott teljes mértékben felszívni, így az értékesítési időszak mintegy két héttel eltolódott, szeptember elejéig elhúzódva.

A klímaváltozás hatásai egyre erőteljesebben érvényesülnek az őszibarack-termesztésben. A tava-szi fagyok gyakorisága növekszik, miközben az őszi és téli időszakok enyhébbé váltak. A rövidebb téli mélynyugalmi fázis és a korábbra tolódó virágzás következtében a virágrügyek fagykitettsége fokozódik. Az extenzív termesztésű ültetvények nagyobb koronájú fái ugyan némileg védettebbek a fagyhatásokkal szemben, azonban az intenzív termesztésű állományok esetében a termőhely-meg-választás kulcsfontosságú tényezővé vált a klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésében.

A belföldi piac továbbra is élénk keresletet mutat az őszibarack iránt, ára pedig folyamatos emelke-dést mutat más gyümölcsfajokhoz viszonyítva. A 2024. évi szezonban az ipari feldolgozásra szánt őszibarack döntő hányada gyümölcsléként került értékesítésre, 135 Ft/kg átlagáron, míg a frisspiaci nagytételes felvásárlási ár 350–400 Ft/kg között alakult.

A legtöbb őszibarackfajta júliustól augusztus közepéig érik, amikor a tartós légköri aszály és a magas hőmérséklet komoly stresszt jelent a gyümölcsfák számára. Az öntözés ugyan mérsékelheti a víz-hiányt, de nem feltétlenül biztosítja a növények fiziológiai komfortját, így a virágrügyképződésre és a következő évi terméspotenciálra is kedvezőtlen hatással lehet.

A 2024-es évben nem fordult elő jelentős jégkár, ugyanakkor növényvédelmi problémák továbbra is jelen voltak. A túlterhelt ültetvényekben fokozott mértékben jelentkezett a levéllikasztó betegség (*Stigmia carpophila*), valamint a Monília-fertőzés az érési időszakban. Emellett a *Taphrina defor-mans*, a gyümölcsmolyok és a pajzstetvek is kockázatot jelentettek. A 2023-as évvel ellentétben 2024-ben a poloskák nem okoztak számottevő kárt.

A munkaerőhiány az őszibarack-ágazatban is komoly kihívást jelent, de elsősorban nem a betaka-rítás, hanem a metszés és a gyümölcscrítás időszakában. A molyhos őszibarack iránt folyamatos és növekvő kereslet figyelhető meg Európa-szerte, különösen a fehérhúsú fajták esetében. Bár az ágazat jelenleg még versenyképesnek tekinthető, a hosszú távú kilátások kedvezőtlenek: a szak-értői előrejelzések szerint a jelenlegi termelési színvonal mellett tíz éven belül akár teljesen eltűnhet a hazai őszibarack-termesztés. A jövőre nézve további termőterület-csökkenés prognosztizálható, ame-lyet a klímaváltozás, valamint a munkaerő-, szaktudás- és öntözési kapacitások hiánya egyaránt erősíthet.

TERMÉSMENNYISÉG - ŐSZIBARACK ÉS NEKTARIN AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	1 581,5	1 421,7	1 799,7	1 450,9	1 545,6	1 306,0	1 197,8	870,7	1 381,8	1 376,9
Olaszország	1 422,9	1 430,5	1 250,7	1 090,7	1 224,9	1 015,4	996,9	1 151,5	1 033,8	1 092,2
Görögország	787,3	774,9	935,1	968,7	926,6	890,6	594,2	894,6	574,8	604,5
Franciaország	217,6	207,0	221,8	184,1	202,8	234,1	175,8	232,0	222,8	236,7
Portugália	46,9	32,4	41,7	42,6	44,8	34,8	42,1	32,8	34,6	35,8
Magyarország	38,9	40,9	38,2	24,0	29,2	12,7	11,5	22,4	14,3	20,4
Bulgária	35,3	30,4	34,6	28,9	33,9	20,7	21,7	24,2	10,8	17,5
Románia	21,3	23,2	18,9	22,1	17,6	15,9	14,1	12,4	12,6	11,6
Lengyelország	9,9	10,6	4,8	10,6	8,5	3,8	4,5	6,4	5,3	3,4
Horvátország	5,3	4,6	7,3	3,4	4,2	4,2	2,8	3,8	2,7	3,3
Egyéb összesen	16,8	10,2	9,1	11,7	10,5	8,1	6,0	8,8	6,4	8,9
EU-27 összesen	4 183,7	3 986,3	4 361,9	3 837,7	4 048,7	3 546,2	3 067,5	3 259,6	3 299,9	3 411,2

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - ŐSZIBARACK ÉS NEKTARIN AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	86,5	85,3	84,2	80,3	77,7	72,1	72,1	69,7	68,9	68,1
Olaszország	67,5	69,0	67,0	64,3	60,4	58,7	56,5	56,3	54,4	53,0
Görögország	44,4	41,1	41,4	42,7	41,4	45,4	38,6	38,2	37,0	45,5
Franciaország	9,9	9,4	9,3	9,1	9,0	11,7	11,8	11,5	11,2	11,1
Portugália	3,8	3,9	3,9	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Magyarország	5,7	5,7	5,6	5,2	5,1	4,2	4,1	3,9	3,7	3,6
Bulgária	3,7	3,8	3,9	3,5	3,2	2,8	2,7	2,5	1,5	2,3
Románia	1,8	1,8	1,8	1,7	1,8	1,7	1,4	1,3	1,4	1,3
Horvátország	1,3	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8	0,6	0,5	0,7
Lengyelország	2,4	2,2	2,1	2,1	2,2	0,8	1,0	0,8	0,7	0,7
Egyéb összesen	1,8	1,6	1,4	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
EU-27 összesen	228,8	224,9	221,6	215,0	206,9	203,3	194,0	190,1	184,6	191,4

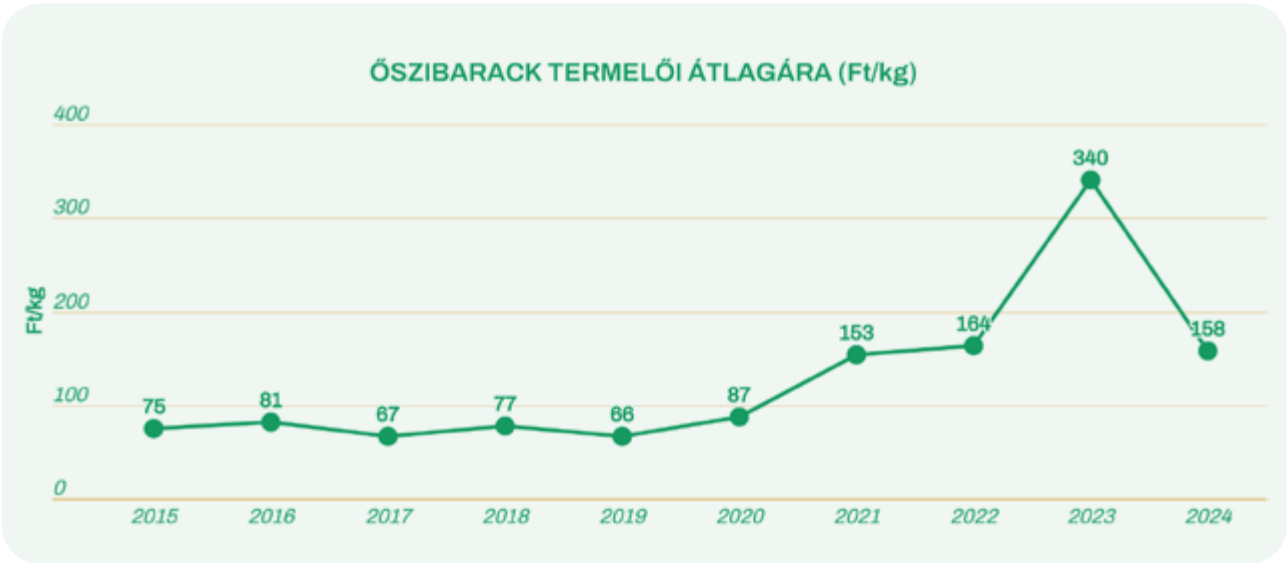
Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - ŐSZIBARACK ÉS NEKTARIN AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Franciaország	22,0	22,0	23,8	20,2	22,5	20,1	14,9	20,2	19,9	21,4
Olaszország	19,6	20,7	18,7	17,0	20,3	17,3	17,6	20,5	19,0	20,6
Spanyolország	18,3	16,7	21,4	18,1	19,9	18,1	16,6	12,5	20,0	20,2
Görögország	17,7	18,9	22,6	22,7	22,4	19,6	15,4	23,4	15,5	13,3
Ausztria	17,2	7,8	11,6	14,8	13,9	11,4	9,4	13,4	7,1	13,1
Szlovénia	17,3	15,6	8,8	17,2	15,2	8,1	1,4	8,5	4,6	11,4
Portugália	12,5	8,4	10,7	11,4	11,8	9,2	11,2	8,6	9,1	9,5
Románia	12,2	12,8	10,7	13,0	9,8	9,4	10,3	9,6	9,0	8,8
Bulgária	9,5	8,0	8,9	8,2	10,6	7,5	8,1	9,6	7,3	7,6
Ciprus	8,3	6,6	7,1	5,6	5,9	6,7	6,7	6,9	6,9	6,6
EU-27 átlaghozama	12,1	17,7	19,7	17,9	19,6	17,4	15,8	17,1	17,9	17,8

Forrás: EUROSTAT

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	3 799	3 726	3 535	3 315	3 175	3 108	3 016	2 744	2 579	2 390
Termésmennyiség (ezer tonna)	38,0	35,8	40,3	22,1	38,6	15,0	8,7	27,5	13,0	26,0
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	10,0	9,6	11,4	6,7	12,2	4,8	2,9	10,0	5,0	10,9

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	47	194	45	97	731	684	312	1 283	n.a.	211
Export érték (euró)	77 152	253 375	53 994	86 622	778 038	744 681	468 950	1 849 700	1 395 718	324 831
Import mennyiség (tonna)	8 753	10 503	11 399	10 419	14 826	9 208	10 732	11 454	n.a.	5 811
Import érték (euró)	7 018 664	9 095 513	9 107 445	9 915 646	12 319 465	10 842 963	13 871 984	12 955 953	16 673 069	6 657 104
Export-import egyenleg (tonna)	-8 706	-10 309	-11 354	-10 322	-14 095	-8 524	-10 420	-10 171	n.a.	-5 600
Export-import egyenleg (euró)	-6 941 512	-8 842 138	-9 053 451	-9 829 024	-11 541 427	-10 098 282	-13 403 034	-11 106 253	-15 277 351	-6 332 273

Forrás: EUROSTAT

Szilva

Európai Unió

Az Európai Unió szilvatermése az elmúlt tíz évben kisebb-nagyobb hullámzásokkal ugyan, de nagyjából az egy évtizeddel ezelőtti szinten van, ami a termőterület méretére is igaz.

A legnagyobb termelő ország továbbra is Románia, ahol 2024-ben 610 ezer tonna szilva termett, ami 5,4%-kal kisebb volumen az előző évi 645 ezer tonnánál, ám így is csaknem a felét adja a teljes uniós termésnek. A román termés kiesés hátterében a tavaszi fagyok és a nyári szárazság állnak, amelyek különösen Dél-Munténia és Észak-Olténia régiókat sújtották. Az Unió második legnagyobb termelőjénél, Franciaországban a 2023-as 208 ezer tonnáról 173 ezer tonnára csökkent a termés, ami 16,8%-os visszaesésnek felel meg. Okcitánia régióban a virágzás idején lehülés, illetve jég-eső okozott gondot, míg Rhône-Alpes térségében a csapadékhány lassította a gyümölcsök fejlődését. Olaszországban némi javulás volt megfigyelhető: 2023-ban 161 ezer tonna, míg 2024-ben már 170 ezer tonna került betakarításra, ami 5,6%-os növekedést jelent. A legjobb eredményeket Emilia-Romagna és Campania térségében érték el, ahol a tavaszi időjárás kedvezőbb volt, mint egy évvel korábban. Spanyolországban viszont komoly, 16%-os visszaesés következett be: az előző évi 163 ezer után 2024-ben 136 ezer tonnát takarítottak be. A legnagyobb károkat Extremadura és Murcia régiókban okozták a tavaszi jégesők és a virágzás alatt jelentkező hőhullámok. A tavaszi fagyok miatt még ennél is nagyobb csatlódást keltettek a terméseredmények Lengyelországban: a 2023-as 127 ezerről 95 ezer tonnára csökkent a termés, ami 25,2%-os kiesést jelent - a Mazóviai és Lublini vajdaságban a tavaszi fagyok és a nyári aszály súlyosan érintették az állományokat. Németországban gyakorlatilag változatlan maradt a termés: 49 ezer tonna került betakarításra, ami alig marad el a 2023-as 50 ezertől, bár Baden-Württemberg tartományban jégverés okozott termés kiesést. Bulgáriában 61 ezer tonna szilva termett, ami 5,2%-os emelkedés az előző évhez képest – Plovdiv és Pazardzhik térségében a csapadékos időjárás kedvezett a hozamoknak.

A 2024-es évben a szilva piaci árai vegyes képet mutattak. A szezon elején Lengyelországban a korai fajták – például Herman és Cacanska Rana – 4,00–5,00 PLN/kg (365–455 Ft/kg) áron kerültek piacra, ami enyhén meghaladta az egy évvel korábbi árszintet. Az import azonban gyorsan letörte az árakat, főként az albán és török eredetű tételek miatt, de a lengyel piacra Magyarország is jelentős mennyiségben szállított. Németországban és Franciaországban a frisspiaci árak 1,20–1,50 EUR/kg között mozogtak, ezzel szemben Olaszországban a kiemelkedő minőségű gyümölcsökért akár 1,80 EUR/kg-ot is megadtak. Spanyolországban a terméscsökkenés ellenére nem alakult ki érdemi áremelkedés, mivel a belföldi kereslet is gyengének bizonyult. Az ipari feldolgozásra alkalmas szilva Romániában és Bulgáriában a tavalyinál jóval olcsóbban cserélt gazdát – jellemzően 0,40–0,70 EUR/kg közötti árak domináltak.

Az uniós szilvaexport 2024-ben enyhe visszaesést mutatott az Eurostat összesítése szerint. A tagállamok közötti kereskedelem 3,2%-kal csökkent az előző évhez képest, míg a harmadik országokba irányuló szállítmányok volumene 5,6%-kal esett vissza. Továbbra is Románia, Franciaország és Spanyolország adják a legnagyobb exportmennyiséget, a főbb célállomások pedig Németország, Ausztria, Svájc és az Egyesült Királyság. Az import viszont kissé nőtt, különösen a nyugat-balkáni térségből (Szerbia, Észak-Macedónia) és Törökországból érkező szállítmányok révén. A feldolgozott szilvatermékek – például lekvárok és aszalt gyümölcsök – esetében az Unión kívülről származó áruk behozatala továbbra is alacsony szinten mozog, ugyanakkor lassú növekedés figyelhető meg, főként az ázsiai piacokról érkező készítményeknél.

Az EU-n kívüli jelentősebb szilvatermelők közül Kína továbbra is az első helyet foglalja el, bár 2024-ben a termés 5%-kal elmaradt a korábbi évtől. A Jangce mentén a tavaszi fagyok és a nyári esőzések nehezítették a termelést. Az Egyesült Államokban, Kaliforniában 8%-os visszaesés történt, amit elsősorban az aszályos időjárás és a hőhullámok okoztak. Szerbia, az EU egyik legfontosabb beszállítója, 10%-kal kevesebb szilvát tudott piacra vinni, mivel a Morava völgyében jégesők és a virágzás idején bekövetkezett lehülés komoly kiesést okozott. Törökországban a termés volumene összességében nem változott, bár a közép-anatóliai térségekben javultak a hozamok az előző évihez képest. Chilében, amely az uniós piacon főként a téli hónapokban játszik fontos szerepet, 2024-ben 6%-os termésnövekedést regisztráltak – az enyhe tél és az egyenletes csapadékeloszlás segítette a gyümölcsök fejlődését.

TERMÉSMENNYISÉG - SZILVA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Románia	485,7	502,2	434,4	830,1	692,7	757,9	807,2	665,7	645,1	602,6
Franciaország	163,0	216,4	211,0	175,4	205,1	225,9	106,3	100,0	207,6	170,5
Olaszország	199,9	220,7	207,0	197,7	215,0	156,3	137,8	187,4	161,0	170,2
Spanyolország	217,3	193,6	172,3	153,0	179,8	153,6	179,3	157,4	162,9	135,8
Lengyelország	94,9	109,5	58,4	121,1	95,0	117,4	117,4	133,2	127,1	95,2
Bulgária	36,2	48,6	49,2	56,4	56,2	60,0	65,1	56,7	57,7	60,8
Németország	51,4	42,1	26,6	70,1	52,1	51,3	44,5	51,4	49,6	49,3
Magyarország	46,0	47,6	43,3	46,7	45,3	27,0	33,3	35,0	37,4	35,9
Görögország	22,2	23,8	25,5	28,8	20,5	21,2	21,4	24,4	21,2	18,7
Portugália	24,5	26,1	29,8	17,5	20,8	19,2	22,4	17,8	18,7	15,9
Egyéb összesen	47,3	32,3	32,1	66,9	42,5	49,9	37,3	44,0	29,0	41,2
EU-27 összesen	1 388,6	1 462,8	1 289,5	1 763,7	1 625,0	1 639,7	1 571,8	1 472,8	1 517,3	1 396,0

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - SZILVA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Románia	65,7	65,1	66,7	65,9	65,6	67,0	66,7	66,7	67,7	66,8
Lengyelország	13,9	13,4	13,3	13,5	13,6	18,7	16,5	16,5	16,9	17,6
Franciaország	15,0	14,8	15,1	15,0	14,8	15,7	15,7	15,1	15,1	15,3
Spanyolország	16,1	15,3	15,2	14,6	14,9	14,4	13,7	13,3	12,6	12,6
Olaszország	11,6	11,6	11,7	11,7	11,9	11,9	12,0	12,0	11,9	11,3
Bulgária	6,8	6,7	6,8	7,4	8,0	8,6	9,3	9,4	9,3	9,6
Magyarország	7,2	8,0	7,9	7,9	8,0	7,1	7,0	7,0	6,9	6,9
Németország	4,3	4,4	4,8	4,8	4,8	4,8	4,9	4,8	4,8	4,8
Horvátország	5,1	4,8	4,4	4,3	4,5	3,4	3,5	3,6	3,9	4,0
Görögország	2,1	2,6	2,1	2,2	2,2	2,4	2,2	2,2	2,0	2,5
Egyéb összesen	6,3	6,2	6,0	6,1	6,3	6,4	6,3	6,2	5,9	5,8
EU-27 összesen	154,1	152,8	153,9	153,4	154,5	160,4	157,7	156,7	157,1	157,2

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - SZILVA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	24,9	25,2	25,0	25,0	24,5	25,2	25,0	24,6	24,7	25,4
Olaszország	17,2	19,1	17,7	16,9	18,0	13,1	11,5	15,6	13,5	15,1
Franciaország	10,9	14,6	14,0	11,7	13,8	14,4	6,8	6,6	13,7	11,1
Spanyolország	13,5	12,7	11,3	10,4	12,1	10,7	13,1	11,9	12,9	10,7
Németország	11,9	9,7	5,5	14,5	10,8	10,6	9,2	10,7	10,4	10,3
Portugália	13,7	14,5	16,7	9,7	11,4	10,5	12,8	10,8	11,5	10,0
Luxemburg	4,7	0,3	0,5	4,3	4,3	4,8	2,8	6,0	10,0	9,3
Románia	7,4	7,7	6,5	12,6	10,6	11,3	12,1	10,0	9,5	9,0
Görögország	10,8	9,1	12,4	13,1	9,4	8,7	10,0	11,4	10,4	7,6
Ausztria	9,3	4,3	5,2	14,8	6,3	8,5	6,6	5,0	3,3	7,1
EU-27 átlaghozama	9,0	9,6	8,4	11,5	10,5	10,2	10,0	9,4	9,7	8,9

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A hazai szilvaültvények termőterülete 2024-ben kismértékű csökkenést mutatott az előző évhez képest. Az országos termőterület 5 770 hektárt tett ki, amelyről összesen mintegy 57 ezer tonna termést takarítottak be. Ez 9,9 tonna/hektár átlagos fajlagos hozamnak felel meg.

Területi bontásban a termésmennyiség tekintetében jelentős különbségek figyelhetők meg: a Pest és Békés vármegyei ültvényekben a terméseredmények kedvezően, illetve kifejezetten jól alakultak, míg a Bács-Kiskun vármegyei térség súlyos fagykárokat szenvedett, ahol a szilvatermés 80–90%-a megsemmisült.

Fajtaválaszték tekintetében 2024-ben a *Čačanska Lepotica* és a *Toptaste* kiváló terméshozamot biztosított, míg a *Tophit* esetében a tavaszi fagyok következtében jelentős termés kiesés volt tapasztalható. A *Topend Plus* fajták közepes hozamot értek el. A termés minősége összességében kielégítőnek bizonyult, bár helyenként napégés okozta károk jelentkeztek azokon a területeken, ahol a termés mennyisége kimagasló volt, és a lombzat nem biztosított elegendő árnyékolást.

A növényvédelmi kihívások továbbra is jelen vannak a szilvatermesztésben. A molykártevők elleni védekezésben a feromonos légtértelítés hatékony módszernek bizonyul, ugyanakkor a levéltkákat elleni védekezési lehetőségek korlátozottak a növényvédőszer-hatóanyagok folyamatos kivonása miatt.

A külpiazi értékesítést elősegítette, hogy Lengyelországban és Németországban 2024-ben visszaesett a szilvatermés mennyisége, ami kedvezőbb exportpiaci pozíciót eredményezett a magyar termelők számára. Ugyanakkor a hazai ipari feldolgozás felvásárlási aktivitását negatívan befolyásolta, hogy 2023-ban a feldolgozóüzemek jelentős mennyiségű szilvát dolgoztak fel, így 2024-re készleteik felhalmozódtak, ami az ipari szilva keresletének visszaesését eredményezte.

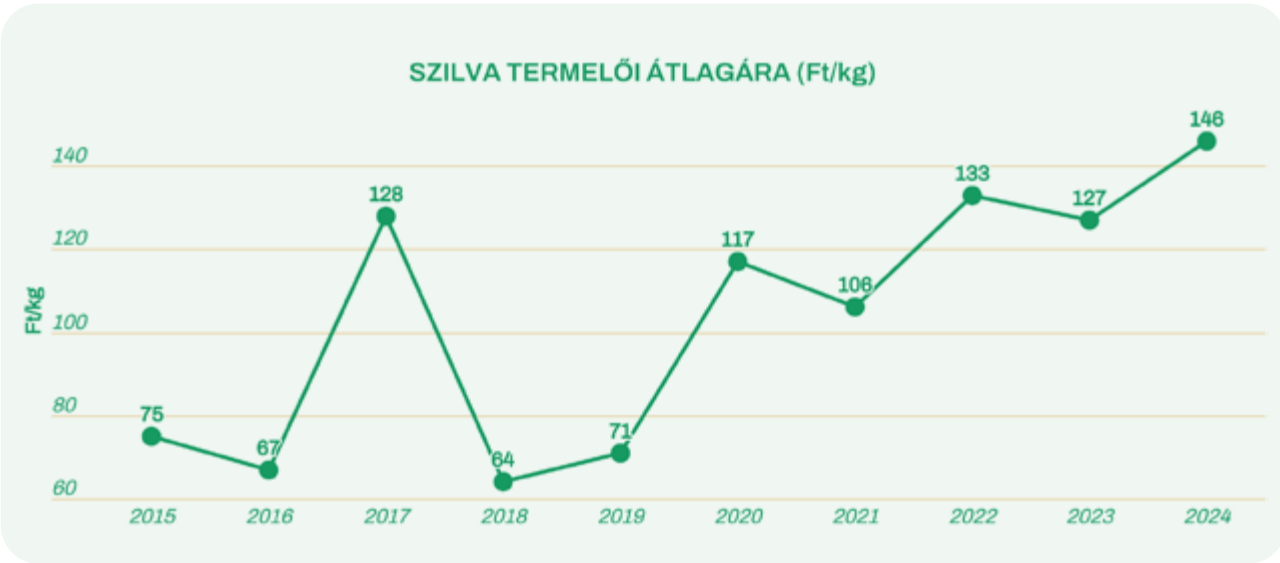
A friss, étkezési szilva nagybani piaci ára 200–300 Ft/kg között alakult, míg a jellemzően tárolásra kerülő *Topend Plus* fajta esetében a termelők 400 Ft/kg átlagárát érték el.

A külkereskedelmi adatok összesített vizsgálata alapján 2024-ben a szilvaágazat kifejezetten sikeres szezont zárt: az elmúlt öt év legkedvezőbb export-import egyenlegét realizálta, 2,53 millió euró értékben. Bár az import mennyisége csekély mértékben emelkedett, a kivitelből származó árbevétel közel kétszerese volt a 2023-as év exportértékének, ami a hazai szilvatermesztés nemzetközi versenyképességének erősödését jelzi.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	6 819	6 649	6 501	6 444	6 551	6 441	6 297	6 007	5 859	5 770
Termésmennyiség (ezer tonna)	61,4	55,9	57,0	76,8	65,1	24,0	43,0	60,0	45,3	57,0
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	9,0	8,4	8,8	11,9	9,9	3,7	6,8	10,0	7,7	9,9

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	8 872	12 425	11 171	7 647	7 293	1 578	3 468	3 668	n.a.	5 960
Export érték (euró)	5 077 891	5 930 494	8 354 489	3 645 235	4 057 260	1 080 193	2 222 330	2 053 089	2 501 633	4 745 528
Import mennyiség (tonna)	685	1 106	1 805	949	1 566	1 595	1 404	1 566	n.a.	1 529
Import érték (euró)	694 543	998 391	1 601 263	1 053 038	1 531 505	1 489 308	1 652 865	1 650 248	1 979 993	2 214 396
Export-import egyenleg (tonna)	8 187	11 319	9 366	6 698	5 727	-18	2 064	2 102	n.a.	4 431
Export-import egyenleg (euró)	4 383 348	4 932 103	6 753 226	2 592 197	2 525 755	-409 115	569 465	402 841	521 640	2 531 132

Forrás: EUROSTAT

Dió

Európai Unió

Az Európai Unió diótermesztése az elmúlt fél évtizedben meglehetősen változatos képet mutatott, a hosszú távú növekedési trend a betakarított mennyiség tekintetében az utóbbi két évben megszakadni látszik, viszont a termőterület növekedése folyamatos. Az Unió diótermesztése 2022-ben érte el a csúcst: ekkor 235 ezer tonna héjas dió került betakarításra. A 2023-as évben azonban már 191 ezer tonnára csökkent a termés, majd 2024-ben ez a negatív tendencia folytatódott, és 183 ezer tonna került a tárolókba. A termőterület folyamatosan bővül: 2015-ben még 95 ezer hektár körül alakult, 2022-ben már átlépte a 100 ezer hektárt, 2024-ben pedig már csaknem 149 ezer hektár diót tartottak nyilván az Európai Unió tagállamaiban. A nagyobb terület mellett elért kisebb termés viszont egyben azt is jelenti, hogy a hozamok jelentősen csökkentek: az uniós átlaghozam 2024-ben mindössze 1,3 tonna/hektár volt – ez az elmúlt tíz év leggyengébb eredménye.

A legjelentősebb uniós diótermelő továbbra is Románia, ahol 2024-ben 52,7 ezer tonna termett, csaknem 10%-kal kevesebb, mint az előző évben. Görögországban is érezhető visszaesés történt: a betakarított mennyiség 40 ezerről 37,4 ezer tonnára csökkent (-7,5%), a hozam pedig 2,4 tonnáról 1,8 tonnára zuhant. Ennek hátterében a Peloponnészoszon és Thesszáliában tapasztalt tavaszi fagyok és nyári aszály álltak. Franciaországban is csökkent a termés: 31 ezer tonnáról 28 ezer tonnára. Spanyolországban ezzel szemben enyhe növekedés volt tapasztalható: 17 ezer tonnáról 20 ezer tonnára nőtt a mennyiség, főként Andalúziában és Extremadurában, ahol a csapadékos tavasz kedvezően hatott a gyümölcsök fejlődésére. Olaszországban szintén bővülés volt megfigyelhető: 15 ezerről 16 ezer tonnára nőtt a termés, főként Emilia-Romagnában, ahol az öntözési fejlesztések és a technológiai modernizáció eredményesen javították a hozamokat. Portugáliában 10 ezer tonna dió termett, ami 11%-kal haladta meg az előző évi szintet. Lengyelországban viszont komoly visszaesés történt: a termés 10 ezer tonnáról 7 ezerre mérséklődött, amit a Mazóviai vajdaságban bekövetkezett tavaszi fagy és jégverés okozott.

A 2024-es évben a dióárak mérsékelt emelkedést mutattak. A Budapesti Nagybani Piacon a hazai dióbél 3692 Ft/kg-os átlagáron cserélt gazdát, ami 5%-kal volt magasabb, mint 2023-ban. Az import dióbél ára ugyanebben az időszakban 3656 Ft/kg volt, azaz egy év alatt 11%-kal drágult. Görögországban 3-3,5 euró/kg közötti termelői árak jellemezték a piacot, Franciaországban és Olaszországban pedig a kiemelkedő minőségű dióért akár 4–5 euró/kg-ot is megadtak. Az árnövekedés elsősorban a keresleti nyomásnak volt köszönhető: a prémium kategóriájú dió iránti igény stabil maradt, miközben az exportpiacokon kínálati hiány jelentkezett. A héjas dió ára több országban elérte a 2-2,5 euró/kg-ot, míg a dióbél esetében általában 4-5 euró/kg között mozgott az ár.

Az uniós dióexport 2024-ben vegyesen alakult. Az Eurostat statisztikái szerint az EU-n belüli tagállamok közötti kereskedelem enyhén mérséklődött, miközben a harmadik országok felé irányuló kivitel élénkült. A dióbél kivitele nőtt, míg a héjas dió exportja kis mértékben csökkent. A legfontosabb célpiacok Svájc, Törökország, Egyiptom és az Egyesült Királyság maradtak. Ezzel párhuzamosan az import számottevően bővült: a dióbél behozatala 115,3 ezer tonnára emelkedett, ami 34%-os növekedés az előző évhez képest, míg a héjas dió importja 46,1 ezer tonnára ugrott, 45%-os emelkedéssel. A legnagyobb beszállító továbbra is az Egyesült Államok volt 66,7 ezer tonnával, őt követte Chile 18,4 ezer, Ukrajna 17,3 ezer, valamint Argentína 4,4 ezer tonnával. Különösen az ukrán import mutatott látványos bővülést: a 80%-os növekedés annak ellenére valósult meg, hogy a helyi termelés volumene visszaesett – a raktárakban levő készletek felszabadítása viszont lehetőséget teremtett az export bővítésére.

Az Európai Unión kívüli országok közül továbbra is az Egyesült Államok és Kína adják a világ legnagyobb diótermését. Az USA-ban 2024-ben 607,8 ezer tonna diót szüreteltek, ami kis mértékű növekedést jelent az előző évhez képest. Kaliforniában továbbra is a Chandler fajta dominál, és a korszerű technológia, valamint a megbízható öntözés biztosítja a kiegyensúlyozott hozamokat. Kína az évi 1,5 millió tonnás termésével még mindig a legnagyobb termelő, bár a dió jelentős részét belföldön hasznosítják, így az exportpiacokon az óriási terméséhez képest visszafogottan van jelen. Chilében 195 ezer tonna dió termett (+2%), Ukrajnában a háború ellenére is 100 ezer tonna körüli termést takarítottak be, ami az előző évhez hasonló eredmény. Argentína 6-8 ezer tonna körüli termékkel továbbra is kisebb szereplő, míg Ausztrália frissen telepített ültetvényeinek köszönhetően a következő években várhatóan növelni fogja termelését. A globális piacot továbbra is az amerikai és kínai export dominálja, de Chile és Ukrajna térnyerése is egyre jelentősebb.

TERMÉSMENNYISÉG - DIÓ										
AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Románia	31,3	31,9	43,7	54,0	49,6	48,4	54,3	53,4	58,1	52,7
Görögország	25,2	28,1	27,9	31,9	31,0	36,4	66,0	61,8	39,6	37,4
Franciaország	42,3	40,5	33,0	37,7	35,0	38,1	37,7	49,7	31,4	27,7
Spanyolország	14,3	14,9	15,7	15,2	17,5	17,1	18,9	16,6	17,3	20,1
Olaszország	n.a.	12,2	12,2	12,5	10,8	15,5	14,7	21,9	15,0	15,9
Portugália	4,1	4,3	4,6	4,8	6,2	5,1	7,5	7,1	9,2	11,2
Lengyelország	7,1	7,2	3,7	8,5	5,2	7,0	6,8	10,7	9,9	7,2
Magyarország	6,7	6,3	7,9	5,8	6,8	5,5	6,0	6,5	5,5	4,7
Bulgária	3,6	5,0	3,6	5,1	4,8	4,8	4,7	4,0	3,5	4,2
Szlovénia	0,8	0,6	0,4	0,7	0,6	1,0	0,6	1,3	0,7	0,9
Egyéb összesen	1,5	0,6	0,8	1,3	0,8	1,0	0,9	2,0	1,1	1,3
EU-27 összesen	136,9	151,6	153,5	177,4	168,4	179,7	218,0	235,0	191,3	183,2

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - DIÓ										
AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Románia	35,0	36,5	38,0	41,0	42,5	44,0	45,5	47,0	48,5	48,0
Franciaország	20,9	21,4	21,6	22,2	25,9	27,2	26,9	26,9	26,9	26,8
Görögország	12,0	12,0	13,2	15,3	14,8	20,3	16,6	17,1	16,7	20,7
Spanyolország	8,9	9,6	10,4	11,0	11,4	12,3	12,8	12,7	13,2	13,1
Magyarország	5,9	6,5	6,9	7,1	8,3	8,4	8,4	8,4	9,3	9,7
Bulgária	5,1	6,3	5,1	6,2	6,4	7,1	8,1	8,3	7,5	7,6
Olaszország	n.a.	4,5	4,4	4,5	4,7	4,9	5,4	5,4	6,1	6,6
Portugália	3,3	3,3	3,5	3,9	5,4	5,4	5,6	5,5	5,6	5,7
Lengyelország	2,5	2,5	2,4	2,3	2,3	3,0	2,7	3,4	3,3	3,0
Szlovákia	0,2	0,2	0,2	0,4	0,6	1,2	n.a.	1,2	1,3	1,4
Egyéb összesen	1,3	1,4	1,8	2,0	2,1	2,3	2,6	3,2	3,4	3,4
EU-27 összesen	95,0	104,2	107,4	115,7	124,3	136,0	134,5	139,1	141,8	145,9

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - DIÓ										
AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	2,7	2,7	2,8	2,8	2,3	3,1	2,7	4,0	2,4	2,4
Lengyelország	2,8	2,9	1,6	3,7	2,3	2,3	2,5	3,1	3,0	2,4
Portugália	1,2	1,3	1,3	1,2	1,1	0,9	1,3	1,3	1,6	1,9
Ausztria	3,5	1,0	1,9	3,5	1,8	1,7	1,1	2,6	1,3	1,9
Görögország	2,1	2,3	2,1	2,1	2,1	1,8	4,0	3,6	2,4	1,8
Spanyolország	1,6	1,5	1,5	1,4	1,5	1,4	1,5	1,3	1,3	1,5
Szlovénia	3,4	2,1	1,0	1,9	1,3	2,1	1,1	2,3	1,2	1,4
Románia	0,9	0,9	1,2	1,3	1,2	1,1	1,2	1,1	1,2	1,1
Franciaország	2,0	1,9	1,5	1,7	1,4	1,4	1,4	1,8	1,2	1,0
Csehország	1,4	0,5	0,4	0,9	0,8	0,6	1,4	0,9	0,9	0,8
EU-27 átlaghozama	1,5	1,5	1,4	1,5	1,4	1,3	1,6	1,7	1,3	1,3

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A hazai diótermesztés 2024-ben jelentős visszaesést mutatott mind a termőterület, mind a termés-mennyiség tekintetében. Az ország dióültetvényeinek területe mintegy ezer hektárral csökkent az előző évhez képest, így az ágazat az elmúlt évtized legalacsonyabb terméseredményét érte el. Míg az intenzív művelésű, öntözéssel rendelkező ültetvények hektáronként megközelítőleg 4 tonnás termésátlagot produkáltak, az országos átlag mindössze 0,6 tonna/hektár volt.

A magyar diótermesztés gerincét adó három tradicionális fajta (*Milotai 10*, *Alsószentiváni 117*, *Tisza*) egyre kevésbé képes alkalmazkodni az utóbbi években jellemző, extrém meleg és aszályos klimatikus viszonyokhoz. A 2024-es évben a dióbél elszíneződése és barnulása gyakori minőségi problémát jelentett, amely a termés piaci értékesíthetőségét nagymértékben rontotta, sőt több esetben a szárítási folyamat sikerét is megghiúsította. Az ország számos térségében 80–90%-os termés kiesésről számoltak be a termelők, sok esetben a betakarítás gazdaságilag nem bizonyult kifizetődőnek.

A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás egyik lehetséges útját a hibrid fajták termesztése jelenti. Ezek – mint például a *Milotai Kései*, *Milotai Intenzív*, *Milotai Bőtermő*, illetve a *Bonifác* és *Alsószentiváni Kései* – a hagyományos magyar fajták és a kaliforniai „*Pedro*” keresztezéséből származnak, és kedvezőbb hőtűrő képességgel rendelkeznek. A hagyományos fajták csúcsrügyön hoznak termést, így terméspotenciáljuk korlátozott, még optimális években is ritkán haladja meg a 3 tonna/ha értéket. A jövőben ezért célszerű az oldalrügyön termő, hibrid fajták előnyben részesítése, amelyek nagyobb termésbiztonságot kínálnak. Bár ezek a hibridek érzékenyebbek egyes kórokozókkal szemben, a közelmúlt hazai tapasztalatai alapján a belőlük származó termékek minősége összességében kedvező.

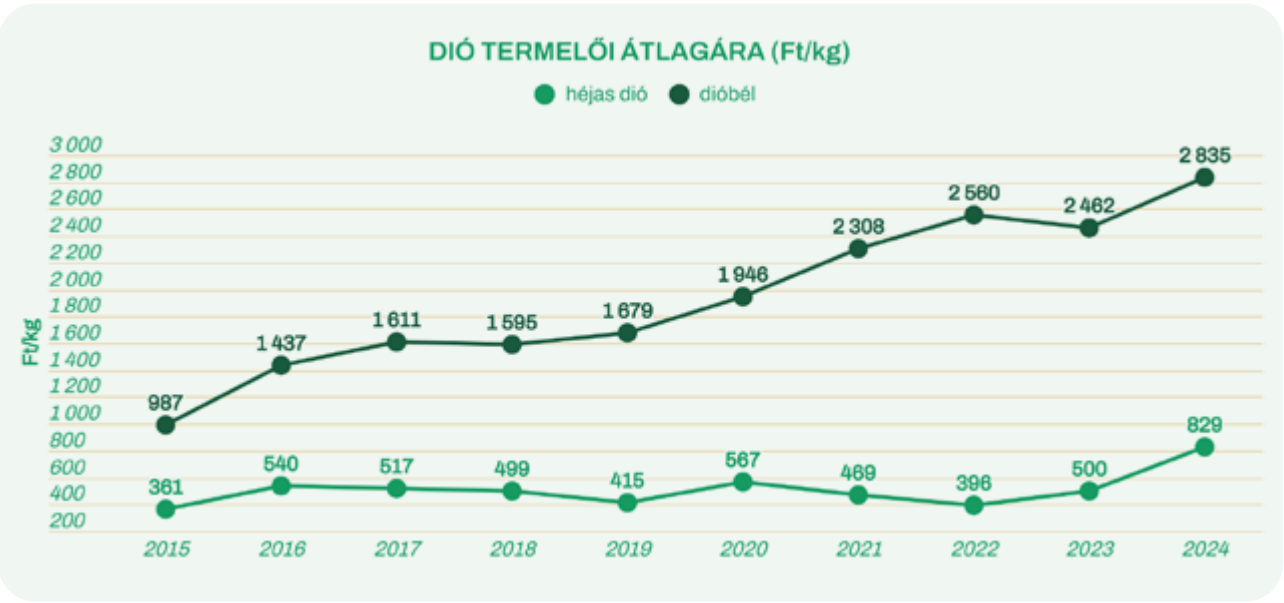
A 2024-es évben több növényvédelmi probléma is jelentős gazdasági kárt okozott. Az *Alsószentiváni 117* fajta esetében súlyos mértékű gnómiás fertőzés (*Gnomonia leptostyla*) volt tapasztalható, míg a barna csúcsi elhalás (*BAN – Brown Apical Necrosis*) egyes ültetvényekben akár 80%-os termés kiesést is előidézett. A nyugati dióburok-fúrólégy (*Rhagoletis completa*) ellen alkalmazott Combi Protec technológia hatékornynak bizonyult.

A rendkívül alacsony termésmennyiség következtében kialakult keresleti piac magas értékesítési árakat eredményezett azon gazdálkodók számára, akik hatékony termesztéstechnológiát alkalmaztak. A héjas dió termelői ára 2024-ben elérte a 829 Ft/kg-ot, míg a dióbél esetében 2 835 Ft/kg átlagár volt jellemző; a másodosztályú dióbél ára körülbelül 2 000 Ft/kg körül alakult.

A külkereskedelmi adatok alapján az ágazat 2024-ben negatív export–import egyenleget mutatott mind a dióbél, mind a héjas dió tekintetében. Magyarország 207 tonna héjas diót importált, miközben mindössze 84 tonnát exportált. A dióbél esetében a behozatal 1 235 tonna, míg a kivitel csupán 229 tonna volt. Ez a trend egyértelműen a termés kiesésből adódó hazai kínálathiányt tükrözi, amely a nemzetközi versenyképesség átmeneti gyengüléséhez vezetett.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	5 928	6 491	6 925	7 130	8 321	8 372	8 363	9 251	9 686	8 775
Termésmennyiség (ezer tonna)	8,9	9,1	9,0	12,1	12,5	8,0	7,4	9,1	8,5	5,3
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	1,5	1,4	1,3	1,7	1,5	1,0	0,9	1,0	0,9	0,6

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Export mennyiség (tonna)	145	25	37	21	10	74	37	93	207	171
Export érték (euró)	171 160	78 437	124 693	74 418	25 933	161 938	137 337	322 185	574 186	446 353
Import mennyiség (tonna)	2 970	2 557	3 329	2 929	3 085	3 725	3 569	3 974	4 138	2 800
Import érték (euró)	5 015 697	5 241 655	5 721 510	5 820 889	6 696 660	7 860 289	7 286 203	8 700 661	9 037 313	7 545 937
Export-import egyenleg (tonna)	-2 824	-2 531	-3 292	-2 907	-3 074	-3 651	-3 531	-3 880	-3 932	-2 629
Export-import egyenleg (euró)	-4 844 537	-5 163 218	-5 596 817	-5 746 471	-6 670 727	-7 698 351	-7 148 866	-8 378 476	-8 463 127	-7 099 584

Forrás: EUROSTAT

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
HÉJAS DIÓ										
Export mennyiség (tonna)	2 563	1 542	2 684	1 256	1 380	453	478	666	324	84
Export érték (euró)	6 646 250	4 172 086	6 297 525	2 997 327	3 721 381	1 100 962	1 221 263	1 669 402	841 397	229 114
Import mennyiség (tonna)	44	3	4	13	23	27	54	68	29	207
Import érték (euró)	91 920	13 041	18 468	22 869	25 699	36 844	89 271	91 716	95 397	594 535
Export-import egyenleg (tonna)	2 518	1 539	2 680	1 242	1 357	426	424	598	295	-123
Export-import egyenleg (euró)	6 554 330	4 159 025	6 279 057	2 974 458	3 695 682	1 064 118	1 131 992	1 577 686	746 000	-365 421
DIÓBÉL										
Export mennyiség (tonna)	2 272	1 760	1 652	636	392	487	321	354	309	229
Export érték (euró)	15 409 717	10 241 898	10 557 427	3 975 192	1 882 797	2 657 547	1 797 264	2 020 688	1 626 923	1 388 193
Import mennyiség (tonna)	1 459	468	817	632	696	1 236	1 380	1 175	963	1 235
Import érték (euró)	11 277 994	2 831 274	5 574 154	3 559 013	3 454 782	5 784 373	6 056 976	5 860 853	3 976 893	5 063 730
Export-import egyenleg (tonna)	813	1 292	835	4	-303	-750	-1 059	-822	-654	-1 006
Export-import egyenleg (euró)	4 131 723	7 410 624	4 983 273	416 179	-1 571 985	-3 126 826	-4 259 712	-3 840 165	-2 349 970	-3 675 537

Forrás: EUROSTAT

Szamóca

Európai Unió

Az Európai Unió szamócatermése az elmúlt öt év során mérsékelt kilengéseket követően összeségében stagnálást mutatott, miközben a termőterület jelentősen csökkent: a 2019-ben még 100 ezer hektár feletti ültetvényterület 2024-re 73,9 ezer hektárra zsugorodott. A 2023-as évben ennek ellenére az EU-27 országokban 1,21 millió tonna szamócát takarítottak be, ami a második legjobb eredmény az utóbbi 10 évben – ehhez képest a 2024-es 1,15 millió tonnás termés 5,3%-os visszaesést jelent. Az uniós átlaghozam folyamatosan javul: 2024-ben elérte a 15,6 tonna/hektárt, amely az eddigi legmagasabb szint.

A legnagyobb szamócatermesztő országok rangsorát továbbra is Spanyolország vezeti, noha a 2024-es 324 ezer tonnás termés kismértékben elmaradt az egy évvel korábbitól (329 ezer tonna). Huelvában a szezon kezdete két hét késéssel indult az év eleji száraz időszak miatt, majd februárban esőzések okoztak rothadásos tüneteket, ami visszavetette a termés mennyiségét és minőségét. Lengyelországban 11,3%-kal csökkent a betakarított mennyiség (195 ezerről 173 ezer tonnára), ami leginkább a májusi fagyokra és a hűvös, csapadékos időre vezethető vissza – különösen a Mazóviai és Lublini vajdaságban. Olaszországban ugyanakkor enyhe növekedés volt megfigyelhető: a 124 ezer tonnás termés 3,3%-kal haladta meg a 2023-as eredményt - a déli régiókban, Campaniában és Szicíliában kedvező körülmények segítették a vegetációt. Németországban 8,4%-os visszaesést regisztráltak, a termés 131-ről 120 ezer tonnára csökkent, főként a Thüringia térségében tapasztalt tavaszi fagykárak és jégesők miatt. Görögországban a betakarított mennyiség 108 ezerről 92 ezer tonnára mérséklődött, ugyanakkor a hozam kiemelkedő maradt (53,5 t/ha), ami a fóliás technológia eredményességét mutatja. Franciaországban enyhe csökkenés következett be (77 ezerről 76 ezer tonnára), főként Bretagne és Okcitánia régiókban, ahol a fényszegény időjárás hátráltatta a korai fejlődést.

A 2024-es évben a szamóca ára az európai piacokon kifejezetten magas volt, és a korábbi évekhez képest a szezon során kisebb volatilitást mutatott. Április elején a fóliás termesztésű tételek ára elérte a 4 euró/kg-ot, május végére az átlagár 2,5 euró/kg körül alakult. A szabadföldi szamóca megjelenése sem hozott jelentős ármérséklést, ugyanis a májusi hűvös, borús időjárás lassította az érési folyamatokat, emiatt a kínálat szűk maradt. A szezon eleji árak tartották magukat egészen a szedési időszak végéig, a jelentős árcsökkenés elmaradt.

Az uniós szamócaexport 2024-ben enyhén bővült az előző évhez képest. Az EU-n belüli tagállamok közötti szállítások volumene 3,2%-kal emelkedett, míg a harmadik országok felé irányuló kivitel 2,7%-kal nőtt. A legfontosabb célpiacok továbbra is az Egyesült Királyság, Svájc, Norvégia és az Egyesült Arab Emírségek. Az import szintén erősödött, különösen a szezon elején: nagy mennyiségű szamóca érkezett Marokkóból, Egyiptomból és Törökországból. Az uniós piacon a spanyol, görög és holland tételek uralták a friss gyümölcs kínálatát, míg a kelet-európai országok – elsősorban Lengyelország és Románia – főként a feldolgozóipar számára biztosítottak alapanyagot.

Az Unión kívüli nagyobb szamócatermelő országok közül az Egyesült Államokban 2024-ben 1,05 millió tonna szamócát takarítottak be, ami 2,5%-kal több, mint az előző évben. Kaliforniában a tavaszi időszakban uralkodó napos, száraz idő kedvezett a virágzásnak és a gyümölcskötődésnek. Mexikóban viszont 3%-kal kevesebb termett, ami a Michoacán tartományban áprilisban lezúduló jégesők számlájára írható. Kínában a termés mennyisége stabil maradt, körülbelül 3,3 millió tonna körül alakult, bár Zhejiang tartományban a májusi esőzések miatt a szedés elhúzódott. Törökországban a kedvező időjárási viszonyoknak köszönhetően a termés 6%-kal emelkedett, elérve a 490 ezer tonnát. Egyiptomban viszont 8%-os visszaesés történt, mivel a februári forróság idő előtt virágzásra késztette az állományokat, a gyümölcsök fejlődésének üteme pedig ezért elmaradt az optimálistól.

TERMÉSMENNYISÉG - SZAMÓCA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	397,4	377,6	360,4	344,7	352,0	272,6	360,6	325,9	329,3	323,5
Lengyelország	214,6	207,6	189,1	205,2	185,4	157,6	162,9	199,4	194,5	173,4
Olaszország	143,2	131,4	125,3	119,2	125,1	121,8	117,6	100,7	119,9	123,9
Németország	172,6	143,2	135,3	141,7	144,0	152,2	130,6	133,1	130,7	120,4
Görögország	61,0	58,9	58,9	59,3	74,4	84,2	86,2	99,6	107,7	91,6
Hollandia	57,7	57,5	66,1	64,8	75,6	77,6	85,8	87,1	79,1	86,4
Franciaország	56,9	60,4	57,3	54,3	60,3	77,5	73,6	78,5	77,1	76,2
Belgium	48,0	45,0	47,5	48,0	48,0	43,2	50,6	48,6	51,5	51,5
Románia	21,5	22,9	27,0	26,1	22,6	23,0	18,4	17,6	20,6	18,4
Ausztria	13,4	9,8	11,6	10,9	13,6	13,3	14,3	16,9	14,6	14,3
Egyéb összesen	82,2	79,4	76,1	79,6	85,5	95,9	96,9	89,4	89,5	71,3
EU-27 összesen	1 268,4	1 193,8	1 154,7	1 153,8	1 186,5	1 118,7	1 197,5	1 196,9	1 214,4	1 150,8

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - SZAMÓCA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	52,3	50,8	49,8	49,2	49,9	33,0	33,9	31,3	30,0	29,2
Németország	14,7	14,3	14,2	14,0	13,2	12,9	12,5	11,9	11,4	10,5
Spanyolország	7,2	6,9	6,8	7,0	7,3	7,4	7,2	7,3	7,3	7,0
Olaszország	5,6	4,9	4,9	4,7	4,7	4,6	4,5	3,8	4,4	4,4
Franciaország	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	4,2	3,9	4,0	3,9	3,7
Finnország	3,0	6,3	6,9	10,2	4,4	4,4	3,8	3,8	3,8	3,5
Románia	2,6	2,7	3,3	3,3	3,3	3,3	2,6	2,6	2,8	2,6
Görögország	1,3	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	2,2	2,3	2,5	1,7
Svédország	2,0	2,0	2,0	2,1	2,0	2,1	2,1	2,0	1,6	1,7
Hollandia	1,8	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4
Egyéb összesen	9,3	9,4	9,5	9,6	9,8	9,7	9,8	9,1	8,7	8,2
EU-27 összesen	103,1	103,8	103,8	106,4	101,2	84,8	84,0	79,5	77,9	74,0

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - SZAMÓCA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	32,6	33,4	39,1	40,0	46,1	51,0	55,7	60,5	55,7	60,4
Görögország	47,7	39,5	40,1	40,4	46,2	49,0	40,1	43,1	42,8	53,5
Spanyolország	55,1	55,0	52,8	49,0	48,5	37,1	49,9	44,8	45,0	46,2
Belgium	26,7	23,7	24,0	24,4	24,4	27,0	31,0	31,0	36,8	37,6
Írország	36,4	33,6	34,6	29,9	33,3	34,8	36,1	37,9	34,1	36,4
Ciprus	29,4	26,0	29,8	29,4	33,0	31,0	33,6	23,2	33,8	34,2
Olaszország	25,6	26,9	25,8	25,3	26,4	26,4	26,1	26,5	27,6	28,3
Portugália	30,2	27,6	30,2	33,2	22,3	29,1	37,7	34,8	32,7	27,5
Franciaország	17,3	18,1	17,0	16,2	18,0	18,5	18,8	19,5	19,8	20,4
Szlovénia	18,1	16,8	15,4	16,8	17,6	16,8	16,8	17,8	14,9	15,3
EU-27 átlaghozama	12,3	11,5	11,1	10,8	11,7	13,2	14,3	15,0	15,6	15,6

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - HAJTATOTT SZAMÓCA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	394,4	373,9	356,9	341,8	349,4	268,1	356,5	320,9	321,8	319,5
Olaszország	105,1	97,0	92,4	85,7	90,2	88,9	89,3	69,0	91,0	94,7
Görögország	58,8	56,8	56,8	56,3	72,8	82,8	84,6	96,1	105,5	90,5
Hollandia	28,6	28,8	41,5	40,6	51,8	56,8	65,9	67,2	59,7	66,0
Franciaország	40,1	41,1	39,3	33,9	39,2	49,5	49,7	52,6	54,4	56,6
Németország	12,1	13,8	19,6	22,9	30,5	32,1	34,6	34,6	38,0	41,8
Lengyelország	9,8	10,6	11,2	9,6	8,4	11,6	7,0	14,3	14,8	14,8
Írország	6,8	6,3	6,5	5,6	5,9	6,2	6,5	7,2	6,4	6,5
Svédország	0,8	0,8	1,0	1,3	1,3	2,8	2,2	2,4	5,1	5,8
Portugália	2,7	3,0	3,9	3,1	2,7	8,1	8,1	9,7	6,7	4,4
Egyéb összesen	1,0	1,9	0,9	0,7	0,9	1,3	1,4	1,6	3,7	2,5
EU-27 összesen	660,2	633,9	629,8	601,4	653,3	608,4	705,7	675,4	707,0	703,1

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - HAJTATOTT SZAMÓCA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	7,1	6,7	6,6	6,9	7,1	7,1	7,0	7,0	7,1	6,8
Olaszország	3,2	3,0	2,9	2,8	2,9	2,8	2,6	2,1	2,6	2,7
Franciaország	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2
Németország	0,7	1,0	1,2	1,5	1,6	1,7	1,9	1,9	2,0	2,1
Görögország	1,1	1,3	1,3	1,4	1,5	1,7	2,1	2,1	2,4	1,7
Belgium	0,6	0,6	0,7	1,1	1,1	0,7	0,8	0,7	0,8	0,7
Hollandia	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Lengyelország	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
Írország	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Svédország	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Egyéb összesen	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
EU-27 összesen	15,5	15,4	15,6	16,5	17,3	17,4	17,9	17,6	18,7	17,8

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - HAJTATOTT SZAMÓCA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	79,4	80,0	103,8	104,1	105,8	113,7	115,6	117,8	104,6	110,0
Görögország	52,0	43,4	43,3	41,7	47,3	50,2	41,0	45,7	44,9	54,9
Lengyelország	49,0	58,8	56,0	48,1	42,0	38,7	35,0	47,7	49,3	49,3
Spanyolország	55,9	56,2	53,8	49,9	49,3	37,9	51,1	45,7	45,3	47,1
Írország	39,9	36,8	37,9	32,8	34,8	36,5	37,9	39,8	35,8	36,2
Olaszország	32,5	32,7	31,9	30,4	31,3	32,0	34,0	33,3	34,5	34,7
Svédország	16,6	16,8	11,0	15,9	16,6	21,5	15,7	14,9	33,8	33,9
Portugália	39,1	33,0	29,7	33,9	33,9	36,7	42,8	44,1	39,2	27,2
Franciaország	22,6	22,2	21,2	18,0	20,7	23,5	22,9	23,6	24,3	25,5
Németország	16,6	14,3	15,8	15,3	18,8	19,2	18,6	17,9	18,6	20,4
EU-27 átlaghozama	42,6	41,3	40,3	36,4	37,9	34,9	39,4	38,3	37,8	39,5

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - SZABADFÖLDI SZAMÓCA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	204,8	197,0	177,9	195,6	177,0	146,0	155,9	185,1	179,7	158,6
Németország	160,5	129,5	115,7	118,8	113,5	120,0	96,1	98,5	92,7	78,6
Belgium	48,0	45,0	47,5	48,0	48,0	43,2	50,6	48,6	51,5	51,5
Olaszország	38,1	34,4	33,0	33,5	35,0	32,9	28,3	31,7	28,9	29,1
Hollandia	29,1	28,7	24,6	24,2	23,8	20,7	20,0	19,9	19,4	20,4
Franciaország	16,9	19,3	18,1	20,5	21,1	27,9	23,9	25,9	22,7	19,6
Románia	21,5	22,9	27,0	26,0	22,6	22,9	18,4	17,5	20,3	17,9
Ausztria	13,4	9,8	11,6	10,9	13,6	13,3	14,3	16,9	14,6	14,3
Finnország	14,4	11,9	11,9	15,3	17,8	15,2	16,2	15,9	13,7	11,5
Svédország	16,3	14,4	14,8	14,4	14,9	14,4	14,0	13,3	10,6	8,1
Egyéb összesen	45,4	47,0	42,9	45,7	46,3	54,8	54,4	48,1	53,4	38,1
EU-27 összesen	608,2	559,9	524,9	552,8	533,4	511,4	491,8	521,5	507,5	447,7

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - SZABADFÖLDI SZAMÓCA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	52,1	50,6	49,6	49,0	49,7	32,7	33,7	31,0	29,7	28,9
Németország	14,0	13,3	12,9	12,5	11,6	11,2	10,6	10,0	9,3	8,5
Finnország	3,0	6,3	6,9	10,2	4,4	4,4	3,8	3,8	3,8	3,5
Románia	2,6	2,7	3,2	3,3	3,3	3,3	2,5	2,6	2,8	2,6
Olaszország	2,4	1,9	2,0	1,9	1,9	1,8	1,9	1,7	1,7	1,7
Franciaország	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2,1	1,7	1,8	1,7	1,5
Svédország	1,9	2,0	1,9	2,0	1,9	2,0	1,9	1,8	1,5	1,5
Ausztria	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1
Hollandia	1,4	1,4	1,3	1,2	1,2	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8
Litvánia	1,0	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
Egyéb összesen	6,6	6,8	6,8	6,5	6,6	6,7	6,5	6,1	5,6	5,0
EU-27 összesen	87,7	88,4	88,1	90,0	84,0	67,3	65,8	61,7	58,9	55,9

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - SZABADFÖLDI SZAMÓCA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ciprus	29,4	26,0	29,8	29,4	33,0	31,0	33,6	23,2	33,8	34,2
Portugália	27,7	25,9	30,5	33,0	20,3	26,2	35,4	28,0	30,0	27,8
Hollandia	20,6	21,1	19,1	19,7	20,7	20,3	20,6	22,9	22,8	24,6
Spanyolország	19,6	16,9	18,3	16,3	14,9	15,8	16,4	19,9	35,5	18,5
Olaszország	16,1	18,0	16,8	17,6	18,8	17,9	15,1	18,3	16,9	17,7
Görögország	15,1	11,7	13,6	24,9	22,9	19,7	18,1	17,1	13,4	17,0
Szlovénia	18,1	16,8	15,4	16,8	17,6	16,8	16,8	17,8	14,9	15,3
Franciaország	11,1	12,9	11,9	13,9	14,5	13,5	13,7	14,5	13,7	12,9
Ausztria	11,7	8,6	10,1	9,0	11,4	11,3	11,9	13,9	12,2	12,8
Horvátország	6,8	7,5	7,8	10,3	11,9	8,8	5,9	8,4	5,1	10,3
EU-27 átlaghozama	6,9	6,3	6,0	6,1	6,4	7,6	7,5	8,5	8,6	8,0

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A hazai szamóca termesztés 2024-ben mérsékelt növekedést mutatott a termőterület tekinteté-
ben: a 2023. évi adatokhoz viszonyítva mintegy 50 hektárral bővült az ültetvények nagysága, így
összesen 704 hektáron folyt a termelés. Az országos termés mennyiség elérte a 8 100 tonnát, ami
11,5 tonna/hektár átlagos fajlagos hozamnak felel meg, tehát a termelékenység lényegében stag-
nált az előző évekhez képest.

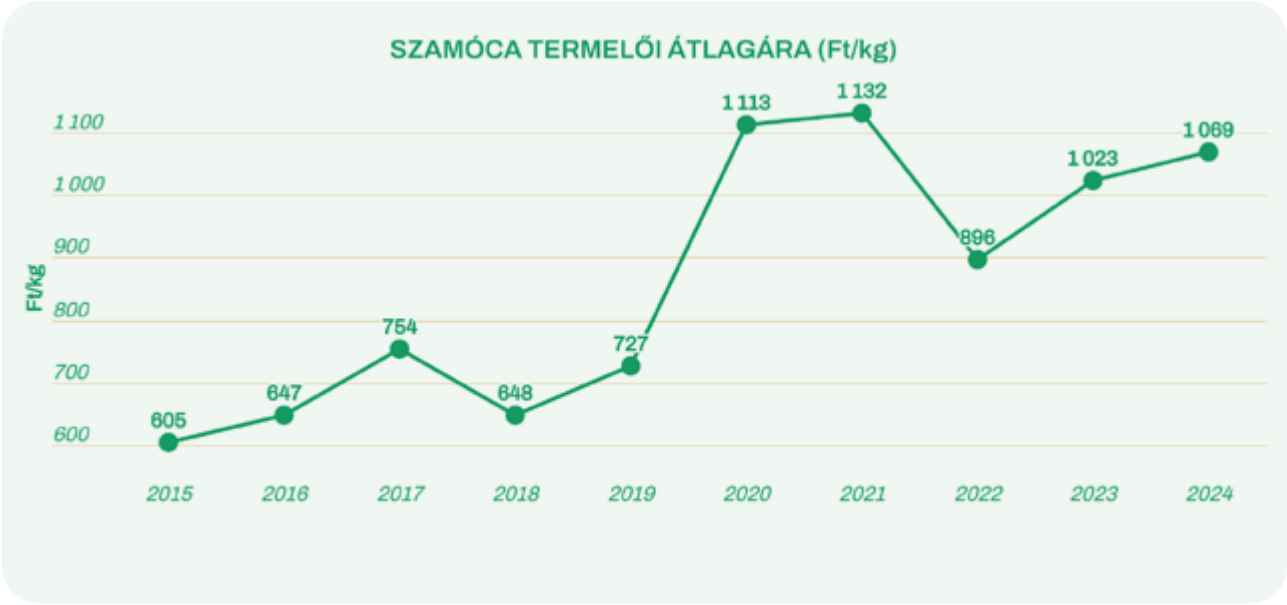
A szamóca termelői értékesítési ára 2024-ben enyhe növekedést mutatott: a gazdálkodók átlago-
san 1 069 Ft/kg áron értékesítették a termést. A külkereskedelmi egyenleg ugyanakkor továbbra is
erősen negatív maradt, mivel az importált mennyiség jelentősen meghaladta a kivitel volumenét. Az
év során mindössze 121 tonna hazai szamóca került exportra, míg az import mennyisége 3 595 ton-
nát tett ki, ami összességében –10,9 millió eurós negatív export–import egyenleget eredményezett.
Az importforrások struktúrája az elmúlt években átrendeződött: míg korábban Spanyolország volt
a legjelentősebb beszállító, napjainkban Görögország vált dominánssá, évi mintegy 2 500 tonna
mennyiséggel, amelyet 1 500–2 000 tonna spanyol származású import egészít ki.

A belföldi piacon a hazai termesztésű szamóca szezonja jellemzően április elején kezdődik. Az első
nagyobb volumenű, fűtött termesztésből származó tételek nagybani ára április 10. körül 4 000 Ft/kg
körül alakul. Az árak április végére fokozatosan mérséklődnek, jellemzően 2 500 Ft/kg szintre, ami-
kor az import szamóca még mindig nagyobb mennyiségben és alacsonyabb áron érhető el a pia-
con, ezáltal meghatározó szerepet tölt be a kínálatban. A szezon előrehaladtával, május végére, az
import és a hazai termékek közötti árkülönbség fokozatosan eltűnik, és a magyar szamóca válik
meghatározóvá a piacon.

A 2024-es tenyészidőszak meteorológiai körülményei kedvezően alakultak a szamóca számára.
A februári átlagon felüli hőmérséklet mintegy egy héttel előbbre hozta a vegetáció fejlődését, majd
az áprilisi hirtelen felmelegedés következtében megkezdődhetett a szabadföldi szamóca korai
betakarítása. Az érésidők közötti különbségek az egyes fajták esetében mérsékeltek voltak, ennek
eredményeként a szabadföldi betakarítás mintegy egy hónap alatt, koncentráltan lezajlott.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	742	761	762	697	637	550	547	635	656	704
Termés mennyiség (ezer tonna)	8,9	7,8	5,8	6,9	5,1	6,5	5,7	7,2	7,5	8,1
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	12,0	10,3	7,6	9,9	8,0	11,8	10,4	11,3	11,4	11,5

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	25	37	21	10	74	37	93	207	n.a.	121
Export érték (euró)	78 437	124 693	74 418	25 933	161 938	137 337	322 185	574 186	446 353	407 223
Import mennyiség (tonna)	2 557	3 329	2 929	3 085	3 725	3 569	3 974	4 138	n.a.	3 595
Import érték (euró)	5 241 655	5 721 510	5 820 889	6 696 660	7 860 289	7 286 203	8 700 661	9 037 313	7 545 937	11 356 293
Export-import egyenleg (tonna)	-2 531	-3 292	-2 907	-3 074	-3 651	-3 531	-3 880	-3 932	n.a.	-3 474
Export-import egyenleg (euró)	-5 163 218	-5 596 817	-5 746 471	-6 670 727	-7 698 351	-7 148 866	-8 378 476	-8 463 127	-7 099 584	-10 949 070

Forrás: EUROSTAT

**10 MÉTERES
TORONYMAGASSÁG**

ÓVJA MEG ÜLTETVÉNYÉT A FAGYTÓL

a légkeverés forradalmi módszerével, már fix változatban is

TBX - Mobil és rögzített fagyvédelmi szélgépek

- akár 5-7 ha nagyságú terület fagyvédelme
- könnyen szállítható
- egyszerűen telepíthető
- aerodinamikailag megtervezett ventilátor
- csendes működés
- hőmérséklettől függő automatikus indulás és leállítás
- egyszerűen szervizelhető

KITE

További részletekért és ajánlatokért keresse gépértékesítő kollégáinkat!
Lizák Gábor (Kelet-Magyarország) +36 20 362 3372
Nádasdi Gábor (Nyugat-Magyarország) +36 20 364 7978

NYÍR-CHEM

TÖBB MINT NÖVÉNYVÉDELEM

Fenntarthatóság
és fejlődés
25 éve

Komplex megoldásokat nyújtunk a mezőgazdaság szereplőinek, minőségi termékeket professzionális szolgáltatásokkal kombinálva a hatékony és fenntartható gazdálkodás érdekében.

**100%
hatékony
megoldás**

TERMÉKKÍNÁLATUNK

- ✓ VETŐMAGOK
- ✓ MŰTRÁGYÁK
- ✓ BIOTERMÉKEK
- ✓ NÖVÉNYVÉDŐSZEREK
- ✓ KERTÉSZETI TERMÉKEK
- ✓ **VitaFer** SZUSZPENZIÓS LOMBTRÁGYÁK

SZOLGÁLTATÁSAINK

- ✓ Szaktanácsadás
- ✓ Termelés-finanszírozás
- ✓ Terménykereskedelem
- ✓ Drónmonitoring
- ✓ Mezőgazdasági kisáruház
- ✓ FarmLynx együttműködési rendszer

WWW.NYIRCHEM.HU

ZÖLDSÉGTERMESZTÉS

Csemegekukorica

Európa

Az Európai Unióban termesztett csemegekukorica körülbelül kétharmadát a konzervipar dolgozza fel, míg a fennmaradó egyharmad része fagyasztott formában kerül tartósításra. A termelési trendeket vizsgálva a korábbi évek átlagához képest a konzerv csemegekukorica mennyisége enyhén csökkent, míg a fagyasztott termékeké mérsékelten növekedett, de ez a feldolgozási formák arányát érdemben nem változtatta meg. Az elmúlt öt év adatai szerint a konzerv csemegekukorica-termelés 2023-ban érte el csúcsát, közel 40%-os növekedést produkálva az előző évhez képest. Ezt követően 2024-ben már mintegy 20%-os visszaesés történt, részben a túlkínálat, részben a kedvező 2023-as bázisév miatt. A fagyasztott csemegekukorica esetében hasonló növekedés volt tapasztalható 2023-ban, ám itt a visszaesés 2024-ben csupán 6–7% volt, így ez a szegmens stabilabb termelési pályát mutat.

(Fontos megjegyezni, hogy a konzervipari termelési adatok ún. „demi-brut” mennyiségben kerülnek nyilvántartásra, amelynek csak 50–60%-a tekinthető valódi nettó kukoricamennyiségnek, míg a gyorsfagyasztott termékek adatai nettó, tisztított mennyiséget tükröznek.)

A piaci folyamatokat ugyanakkor az importtevékenység is befolyásolta: 2022 második felében jelent meg először nagyobb tételben a kínai konzervkukorica-import az EU piacán, amely 2023-tól mintegy 50 000 tonnára emelkedett, számottevő piaci nyomást gyakorolva az európai feldolgozókra. 2024-ben ez a mennyiség ugyan 42 000 tonnára mérséklődött, részben a kedvező európai termelési körülmények, részben az uniós feldolgozók gyors piaci reakciói miatt.

Az európai feldolgozókat tömörítő AETMD (Association Européenne des Transformateurs de Maïs Doux) francia és magyar kezdeményezésre vizsgálatot indított a helyzet okainak feltárására, és 2023 végén antidömping-eljárást kezdeményezett az Európai Bizottság illetékes szerveinél (DG Trade, DG Agri). A kezdeményezés sikeresnek bizonyult: 2024 augusztusától az EU különböző mértékű, de jelentős vámokat vetett ki a kínai konzervkukorica-feldolgozókra. Ez különösen fontos lépés volt, mivel a 2024 első félévében az import mennyisége még közel az előző évi szinten alakult.

A keresleti oldalról nézve az európai konzervkukorica-fogyasztás évek óta mérsékelt csökkenést mutat, ami a feldolgozóipari szereplőket fokozott alkalmazkodásra készíteti. 2022-ben és 2023-ban jövedelmező volt a csemegekukorica-termesztés, míg 2024-ben a túlkínálat okozott árnyomást a piacon.

Összességében az EU csemegekukorica-piacra továbbra is erős feldolgozóipari bázissal rendelkezik, de a globális verseny és az importnyomás új kihívásokat támaszt. A szektor stabilitása a feldolgozók és a termelők összehangolt piaci stratégiáján, valamint az uniós védőintézkedések hosszú távú hatékonyságán múlik.

Magyarország

Magyarországon a feldolgozóipar számára előállított csemegekukorica-termőterületek mintegy háromnegyede öntözött. A fővetésű állományok esetében egyaránt előfordulnak öntözött és öntözetlen területek – utóbbiak elsősorban a korai vetésekre jellemzők –, míg a másodvetésű kultúrák sikeres termesztése a nyári vetésidőszak miatt kizárólag öntözött körülmények között biztosítható. Az optimális termesztési feltételek eléréséhez a teljes, 100%-os öntözöttség lenne kívánatos.

A csemegekukorica termesztéstechnológiája Magyarországon jól megalapozott és magas fokon gépesített. A kultúra élől munkaigénye alacsony, a teljes termelési folyamat – a vetéstől a betakarításig – gépesíthető. Az ágazat integrációs rendszere fejlett, jellemző a feldolgozók vagy integrátorok által koordinált ütemezett vetés, betakarítás és beszállítás. Mindazonáltal a termelők és feldolgozók közötti érdekelletétek továbbra is gyakoriak, amelyek a szerződéses viszonyok és az áralkusorán jelentkeznek leginkább.

A 2024. évben a hazai csemegekukorica-termőterület 28 302 hektárt tett ki, ami mintegy 3 000 hektárral elmaradt az előző évi, 2023-as területnagyságtól. Míg 2023 kedvező, klimatikus szélsőségektől viszonylag mentes év volt, addig 2024-ben a termesztést súlyosabb időjárási anomáliák nehezítették. Ennek következtében a betakarított termésmennyiség jelentősen, közel 200 ezer tonnával csökkent (544 ezer tonnáról 382 ezer tonnára).

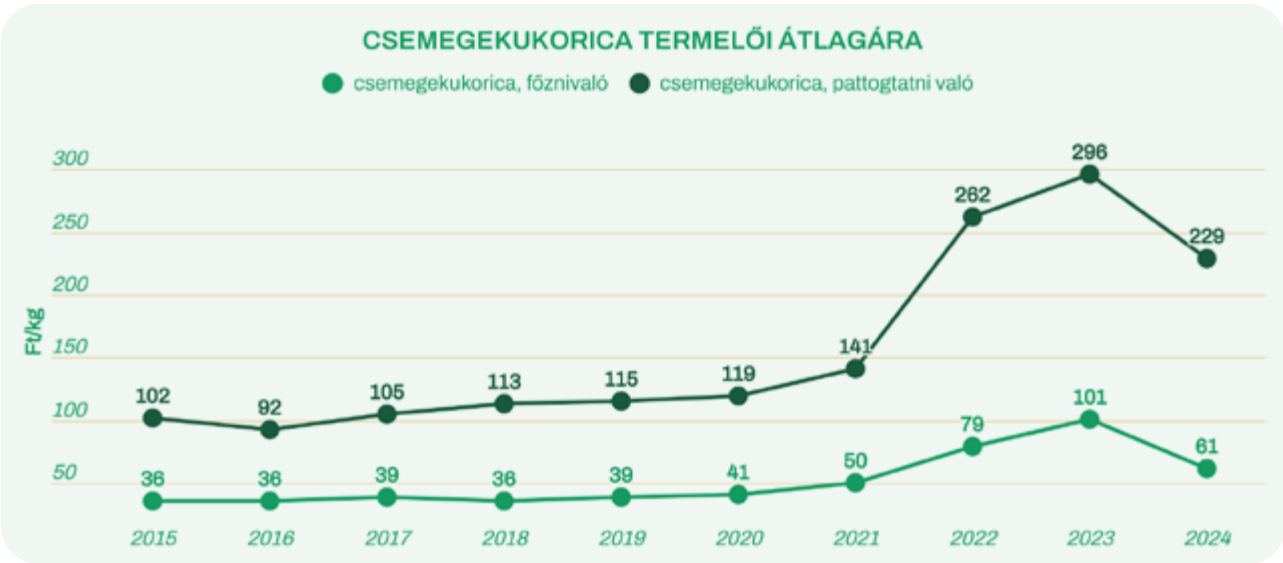
A 2023. évi fajlagos termés hozam kiemelkedően magas, 17 t/ha volt, míg 2024-ben ez 13,5 t/ha-ra esett vissza. A termelői értékesítési ár is drasztikusan csökkent: az előző évi 101 Ft/kg-ról 61 Ft/kg-ra, ami mintegy 15%-os bevétele csökkenést eredményezett. Bár a tavaszi időjárás kedvezően indult, a későbbiekben bekövetkező, mintegy 90 napos csapadékmentes időszak és tartós hóhullám (35–38 °C nappali, valamint magas éjszakai hőmérsékletek mellett) jelentős fiziológiai stresszt és asszimilációs problémákat okozott a növényállományban.

A termesztési időszak legjelentősebb limitáló tényezője a csapadékhiány volt: a májusi vetések idején mintegy 150–160 mm-es csapadékdeficit alakult ki. Ez a vízhiány nemcsak a növények fejlődését gátolta, hanem a kártevők és vírusok elleni védekezést is megnehezítette. Bár az öntözés alkalmazása mérsékelheti a termés kiesést, annak többletköltségei – különösen a vízvételi lehetőségek függvényében – jelentősek. Az öntözetlen területek hozamai lényegesen gyengébbek voltak, és a szélsőséges időjárási viszonyok a termés minőségére is kedvezőtlenül hatottak. A fenológiai fázisok eltolódása és az egyes termesztési szakaszok összecsúszása miatt a betakarítás is nehezebbé vált.

A csemegekukorica-termesztés jövedelmezősége egyre inkább az önköltségi szint közelébe szorul, és az ágazat gazdasági stabilitását folyamatosan csökkenő profitabilitás jellemzi. A termelési kockázatokat tovább növelik a kedvezőtlen klimatikus tényezők, amelyek mellett a 2022. évi energiaválság – a földgáz- és villamosenergia-árak drasztikus emelkedése révén – is jelentős terhet rótt az ágazatra. Ugyanakkor 2023-ban és 2024-ben az energia- és inputanyagárak viszonylag stabilizálódtak, stagnálást mutatva. Ennek ellenére az öntözetlen területek aránya továbbra is számottevő, és a klímaváltozás hatására a csemegekukorica öntözés nélküli termesztése hosszú távon egyre inkább ellehetetlenül.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	32 381	36 408	36 623	37 319	36 970	38 195	37 288	34 074	31 952	28 302
Termésmennyiség (ezer tonna)	479,0	502,3	517,8	515,1	483,5	511,4	472,2	393,4	544,0	382,1
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	14,8	13,8	14,1	13,8	13,1	13,4	12,7	11,5	17,0	13,5

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	5 712	4 674	5 163	5 083	3 413	2 745	2 116	2 171	7 473	2 980
Export érték (euró)	2 052 551	2 146 779	2 357 299	1 991 548	1 797 847	1 483 379	1 221 795	1 626 690	3 335 993	2 383 852
Import mennyiség (tonna)	1 191	418	233	4 291	52	109	13 849	20 511	27 276	22 410
Import érték (euró)	191 452	109 430	159 615	420 826	82 425	658 287	1 859 362	5 233 033	6 979 633	3 542 531
Export-import egyenleg (tonna)	4 521	4 256	4 930	793	3 360	2 636	-11 733	-18 340	-19 803	-19 430
Export-import egyenleg (euró)	1 861 099	2 037 349	2 197 684	1 570 722	1 715 422	825 092	-637 567	-3 606 343	-3 643 640	-1 158 679

Forrás: EUROSTAT

Zöldborsó

Európai Unió

Az Európai Unió zöldborsótermése a 2021-es, 907 ezer tonnás rekordot követően 4 éve folyamatosan csökken, és a 2023-as 783 ezer tonnához képest 2024-ben további visszaesés következett be, a 737 ezer tonnás betakarított mennyiség 5,9%-kal volt kevesebb az egy évvel korábbinál, ami 2018 óta a leggyengébb termést jelenti. Az uniós vetésterület is szűkül: 2023-ban még 141,8 ezer hektáron, míg 2024-ben már csak 133,3 ezer hektáron zajlott a termesztés, ami 6%-os csökkenést jelent. Ezzel párhuzamosan a hozamok lényegében változatlanok maradtak: az uniós átlag 5,5 tonna/hektár volt, akárcsak az előző évben.

A legnagyobb termelő továbbra is Franciaország, bár itt is érzékelhető volt a visszaesés: a 2024-ben betakarított mennyiség 260 ezer tonna lett, ami 3%-kal maradt el a 2023-as eredménytől - április közepén több ezer hektárt sújtott fagykár, majd májusban jégesők is rontották a helyzetet. Spanyolországban a termés 98 ezer tonnára esett vissza, ami 14,8%-os csökkenés. A legnagyobb kiesést Andalúziában és Murciában tapasztalták, ahol a márciusi csapadékos időjárás késleltette a vetést, és ez alacsonyabb hozamokat eredményezett. Olaszországban viszont enyhe javulás volt tapasztalható: 79 ezer tonna zöldborsót takarítottak be, ami 8,2%-kal több az előző évinél – itt kiemelendő, hogy Emilia-Romagna tartományban a tavaszi időjárás kedvezett az állományok fejlődésének. Belgiumban kiugró, 21%-os növekedést jegyeztek fel: 75 ezer tonna termett, leginkább Flandriában, ahol a május eleji esők időben jöttek az állományoknak. Lengyelországban 48 ezer tonnás mennyiséggel zárult a szezon, ez 4%-os visszaesést jelent; a Mazóviai vajdaságban jégesők okoztak helyi károkat. Németországban a termés stagnált, 20 ezer tonna körül alakult: Alsó-Szászországban és Schleswig-Holsteinben a tavaszi fagyok csökkentették a hozamokat.

A 2024-es év során a zöldborsó ára meglehetősen változékonyan alakult. A szezon elején, főként Spanyolországban és Olaszországban, magas árakkal indult a szezon, majd a nyár beköszöntével az árak csökkenni kezdtek. Franciaországban az átlagos termelői ár 5%-kal elmaradt a tavalyitól, Belgiumban és Hollandiában stabilan alakult az árszint. A feldolgozóiparban, főként a konzerv szegmensben a 2023-as túltermelés következményei még 2024 első felében is éreztették hatásukat a piacon.

Az uniós export is gyengébben teljesített az előző évinél: a tagállamok közötti kereskedelem volumene 3,2%-kal csökkent, a harmadik országokba irányuló kivitel pedig 5,6%-kal esett vissza. A legnagyobb exportőrök közé továbbra is Franciaország, Belgium és Németország tartoznak, míg a legnagyobb importőrök Olaszország, Spanyolország és Lengyelország. Az EU-n kívüli legfontosabb partnerek az Egyesült Királyság, Svájc, Norvégia és az Egyesült Államok voltak. Az export csökkenését leginkább a konzerv zöldborsó iránti kereslet visszaesése okozta: ebben a kategóriában 7,2%-os mérséklődés volt tapasztalható.

Az Unión kívüli legnagyobb zöldborsótermelő országok közül 2024-ben Kína, India, az Egyesült Államok és Kanada jelentettek érdemi adatokat. Kínában 1,9 millió tonna termett, ami 3,5%-os növekedés az előző évhez képest – Szecsuán és Jünnan tartományokban a csapadékos tavasz segítette a termést. Indiában a termés 1,4 millió tonnára csökkent (-6,8%), elsősorban a Pandzsáb és Uttar Pradesh államokban áprilisban tapasztalt hőhullámok miatt. Az Egyesült Államokban 850 ezer tonna zöldborsót takarítottak be: ez 4,2%-kal maradt el a 2023-as mennyiségtől – Washington államban jégesők, Kaliforniában pedig aszály hátráltatta a szezon alakulását. Kanadából 620 ezer tonnás termésről számoltak be, ami 5,1%-os bővülésnek felel meg - különösen Alberta és Saskatchewan államok területén, ahol a májusi esők kedvezően hatottak a növényfejlődésre. A világpiacon az árak összességében stabilak maradtak, bár Kínában és Indiában mérsékelt emelkedés volt megfigyelhető, Észak-Amerikában viszont a jelentős átmenő készletek hatására az árak lefelé mozdultak.

TERMÉSMENNYISÉG - ZÖLDBORSÓ AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Franciaország	203,3	234,7	250,1	251,1	282,2	245,7	314,5	295,5	268,2	260,1
Spanyolország	84,7	117,1	104,5	109,3	127,0	120,5	138,8	110,0	114,5	98,0
Olaszország	74,7	99,1	85,9	86,3	79,7	80,4	81,6	75,0	72,5	79,0
Belgium	72,8	65,0	64,6	62,2	88,9	70,6	67,9	60,2	62,4	74,8
Magyarország	94,6	111,2	128,3	89,8	91,5	90,0	86,8	82,3	91,4	56,6
Lengyelország	43,7	45,3	51,8	41,7	43,8	54,9	48,6	48,6	49,5	48,2
Hollandia	17,7	15,6	21,2	19,0	25,4	21,6	28,7	30,6	37,3	28,5
Svédország	45,7	43,4	12,1	9,6	21,0	16,3	22,9	20,3	17,4	21,7
Németország	27,4	27,6	32,1	24,2	24,2	25,5	30,0	28,1	20,3	19,6
Görögország	16,4	14,0	12,4	12,7	11,1	10,0	19,0	7,7	7,1	10,1
Egyéb összesen	75,8	65,3	71,8	52,7	60,6	65,7	68,7	54,2	41,9	40,2
EU-27 összesen	756,7	838,2	834,6	758,6	855,3	801,1	907,4	812,6	782,4	736,8

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - ZÖLDBORSÓ AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Franciaország	28,7	35,6	38,6	39,1	42,8	41,7	47,5	44,5	40,2	40,8
Olaszország	14,9	16,3	15,2	15,6	16,2	16,2	15,7	16,4	15,2	15,1
Spanyolország	13,7	15,7	14,3	13,8	16,7	16,0	19,1	16,9	19,7	14,1
Magyarország	16,9	20,3	22,9	21,7	19,2	18,0	17,2	17,6	18,5	14,1
Belgium	10,4	10,0	10,8	11,3	11,4	12,2	11,7	10,2	9,6	11,5
Lengyelország	8,6	8,7	9,1	8,7	9,0	10,6	8,7	8,0	8,4	8,7
Svédország	9,8	9,2	2,5	3,3	4,1	4,9	5,9	6,4	6,2	6,1
Hollandia	3,5	3,3	3,1	3,1	3,8	3,3	4,5	4,3	6,2	5,3
Finnország	3,5	3,7	4,0	4,7	5,0	5,4	5,0	4,4	3,9	3,9
Németország	4,8	5,0	5,5	5,5	5,4	4,6	5,7	5,0	3,8	3,6
Egyéb összesen	14,6	14,9	16,0	14,7	15,3	15,9	17,1	13,0	10,1	10,7
EU-27 összesen	129,5	142,5	141,9	141,5	148,9	148,6	158,2	146,8	141,8	134,0

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - ZÖLDBORSÓ AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Görögország	6,6	7,5	7,9	9,3	8,3	7,4	10,9	8,1	8,2	7,5
Spanyolország	6,2	7,5	7,3	7,9	7,6	7,5	7,3	6,5	5,8	7,0
Belgium	7,0	6,5	6,0	5,5	7,8	5,8	5,8	5,9	6,5	6,5
Franciaország	7,1	6,6	6,5	6,4	6,6	5,9	6,6	6,6	6,7	6,4
Lengyelország	5,1	5,2	5,7	4,8	4,9	5,2	5,6	6,1	5,9	5,5
Németország	5,7	5,5	5,8	4,4	4,5	5,6	5,3	5,6	5,3	5,4
Hollandia	5,0	4,7	6,9	6,2	6,6	6,6	6,3	7,2	6,0	5,4
Olaszország	5,0	6,1	5,6	5,5	4,9	5,0	5,2	4,6	4,8	5,2
Ausztria	6,3	4,5	6,0	4,5	4,5	4,5	4,5	5,0	4,5	4,2
Magyarország	5,6	5,5	5,6	4,1	4,8	5,0	5,0	4,7	4,9	4,0
EU-27 átlaghozama	5,8	5,9	5,9	5,4	5,7	5,4	5,7	5,5	5,5	5,5

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A hazai zöldborsótermesztés 2023-ban mintegy 19 ezer hektáron folyt, azonban 2024-re a termő-terület nagysága jelentősen, 14 065 hektárra csökkent. A termésmennyiség tekintetében a vissza-esés még markánsabb volt: míg 2023-ban a betakarított mennyiség ennek közel kétszeresét tette ki, 2024-ben mindössze 56 300 tonna zöldborsó került betakarításra. Az átlagos fajlagos hozam 2014 óta 2023-ban érte el a legmagasabb értéket, 6 t/ha-t, ami 2024-re 4 t/ha-ra csökkent.

A 2023-as év klimatikus szempontból kedvező, viszonylag szélsőségektől mentes időjárása elő-segítette a magas hozamok elérését, ezzel szemben a 2024-es termesztési szezonban számos kedvezőtlen időjárási tényező és biotikus stresszhatás érvényesült. Különösen a dél-alföldi termő-tájakon következtek be súlyos termésveszteségek. A feldolgozóipari kampány a szokásosnál koráb-ban, május 20-a előtt indult, azonban a teljes szezon során termésdepresszió volt tapasztalható. Általánosságban megállapítható, hogy a 2024. évi terméseredmények mintegy 20–25%-kal marad-tak el az elvárt, a 2023-as üzemi átlaghoz hasonló szinttől. A zöldborsó minőségének legfontosabb paramétere a zsengetés, amelyet alapvetően a betakarítás időpontja határoz meg. Amennyiben a júniusi hőmérsékleti értékek nem haladják meg tartósan az átlagot, úgy a zsengetés fenntartható, azonban a magas hőmérsékletek jelentősen ronthatják a minőséget.

A 2024-es évben a termesztési szezon hosszan elnyúló volt, ugyanakkor a hozamok a tervezett szint alatt maradtak. Mindez, valamint az a tény, hogy a feldolgozók a korábbi évekhez képest kevesebb területre kötöttek szerződést, lehetővé tette, hogy a feldolgozó kapacitások időben és megfelelő hatékonysággal kezeljék a rendelkezésre álló alapanyag mennyiséget.

A 2024-es év egyik meghatározó növényvédelmi problémája az extrém korai zöldborsó-levéltetű (Acyrtosiphon pisum) tömeges megjelenése volt, amelyre korábban nem volt példa. A télvégi és kora tavaszi időszak rendkívül meleg időjárása elősegítette a kártevő korai betelepődését, és a kelést követő korai fenológiai fázisban fellépő fertőzés következtében a levéltetvek által terjesztett vírusok (pl. Pisum sativum vírusok) jelentős mértékben csökkentették az állományok vitalitását és termőképességét. Mindez több termőtáj esetében a hozamok drasztikus visszaesését eredményezte. Bár az időjárási körülmények összességében nem voltak kifejezetten kedvezőtlenek, az enyhe tél és a tavaszi hőmérsékleti szélsőségek előidéztek a korai kártevő-nyomást, amely új kihívásokat teremtett a termesztéstechnológiában.

Gazdasági szempontból a zöldborsó-termesztés jövedelmezőségét 2024-ben a 2023-as évhez képest 30–35%-os alapanyagár-csökkenés jellemezte. A fagyasztott késztermékek piacán is árcsökkenés volt tapasztalható, ugyanakkor a hazai fogyasztás mérsékelt növekedést mutatott.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	23 422	23 784	21 946	20 299	19 165	19 878	19 868	17 973	18 877	14 065
Termésmennyiség (ezer tonna)	117,1	137,9	128,0	72,4	92,8	102,3	94,3	84,3	113,0	56,3
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	5,0	5,8	5,8	3,6	4,8	5,1	4,7	4,7	6,0	4,0

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	81 123	91 728	89 301	58 931	39 817	32 435	33 009	27 550	48 406	46 300
Export érték (euró)	18344955	17193669	17904741	13398644	10150331	10458987	9236365	11200784	21135186	18341133
Import mennyiség (tonna)	12 663	14 154	16 907	16 352	21 655	25 910	29 977	20 350	28 328	13 775
Import érték (euró)	3 768 914	4 625 910	4 910 473	5 483 689	7 836 560	8 207 572	10230943	9 013 142	12678340	8 076 284
Export-import egyenleg (tonna)	68 460	77 574	72 394	42 579	18 162	6 525	3 031	7 199	20 078	32 525
Export-import egyenleg (euró)	14576041	12567759	12994268	7 914 955	2 313 771	2 251 415	-994 578	2 187 642	8 456 846	10264849

Forrás: KSH

Görögdinnye

Európai Unió

Az Európai Unióban a görögdinnye termése a 2021-es 3,15 millió tonnás volument követően az előző három évben stabilan 2,8 millió tonna alatt alakult. A 2024-es betakarított mennyiség 2,763 millió tonna volt, ami enyhe, 0,6%-os csökkenést jelent 2023-hoz képest. Ezzel párhuzamosan a termőterület bővült: 65,7 ezer hektárra nőtt, ami 8,4%-os növekedésnek felel meg.

A legnagyobb termelő továbbra is az uniós termés több mint 40%-át adó Spanyolország, ahol 2024-ben összesen 1,198 millió tonna görögdinnye került piacra, 2,5%-kal meghaladva az előző év mennyiségét. Andalúziában és Murciában a tavaszi hónapokban kedvező hőmérsékleti viszonyok uralkodtak, ugyanakkor júniusban több térségben, különösen Almería környékén jégeső okozott lokális károkat. Olaszországban a termés 724 ezer tonnára csökkent (-3,7%), mivel Emilia-Romagnában a májusi csapadékos időjárás nehezítette a palántázást, míg Szicíliában a nyári hőhullámok visszafogták a hozamokat. Görögországban drámai, 20%-os visszaesés következett be: a betakarított mennyiség 317 ezer tonnára mérséklődött. A Peloponnészoszon áprilisi fagy és májusban jégverés tett kárt az állományban, míg Thesszáliában a nyári aszály rontotta a termés minőségét. Portugáliában szerény növekedés volt megfigyelhető: a 31 ezer tonnás termés 10,7%-kal haladta meg a 2023-as szintet – Algarve térségében a stabil, kiegyensúlyozott időjárás kedvezett a hozamoknak. Bulgáriában kiemelkedő, 53,8%-os bővülés történt: a termés elérte a 123 ezer tonnát, főként a délkeleti régiókban tapasztalt kedvező csapadékviszonyoknak köszönhetően. Romániában tovább csökkent a volumen: összesen 130 ezer tonna görögdinnyét takarítottak be, ami 12,2%-os visszaesés, elsősorban a Duna menti vidékeken tapasztalt tavaszi fagyok és nyári jégkarak következtében.

A 2024-es idényben a görögdinnye uniós piaci árai enyhén emelkedtek az egy évvel korábbi szinthez képest. Az Eurostat adatai alapján az átlagos nagykereskedelmi ár 0,52 euró/kg volt a 2023-as 0,49 euró/kg-os átlagárhoz képest. A szezon elején, júniusban a spanyol és görög importtétel átlagára 0,60 euró/kg körül mozgott, ami júliusban – a főszezonban – 0,45 euró/kg körüli szintre csökkent. Augusztusban a hűvösebb időjárás miatt mérséklődött a kereslet, ami ideiglenes árcsökkenést eredményezett. A magnélküli fajták iránti kereslet továbbra is bővül, különösen Németországban és Franciaországban. Az Európai Unió görögdinnye-exportja 2024-ben enyhén visszaesett az előző évhez képest. Az EU-tagállamok közötti szállítások volumene 1,12 millió tonna volt, ami 3%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A harmadik országok irányába történő kivitel 0,31 millió tonnát tett ki, ez 5%-os csökkenést jelent. A legfontosabb célállomások továbbra is Svájc, Norvégia és az Egyesült Királyság maradtak. Az import viszont nőtt, elsősorban Marokkó, Törökország és Brazília felől: 2024-ben 0,42 millió tonna görögdinnyét hoztak be, ami 6%-kal haladta meg a 2023-as szintet. A mediterrán térségből érkező szállítmányok fuvar költsége emelkedett, ez pedig javította az uniós termékek versenyképességét.

A világ nagyobb görögdinnye-termelői közül Kína továbbra is meghatározó szerepet tölt be: 2024-ben 60,2 millió tonna görögdinnye termett, ami 1,5%-os növekedés az előző évhez képest. Törökországban 3,9 millió tonna görögdinnyét takarítottak be, ami 4%-os csökkenést jelent, főként az Égei-tenger partvidékén tapasztalt tavaszi fagyok miatt. Brazíliában 2,1 millió tonna görögdinnye termett, 3%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban, főleg a Mato Grosso államban tapasztalt aszály következményeként. Az Egyesült Államokból 1,6 millió tonnás termést jelentettek, ami stagnálást mutat, míg Mexikóban 1,3 millió tonna (+2%) görögdinnyét takarítottak be a Sinaloa régió csapadékos időjárásának köszönhetően. Marokkóban 900 ezer tonna volt a termés, ami 6%-os visszaesés – a nyári forróság és vízhiány miatt. Ukrajnában 700 ezer tonna görögdinnye termett, ami 8%-os bővülést jelent, főként a Dnyeper menti területeken, ahol a kedvező tavaszi időjárás segítette a palánták fejlődését.

TERMÉSMENNYISÉG - GÖRÖGDINNYE AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	1 039,7	1 092,1	1 113,2	1 092,4	1 200,1	1 234,9	1 382,3	1 165,0	1 168,9	1 222,7
Olaszország	538,3	534,0	570,8	581,6	650,4	651,9	648,2	656,7	751,6	723,6
Görögország	586,5	629,0	647,1	630,1	345,0	430,6	479,0	435,4	396,5	317,0
Magyarország	196,0	184,6	181,8	178,8	174,6	147,4	124,0	101,4	124,7	171,2
Románia	449,2	418,5	493,6	521,8	462,7	259,5	300,0	145,6	148,2	130,4
Bulgária	60,0	85,7	108,1	95,0	96,8	87,3	107,3	80,0	80,1	122,9
Portugália	29,1	31,7	31,0	26,0	22,7	27,8	31,1	29,0	27,7	30,7
Horvátország	15,8	19,9	19,7	27,7	20,3	15,6	21,5	23,8	26,4	29,1
Franciaország	16,6	17,1	17,5	17,7	13,1	24,8	24,2	23,8	23,5	22,9
Ciprus	20,1	16,8	13,4	15,0	13,9	14,4	14,5	12,4	11,4	12,6
Egyéb összesen	8,1	6,4	8,0	6,1	10,0	10,7	13,7	12,7	18,5	20,2
EU-27 összesen	2 959,2	3 035,6	3 204,0	3 192,3	3 009,6	2 904,6	3 145,8	2 685,8	2 777,5	2 803,2

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - GÖRÖGDINNYE AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	19,2	19,2	20,0	20,4	21,5	21,6	24,0	21,7	21,5	21,8
Olaszország	11,6	12,2	12,8	13,1	13,7	13,5	13,3	12,4	15,2	15,5
Görögország	11,4	10,8	11,1	9,6	8,8	8,8	10,3	7,1	6,4	8,5
Románia	21,8	19,9	19,1	17,8	17,9	9,8	9,5	6,5	7,6	7,5
Bulgária	3,2	4,7	4,8	4,3	4,8	4,4	4,8	3,3	3,7	5,3
Magyarország	6,0	5,4	5,3	5,1	5,1	3,7	3,2	2,5	2,9	3,7
Horvátország	0,6	0,7	0,7	1,0	0,7	0,5	0,7	1,0	0,9	1,0
Franciaország	0,9	0,9	0,9	0,9	0,6	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Portugália	1,1	1,1	1,1	0,9	0,9	0,7	0,8	0,9	0,8	0,9
Ciprus	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Egyéb összesen	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5
EU-27 összesen	76,4	75,5	76,5	73,7	74,5	64,4	68,1	57,0	60,6	66,0

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - GÖRÖGDINNYE AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	54,3	57,0	55,6	53,5	55,9	57,1	57,6	53,7	54,5	56,0
Olaszország	46,5	43,7	44,5	44,3	47,4	48,5	48,9	53,0	49,5	46,7
Magyarország	32,6	34,1	34,5	35,1	34,1	39,4	38,5	40,7	43,3	46,5
Ciprus	37,8	35,7	30,4	34,9	33,1	37,0	37,1	34,6	36,8	38,0
Görögország	51,4	58,5	58,1	65,5	39,1	49,1	46,5	61,1	61,7	37,2
Portugália	27,7	28,6	27,9	28,0	25,2	40,9	41,5	33,3	36,4	34,9
Horvátország	25,9	29,3	29,0	28,6	30,3	29,4	29,8	23,8	28,7	28,8
Franciaország	18,7	18,8	18,9	18,8	20,5	27,6	27,5	25,8	25,3	24,6
Bulgária	18,7	18,1	22,4	22,0	20,2	19,7	22,6	23,9	21,6	23,1
Szlovénia	48,0	36,0	45,0	48,0	30,5	30,5	26,0	20,7	34,0	19,3
EU-27 átlaghozama	38,7	40,2	41,9	43,3	40,4	45,1	46,2	47,2	45,8	42,4

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A 2024-es évben a hazai görögdinnye-termőterület növekedést mutatott, ami a betakarított termés-mennyiség emelkedésével is együtt járt. Az előző évhez képest mintegy 1 000 hektárral nagyobb területen folyt a termesztés, amelynek eredményeként összesen 125 800 tonna görögdinnye került betakarításra. Noha a termőterület bővülése kedvező tendenciát jelez, az átlagos hektáronkénti hozam 2024-ben elmaradt a várakozásoktól. Ennek elsődleges okai a magas UV-sugárzás, a hossz-szan tartó hőhullámok, valamint a tartós csapadékhiány voltak.

A betakarítás során gyakran előfordult a lomblevelek mechanikai sérülése, amelynek következtében a termések egy része napégést szenvedett. Ez a jelenség nemcsak hazánkban, hanem a főbb görögdinnye-exportáló konkurens országokban is általánosan tapasztalható volt. A termésminőség ugyanakkor összességében kedvezőnek bizonyult, mivel a magas hőmérséklet elősegítette az optimális cukortartalom kialakulását. A meleg időjárás azonban a gyorsérés és túlérettség kockázatát is növelte, ezért a megfelelő betakarítási időpont megválasztása kulcsfontosságúvá vált a minőség megőrzése érdekében.

A tartósan aszályos periódus negatívan befolyásolta a virágok megtermékenyülését: a magas hőmérséklet hatására a virágpollen kiszáradt, ami a kötődési arány csökkenéséhez vezetett. További problémát jelentett, hogy az augusztus második felében bekövetkező lehűlés a belföldi fogyasztás visszaesését eredményezte.

A száraz és meleg időjárás kedvezett a közönséges kékfoltos takácsatka (*Tetranychus urticae*) szaporodásának, amely ellen a termelők csak korlátozott számú engedélyezett növényvédőszerrel védekezhettek. Emellett a levéltetvek is számottevő kártételt okoztak. Ugyanakkor a baktériumos és gombás eredetű fertőzések előfordulása 2024-ben alacsony szintű maradt.

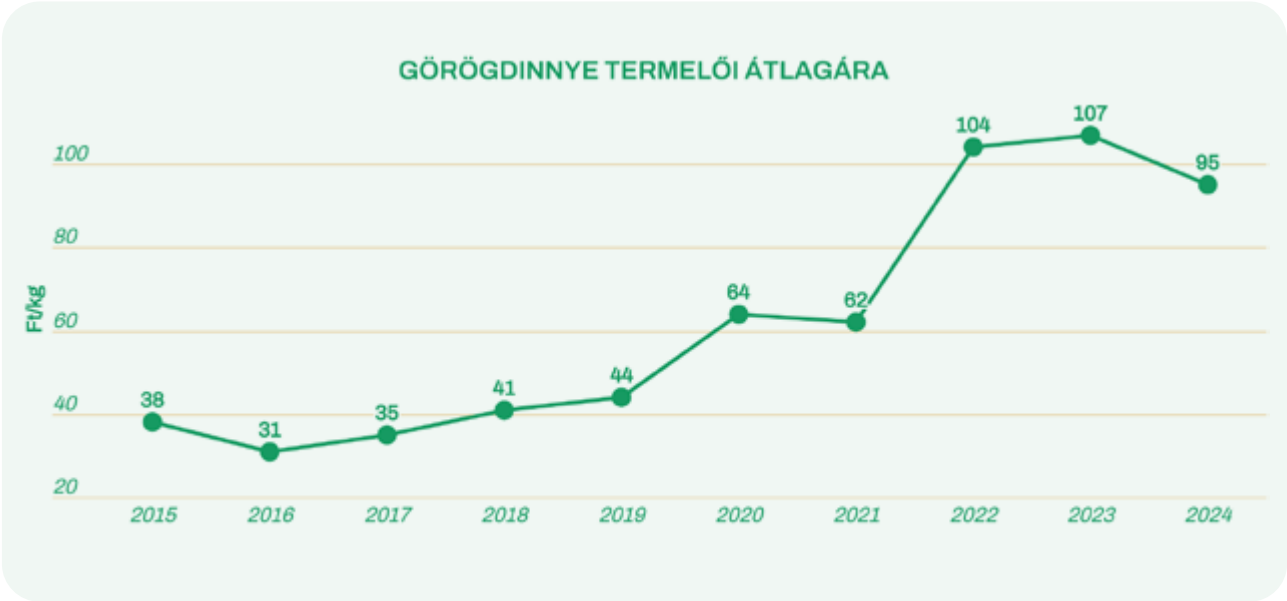
A rendkívül meleg nyári időszak kedvezően befolyásolta a görögdinnye iránti hazai fogyasztói keresletet, míg a környező országok gyengébb termelési eredményei lehetőséget teremtettek a magyar termékek piaci érvényesülésére. Ezt a kedvező helyzetet azonban részben ellensúlyozta a szállítási költségek növekedése, amely rontotta a termelés gazdasági hatékonyságát.

A kézimunkaerő-hiány továbbra is az ágazat egyik legsúlyosabb strukturális problémája, különösen a betakarítási időszakban. A termelés gazdaságossága akkor javítható, ha a gazdálkodók képesek a szezont időben elnyújtani, ezáltal csökkentve a piac túlkínálatból fakadó árnyomását. A kistermelők esetében azonban a termés jellemzően a júliusi csúcsidőszakban érik, amikor az árak a kínálati dömping miatt alacsonyabb szintre süllyednek, ami sok esetben a jövedelmezőség csökkenését eredményezi.

A 2024-es szezonban július közepén, körülbelül július 15-e táján rekordmennyiségű termést takarítottak be a termelők. A szezon elején a görögdinnye termelői ára elérte a 130 Ft/kg-ot, azonban július közepére 50 Ft/kg-ra esett vissza. Az augusztus közepén újra kialakuló keresleti piac következtében az árak ismét emelkedtek, elérve a 70–90 Ft/kg közötti sávot.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	4 653	5 600	4 829	4 387	4 787	3 830	3 210	2 587	2 821	3 665
Termésmennyiség (ezer tonna)	195,4	205,8	212,0	158,0	194,0	144,0	131,0	126,0	121,0	125,8
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	42,0	36,8	43,9	36,0	40,5	37,6	40,8	48,7	42,9	41,7

Forrás: FruitVeB-NAK

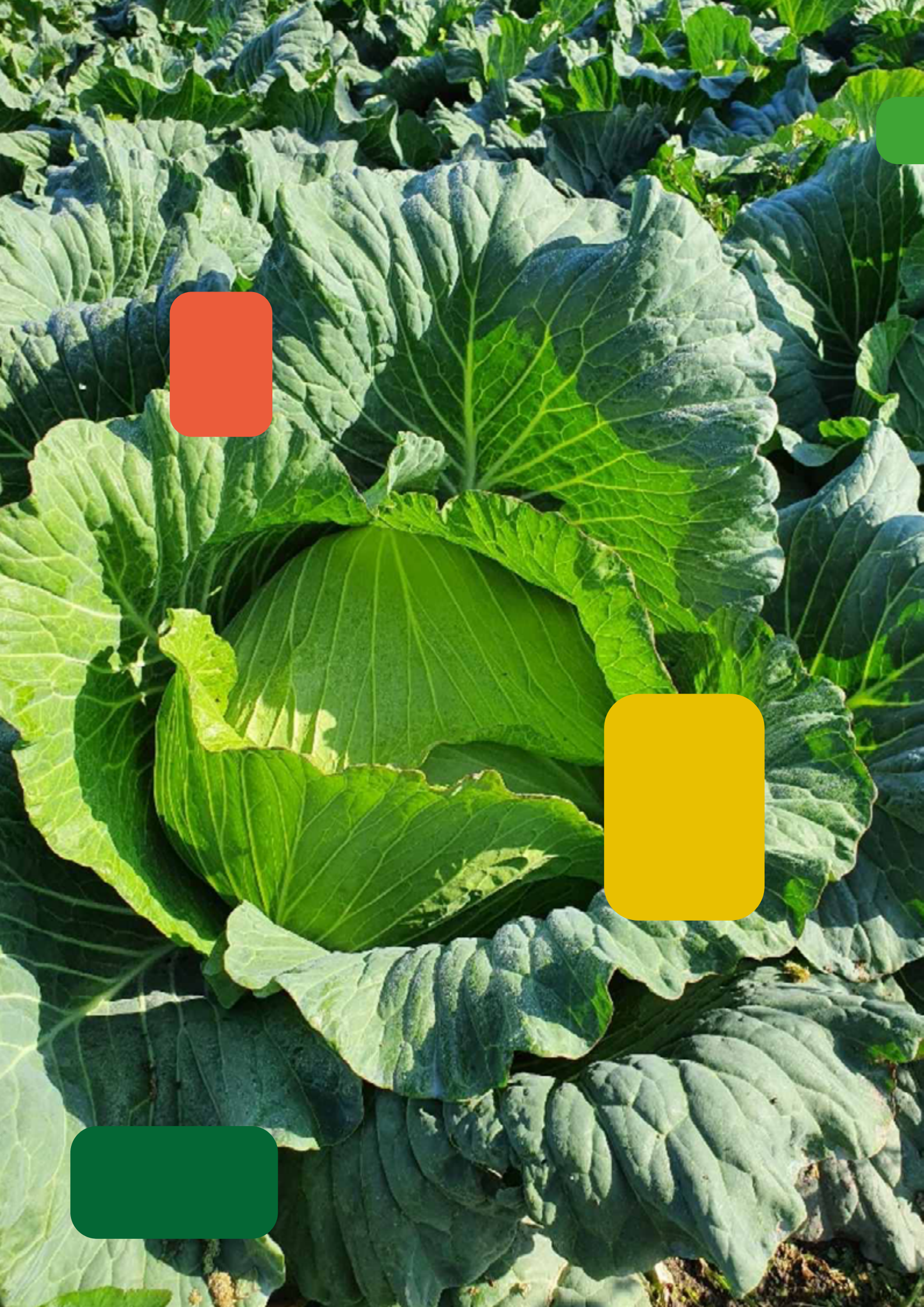

Forrás: FruitVeB-NAK

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	1 866	812	3 007	1 320	876	600	1 686	3 288	1 547	1 621
Export érték (euró)	828 887	287 201	937 813	472 583	315 365	229 351	667 950	1 581 162	747 009	728 061
Import mennyiség (tonna)	104	231	196	34	212	372	1 279	3 763	3 249	3 835
Import érték (euró)	60 322	229 574	95 480	81 314	205 937	288 145	369 926	1 406 270	1 355 478	1 160 648
Export-import egyenleg (tonna)	1 762	581	2 810	1 286	664	227	406	-475	-1 702	-2 214
Export-import egyenleg (euró)	768 565	57 627	842 333	391 269	109 428	-58 794	298 024	174 892	-608 469	-432 587

Forrás: KSH

Fejeskáposzta

Európai Unió

Az Európai Unió káposztatermése a 2017-es, 3,6 millió tonnás csúcsot követően folyamatosan csökken, 2023-ban 2,67, 2024-ben 2,65 millió tonnás mennyiséget takarítottak be, ami az előző 10 év legkisebb termése. A termőterület az előző évhez képest enyhén, 73,4 ezerről 76,2 ezer hektárra bővült.

Az Európai Unióban a legnagyobb területen, 12,9 ezer hektáron Lengyelországban termesztetik a káposztát, és az utóbbi évtizedben mindig itt volt a legnagyobb termés is. Ez 2024-ben megváltozott, mert a 8900 hektáron termeszto Németországban 574 ezer tonna káposztát takarítottak be, amivel orrhosszal ugyan, de megelőzték a mindössze 571 ezer tonnás, katasztrofálisan alacsony termésszintet elérő lengyeleket, ahol a tavaszi fagyok és a májusi jégesők különösen a Mazóviai vajdaságban okoztak jelentős károkat. Németországban Schleswig-Holstein tartományban a csapadékos nyár kedvezett a hozamoknak, amelyek 64,6 tonna/hektár körül alakultak, miközben Lengyelországban 44,3 tonna/hektár volt az átlaghozam. Romániában a termés 276 ezer tonnára csökkent, ami 22,7%-os visszaesés a 2023-as 357 ezer tonnához képest. Déli szomszédunknál a hozamok drámai módon, 14,8 tonna/hektárra estek vissza, amit a Duna-menti régiókban jelentkező tavaszi aszály és a júniusi jégesők okoztak. Olaszországban 178 ezer tonna káposztát takarítottak be, ami 9,9%-os növekedés az előző évhez képest, mivel Emilia-Romagna régióban a kedvező tavaszi időjárás és az egyenletes csapadéeloszlás segítette a termést. Franciaországban a termés 70 ezer tonna volt, ami 22,8%-os növekedés a 2023-as évhez képest, itt a márciusi enyhe időjárás és az áprilisi csapadékos periódus javította a hozamokat. Spanyolországban a termés 153 ezer tonna volt, ami enyhe, 1,3%-os csökkenést jelent - Andalúziában a nyári hőhullámok és a vízhiány okoztak termés kiesést. Portugáliában viszont 127 ezer tonna termést takarítottak be, ami 22,1%-os növekedés az előző évhez képest, köszönhetően az északi régiókban tapasztalt kiegyensúlyozott csapadéknak. Görögországban a termés 73 ezer tonna volt, ami 78% növekedés a 2023-as évhez képest – ezt a Peloponnészoszi régióban tapasztalt enyhe tél és csapadékos tavasz segítette elő.

A 2024-es évben a káposzta piaci ára az Európai Unióban jelentős ingadozást mutatott. Lengyelországban a nagybani árak az év elején 1,5–1,6 PLN/kg (145–155 Ft/kg) között mozogtak, ami 20%-kal magasabb volt a 2023-as árszintnél. Az év közepére azonban az árak csökkenni kezdtek, júliusban már 1,1–1,3 PLN/kg (105–120 Ft/kg) között alakultak, ami 14%-kal alacsonyabb volt az előző év azonos időszakához képest – a rekordalacsony belföldi termés ellenére is. Németországban és Franciaországban az árak stabilabbak maradtak, míg Spanyolországban a nyári hőhullámok miatt csökkent a kínálat, ami az árak emelkedését eredményezte. Az Európai Unió káposztaexportja 2024-ben enyhén csökkent az Eurostat adatai szerint. Az unión belüli tagállamok közötti export 2,3%-kal mérséklődött, míg a harmadik országokba irányuló export 1,8%-kal csökkent. Az import viszont 3,1%-kal emelkedett, különösen a Balkánról és Észak-Afrikából érkező tételek révén. A legfontosabb exportpartnerek továbbra is az Egyesült Királyság, Svájc és Norvégia voltak, míg az import főként Marokkóból, Törökországból és Albániából érkezett.

Az Európai Unió kívüli legnagyobb káposztatermesztő országok közül Kína 2024-ben 33,2 millió tonnás termést takarított be, ami 2,4%-os csökkenés a 2023-as évhez képest. A csökkenés oka a kelet-kínai régiókban tapasztalt tavaszi aszály és a nyári hőhullámok voltak. India termése 9,8 millió tonna volt, ami 3,1%-os növekedést jelent, köszönhetően a monszun időszakban tapasztalt kedvező csapadéeloszlásnak. Oroszországban a termés 2,7 millió tonnára csökkent, ami 6,5%-os visszaesés, ezt elsősorban a déli régiókban tapasztalt jégesők és a tavaszi fagyok okozták. Az Egyesült Államokban 2024-ben 1,4 millió tonna káposztát takarítottak be, ami 4,2%-os növekedés az előző évhez képest, különösen Kaliforniában és New York államban voltak kedvezőek a termesztési feltételek. Japánban a termés 1,2 millió tonna volt, ami 3,8%-os csökkenés, amit a júniusi tájfunok és a hosszan tartó esőzések okoztak Kanto régióban.

TERMÉSMENNYISÉG - FEJESKÁPOSZTA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Németország	550,3	586,7	660,9	490,5	605,3	601,4	610,0	529,3	547,0	574,0
Lengyelország	875,0	1 017,7	1 010,5	913,2	836,9	717,9	686,9	644,4	628,4	571,2
Románia	648,4	616,6	645,3	691,9	616,2	541,2	548,3	387,1	357,2	289,1
Hollandia	209,8	182,0	205,4	139,9	173,8	174,3	152,7	157,1	187,0	182,0
Olaszország	181,2	174,3	190,1	194,9	200,0	163,0	157,6	148,7	161,9	178,0
Spanyolország	165,8	162,8	167,0	153,8	164,0	152,4	162,6	171,0	154,5	154,5
Portugália	71,0	106,0	75,7	79,2	80,8	115,9	128,0	128,1	103,9	127,3
Görögország	123,6	88,5	79,9	86,1	69,6	69,5	65,7	49,7	40,6	73,4
Franciaország	57,9	58,6	66,7	49,0	59,3	64,1	69,5	52,4	57,0	70,0
Litvánia	55,4	61,9	45,8	49,1	53,7	46,0	49,7	53,1	50,7	59,7
Egyéb összesen	466,7	504,8	474,9	410,2	413,1	408,8	393,9	373,3	381,9	386,0
EU-27 összesen	3 405,0	3 559,8	3 622,0	3 257,7	3 272,8	3 054,5	3 024,8	2 694,0	2 670,1	2 665,1

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - FEJESKÁPOSZTA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Románia	29,1	27,6	27,5	28,7	28,7	19,1	19,5	18,9	19,1	19,1
Lengyelország	24,9	20,9	21,4	22,1	21,8	13,7	14,6	14,0	13,7	12,9
Németország	8,5	9,2	9,6	8,6	9,0	9,0	8,7	8,3	8,1	8,9
Olaszország	7,4	7,7	7,9	8,0	8,0	6,2	6,2	6,2	6,5	7,1
Spanyolország	5,0	4,7	4,7	4,4	4,5	4,6	4,7	4,9	4,5	4,7
Portugália	2,8	3,7	2,7	2,8	3,1	3,9	4,2	4,2	3,5	3,8
Görögország	3,9	3,3	3,1	3,4	2,8	2,9	2,5	1,9	1,6	3,0
Hollandia	2,6	2,8	3,0	2,5	2,7	2,7	2,6	2,6	2,5	2,7
Dánia	0,5	0,8	0,9	0,6	0,5	0,5	0,8	0,6	0,8	1,7
Magyarország	3,0	3,1	2,8	2,3	2,4	2,1	2,1	2,0	1,8	1,7
Egyéb összesen	12,8	13,9	12,9	12,6	12,3	11,9	11,6	11,3	11,3	10,9
EU-27 összesen	100,6	97,9	96,4	95,9	95,9	76,7	77,3	75,0	73,4	76,5

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - FEJESKÁPOSZTA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Franciaország	67,3	69,8	79,3	62,0	72,3	74,5	81,8	69,9	67,0	78,6
Hollandia	80,4	65,7	68,9	55,1	64,9	64,3	59,9	60,9	75,1	67,7
Németország	64,4	63,6	69,1	57,0	67,0	66,7	70,3	63,6	67,7	64,6
Finnország	37,2	35,0	40,2	34,6	37,5	37,5	33,8	46,0	47,0	49,4
Ausztria	51,7	55,9	53,4	46,7	52,5	54,1	55,2	58,1	52,1	49,0
Belgium	58,3	51,6	59,2	49,9	51,8	51,7	52,9	44,5	47,7	48,0
Litvánia	31,8	32,4	26,9	26,4	28,6	25,2	29,0	32,4	34,0	45,2
Luxemburg	31,4	12,0	25,0	78,0	86,0	51,0	31,5	25,7	49,7	44,5
Lengyelország	35,1	48,6	47,1	41,4	38,4	52,4	47,0	46,0	45,9	44,3
Svédország	44,6	38,9	43,5	40,5	41,9	42,5	39,6	39,7	36,8	38,7
EU-27 átlaghozama	33,9	36,4	37,6	34,0	34,1	39,8	39,1	35,9	36,4	34,8

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A hazai fejeskáposzta-termesztés 2015 és 2022 között 1 700–2 900 hektár közötti termőterületen zajlott. Ezzel szemben 2024-re a termőterület nagysága drasztikusan, 1 074 hektárra csökkent. A betakarított termés mennyisége mintegy 5 ezer tonnával maradt el a 2023. évi eredményektől, míg a korábbi években – a nagyobb termőterületnek köszönhetően – a termésmennyiség 37 és 52 ezer tonna között mozgott. A 2024-es évben az átlagos fajlagos hozam 20 t/ha volt, ami közel 5 tonnával alacsonyabb az előző év átlaghozamánál.

A termesztés szerkezetét tekintve a termelés mintegy 70%-át az őszi (nyári ültetésű) káposztafajták adják, míg 20–30%-ot a tavaszi és nyári fajták tesznek ki. A viszonylag alacsony hozam következtében 2024-ben keresleti piac alakult ki, amely magas felvásárlási árakat eredményezett: a termelők átlagosan 139 Ft/kg áron értékesíthették termésüket.

A meteorológiai tényezők a 2024-es évben kedvezőtlenül hatottak a fejeskáposzta növekedésére és fejlődésére. A növény számára optimális hőmérsékleti tartomány 8–20 °C között van, ugyanakkor júniustól szeptemberig a hőmérséklet tartósan 24 °C fölött maradt, ami a vegetatív fejlődést és a fejesedés folyamatát hátráltatta. Ezt követően, szeptembertől az átlagnál hűvösebb időjárás akadályozta a fejek teljes kifejlődését, ami végső soron a hozam csökkenését eredményezte.

A klímaváltozás negatív hatásai különösen érzékenyen érintik a vöröskáposzta-termesztést, amely ennek az ágazatnak az egyik legnagyobb „vesztese”. A vöröskáposzta iránti fogyasztói kereslet alacsony, ezért termesztése korlátozott területen zajlik, és a fajtaszortiment is szűk. A magyarországi termesztésben jellemzően német eredetű fajtákat használnak, amelyek ökológiai igényei és terméshozam-karakterisztikái a német klimatikus viszonyokhoz és piaci igényekhez igazodnak, így a hazai környezetben gyakran kevésbé produktívak. Emellett a friss fogyasztásra szánt („pultos”) és a savanyított káposzta iránti kereslet is csökkenő tendenciát mutat.

A nyári aszályos időszaknak ugyanakkor volt kedvező mellékhatása is: a *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* által okozott feketeér-baktériumos betegség előfordulása mérsékeltebb volt az állományokban. Ugyanakkor a növényvédelmi kihívások továbbra is jelentősek: a hatóanyag-kivonások következtében az engedélyezett készítmények köre szűkült, és az atkák elleni védekezés különösen nehézséget okoz, mivel hatékony készítmények alig állnak rendelkezésre.

A termesztés gazdasági hatékonyságát tovább rontotta az inputanyagok (pl. műtrágya, növényvédőszer) és a munkabérek emelkedése, ami a fejeskáposzta jövedelmezőségét jelentősen csökkentette. A külkereskedelmi adatok szerint 2024-ben Magyarország 2 072 tonna káposztát exportált, míg az importált mennyiség 7 707 tonna volt. Az ágazat export–import egyenlege a szezon végére -63 264 eurót tett ki, ami a hazai termelés versenyképességének romlását jelzi.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	1 698	1 854	2 987	2 077	2 167	2 161	1 914	1 982	1 049	1 074
Termésmennyiség (ezer tonna)	42,5	49,1	52,0	37,8	48,9	43,6	45,2	47,5	26,0	21,5
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	25,0	26,5	17,4	18,2	22,6	20,2	23,6	24,0	24,8	20,0

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	4 962	4 219	2 611	1 932	2 076	1 673	2 458	2 675	2 556	2 702
Export érték (euró)	3 429 187	2 815 869	2 183 035	1 796 145	2 334 996	1 774 558	2 250 026	2 393 524	2 623 935	2 598 343
Import mennyiség (tonna)	5 130	5 047	3 595	3 260	4 406	3 915	7 134	5 046	4 312	7 707
Import érték (euró)	1 685 567	1 501 819	991 388	1 074 703	2 156 923	1 192 297	1 893 360	1 687 627	1 707 954	2 661 607
Export-import egyenleg (tonna)	-168	-828	-984	-1 329	-2 329	-2 242	-4 677	-2 371	-1 756	-5 005
Export-import egyenleg (euró)	1 743 620	1 314 050	1 191 647	721 442	178 073	582 261	356 666	705 897	915 981	-63 264

Forrás: KSH

Paradicsom

Európai Unió

Az Európai Unió összesített paradicsomtermése a 2024-es évben 9,5%-kal, 6,67 millió tonnára bővült a 2023-as 6,1 millió tonnás mennyiségről. Nőtt a termőterület is, ami az előző évi 86,4 ezer hektárról 93 ezer hektárra emelkedett.

Az EU legnagyobb paradicsomtermesztő országa továbbra is Spanyolország, ahol a 2024-es évben az időjárás több alkalommal hátráltatta a mezőgazdasági munkákat: tavasszal Cádiz és Almería régióban fagykárak sújtottak fontos területeket, majd nyár elején jégesők pusztítottak Murcia környékén. Ennek ellenére a termés kis mértékben, 1,65 millió tonnára bővült, ami 2,6%-os növekedést jelent. A második legfontosabb termelőnél, Olaszországban a Puglia és Campania tartományokat érintő elhúzódó tavaszi esőzések kedveztek a termésnek, így az olasz termés 1,19 millió tonnára nőtt, ami figyelemre méltó, 15,6%-os növekedést jelent 2023-hoz viszonyítva. Lengyelországban is bővült a paradicsomtermés: 934 ezer tonnára nőtt a volumen, ami 14,3%-os növekedés az előző évhez képest. A Lubelskie és Mazowieckie vajdaságokban a kora tavaszi aszályokat júniusi esőzések ellensúlyozták, kedvezve a hozamoknak. Franciaországban a déli régiókat májusban súlyos jégesők és viharok érintették, ugyanakkor júniustól kedvezőbb időjárás uralkodott, így a termés 528 ezer tonnára emelkedett, 10,2%-kal haladva meg az előző évi mennyiséget. Görögországban a rendkívül rossz termésű 2023-as évet követően jelentős növekedés következett be: 484 ezer tonnát sikerült betakarítani (+38,7%), amit a Thesszália régióban tapasztalt korai hőhullámok utáni stabil időjárás segített elő. Belgiumban és Németországban nem történt jelentős változás, de Romániában a 2022-es és 2023-as rossz termést követően tovább csökkent a termés, 231 ezer tonnára (-14,7%), mivel a Duna menti régiókat árvíz és jégeső sújtotta. Mindez azt jelenti, hogy a 2021-ben még 500 ezer tonnás román paradicsomtermés gyakorlatilag megfelelő volt, holott a termőterület nem csökkent jelentős mértékben.

A paradicsom nagykereskedelmi és fogyasztói árai 2024-ben továbbra is jelentős ingadozást mutattak. Az év első negyedében, a mediterrán régiókat érintő kedvezőtlen időjárás hatására a friss paradicsom ára átlagosan 12%-kal volt magasabb az előző év azonos időszakához képest. Nyár végén, a megemelkedett kínálat hatására, különösen Olaszországban és Lengyelországban, az árak csökkentek, közel 8%-kal voltak alacsonyabbak a 2023-as szintnél.

Az Eurostat adatai szerint az Európai Unió belüli paradicsomexport 2024-ben enyhe csökkenést mutatott: a tagállamok közötti forgalom 3,1%-kal esett vissza az előző évhez képest. A harmadik országokba irányuló kivitel szintén mérséklődött, különösen a közel-keleti piacokon, ahol az importra vonatkozó szabályozás szigorodott. Ugyanakkor az Unió harmadik országokból származó importja stabil maradt, főként Marokkóból, Törökországból és Tunéziából érkezett nagy mennyiségű paradicsom. A legnagyobb külkereskedelmi partnerek továbbra is az Egyesült Királyság, Svájc és Norvégia maradtak, míg az Egyesült Arab Emírségek és Szaúd-Arábia szerepe csökkent a logisztikai költségek emelkedése és új vámintézkedések következtében.

Az Európai Unió kívüli legnagyobb paradicsomtermelők közül Kína megőrizte vezető szerepét, bár a 2024-es évben ott is jelentkeztek kihívások: a Jangce-menti régiókban tapasztalt árvíz miatt a termés 4,7%-kal csökkent. Az Egyesült Államokban Kalifornia termését súlyos tavaszi fagyok és vízhiányos körülmények korlátozták, így a termés 6,2%-kal esett vissza. Törökországban ellenkező tendencia mutatkozott: az áprilisi bőséges esőzések után kedvező nyári időjárás következtében a termés 5,8%-kal nőtt. Egyiptomban a hosszabb vegetációs időszak és technológiai fejlesztések következtében 4%-os növekedést regisztráltak.

TERMÉSMENNYISÉG - FRISSPIACI PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	2 056,6	2 392,3	2 162,1	2 059,8	1 861,9	1 750,2	1 687,9	1 652,9	1 608,2	1 651,0
Olaszország	574,6	571,8	537,8	565,7	576,0	579,7	1 049,4	952,3	1 028,6	1 189,0
Lengyelország	655,6	706,1	739,8	778,9	779,0	659,2	726,7	730,8	816,5	933,8
Hollandia	890,0	890,0	910,0	910,0	910,0	910,0	880,0	770,0	726,0	828,5
Franciaország	617,7	654,0	593,7	548,0	546,3	543,9	567,2	547,4	479,2	527,5
Görögország	578,4	564,8	540,3	532,3	463,2	536,5	580,9	431,8	349,3	483,8
Belgium	253,1	259,5	256,0	258,7	270,1	311,5	282,7	298,8	289,7	297,1
Románia	468,8	425,6	435,1	464,0	436,6	493,7	500,2	298,9	271,5	241,7
Magyarország	112,0	129,0	131,8	132,9	139,0	135,0	124,0	125,0	128,0	130,0
Portugália	96,6	95,5	97,2	103,7	91,3	143,9	150,0	128,1	126,0	121,7
Egyéb összesen	382,3	422,7	399,2	437,3	328,2	414,9	418,0	405,8	395,2	409,4
EU-27 összesen	6 685,5	7 111,3	6 802,9	6 791,2	6 401,6	6 478,4	6 966,9	6 341,7	6 218,2	6 813,5

Forrás: *EUROSTAT*

TERMÓTERÜLET - FRISSPIACI PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	19,4	19,5	18,4	18,8	18,8	18,7	24,8	23,5	24,3	25,9
Spanyolország	25,3	27,7	26,2	25,0	23,3	22,1	22,0	21,2	21,2	21,0
Románia	24,8	22,7	22,2	23,0	23,8	17,5	18,1	17,2	17,5	17,9
Görögország	9,3	8,9	8,6	11,6	10,5	11,3	8,1	5,4	5,3	11,2
Lengyelország	8,7	7,4	7,5	8,1	8,3	4,8	4,9	5,3	6,7	6,1
Franciaország	3,3	3,4	4,8	3,1	3,0	3,6	3,5	3,5	3,4	3,6
Bulgária	2,6	3,8	3,4	3,2	n.a.	2,3	2,3	2,2	2,1	2,2
Hollandia	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,8	1,8	1,7
Portugália	1,5	1,4	1,3	1,4	1,2	1,7	1,8	1,4	1,3	1,4
Belgium	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
Egyéb összesen	3,5	2,5	2,4	2,6	2,4	2,5	2,4	2,3	2,1	2,1
EU-27 összesen	100,6	99,6	97,2	99,1	93,6	87,0	90,4	84,3	86,4	93,8

Forrás: *EUROSTAT*

FAJLAGOS HOZAM - FRISSPIACI PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	505,7	500,0	508,4	508,4	505,6	486,6	475,7	423,1	410,2	478,9
Finnország	353,5	369,3	358,1	393,2	449,4	412,5	417,7	378,6	385,6	454,9
Belgium	496,2	508,9	492,2	470,3	473,9	502,4	448,7	466,9	452,7	450,2
Dánia	352,7	363,3	392,0	392,0	392,0	392,0	379,7	379,7	335,7	335,7
Írország	443,0	398,0	378,0	392,0	373,0	371,0	377,0	369,0	351,0	333,0
Svédország	369,8	365,5	361,3	455,8	422,5	381,0	436,5	432,3	437,0	322,4
Szlovákia	48,8	35,4	40,3	57,2	63,5	214,6	370,8	n.a.	337,5	293,4
Ausztria	293,0	305,9	301,4	290,8	291,7	293,4	298,9	284,9	284,8	290,5
Németország	245,2	250,9	261,0	258,2	273,6	268,7	254,4	268,9	273,1	277,0
Csehország	27,8	42,2	20,1	33,6	66,4	33,6	49,5	103,5	169,2	232,7
EU-27 átlaghozama	66,5	71,4	70,0	68,6	68,4	74,5	77,0	75,2	72,0	72,6

Forrás: *EUROSTAT*

Az Európai Unióban a hajtatott paradicsom termése a 2024-es évben jelentős, 12,1%-os növekedéssel 5,35 millió tonnára bővült a 2023-as 4,77 millió tonnás volument követően. Az üvegházak és fóliasátrak területe szintén bővülést mutatott: 2024-ben már 39,2 ezer hektáron folyt a termesztés, ami figyelemre méltó növekedés a 2023-as 37,1 ezer hektárhoz képest.

A legnagyobb termelő országok közül Spanyolországban és Hollandiában egyaránt enyhén csökkent a hajtatófelület, míg Lengyelországban és Olaszországban bővülés következett be. A teljes uniós termés csaknem 30%-át adó Spanyolországban az utóbbi három év csökkenő tendenciája megszakadt, és 4%-os bővüléssel 1,5 millió tonnára nőtt a termés. Hollandiában a modern üvegházi rendszereknek köszönhetően a termés jelentős, 14,2%-os emelkedést produkált, elérve a 829 ezer tonnát. A hajtatófelületek 25%-os bővülése miatt a 2023-as 647 ezer tonnáról 815 ezer tonnára nőtt a termés Lengyelországban, ami 25,9%-os emelkedést jelent. Olaszországban a termés 684 ezer tonnára emelkedett, 31,3%-kal meghaladva a 2023-as 521 ezer tonnás mennyiséget.

A hajtatott paradicsom ára 2024-ben magas árszintről indult, különösen az első félévben, amikor a borús időjárás miatt a szokásosnál visszafogottabb volt a termelés. A friss hajtatott paradicsom nagykereskedelmi ára áprilisban több országban – például Spanyolországban és Olaszországban – elérte a 2,20 euró/kg szintet, ami 15%-kal volt magasabb a 2023-as azonos időszakhoz viszonyítva. Az árak július és szeptember között mérséklődtek, és 1,70 euró/kg alá süllyedtek.

TERMÉSMENNYISÉG - HAJTATOTT PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	1 835,3	2 027,9	1 827,1	1 836,2	1 623,4	1 553,2	1 475,1	1 450,4	1 442,9	1 501,8
Hollandia	890,0	890,0	910,0	910,0	910,0	910,0	880,0	770,0	726,0	828,5
Lengyelország	553,2	606,6	643,5	675,8	677,3	571,3	654,4	615,7	646,9	815,3
Olaszország	516,3	447,1	442,6	465,9	524,9	513,7	536,5	485,9	521,4	683,7
Franciaország	589,3	625,2	560,4	522,9	524,3	486,6	521,2	504,3	442,0	471,9
Belgium	253,1	259,5	256,0	258,7	270,1	311,5	282,7	298,8	289,7	297,1
Görögország	340,8	321,7	309,7	328,4	293,3	344,6	397,5	337,0	260,2	294,5
Magyarország	112,0	129,0	131,8	132,9	139,0	135,0	124,0	125,0	128,0	130,0
Németország	80,9	85,3	96,6	103,3	106,7	102,1	101,8	102,2	101,1	108,0
Románia	79,4	98,5	76,6	87,1	76,3	68,8	67,6	71,2	78,5	78,1
Egyéb összesen	259,2	241,4	258,1	262,7	253,0	264,8	270,1	267,9	264,2	275,9
EU-27 összesen	5 509,5	5 732,1	5 512,1	5 583,9	5 398,3	5 261,6	5 310,7	5 028,4	4 900,8	5 484,9

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - HAJTATOTT PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	19,4	20,0	19,0	19,0	17,8	16,8	16,3	16,0	16,8	16,7
Olaszország	7,4	7,2	7,1	7,2	7,6	7,6	7,4	6,8	7,1	8,7
Görögország	2,8	2,6	2,7	2,7	2,6	2,7	3,1	2,7	2,3	2,6
Románia	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	2,0	2,1
Franciaország	2,0	2,2	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1
Hollandia	1,8	1,8	1,8	1,8	0,9	0,9	0,9	1,8	1,8	1,7
Lengyelország	3,1	3,3	3,2	3,3	3,2	1,5	1,8	1,2	1,3	1,6
Portugália	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	1,4	1,4	1,2	1,1	1,2
Belgium	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
Bulgária	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7
Egyéb összesen	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7
EU-27 összesen	42,0	42,4	41,3	41,8	39,8	37,8	37,8	36,9	37,4	39,7

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - HAJTATOTT PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	178,5	186,6	199,2	208,0	211,7	380,9	363,6	513,1	497,6	509,6
Hollandia	505,7	500,0	508,4	508,4	1000,0	1000,0	1000,0	423,1	410,2	478,9
Finnország	353,5	369,3	358,1	393,2	353,5	412,5	417,7	378,6	385,6	454,9
Belgium	496,2	508,9	492,2	470,3	473,9	502,4	448,7	466,9	452,7	450,2
Magyarország	266,7	339,5	339,7	338,2	386,1	383,5	397,4	385,8	387,9	400,0
Szlovákia	435,0	309,5	198,8	328,8	301,8	344,3	462,0	363,0	357,5	365,5
Dánia	352,7	363,3	392,0	392,0	392,0	392,0	379,7	379,7	335,7	335,7
Írország	443,0	398,0	378,0	392,0	373,0	371,0	377,0	369,0	351,0	333,0
Svédország	369,8	365,5	361,3	455,8	422,5	381,0	436,5	432,3	437,0	322,4
Ausztria	307,7	322,1	317,1	304,2	305,2	306,5	312,3	313,7	296,8	319,6
EU-27 átlaghozama	131,3	135,4	133,5	133,6	135,8	139,4	140,4	136,3	130,9	138,0

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - SZABADFÖLDI FRISSPIACI PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	58,3	124,7	95,2	99,7	51,1	66,1	512,9	466,4	507,2	505,3
Görögország	237,7	243,0	230,7	203,9	169,9	191,9	183,4	94,8	89,1	189,3
Románia	389,3	327,1	358,5	376,9	360,2	424,9	432,6	227,7	193,1	163,6
Spanyolország	221,3	364,5	335,0	223,6	238,5	197,0	212,9	202,4	165,3	149,1
Lengyelország	102,4	99,5	96,4	103,1	101,7	87,9	72,3	115,1	169,6	118,5
Portugália	67,0	70,6	69,4	83,4	67,5	115,9	124,9	105,4	99,5	97,2
Franciaország	28,3	28,8	33,3	25,1	22,0	57,3	46,1	43,1	37,2	55,6
Bulgária	39,1	77,0	42,2	55,4	55,7	43,2	35,3	35,8	28,9	25,2
Szlovénia	8,7	8,7	8,4	8,4	9,0	10,2	8,8	10,4	8,1	9,9
Ciprus	8,2	5,4	6,2	6,4	6,0	4,2	8,0	6,2	4,6	4,6
Egyéb összesen	15,7	29,9	15,7	21,4	26,6	18,3	19,2	20,5	14,9	10,2
EU-27 összesen	1 176,1	1 379,2	1 290,8	1 207,2	1 108,2	1 216,8	1 656,2	1 327,8	1 317,4	1 328,6

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - SZABADFÖLDI FRISSPIACI PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	12,0	12,4	11,4	11,5	11,2	11,1	17,5	16,7	17,2	17,3
Románia	23,2	21,0	20,6	21,1	22,0	15,7	16,4	15,3	15,5	15,8
Görögország	6,5	6,3	5,9	8,9	7,9	8,6	5,0	2,6	3,1	8,6
Lengyelország	5,6	4,1	4,3	4,9	5,1	3,3	3,1	4,1	5,4	4,5
Spanyolország	5,9	7,7	7,3	6,0	5,5	5,3	5,7	5,2	4,4	4,3
Bulgária	2,0	3,2	2,8	2,6	2,3	1,8	1,6	1,6	1,5	1,5
Franciaország	1,2	1,2	2,7	1,0	0,9	1,5	1,3	1,3	1,3	1,5
Portugália	4,7	4,2	3,2	3,6	2,2	3,2	3,8	1,5	1,7	2,5
Szlovénia	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Litvánia	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Egyéb összesen	0,6	0,8	0,7	0,8	1,5	1,5	1,5	0,4	0,4	0,4
EU-27 összesen	62,1	61,4	59,2	60,9	59,0	52,4	56,3	49,2	50,8	56,7

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - SZABADFÖLDI FRISSPIACI PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Portugália	14,3	16,8	21,6	23,1	30,7	36,2	32,8	70,3	58,5	54,5
Franciaország	22,9	24,0	12,4	25,6	25,3	39,0	34,9	32,7	28,2	37,8
Ciprus	58,5	53,5	44,1	37,6	46,1	32,2	57,1	41,1	37,9	35,7
Spanyolország	37,6	47,5	46,0	37,1	43,7	37,3	37,1	39,2	37,6	34,9
Olaszország	4,9	10,1	8,4	8,6	4,6	5,9	29,4	28,0	29,5	29,3
Ausztria	29,0	32,0	36,0	35,0	34,0	43,0	43,0	26,0	55,0	29,0
Lengyelország	18,3	24,0	22,4	21,1	19,9	26,6	23,3	28,1	31,4	26,3
Horvátország	29,7	39,4	21,3	15,5	16,0	29,2	22,0	20,0	21,9	25,8
Görögország	36,6	38,8	39,0	22,9	21,5	22,3	36,6	35,9	29,0	22,0
Bulgária	20,0	23,9	15,2	21,3	20,9	24,4	21,5	22,1	19,7	16,5
EU-27 átlaghozama	18,9	22,5	21,8	19,8	18,8	23,2	29,4	27,0	25,9	23,4

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - IPARI PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	5 835,7	5 865,8	5 478,1	5 232,4	5 201,6	5 668,2	5 595,4	5 184,1	4 987,5	4 833,8
Spanyolország	2 776,1	2 841,2	3 001,4	2 708,8	3 138,7	2 562,7	3 066,5	1 999,1	2 360,3	2 923,3
Portugália	1 310,4	1 598,4	1 650,4	1 226,1	1 438,9	1 255,3	1 660,2	1 413,8	1 686,6	1 640,8
Görögország	569,9	474,6	338,5	303,6	345,5	371,8	307,5	320,7	403,8	241,8
Franciaország	170,2	173,6	177,9	164,1	163,0	159,7	158,9	163,7	177,0	165,0
Magyarország	91,9	79,2	111,6	107,5	112,0	104,5	101,0	86,0	117,0	110,0
Lengyelország	134,1	160,9	158,2	149,9	138,7	107,4	89,1	56,4	66,7	84,9
Bulgária	32,4	15,4	60,4	29,8	27,2	26,3	22,2	33,5	30,6	45,9
Horvátország	9,9	6,9	12,0	11,0	7,9	7,5	5,6	3,6	4,5	22,8
Málta	7,9	7,9	7,2	6,8	6,0	6,7	5,3	4,2	4,7	5,3
Egyéb összesen	7,3	9,0	11,1	5,7	3,2	3,5	4,7	n.a.	6,0	3,3
EU-27 összesen	10 945,8	11 232,8	11 006,7	9 945,8	10 555,3	10 273,6	11 016,2	9 265,0	9 844,6	10 076,7

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - IPARI PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Olaszország	87,8	84,4	81,3	78,3	80,3	81,1	77,2	74,1	74,7	76,9
Spanyolország	32,8	35,1	34,6	31,1	33,7	33,4	34,1	24,0	28,9	34,5
Portugália	17,2	19,5	19,6	14,5	14,7	13,3	15,9	15,2	17,2	18,0
Görögország	5,9	5,2	4,7	4,4	4,5	4,6	5,0	4,1	5,1	4,7
Franciaország	2,4	2,2	1,0	2,6	2,6	2,6	2,7	2,4	2,5	2,5
Lengyelország	5,1	5,0	5,1	5,0	5,2	3,0	2,8	1,4	1,8	2,5
Magyarország	1,2	1,0	0,6	0,7	0,6	1,5	1,6	1,4	1,5	1,4
Bulgária	0,7	0,4	1,6	1,3	1,1	0,8	0,8	0,9	1,1	1,4
Horvátország	0,3	0,2	0,3	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,4
Szlovákia	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Egyéb összesen	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
EU-27 összesen	153,8	153,4	149,2	138,6	143,1	140,7	140,5	123,8	133,1	142,5

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZÁM - IPARI PARADICSOM AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Portugália	76,1	82,1	84,4	84,7	97,6	94,2	104,3	93,1	98,1	91,3
Spanyolország	84,6	81,0	86,7	87,0	93,2	76,7	90,0	83,4	81,7	84,7
Magyarország	74,1	76,2	177,1	160,4	193,1	68,3	62,3	60,7	79,9	76,8
Franciaország	70,0	77,5	183,4	62,6	61,8	61,0	58,9	67,9	71,4	65,7
Olaszország	66,5	69,5	67,4	66,8	64,8	69,9	72,5	69,9	66,8	62,9
Horvátország	39,6	40,7	40,1	31,4	37,6	41,6	39,8	27,4	21,4	54,2
Görögország	95,9	92,0	71,4	68,7	76,8	81,5	61,2	78,6	78,7	51,0
Lengyelország	26,3	32,0	31,0	30,1	26,7	35,8	31,8	40,3	37,1	34,0
Bulgária	45,0	38,4	37,7	22,7	25,6	32,1	28,0	38,6	28,6	33,0
Szlovákia	22,8	22,5	33,6	19,0	18,6	20,5	24,7	27,0	33,2	16,3
EU-27 átlaghozama	71,2	73,2	73,8	71,8	74,4	73,0	78,4	75,0	74,0	70,7

Forrás: EUROSTAT

Fürtös paradicsom

A fürtös paradicsom hazai termőterületének alakulásában 2015 óta stagnálás, illetve enyhe csökkenés figyelhető meg. 2024-ben a termesztés 335 hektáron zajlott, ami kis mértékben elmarad a korábbi évek átlagától, ugyanakkor a betakarított termésmennyiség kismértékű növekedést mutatott. A 2015–2023 közötti időszak tapasztalatai alapján az éves termésmennyiség jellemzően 112–140 ezer tonna között alakult, míg 2024-ben 120 ezer tonnát tett ki. Az átlagos fajlagos hozam 358,2 t/ha volt, amely megfelel a korábbi évek hozamszintjének.

A 2024-es tenyészidőszak extrém hőmérsékleti viszonyai kedvezőtlenül befolyásolták a minőséget és a piaci értékesíthetőséget. A tartós hőhullámok miatt a paradicsom pulton tarthatósága csökkent, különösen július és augusztus hónapokban, amikor az éjszakai hőmérséklet sem süllyedt 28 °C alá, a nappali értékek pedig gyakran meghaladták a 40 °C-ot. A magas hőmérséklet a virágkötődés mértékét is csökkentette. A termelők árnyékoló rendszerek és kiegészítő párasító berendezések alkalmazásával próbálták mérsékelni a hőstressz hatásait.

Noha az üvegházi termesztés szabályozott körülményeket biztosít, a csapadékhiány következtében kialakuló légköri aszály a belső mikroklima romlását idézte elő, ami a növények kondícióját és terméshozamát is negatívan befolyásolta. A betegségekkel szemben toleráns fajták hátránya, hogy a hőséggel szembeni tűrőképességük korlátozott, ezért a jövőbeni nemesítési programok egyik fő célja a magas hőmérsékletet jól viselő, ugyanakkor vírusrezisztens fajták előállítása.

Növényvédelmi szempontból az enyhe tél következtében 2024-ben a *Tuta absoluta* (paradicsom-moly) okozott jelentős kárt, továbbá több térségben a *Helicoverpa armigera* (gyapottok bagolylepke) több generációja is kifejlődött. Ezen felül az üvegházi molytetű (*Trialeurodes vaporariorum*) és a paradicsom levélatka (*Aculops lycopersici*) is fokozott figyelmet igényelt. A növényvédelmi beavatkozások lehetőségei egyre korlátozottabbak a hasznos élő szervezetek alkalmazása mellett engedélyezett készítmények szűk köre, a növényvédőszer-kivonások, valamint a hatóanyag-maradékértékekre vonatkozó szigorú előírások miatt.

A 2024-es évben Magyarországon is megjelent a paradicsom barna termésráncosodás vírusa (*Tomato brown rugose fruit virus, ToBRFV*). Bár már elérhetőek olyan fajták, amelyek rezisztenciát mutatnak a kórokozóval szemben, magas fertőzési nyomás esetén ezeknél is előfordulhat a betegség kialakulása. A hatékony védekezés alapja a rezisztens fajták alkalmazása mellett a szigorú higiéniai fegyelem betartása, a termesztőberendezések és eszközök szezononkénti fertőtlenítése, valamint a növényanyag folyamatos egészségi állapotának ellenőrzése.

Piaci szempontból a szezon elején a fogyasztói kereslet visszafogott volt, mivel a magas árak miatt a vásárlók kevésbé részesítették előnyben a hazai terméket. A kiskereskedelmi láncok több esetben importárut helyeztek előtérbe, ami különösen 2024 májusában volt jellemző, amikor az olcsóbb külföldi paradicsom megjelent a piacon. Míg korábban már áprilisban elérhető volt a magyar paradicsom a boltok polcain, 2024-ben ez későbbre tolódott. Az augusztusi hőhullám okozta kínálatcsökkenés következtében szeptemberre keresleti piac alakult ki, ami a felvásárlási árak emelkedését eredményezte. A termelők 2024-ben átlagosan 494 Ft/kg áron értékesíthették termésüket.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	380	388	393	365	360	352	312	324	330	335
Termésmennyiség (ezer tonna)	111,9	128,8	131,8	132,9	139,0	135,0	124,0	125,0	128,0	120,0
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	294,5	332,0	335,4	364,1	386,1	383,5	397,4	385,8	387,9	358,2

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Ipari paradicsom

Az ipari paradicsom termőterülete 2024-ben 1 675 hektárra nőtt, ami mintegy 200 hektárral haladta meg a 2023-as évi területnagyságot. A betakarított termés mennyisége 117 300 tonna volt, az átlagos fajlagos hozam 70 t/ha körül alakult, ami körülbelül 10 t/ha-val maradt el az előző év hozamától. A termésmennyiséget és minőséget részben a helyi jégeső is befolyásolta, azonban a károsodás területi eloszlása szórványos volt, nem érintette az ország egészét.

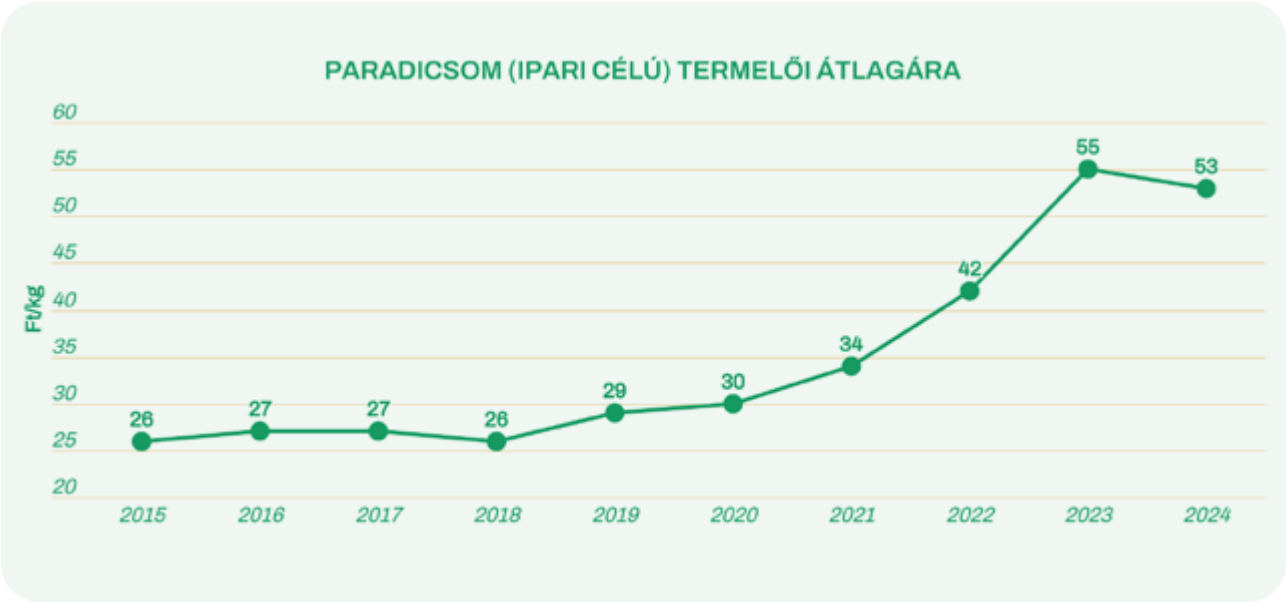
A termesztési szezon április végén kezdődött, és a késői fagyok már nem okoztak problémát. Májusban a csapadékhiány következtében a növények vízigényét jelentős öntözéssel kellett biztosítani, amely növelte a termelés költségeit.

Növényvédelmi szempontból 2024-ben elsősorban a *Xanthomonas* és *Pseudomonas* baktériumtörzsek jelentettek kihívást, amelyek elleni védekezés előrejelzésekre alapozva hatékonyan megvalósítható. A betegségekre érzékeny fajták a termesztésből már nagyrészt kiszorultak. A kabóca (*Empoasca spp.*) elleni védekezést a piretroidok alkalmazása biztosította, így a 2024-es évben ez a kártevő nem okozott jelentős problémát.

A piaci értékesítés során a termelők 53 Ft/kg áron tudták értékesíteni az ipari paradicsomot, ami közel azonos a 2023-as árszinttel. A termesztési technológia döntő része gépesíthető, ugyanakkor a gyommentesítéshez esetenként élőmunka bevonására van szükség. Az élőmunka hiánya a termelés hatékonyságát korlátozza, ezért a szektorban folyamatos az elmozdulás a teljes gépesíthetőség irányába, amely elősegíti a költséghatékony és nagyobb volumenű termelést.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	1 239	1 042	1 634	1 676	1 576	1 533	1 622	1 417	1 465	1 675
Termésmennyiség (ezer tonna)	91,9	79,2	111,6	107,5	112,0	104,5	101,0	86,0	117,0	117,3
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	74,2	76,0	68,3	64,1	71,1	68,2	62,3	60,7	79,9	70,0

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	1 860	2 577	3 676	2 471	6 398	7 027	10 572	12 955	17 215	18 913
Export érték (euró)	3 736 346	4 156 125	4 238 073	3 597 079	7 776 067	8 925 433	12 308 506	17 853 979	23 254 937	26 913 517
Import mennyiség (tonna)	13 386	13 779	13 058	14 355	14 235	15 782	20 405	18 425	27 036	26 638
Import érték (euró)	18 168 464	19 798 847	21 044 025	21 061 001	20 838 629	23 263 969	27 076 370	30 996 578	40 488 157	42 373 111
Export-import egyenleg (tonna)	-11 526	-11 201	-9 381	-11 885	-7 836	-8 755	-9 834	-5 469	-9 821	-7 725
Export-import egyenleg (euró)	-14 432 118	-15 642 722	-16 805 952	-17 463 922	-13 062 562	-14 338 536	-14 767 864	-13 142 599	-17 233 220	-15 459 594

Forrás: KSH

Paprika

Európai Unió

Az Európai Unió összesített frisspiaci paprika termése 2024-ben ismét emelkedést mutatott az előző évek visszaesése után. A termés mennyisége 2,995 millió tonnára nőtt, ami 5,5%-os bővülést jelent a 2023-as 2,84 millió tonnához képest. A termőterület is bővült, a 2023-as 55,6 ezer hektárról 58,1 ezer hektárra nőtt.

A paprika szempontjából legfontosabb EU-tagállamok között Spanyolország továbbra is domináns szerepet játszik 1 515 ezer tonnás termésével, ami 9%-os növekedést jelent a 2023-as adathoz képest. Andalúziában a tavaszi esőzések segítették a palántázást, míg Almería térségében a nyári hónapokban stabil hőmérsékleti viszonyok segítették a terméskezződést. Hollandiában a hozamok ugyan 3,8%-kal csökkentek, de a termés 407 ezer tonna lett, ami csak 3,1%-os mérséklődést jelent; az üvegházi termesztés biztosította a stabilitást a korai hőhullámok ellenére. Lengyelországban a termelés 267 ezer tonnára csökkent (-6,6%), különösen a Mazowieckie régióban, ahol májusban fagykárokat regisztráltak. Olaszországban a termés enyhén nőtt, 235 ezer tonnára (+3,1%), annak ellenére, hogy Campania térségében júniusban jégesők okoztak problémákat. Görögországban viszont a tavalyi katasztrofális termést követően jelentős emelkedés történt: a termés 168 ezer tonnára nőtt, ami 55,6%-os növekedést jelent, különösen Thesszália régióban, ahol a mérsékelt csapadék és a napsütéses órák kedveztek a termelésnek.

A friss paprika piaci ára 2024-ben az év elején emelkedett, főként az Ibériai-félszigetről érkező tételek kora tavaszi szállítási problémái miatt. Márciusban több tagállamban, köztük Franciaországban és Belgiumban 1,90–2,10 euró/kg árszint volt jellemző, ami 12-15%-kal haladta meg a 2023-as értékeket. Nyár végére az árak enyhén csökkentek, különösen Hollandiában és Spanyolországban, ahol a termelés bővülésével 1,60 euró/kg szint alá süllyedt az átlagár. A prémium minőségű kaliforniai paprika - különösen a szín szerint osztályozott és csomagolt holland termékek – továbbra is magasabb árakon kerültek piacra, és a szezon csúcsán elérték a 2,40 euró/kg árat.

Az Eurostat külkereskedelmi adatai szerint az Európai Unión belüli paprikaexport 2024-ben enyhén növekedett: a tagállamok közötti árumozgás 3,3%-kal bővült az előző évhez képest. A harmadik országokba irányuló export ezzel szemben 4,9%-kal csökkent, különösen az Egyesült Királyság irányába, ahol az új szállítási szabályozás és vámolással kapcsolatos adminisztrációs nehézségek korlátozták az exportot. Ezzel szemben az import mennyisége 5%-kal nőtt, főként Marokkóból és Törökországból érkeztek jelentős szállítmányok.

Az Európai Unión kívüli friss paprika termesztők között Kína megőrizte vezető szerepét, de 2024-ben a Jangce folyó menti régiókban áprilisi árvízkárok miatt a termés 6,1%-kal csökkent. Törökországban a paprikatermés 8,4%-kal bővült, különösen Antalyában, ahol az enyhe tél és a bőséges tavaszi esőzések kedveztek a termésnek. Marokkóban stabil maradt a termelés, köszönhetően a jól működő öntözési rendszereknek, azonban a hozamok kis mértékben mérséklődtek, különösen Gharb régióban, a júniusi hőhullám következtében. Brazíliában és Mexikóban a paprika termelése stabilan alakult, bár Brazíliában az Amazonas és Para régióban a nedvességhiány és a szélsőséges hőmérsékleti viszonyok miatt a hozamok csökkentek. Az Egyesült Államokban Kalifornia államban a szabadföldi paprikát korai fagyok és aszály sújtották, ami 4,3%-os visszaesést eredményezett az előző évhez képest. Egyiptomban a tavaszi meleg időjárás és a jó napfényellátottság kedvezett a termelésnek, 5,6%-os növekedést hozva, elsősorban a Nílus-deltában.

TERMÉSMENNYISÉG - FRISSPIACI PAPRIKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	1 105,1	1 175,6	1 277,9	1 275,5	1 402,4	1 472,9	1 511,6	1 533,3	1 389,8	1 518,6
Hollandia	345,0	365,0	370,0	355,0	415,0	430,0	440,0	435,0	420,0	406,6
Lengyelország	152,6	158,9	160,4	167,0	164,7	161,4	376,3	376,0	286,0	267,4
Olaszország	282,9	271,3	250,1	260,8	249,6	247,6	244,1	232,7	227,5	234,8
Görögország	153,9	137,2	157,2	145,8	155,0	164,3	138,3	135,8	108,4	167,7
Magyarország	117,1	139,1	134,5	98,9	102,6	87,1	92,8	85,0	91,5	96,7
Románia	146,8	120,7	134,5	140,3	135,5	140,8	154,8	105,2	104,6	93,3
Bulgária	67,8	72,0	54,8	52,0	64,0	51,0	61,6	46,8	52,0	57,2
Portugália	23,3	34,1	58,5	38,1	36,7	54,5	54,2	41,3	46,7	46,4
Belgium	25,5	27,1	27,6	26,0	26,6	25,3	27,3	35,1	30,7	30,2
Egyéb összesen	73,4	93,7	84,8	96,8	92,3	105,6	99,6	83,7	82,8	82,6
EU-27 összesen	2 493,3	2 594,7	2 710,3	2 656,0	2 844,3	2 940,5	3 200,4	3 109,8	2 840,0	3 001,5

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - FRISSPIACI PAPRIKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	18,4	19,6	20,5	20,6	21,4	21,8	22,2	22,3	21,7	23,5
Románia	10,4	9,9	9,7	10,0	10,8	9,3	10,4	9,1	9,5	9,4
Olaszország	11,5	11,0	10,3	10,5	10,3	10,0	9,7	9,4	9,4	9,3
Görögország	3,9	3,8	4,0	3,8	3,4	3,5	3,3	2,9	2,7	3,4
Lengyelország	3,2	3,8	3,6	3,7	3,7	2,9	4,3	2,7	3,0	2,9
Bulgária	4,1	3,7	3,4	3,0	3,2	2,7	3,0	2,3	2,5	2,8
Hollandia	1,2	1,3	1,3	1,3	1,5	1,5	1,6	1,7	1,6	1,6
Franciaország	0,6	0,8	1,0	1,0	0,9	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Magyarország	2,7	2,8	2,6	1,9	1,9	1,6	1,7	1,4	1,3	1,4
Portugália	0,6	1,0	1,2	0,9	0,9	1,3	1,2	1,1	1,2	1,1
Egyéb összesen	2,0	2,2	1,9	2,3	1,7	1,8	1,9	1,7	1,5	1,6
EU-27 összesen	58,5	60,0	59,5	58,9	59,6	57,6	60,7	55,9	55,7	58,3

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - FRISSPIACI PAPRIKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	47,7	42,0	44,2	45,0	44,5	55,7	87,5	139,3	95,3	92,2
Magyarország	43,8	49,8	52,3	51,8	55,4	55,5	55,9	60,7	69,3	70,5
Spanyolország	60,1	59,9	62,3	62,0	65,4	67,7	68,0	68,9	64,1	64,6
Görögország	39,5	36,4	39,0	38,0	45,7	47,6	41,9	46,8	40,4	49,8
Portugália	40,2	35,2	48,4	41,0	43,1	42,6	44,1	38,9	39,9	43,8
Olaszország	24,6	24,6	24,2	24,8	24,3	24,7	25,2	24,8	24,3	25,4
Szlovákia	18,1	18,9	19,9	13,7	21,5	25,3	25,9	20,7	19,5	22,2
Bulgária	16,5	19,7	16,4	17,6	19,9	18,7	20,6	20,0	20,6	20,1
Horvátország	12,9	13,2	15,2	14,1	16,1	19,7	17,0	12,0	15,1	15,8
Franciaország	39,8	46,8	30,3	33,3	33,8	27,4	22,6	18,9	18,4	15,0
EU-27 átlaghozama	42,6	43,3	45,6	45,1	47,7	51,0	52,7	55,7	51,0	51,5

Forrás: EUROSTAT

Hajtatott paprika

Az Európai Unióban a hajtatott paprika termesztése a 2023-as, jelentős visszaesést követően 9,3%-kal, 1,96-ról 2,14 millió tonnára bővült, ami a két rekordtermésű év (2021 és 2022) mögött az előző évtized harmadik legjobb termését jelenti. A paprikahajtatásban használt felület gyakorlatilag változatlan maradt, a 2023-évhez hasonlóan 22,7 ezer hektáron folyt a termesztés, jelentősebb területcsökkenés csak Lengyelországban következett be.

A hajtatott paprika termesztésében továbbra is Spanyolország az Európai Unió domináns tagállama, mivel a hajtató terület háromnegyede az Ibériai-félszigeten található, és a teljes uniós termés 60%-a is a spanyoloktól származik. A 2024-es évben 1,216 millió tonna termést takarítottak be, ami 16,4%-kal haladta meg az előző év eredményét. Almería térségében a tavaszi időjárás kifejezetten kedvezett a növények fejlődésének. Hollandiában 407 ezer tonna paprika került ki az üvegházakból, ami 3,1%-os csökkenést jelent, főként az északi régiókban tapasztalt hűvös, borús tavasz miatt. Lengyelországban a termés 235 ezer tonnára mérséklődött, ami 9,3%-os visszaesést jelent. Görögországban látványos, 47,7%-os növekedés történt, a termés elérte a 127 ezer tonnát, amit a kiegyensúlyozott tavaszi időjárás és a termesztéstechnológia fejlődése tett lehetővé. Olaszországban 71 ezer tonna paprika termett (+10,9%), különösen Szicília térségében javultak a hozamok.

A hajtatott paprika piaci árai 2024-ben erőteljes szezonális mozgást mutattak. Az év elején, különösen januárban és februárban, az árak magas szinten mozogtak, átlagosan 3,00 euró/kg körül alakultak, amit a szűkös kínálat és az emelkedő energiaárak indokoltak. A tavaszi időszakban, áprilistól júniusig, az árak a jellemző szezonális trendeket követve csökkenő tendenciát mutattak, egészen 2,20 euró/kg szintig, amit a spanyol és görög termés felfutása okozott. A nyári hónapokban az árak kiegyensúlyozottan alakultak, majd szeptembertől ismét emelkedés következett, decemberre elérve a 2,60 euró/kg szintet. A 2024-es év egészére vetítve az átlagár 2,55 euró/kg volt, ami 6,7%-kal haladta meg a 2023-as átlagos árszintet.

Az Európai Unió hajtatott paprika külkereskedelme 2024-ben vegyes képet mutatott. Az uniós tagállamok közötti belső export 3%-kal mérséklődött, ugyanakkor a harmadik országokba irányuló kivitel csaknem 6%-kal bővült. Az import a nem uniós országokból 4,1%-kal emelkedett, különösen Marokkó és Törökország irányából. Az EU legfontosabb külpiaci partnerei ezen a téren az Egyesült Királyság, Svájc, Norvégia és Szerbia voltak. A legnagyobb exportőr tagállamok közé Spanyolország, Hollandia és Franciaország tartoznak, míg a legnagyobb importőrök között Németország, Lengyelország és Svédország szerepeltek.

TERMÉSMENNYISÉG - HAJTATOTT PAPRIKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	898,3	942,9	1 003,4	1 023,7	1 137,7	1 242,4	1 294,3	1 297,8	1 044,6	1 216,4
Hollandia	345,0	365,0	370,0	355,0	415,0	430,0	440,0	435,0	420,0	406,6
Lengyelország	129,5	125,6	129,6	137,3	136,7	135,1	333,4	346,1	258,7	234,5
Magyarország	170,9	172,9	165,0	160,3	154,0	138,0	134,0	138,5	138,0	138,0
Görögország	88,5	77,4	95,1	96,8	103,0	112,7	107,7	98,8	85,5	126,8
Olaszország	96,6	97,5	76,9	76,3	75,3	77,2	69,8	67,9	63,8	71,0
Belgium	25,5	27,1	27,6	26,0	26,6	25,3	27,3	35,1	30,7	30,2
Németország	7,5	9,4	12,3	14,7	14,0	16,0	17,8	17,0	16,2	16,5
Románia	14,4	14,9	16,7	19,0	14,8	14,7	14,6	14,4	16,1	15,6
Ausztria	14,5	13,3	14,7	15,0	14,2	14,3	14,5	12,2	12,8	13,4
Egyéb összesen	9,3	11,1	11,1	10,0	14,1	12,1	11,8	12,1	13,5	15,1
EU-27 összesen	1 800,0	1 857,0	1 922,2	1 934,1	2 105,3	2 217,6	2 465,0	2 474,8	2 099,9	2 284,0

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - HAJTATOTT PAPRIKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	12,4	12,6	13,5	13,5	14,5	15,3	16,0	16,2	15,6	15,7
Olaszország	2,4	2,4	2,0	2,0	1,9	1,9	1,7	1,6	1,6	1,6
Hollandia	1,2	1,3	1,3	1,3	1,5	1,5	1,6	1,7	1,6	1,6
Lengyelország	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0	1,6	1,8	1,4	1,7	1,4
Görögország	1,0	0,8	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1
Magyarország	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	1,1	1,1	1,1	1,1
Románia	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
Bulgária	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
Belgium	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Németország	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Egyéb összesen	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
EU-27 összesen	21,2	21,5	22,4	22,4	23,5	23,9	24,5	24,2	23,8	23,8

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - HAJTATOTT PAPRIKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	287,5	276,5	280,3	271,0	276,7	281,0	269,9	263,6	269,2	268,0
Belgium	283,1	270,5	276,0	289,3	266,0	253,0	247,7	270,0	256,2	258,6
Lengyelország	76,2	68,6	67,8	68,3	68,4	84,4	185,2	247,2	152,2	167,5
Németország	107,1	117,3	136,6	133,3	126,9	145,1	148,2	154,1	115,4	128,5
Magyarország	110,3	116,8	113,8	112,1	110,4	107,8	122,0	124,3	126,6	127,8
Ausztria	121,1	120,8	122,3	115,2	108,8	109,7	111,2	110,5	116,5	115,5
Görögország	93,1	93,3	90,5	87,2	98,1	101,5	91,2	90,6	90,0	114,2
Spanyolország	72,3	74,6	74,2	76,1	78,5	81,3	80,7	80,2	66,8	77,4
Portugália	60,0	32,8	47,2	53,2	62,6	45,7	55,4	62,5	51,5	61,2
Olaszország	39,6	41,1	37,9	38,6	39,2	41,1	42,3	42,7	40,4	43,8
EU-27 átlaghozama	84,8	86,3	86,0	86,4	89,5	92,9	100,5	102,1	88,2	95,9

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A hajtatott paprika hazai termőterülete 2024-ben enyhén csökkent, a termesztés 1 030 hektáron zajlott. Ezen területről a gazdálkodók hozzávetőleg 130 ezer tonna termés betakarítását valósították meg. Bár a szezon elején a termelők a hozamok mérsékelt növekedésére számítottak, a szokatlanul magas hőmérséklet és a tartós meleg időjárás következtében a hozamok visszaestek. A kedvezőtlen meteorológiai viszonyok a termékek minőségére is negatív hatással voltak.

Az alacsonyabb termésmennyiség keresleti piac kialakulásához vezetett, ami az év második felében a felvásárlási árak emelkedését eredményezte. Ennek ellenére a termelők 2024-ben átlagosan 433 Ft/kg áron értékesíthették a paprikát, ami elmaradt a 2023-as árszinttől. A külkereskedelmi forgalmat tekintve 2024-ben mintegy 18 ezer tonna paprikát exportáltunk, míg az import mennyisége 14 ezer tonna volt. Az export–import egyenleg 2 391 514 eurót tett ki, ami az elmúlt tíz év legalacsonyabb értéke.

Növényvédelmi szempontból az üvegházakban és fóliasátrakban a levéltetvek és az atkák okozták a legnagyobb kárt. Az integrált növényvédelmi gyakorlatban jelenleg nincs engedélyezett készítmény ezen károsítók ellen, ezért a termesztők jellemzően hasznos rovarokkal védekeznek. Az extrém meleg időszakok azonban rontják a hasznos élő szervezetek hatékonyságát. További jelentős kártevők és betegségek a lisztharmat, a peronoszpóra és a poloskák voltak, amelyek folyamatos növényvédelmi beavatkozást igényeltek.

A hajtatott paprika ágazatban a megoldandó problémák közé tartozik a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, a munkaerőhiány, valamint a termesztési színvonal emelése. A jövőbeni cél az integrált, hatékony és versenyképes termelési rendszer kialakítása, amely képes biztosítani a magas minőséget és a gazdasági fenntarthatóságot.

TERMÉSMENNYISÉG - SZABADFÖLDI PAPRIKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	206,8	232,7	274,6	251,8	264,7	230,5	217,3	235,5	345,3	302,2
Olaszország	186,3	173,8	173,2	184,4	174,3	170,4	174,3	164,8	163,7	163,8
Románia	132,5	105,8	117,8	121,2	120,8	126,1	140,2	90,8	88,4	77,8
Bulgária	65,0	68,1	52,6	48,8	57,3	47,3	57,1	42,3	46,3	51,6
Portugália	20,3	32,1	55,7	35,5	33,5	51,8	50,3	37,5	43,6	42,7
Görögország	65,4	59,8	62,1	49,0	52,0	51,6	30,6	37,0	22,9	41,0
Lengyelország	23,1	33,3	30,8	29,6	28,0	26,3	42,9	29,9	27,3	32,9
Franciaország	30,3	39,3	29,0	31,6	31,8	37,8	30,7	26,4	25,0	20,7
Csehország	10,1	10,2	9,5	10,3	11,3	12,2	11,4	12,1	13,1	13,0
Horvátország	11,5	13,7	11,2	11,7	5,6	9,2	11,8	5,8	5,3	6,6
Egyéb összesen	12,4	12,7	11,5	9,4	11,3	10,6	10,1	6,3	5,8	6,5
EU-27 összesen	763,7	781,7	828,1	783,3	790,5	773,8	776,6	688,5	786,6	758,9

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - SZABADFÖLDI PAPRIKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Románia	9,9	9,4	9,2	9,4	10,2	8,7	9,8	8,5	8,9	8,8
Spanyolország	6,0	7,0	7,0	7,1	6,9	6,5	6,2	6,1	6,0	7,8
Olaszország	9,1	8,7	8,3	8,5	8,4	8,1	8,0	7,8	7,8	7,6
Bulgária	4,0	3,6	3,3	2,9	3,1	2,6	2,9	2,2	2,4	2,7
Görögország	3,0	2,9	3,0	2,7	2,3	2,3	2,1	1,8	1,7	2,3
Lengyelország	1,5	2,0	1,7	1,7	1,7	1,3	2,5	1,3	1,3	1,5
Franciaország	0,8	0,8	1,0	1,0	0,9	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Portugália	0,5	0,9	1,2	0,9	0,8	1,2	1,2	1,0	1,1	1,0
Horvátország	1,0	1,3	0,9	1,0	0,5	0,6	0,8	0,6	0,5	0,5
Magyarország	1,1	1,3	1,1	0,5	0,5	0,3	0,6	0,3	0,2	0,3
Egyéb összesen	1,0	1,0	1,0	0,9	0,7	0,7	0,8	0,6	0,6	0,6
EU-27 összesen	37,8	38,8	37,6	36,6	36,1	33,8	36,1	31,6	31,9	34,4

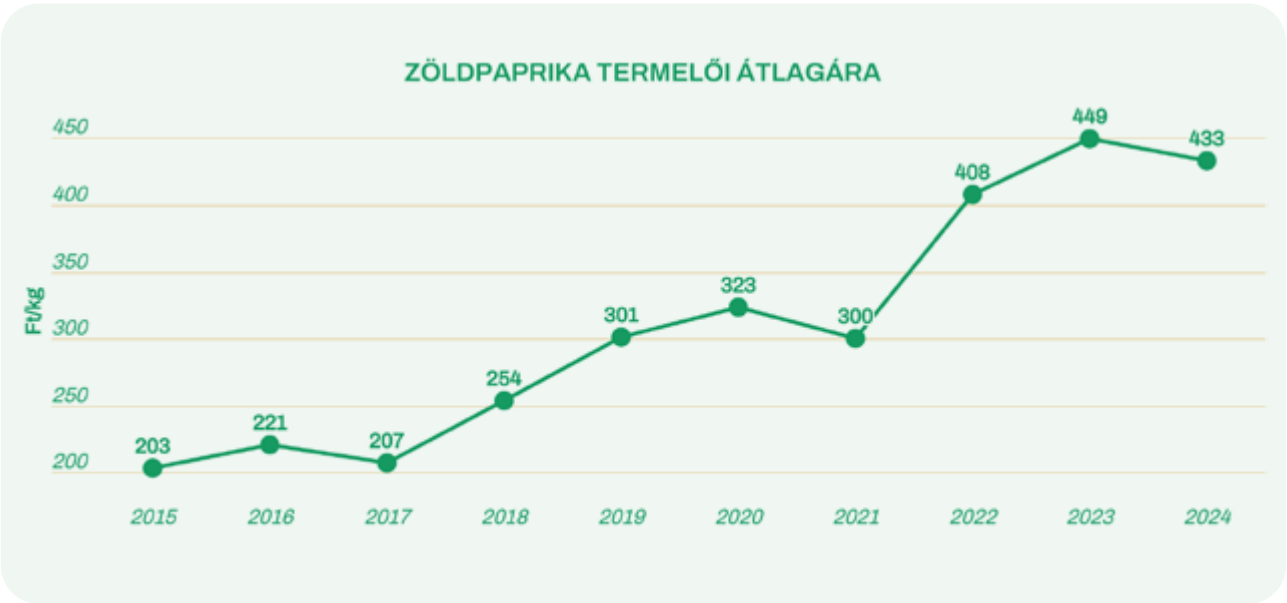
Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - SZABADFÖLDI PAPRIKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Portugália	38,3	35,3	48,4	40,3	41,9	42,4	43,4	37,5	39,3	42,7
Spanyolország	34,6	33,3	39,4	35,4	38,1	35,6	35,1	38,8	57,2	38,8
Lengyelország	15,4	17,1	17,9	17,4	16,5	20,2	17,2	23,0	21,0	21,9
Olaszország	20,5	20,0	20,9	21,6	20,9	21,0	21,7	21,1	21,0	21,5
Szlovákia	18,2	18,5	18,3	12,7	21,3	25,6	25,0	17,8	17,0	20,0
Bulgária	16,1	19,1	16,1	17,0	18,8	18,3	19,9	19,1	19,5	19,1
Görögország	22,2	20,3	20,8	18,0	22,2	22,1	14,4	20,4	13,3	18,1
Franciaország	36,8	46,8	30,3	33,3	33,8	27,4	22,6	18,9	18,4	15,0
Horvátország	11,0	10,9	12,5	12,1	10,9	15,5	15,3	10,2	11,8	12,3
Románia	13,4	11,2	12,8	12,9	11,8	14,5	14,3	10,6	9,9	9,6
EU-27 átlaghozama	18,9	19,2	21,2	19,8	20,5	21,4	20,3	20,1	23,2	20,8

Forrás: EUROSTAT

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	380	388	393	365	360	352	312	324	330	335
Termésmennyiség (ezer tonna)	111,9	128,8	131,8	132,9	139,0	135,0	124,0	125,0	128,0	120,0
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	294,5	332,0	335,4	364,1	386,1	383,5	397,4	385,8	387,9	358,2

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	29 471	27 128	29 903	23 289	22 508	19 523	24 037	20 048	22 730	17 889
Export érték (euró)	26460455	25552405	26478846	24024229	26419493	25847733	32234120	29273797	36549607	26384883
Import mennyiség (tonna)	11 668	9 928	9 345	11 029	13 247	15 500	16 141	12 162	12 576	14 050
Import érték (euró)	13374821	13729477	12768463	13990918	16500740	19489607	20032865	15793825	19697652	23993369
Export-import egyenleg (tonna)	17 803	17 200	20 558	12 260	9 261	4 023	7 896	7 886	10 154	3 839
Export-import egyenleg (euró)	13085634	11822928	13710383	10033311	9918753	6358126	12201255	13479972	16851955	2391514

Forrás: KSH

Konzervuborka

Európai Unió

A frisspiaci uborka termelése az Európai Unióban 2024-ben kis mértékben emelkedett az előző évhez képest: a szabadföldi és hajtattott állományokból származó összesített termés 2,42 millió tonna volt, ami 1%-os növekedést jelent a 2023-as 2,4 millió tonnához képest. A termőterület enyhén csökkent, a 2023-as, 27,6 ezer hektárról 27,4 ezer hektárra zsugorodott.

Az összesített termés- és területi adatokat az alábbiakban közöljük, viszont mivel az uniós termelés csaknem 90%-a hajtatásból származik, az egyes országokat érintő főbb változásokat a hajtattott uborka fejezetben tárgyaljuk.

Magyarország

A 2024-es évben a konzervuborka termesztése közel azonos nagyságú termőterületen folyt, mint a 2023-as évben, hozzávetőleg 380 hektáron. A betakarított termés mennyisége enyhe növekedést mutatott, és meghaladta a 22 ezer tonnát. A termelés földrajzilag Kelet-Magyarországra koncentrálódik, így regionális szintű eltérések csak mérsékelten figyelhetők meg. Csenger térségében 3–4 termelői szervezet (TÉSZ) foglalkozik konzervuborkával, amelyeket jellemzően 3–4 termelő lát el.

A termesztés során a támrendszer mellett hálóra futtatott technológia alkalmazása bizonyult a leghatékonyabbnak. Ez a technológia ugyanakkor korlátozza a termelés nagyságát, és a vetésváltás kevésbé jellemző ezen a területen. A fajtahasználat Magyarországon 2024-ben 2–3 fajtára korlátozódott. Fajtatípus szerint megkülönböztetünk főszáras és nem főszáras fajtákat. A főszáras fajták gyorsabban fordulnak termőre, azonban megújuló képességük lényegesen alacsonyabb, mint a nem főszáras típusoké. A 2024-es extrém meleg nyár során a nem főszáras fajták előnye különösen érvényesült, mivel ellenállóbbnak bizonyultak a hőstressz hatásaival szemben. A termőfelület körülbelül egynegyedét jégkarak érték.

A szerkivonások folyamatos kihívást jelentenek a konzervuborka ágazatban is. A tripszek jelenlétére már uborkatermesztésben is számítani kell, és a növényvédelmi nyomás folyamatosan növekszik. 2024-ben nem állt rendelkezésre alkalmazható talajfertőtlenítő szer, továbbá a kékfoltos takácsatka elleni hatékony készítményt betiltották, ami a termelés hatékonyságát csökkentette. Mindezek ellenére a kártevők okozta problémák általánosságban mérsékeltek maradtak. Ezzel szemben a peronoszpóra (*Pseudoperonospora cubensis*) 2024-ben a múlt két évtized legnagyobb fertőzését idézte elő, jelentős kárt okozva az állományokban.

A hazai termék piaci érvényesülését kedvezően befolyásolta, hogy a német termőterületeket az árvíz sújtotta, továbbá a török import áru magas költségei miatt nehezebben jutott el hazánkba.

TERMÉSMENNYISÉG - KONZERVUBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Németország	190,1	207,1	192,5	200,2	183,1	149,1	171,1	168,5	193,7	213,7
Görögország	18,4	18,5	21,6	22,1	20,9	21,4	21,5	22,5	1,1	23,5
Románia	27,9	32,8	36,4	35,5	27,9	28,2	24,7	19,9	21,4	18,9
Csehország	14,0	16,8	17,3	11,3	12,3	10,5	14,7	17,3	17,1	16,0
Lengyelország	67,7	80,6	92,7	92,7	79,4	67,2	39,8	19,0	17,4	15,1
Ausztria	11,7	11,9	10,8	8,5	10,2	10,5	9,8	8,8	8,2	9,3
Magyarország	16,7	14,3	14,4	12,1	14,1	7,5	7,9	6,9	8,6	9,1
Svédország	9,1	9,6	7,5	6,0	6,0	7,6	9,1	8,0	7,4	8,3
Finnország	8,1	10,3	8,0	9,9	7,8	5,9	6,9	7,0	7,8	7,5
Bulgária	4,5	7,0	11,8	7,4	5,2	3,4	2,3	1,2	2,4	3,8
Egyéb összesen	6,9	7,9	7,1	5,9	5,2	3,6	3,1	3,0	2,6	2,7
EU-27 összesen	375,1	416,8	420,2	411,4	372,0	314,8	310,8	282,2	287,6	327,8

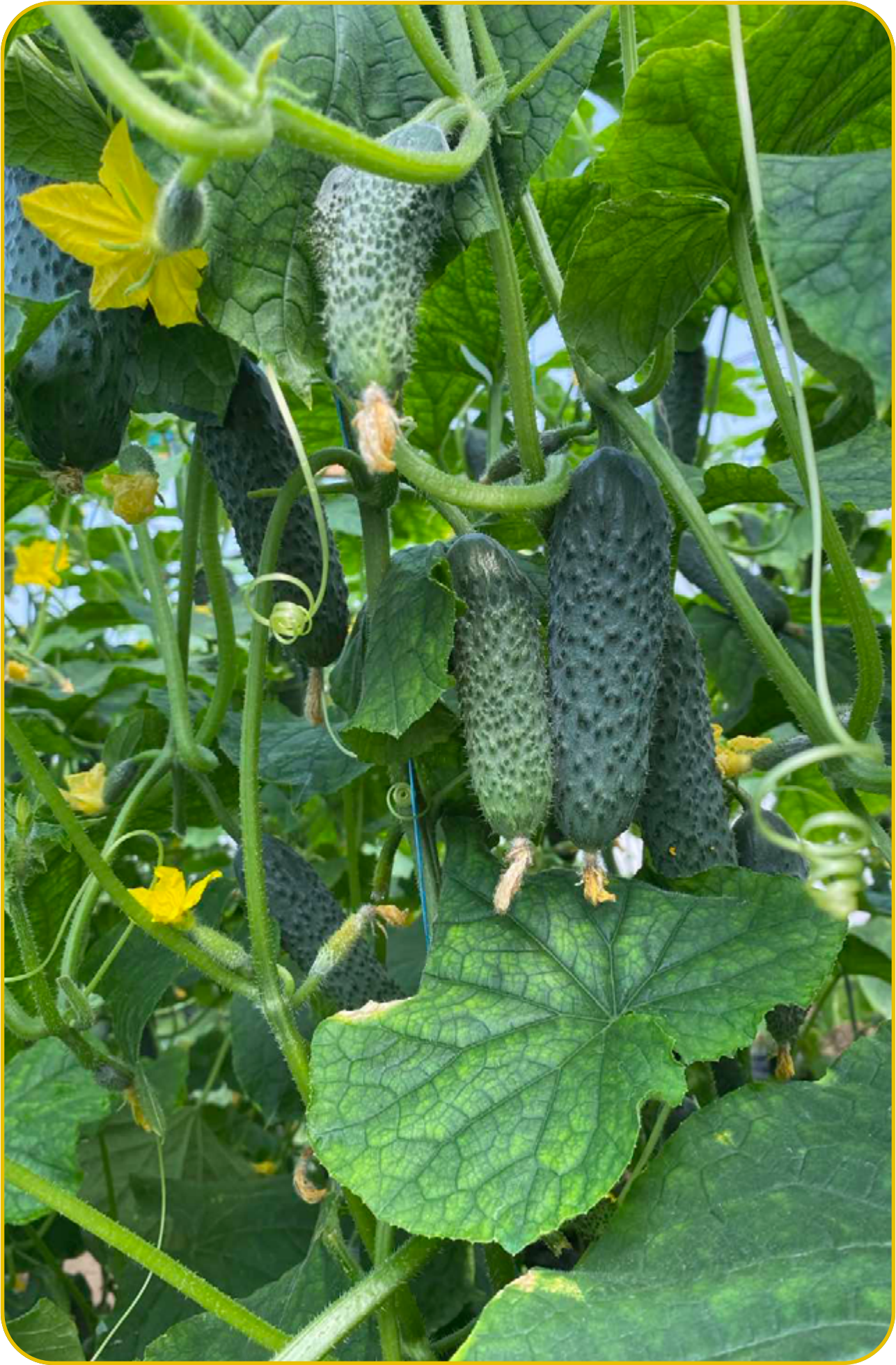
Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - KONZERVUBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Németország	2,4	2,4	2,0	2,0	1,9	1,8	1,9	1,7	1,9	1,9
Lengyelország	6,7	6,0	6,8	7,3	7,2	2,5	2,4	1,1	1,0	0,8
Románia	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,7	0,7	0,8	0,7
Csehország	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Bulgária	0,3	0,3	0,5	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
Magyarország	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Görögország	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Svédország	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Ausztria	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1
Finnország	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Egyéb összesen	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
EU-27 összesen	12,3	11,8	12,3	12,5	12,0	6,7	6,5	4,8	5,0	4,9

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - KONZERVUBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Görögország	115,0	115,8	126,9	130,0	130,8	133,8	126,4	124,9	113,0	146,9
Németország	79,5	87,4	97,2	99,1	94,4	84,7	90,5	100,3	103,0	113,7
Ausztria	61,4	62,5	63,5	60,6	63,5	61,6	61,4	62,8	54,3	66,2
Csehország	41,3	41,0	57,8	28,3	43,9	31,9	54,4	57,6	65,8	64,2
Finnország	47,7	60,6	47,0	65,8	55,9	45,0	53,4	58,7	55,4	57,9
Svédország	60,5	53,2	57,7	59,5	54,8	54,4	60,7	53,3	56,6	51,6
Magyarország	37,2	27,0	29,5	28,0	32,7	35,5	37,4	36,2	43,2	43,2
Románia	31,3	36,0	38,7	40,8	32,4	33,2	33,8	29,7	27,7	27,0
Lengyelország	10,1	13,4	13,6	12,7	11,0	26,9	16,6	17,3	17,4	18,9
Bulgária	15,6	23,4	23,7	17,9	19,1	16,3	14,2	20,7	18,3	17,1
EU-27 átlaghozama	30,6	35,3	34,3	32,8	31,0	46,7	47,8	58,5	59,2	67,6

Forrás: EUROSTAT

Kígyóuborka

Európai Unió

Az Európai Unió hajtatott uborka termése 2024-ben enyhe növekedést mutatott az előző évhez képest: 2,171 millió tonnára emelkedett, ami 1,7%-os bővülést jelent a 2023-as 2,134 millió tonnához viszonyítva. A termőterület kis mértékben, 14,9-ről 15,2 ezer hektárra bővült.

Spanyolország továbbra is az EU vezető termelője, 744 ezer tonnás termésével, ami 5,2%-os növekedés 2023-hoz képest. Almeriában a februári hűvös idő és az áprilisi esőzések után stabil hőmérsékleti és páratartalom viszonyok uralkodtak. Hollandiában a termés kis mértékben csökkent, 416 ezer tonnára, 2,3%-os visszaesést mutatva; ennek oka a márciusi fényhiányos időszak és az energiaárak újbóli emelkedése, amelyek miatt a termelők korlátozták az üvegházakban a fűtést. Lengyelországban 305 ezer tonna hajtatott uborka termett, ami 3,8%-os csökkenést jelent. Franciaországban az országos termés 150 ezer tonna lett, ami 1,3%-os csökkenés az előző évhez képest. Görögországban látványos növekedés történt: a termés 124 ezer tonnára nőtt, ami 17%-os emelkedést jelent – ennek hátterében elsősorban az áll, hogy Thesszália régióban kedvezőek voltak a tavaszi fényviszonyok. Olaszországban a hajtató felület 200 hektárral nőtt, ennek következtében jelentős, 47,6%-os bővüléssel a 2023-as 42 helyett 62 ezer tonna hajtatott uborka termett. Németországban a volumenben nem történt változás, 2024-ben is 69 ezer tonnát takarítottak be.

A hajtatott uborka piaci ára 2024-ben nagy volatilitást mutatott. Az év első negyedében – különösen Spanyolországban és Lengyelországban – a szállítási nehézségek és az időjárási problémák miatt a nagykereskedelmi árak több tagállamban elérték a 2,00–2,20 euró/kg szintet, ami 13–16%-kal haladta meg a 2023-as év azonos időszakának árait. Hollandiában az energaintenzív téli termelés miatt a prémium kategóriás uborka ára februárban 2,40 euró/kg felett alakult. A nyári hónapokban az árak mérséklődtek: júliusra több országban 1,60–1,70 euró/kg szinten stabilizálódtak.

Az Európai Unión belüli hajtatott uborka exportja 2024-ben 3,2%-kal emelkedett a 2023-as szinthez képest, különösen Hollandia és Spanyolország kivitele mutatott bővülést. Az unió belső piacán az árumozgás fő célpiacai továbbra is Németország, Franciaország, Belgium és Lengyelország voltak. A harmadik országokba irányuló export ezzel szemben 4,4%-kal csökkent, főként az Egyesült Királyság irányába, ahol a vámeljárások vontatottsága és logisztikai költségek újbóli emelkedése korlátozta a versenyképességet. Az uniós import mennyisége viszont 5,5%-kal nőtt, különösen Marokkóból és Törökországból származó tételek révén.

Az Európai Unión kívüli legfontosabb termelőknél a 2024-es év vegyes képet mutatott. Kínában a termés 5,2%-kal nőtt, különösen Guangdong tartományban, ahol a modernizált üvegházakban magasabb hozamokat értek el a termelők. Marokkóban a Gharb és Souss-Massa körzetekben a nyári hőhullám ellenére a termelés szintje stabil maradt, bár a hozamok átlagosan 2%-kal csökkentek. Egyiptomban viszont jelentős növekedés következett be: a Nílus-deltában a hajtatott termelés szintje 6,9%-kal emelkedett.

TERMÉSMENNYISÉG - FRISSPIACI UBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	705,2	630,5	634,5	643,6	739,2	794,9	745,9	769,9	722,2	757,6
Hollandia	405,0	370,0	400,2	410,3	410,2	430,2	440,4	400,0	426,0	416,0
Lengyelország	419,5	457,5	451,0	446,0	440,0	459,3	433,2	453,2	430,5	402,8
Franciaország	134,7	137,5	153,3	137,0	138,3	212,7	199,3	175,2	179,9	178,9
Görögország	130,3	120,7	118,6	133,4	128,8	137,1	134,3	120,0	114,6	134,8
Olaszország	55,6	56,5	51,4	51,0	58,1	58,4	60,8	59,8	64,4	94,6
Németország	48,4	53,8	64,2	67,4	66,8	67,9	71,7	65,2	73,4	71,2
Románia	102,5	88,8	92,9	103,1	90,8	136,9	125,3	57,9	67,3	54,2
Finnország	40,5	39,1	42,8	45,5	48,3	54,1	53,1	49,9	50,3	53,8
Bulgária	45,8	59,6	42,6	67,0	67,8	50,2	51,4	51,0	50,1	50,7
Egyéb összesen	180,7	199,9	193,7	186,9	192,9	197,7	217,2	210,0	220,6	217,8
EU-27 összesen	2 268,2	2 213,9	2 245,1	2 291,1	2 381,2	2 599,2	2 532,6	2 412,1	2 399,4	2 432,4

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - FRISSPIACI UBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	8,1	7,4	7,5	7,5	7,4	7,7	7,7	8,0	8,3	8,6
Lengyelország	10,1	9,5	9,2	9,2	9,9	6,3	6,8	5,6	5,5	5,2
Románia	5,7	5,7	5,4	6,0	6,1	5,2	5,5	3,2	4,1	3,8
Olaszország	1,9	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,3
Görögország	1,9	1,9	1,9	1,9	1,7	1,8	2,0	1,9	1,8	1,8
Franciaország	1,6	1,6	1,7	1,7	1,5	1,8	1,6	1,7	1,7	1,7
Litvánia	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,8
Bulgária	0,7	0,7	0,7	0,9	1,8	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7
Hollandia	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6
Németország	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Egyéb összesen	1,6	1,6	1,6	1,6	1,4	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5
EU-27 összesen	33,4	32,4	31,8	32,7	33,7	29,3	30,0	26,4	27,6	27,5

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - FRISSPIACI UBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Szlovákia	67,4	82,6	89,4	64,4	83,0	152,0	481,0	377,0	327,0	323,0
Magyarország	59,6	50,3	50,7	57,2	57,3	61,3	67,4	64,2	86,3	109,4
Franciaország	86,4	83,8	89,6	81,5	91,6	118,2	124,6	101,8	105,2	103,4
Spanyolország	87,1	84,7	84,8	85,8	99,6	102,8	96,6	96,2	87,0	88,0
Lengyelország	41,5	48,2	49,1	48,6	44,4	72,9	63,7	80,9	78,3	77,5
Bulgária	64,5	81,7	63,5	72,0	38,1	59,1	61,9	78,5	70,6	74,5
Görögország	70,4	65,2	63,1	70,6	74,0	75,3	66,5	64,9	62,3	73,7
Portugália	48,0	61,7	59,7	71,0	69,1	63,1	70,3	65,6	58,7	66,4
Horvátország	50,6	41,2	76,7	49,1	33,3	70,2	85,5	87,5	61,3	54,9
Olaszország	29,4	30,7	28,7	28,7	31,4	30,4	32,5	32,3	32,7	40,9
EU-27 átlaghozama	67,9	68,4	70,6	70,2	70,6	88,6	84,6	91,4	87,1	88,5

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - HAJTATOTT UBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	685,2	608,8	614,5	626,9	723,4	779,3	727,0	752,8	706,7	743,8
Hollandia	405,0	370,0	400,0	410,0	410,0	430,0	440,0	400,0	426,0	416,0
Lengyelország	266,7	276,9	294,6	293,3	297,1	266,7	305,7	327,7	316,8	305,2
Franciaország	121,1	120,5	127,9	119,1	123,0	163,0	163,1	145,4	152,3	149,5
Görögország	115,4	107,6	107,1	121,2	118,6	126,3	123,1	110,6	106,2	123,9
Németország	42,8	46,6	58,6	61,1	61,9	63,3	67,0	59,0	68,8	68,5
Olaszország	34,7	37,8	33,5	33,1	38,7	38,4	41,1	38,4	41,9	62,2
Finnország	40,5	39,1	42,8	45,5	48,3	54,1	53,1	49,9	50,3	53,8
Bulgária	41,6	57,0	38,0	59,8	41,3	41,9	44,0	46,8	44,5	45,4
Magyarország	17,0	16,5	15,8	16,1	18,8	19,1	20,5	33,0	39,0	42,0
Egyéb összesen	196,1	208,9	210,8	208,1	202,7	205,1	220,7	212,2	219,3	203,7
EU-27 összesen	1 966,1	1 889,6	1 943,6	1 994,0	2 083,8	2 187,0	2 205,5	2 175,8	2 171,8	2 214,0

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - HAJTATOTT UBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	7,4	6,7	6,8	6,9	6,9	7,2	7,1	7,4	7,7	8,2
Görögország	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,5	1,4	1,4	1,3
Románia	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Olaszország	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,8
Franciaország	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
Lengyelország	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	0,8	1,0	0,7	0,8	0,7
Hollandia	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6
Bulgária	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Németország	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Portugália	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Egyéb összesen	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0
EU-27 összesen	14,7	14,1	14,1	14,4	14,3	14,1	14,4	14,4	15,0	15,4

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - HAJTATOTT UBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	736,4	685,2	689,7	732,1	706,9	728,8	687,5	645,2	645,5	650,0
Finnország	449,9	489,3	534,6	454,6	439,2	600,7	589,9	416,0	503,1	488,6
Lengyelország	166,7	169,9	171,3	175,6	174,8	333,4	305,7	468,1	396,0	436,0
Belgium	421,3	393,0	425,5	408,2	392,4	460,0	457,7	388,0	441,4	407,0
Svédország	311,6	361,9	382,5	331,6	354,1	386,4	382,4	361,6	407,1	372,9
Dánia	390,2	400,0	397,0	408,8	408,8	408,8	389,8	389,8	347,8	347,8
Magyarország	283,3	206,3	197,5	161,0	188,0	191,0	205,0	300,0	325,0	323,1
Szlovákia	164,0	134,5	159,0	187,0	337,0	299,0	480,0	371,0	325,0	322,0
Németország	225,1	233,0	266,5	265,5	269,1	263,6	279,3	268,3	286,5	285,4
Ausztria	197,5	215,0	216,6	207,2	200,8	194,6	206,1	201,1	201,9	204,9
EU-27 átlaghozama	133,5	134,5	137,6	138,2	145,7	154,7	152,8	151,0	144,9	144,0

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - SZABADFÖLDI FRISSPIACI UBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	152,8	180,6	156,4	152,8	142,9	192,6	127,5	125,5	113,7	97,6
Olaszország	20,9	18,7	17,9	17,9	19,5	20,0	19,7	21,5	22,6	32,3
Franciaország	13,6	17,0	25,4	17,9	15,3	49,7	36,2	29,8	27,6	29,4
Románia	45,5	35,8	35,4	43,0	43,7	88,4	79,4	17,2	25,0	14,4
Spanyolország	20,0	21,7	20,0	16,7	15,8	15,6	18,9	17,1	15,4	13,8
Görögország	14,9	13,1	11,5	12,2	10,2	10,8	11,2	9,4	8,4	10,9
Litvánia	8,1	8,0	6,4	7,2	9,3	9,0	7,6	7,1	5,9	9,2
Bulgária	4,2	2,6	4,6	7,2	26,5	8,4	7,4	4,2	5,6	5,3
Észtország	2,4	1,2	2,8	2,8	2,6	3,0	3,2	3,6	3,9	4,9
Németország	5,6	7,2	5,6	6,3	4,9	4,6	4,7	6,2	4,7	2,7
Egyéb összesen	16,2	14,8	12,2	11,4	13,0	9,9	9,0	9,5	10,3	10,4
EU-27 összesen	304,2	320,6	298,0	295,5	303,6	411,9	324,7	251,1	243,1	230,9

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - SZABADFÖLDI FRISSPIACI UBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	8,5	7,9	7,5	7,5	8,2	5,5	5,8	4,9	4,7	4,5
Románia	4,5	4,5	4,3	4,8	4,8	4,0	4,4	2,1	2,9	2,6
Olaszország	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,5
Franciaország	1,0	1,1	1,2	1,2	1,0	1,1	0,9	1,0	1,0	1,0
Litvánia	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,7
Görögország	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5
Spanyolország	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5
Bulgária	0,3	0,3	0,3	0,5	1,4	0,5	0,4	0,2	0,3	0,3
Magyarország	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Németország	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Egyéb összesen	0,6	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3
EU-27 összesen	18,7	18,3	17,7	18,2	19,4	15,2	15,5	12,0	12,6	12,1

Forrás: EUROSTAT

TERMÉSMENNYISÉG - SZABADFÖLDI FRISSPIACI UBORKA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	30,3	28,6	27,4	27,4	28,1	29,4	31,4	29,5	27,1	30,1
Franciaország	13,2	15,0	22,1	15,6	15,8	46,8	41,1	30,4	28,5	30,0
Ciprus	37,0	33,0	43,7	26,8	27,8	31,0	27,2	14,2	26,4	27,6
Németország	37,3	42,5	37,2	39,5	38,0	30,9	31,3	36,3	25,8	24,6
Horvátország	30,4	17,2	17,5	22,0	16,3	26,5	16,7	21,0	29,7	23,9
Lengyelország	18,0	23,0	20,9	20,4	17,4	35,0	22,0	25,6	24,2	21,7
Olaszország	16,1	14,8	14,2	14,1	15,3	15,3	15,2	16,5	17,0	21,4
Görögország	22,6	20,7	18,2	21,0	21,2	20,8	20,7	21,4	21,0	20,6
Bulgária	14,1	10,5	15,8	15,3	18,8	17,0	17,2	19,3	17,5	20,2
Szlovénia	29,5	30,2	24,5	23,2	19,5	21,4	21,9	24,3	30,3	20,0
EU-27 átlaghozama	16,3	17,5	16,9	16,2	15,6	27,1	20,9	20,9	19,3	19,0

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A 2024-es évben a hazai kígyóuborka exportja közel kétszeresére nőtt az előző évhez képest, összesen 8 824 tonna került külföldön értékesítésre, 10 250 694 euró értékben. Az import mennyisége 19 208 tonna volt, ami alig változott a 2023-as évhez képest. Az ágazat külkereskedelmi egyenlege -9,6 millió eurót tett ki.

A hajtatott termőfelület 2024-ben enyhén bővült, mintegy 130 hektáron zajlott a termelés. A teljes termésmennyiség és a fajlagos hozamok is növekedtek az előző évekhez képest. A 130 hektárról körülbelül 44 ezer tonna kígyóuborkát takarítottak be, ami 338,4 t/ha fajlagos hozamnak felel meg. A felvásárlási árak is emelkedtek: a termelők 2024-ben átlagosan 378 Ft/kg áron értékesíthették termésüket.

A meleg és párás mikroklíma kedvezett az atkák elszaporodásának, továbbá a poloska (*Nezara viridula* és hasonló fajok) jelentős kárt okozott a termesztés során. Biológiai növényvédelem alkalmazása mellett a hajtatott kígyóuborkát szezononként két–három alkalommal ültetik, azonban az őszi ültetésű állományok termésátlagja jellemzően alacsonyabb. A nyári időszakban a fogyasztói kereslet nagyobb a friss kígyóuborkára, ugyanakkor a növények kondíciója és egészségi állapota ősszel kedvezőbb, mivel a kánikula erőteljesen serkenti a vírusfertőzések kialakulását.

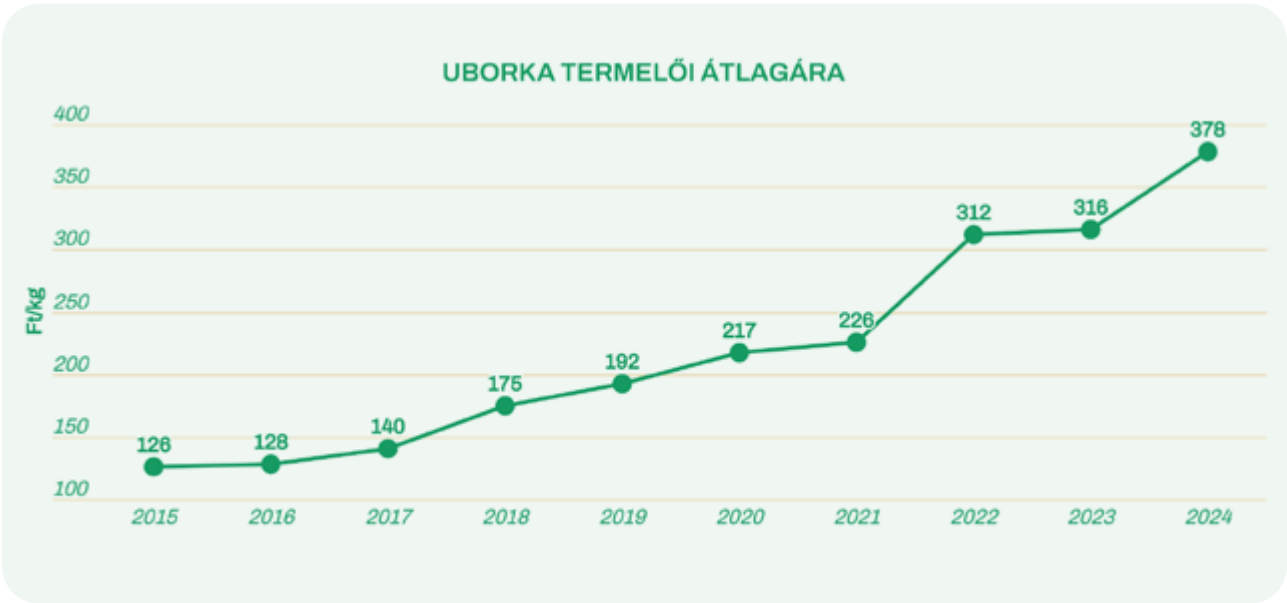

HAJTATOTT KÍGYÓUBORKA										
Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	68	63	78	81	95	98	102	115	120	130
Termésmennyiség (ezer tonna)	17,0	16,5	15,8	16,1	18,8	19,1	20,5	33,0	39,0	44,0
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	250,0	262,0	202,6	198,8	197,9	194,9	201,0	287,0	325,0	338,4

Forrás: FruitVeB-NAK

KONZERVUBORKA										
Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	535	512	520	453	398	392	350	364	370	380
Termésmennyiség (ezer tonna)	32,1	30,7	31,2	27,2	23,9	23,5	21,0	21,8	22,2	22,8
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	60,0	60,0	60,0	60,0	60,1	59,9	60,0	59,9	60,0	60,0

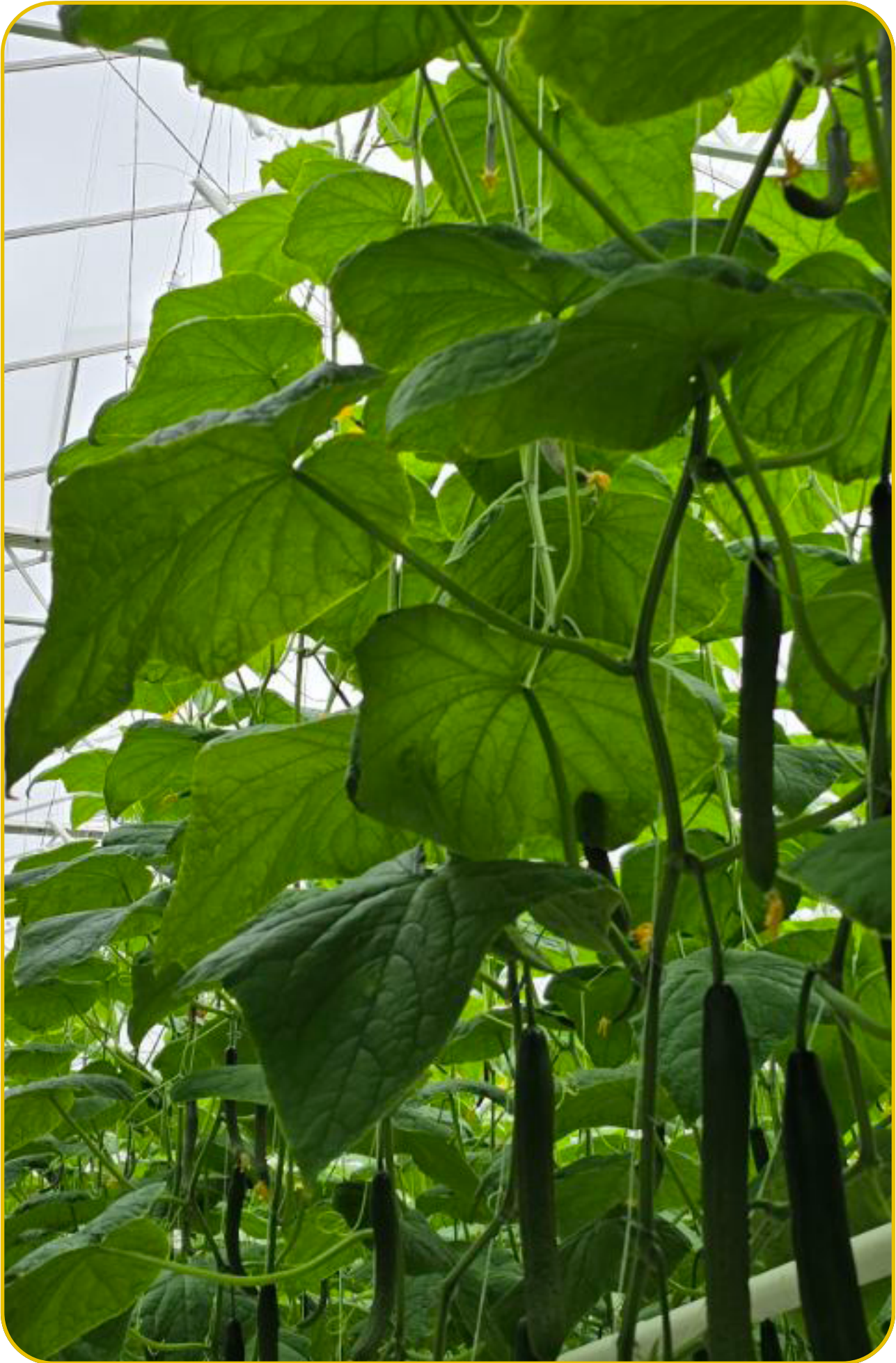
Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

KONZERVUBORKA										
Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Export mennyiség (tonna)	10 353	9 986	6 827	4 564	1 996	2 881	2 426	1 891	1 062	656
Export érték (euró)	7211544	6454240	4868863	3459339	1702222	1930545	1903396	1768287	1133961	728128
Import mennyiség (tonna)	2 448	782	1 836	984	1 491	3 155	2 935	2 066	1 943	1332
Import érték (euró)	1039986	416756	835976	523921	1038590	1607955	1526505	1115739	1451185	1678826
Export-import egyenleg (tonna)	7 906	9 204	4 991	3 580	505	-273	-509	-175	-881	-676
Export-import egyenleg (euró)	6171558	6037484	4032887	2935418	663632	322590	376891	652548	-317204	-950698

Forrás: KSH

Vöröshagyma

Európai Unió

Az Európai Unió tagállamai 2024-ben kifejezetten nagy, csaknem rekordméretű vöröshagymatermést takaríthattak be: a 7 millió tonnás volumen 10%-kal haladta meg a 2023-as 6,3 millió tonnát, és az utóbbi 10 évben csak 2021-ben volt nagyobb az uniós termés (7,2 millió tonna). A termőterület is bővült: 190,8 ezer hektárra nőtt, ami 10,9%-os növekedést jelent 2023-hoz viszonyítva. A hozamok ennek megfelelően stagnáltak: az EU-átlag 36,7 tonna/hektár volt, alig maradvány az előző évi 36,8 tonnától.

A legnagyobb termelő országok közül Hollandia továbbra is vezető szerepet tölt be: 2024-ben 1,8 millió tonna vöröshagymát takarítottak be, ami 12,3 százalékos növekedés a 2023-as 1,6 ezer tonnához képest. A holland termést a kedvező tavaszi időjárás és kiegyensúlyozott csapadéeloszlás segítette, bár az augusztusi esőzések néhány régióban lassították a betakarítást. Spanyolországban a termés csaknem 1,4 millió tonnára emelkedett, ami 15,1%-os növekedés 2023-hoz képest. A dél-spanyolországi régiókban, különösen Andalúziában, a tavaszi fagykárak elkerülése és a nyári szárazság elleni öntözés kulcsszerepet játszott a jó eredményekben. Németországban a termés 848 ezer tonnára nőtt, ami 11,6%-os emelkedés, ugyanakkor az északi tartományokban, különösen Alsó-Szászországban, a túlzott csapadék minőségi problémákat okozott. Franciaországban a termés 722 ezer tonna volt, 5,2%-os növekedéssel, itt termőterület jelentős mértékben, 17,8-ról 19,5 ezer hektárra bővült, viszont a tavaszi jégesők és gombás betegségek miatt a hozamok csökkentek: az országos átlaghozam 37,1 tonna/hektárra csökkent. Lengyelországban a termés 675 ezer tonnára nőtt, ami 6,5%-os emelkedésnek felel meg az előző évhez képest. A GUS adatai szerint Kujávia-Pomeránia (Kujawsko-Pomorskie) és Nagy-Lengyelország (Wielkopolskie) vajdaságokban a kedvező tavaszi időjárás és a nyári meleg elősegítette a hozamok növekedését. Olaszországban a termés 398 ezer tonna volt, ami 5,9%-os növekedést jelentett: Emilia-Romagna régióban a tavaszi esőzések és a nyári hőhullámok ellenére stabil hozamokat értek el.

A vöröshagyma piaci árai 2024-ben jelentősen visszaestek az előző évhez képest. Az AKI PÁIR adatai szerint a Budapesti Nagybani Piacon a szabadföldi barna héjú vöröshagyma termelői ára az év első 15 hetében 266 Ft/kg volt, ami 16%-kal volt alacsonyabb az előző évinél. A 24–41. hetekben az árak tovább csökkentek, átlagosan 195 Ft/kg, ami 47%-os visszaesést jelent a 2023-as év azonos időszakához képest. Az árzuhanás mögött a bőséges kínálat, az importnyomás és a fogyasztói kereslet stagnálása állt. Az EU-s piacon a vöröshagyma ára általánosságban mindenhol alacsonyabb volt, mint a 2023-as évben, különösen Hollandiában és Spanyolországban, ahol a nagy mennyiségű termés miatt a kínálat jócskán meghaladta a keresletet.

Az Európai Unió vöröshagyma-exportja 2024-ben jelentős növekedést mutatott. Az Eurostat adatai szerint az unió belső piacán Hollandia volt a legnagyobb exportőr, 420 ezer tonnával, ami 9%-os növekedés az előző évhez képest. Spanyolország 87 ezer tonnát szállított, ami 2%-os bővülést jelent. A legnagyobb importőr Németország volt 99,1 ezer tonnával. A harmadik országokba irányuló export 31%-kal nőtt, elérve a 386,9 ezer tonnás mennyiséget. Ezzel szemben az import 22%-kal csökkent (255,3 ezer tonnára). A legnagyobb beszállító Egyiptom volt, ahonnan 76,1 ezer tonna vöröshagyma érkezett (-32%). Az EU külkereskedelmi egyenlege így pozitívvá változott, ami a belső termelés növekedésének és az exportpiacok bővülésének köszönhető.

Az Európai Unión kívüli legnagyobb vöröshagyma-termelő országok közül India, Kína, Egyiptom és az Egyesült Államok termelése alakította leginkább a globális piacot. Indiában a 2024-es termés 9,8 millió tonna körül alakult, ami 6% körüli csökkenés az előző évhez képest. A visszaesés oka a márciusi hőhullámok és a júniusi monszun késése volt, amelyek súlyosan érintették Mahárástra és Madhja Pradesh régióit. Kínában a termés 7,2 millió tonna volt, 3%-os növekedéssel, amit a stabil tavaszi időjárás és a termesztéstechnológiai fejlesztések segítettek elő. Egyiptomban a vöröshagyma-termés 1,5 millió tonnára csökkent, ami 12%-os visszaesést jelent, elsősorban a tavaszi aszály és a vízhiány miatt. Az Egyesült Államokban a termés 3,1 millió tonna volt (+4 százalék), különösen Kalifornia és Washington állam szinte optimális időjárási viszonyainak köszönhetően.

TERMÉSMENNYISÉG - VÖRÖSHAGYMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	1 504,1	1 449,4	1 779,7	1 264,8	1 737,7	1 701,3	1 916,4	1 496,3	1 605,3	1 803,3
Spanyolország	1 247,6	1 407,9	1 317,2	1 288,0	1 458,9	1 319,5	1 465,4	1 235,7	1 205,4	1 390,8
Németország	553,3	616,5	633,0	503,2	607,1	629,6	738,5	638,4	759,6	848,4
Franciaország	368,7	474,7	453,8	455,2	660,2	669,0	817,4	712,5	685,9	721,8
Lengyelország	548,4	651,4	667,4	562,9	535,4	666,9	617,6	649,8	633,7	675,4
Olaszország	372,5	450,7	410,5	372,2	477,9	458,0	415,6	397,0	376,2	397,8
Belgium	108,3	130,8	92,9	105,4	161,3	176,5	241,8	166,4	172,1	221,4
Ausztria	168,1	163,3	144,7	132,2	141,7	155,3	168,7	174,8	159,5	175,1
Görögország	233,5	207,3	207,4	145,4	133,5	172,0	138,0	115,6	109,1	140,4
Románia	223,0	189,6	214,9	212,3	203,7	230,3	218,5	145,5	142,8	127,5
Egyéb összesen	403,2	453,5	423,6	393,4	432,4	478,4	467,2	450,8	486,7	515,8
EU-27 összesen	5 730,5	6 194,9	6 345,0	5 434,9	6 549,7	6 656,7	7 205,1	6 182,7	6 336,0	7 017,7

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - VÖRÖSHAGYMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hollandia	32,2	32,7	34,4	34,5	36,5	35,9	39,5	33,5	35,0	38,7
Spanyolország	24,2	25,7	25,5	24,4	26,5	25,3	26,8	23,7	23,3	25,7
Lengyelország	25,6	27,0	26,7	25,5	25,2	23,1	23,4	22,7	22,1	25,0
Németország	12,6	13,6	14,1	13,6	14,4	14,7	16,6	16,8	17,4	20,2
Franciaország	11,1	13,1	12,5	12,7	14,7	16,3	19,4	17,3	17,8	19,5
Románia	18,6	17,3	17,0	17,3	17,4	16,2	16,3	15,7	15,5	15,6
Olaszország	11,5	12,7	12,3	11,6	14,1	12,8	12,5	12,6	12,5	12,8
Belgium	2,5	3,0	3,8	4,3	4,4	4,8	5,4	4,8	5,1	6,6
Görögország	6,1	5,9	5,5	4,4	3,8	4,8	4,8	3,3	3,1	5,0
Ausztria	3,4	3,5	3,5	3,3	3,5	3,4	3,4	3,6	3,6	3,6
Egyéb összesen	14,1	15,5	15,5	16,7	16,3	16,9	16,8	16,1	16,7	18,2
EU-27 összesen	161,9	169,9	170,7	168,2	176,7	174,4	185,0	170,1	172,0	190,8

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - VÖRÖSHAGYMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	51,6	54,7	51,7	52,8	55,0	52,1	54,7	52,1	51,8	54,1
Svédország	50,1	44,6	49,8	43,4	42,9	47,7	45,4	43,8	48,0	51,7
Ausztria	50,0	46,5	40,9	40,1	40,4	45,5	49,2	48,8	44,7	49,0
Hollandia	46,8	44,3	51,8	36,7	47,6	47,3	48,5	44,7	45,9	46,6
Németország	43,8	45,5	45,0	37,1	42,2	42,7	44,5	37,9	43,6	42,0
Dánia	44,9	42,1	43,0	31,7	31,8	31,6	39,6	39,7	39,7	39,6
Írország	23,9	28,5	30,7	24,6	35,5	36,7	37,4	40,4	31,5	37,5
Franciaország	33,3	36,3	36,3	36,0	45,1	41,2	42,1	41,1	38,6	37,1
Magyarország	28,3	28,2	27,6	25,4	29,0	32,6	30,1	33,2	34,9	36,5
Portugália	33,2	35,9	38,0	35,5	38,7	36,0	33,4	38,2	41,2	34,0
EU-27 átlaghozama	35,4	36,5	37,2	32,3	37,1	38,2	38,9	36,3	36,8	36,8

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A hazai vöröshagyma termesztése 2024-ben 1 755 hektáron folyt, ami 2022 óta közel 400 hektáros növekedést jelent. Bár a termőterület bővülése mérsékelt termésnövekedést eredményezett, a fajlagos hozamok elmaradtak a korábbi évek (2022–2023) szintjétől. Míg az elmúlt két évben átlagosan 50 t/ha hozamot regisztráltak, 2024-ben a fajlagos hozam a 2020–2021-es évek szintjére csökkent. A termesztési kedv nőtt, azonban a hazai termelés továbbra is csak a hazai fogyasztás 60–70%-át képes biztosítani.

A külpiaci forgalmat tekintve 2024-ben a magyar termésből mintegy 673 tonnával kevesebb került külföldi értékesítésre, míg a hazai boltokban 14 257 tonna import vöröshagyma jelent meg. Az ágazat export–import egyenlege -8,3 millió eurót tett ki. A felvásárlási ár jelentősen csökkent: 2023-ról 2024-re az 1 kg vöröshagyma nettó termelői átlagára 218 Ft-ról 149 Ft-ra mérséklődött, ami több mint 30%-os áresést jelent.

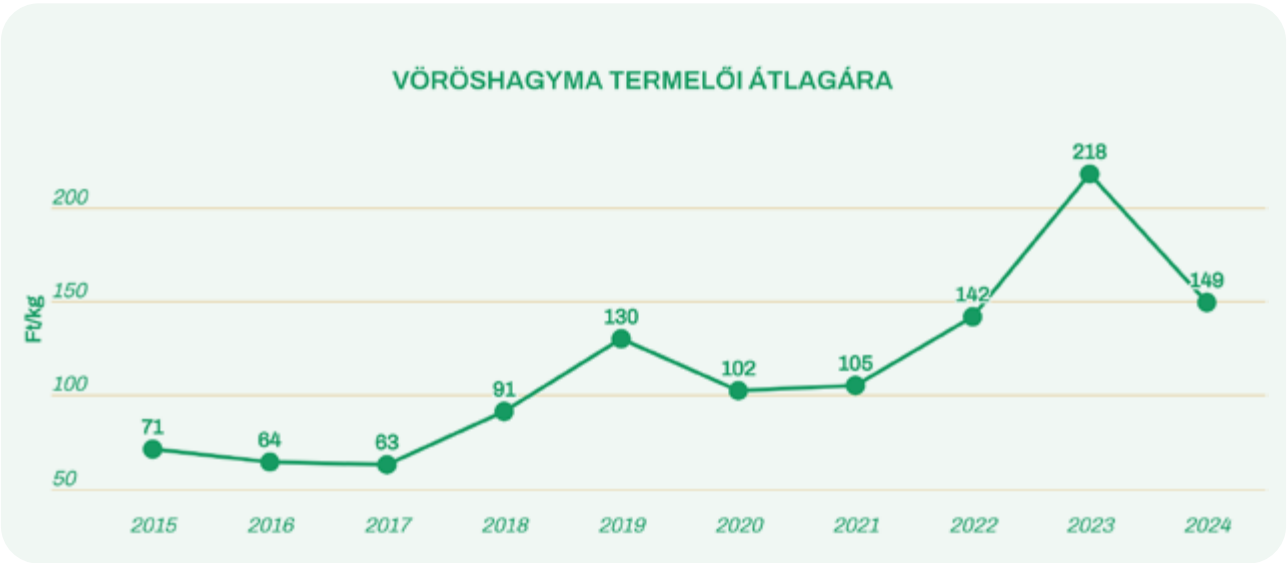
A tavaszi vetésű állományok gyors kelését a márciusi rendkívüli hőség elősegítette: a hagymák 25 nap helyett körülbelül 12–14 nap alatt kelt ki. A 2024-es tenyészidőszak alatt a vöröshagymák viselkedése a dél-európai (pl. olasz) termőterületekhez hasonlított, bár a relatív páratartalom alacsonyabb volt.

Növényvédelmi szempontból a peronoszpóra (*Peronospora destructor*) továbbra is jelentős problémát okozott mind az áttelelő, mind a tavaszi vetésű állományokban. A betegség elleni védekezési lehetőségeket a készítmény kivonások tovább korlátozták. A peronoszpóra okozta sérülések kaput nyitnak más kórokozók számára is. Emellett a tenyészidőszakban bakteriális fertőzések és kártevők is jelentkeztek, kiemelten a tripszek (*Thrips* spp.), amelyek a hagyma nyaki részén okoztak szivogatást. A kártevők tevékenysége és az extrém meleg időjárás együttes hatása korai lombvesztést eredményezett, ami megnehezítette a termék minőségének megőrzését. A gyors száradás 2024-ben a különböző fajták fejlődési fázisainak „összecsúszását” idézte elő, tovább növelve a termelési kockázatot. A magas hőmérséklet és a nagyszámú hőségnapok miatt a napégés és hőstressz elkerülése is nehézkes volt.

A piacra 2024-ben jellemző volt a hektikusság, amely kiszámíthatatlanná tette a mennyiségek és árak alakulását. A hazai vöröshagyma termesztésének sikeressége érdekében szükséges a tárolókapacitások bővítése, valamint a posztharvest technológia fejlesztése. Csak a jó minőségű hagymák tárolhatók, ezért a cél az intenzív termesztéstechnológia alkalmazása a magas minőség biztosítása érdekében, amely lehetővé teszi a hosszú távú tárolást és a piac stabil ellátását.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	1 819	1 963	1 738	1 470	1 704	1 591	1 574	1 394	1 415	1 755
Termésmennyiség (ezer tonna)	54,6	65,0	65,0	43,8	57,8	65,2	61,7	70,2	74,0	79,0
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	30,0	33,1	37,4	29,8	33,9	41,0	39,2	50,4	52,3	45,0

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2 024
Export mennyiség (tonna)	1 246	2 251	3 005	2 293	379	619	463	623	1 133	673
Export érték (euró)	1187784	1814018	2154145	1214169	446051	342242	272729	457495	1001973	885957
Import mennyiség (tonna)	14 208	16 705	17 263	20 765	18 408	21 605	19 329	16 910	13 518	14 257
Import érték (euró)	4760430	6004239	5147086	6895000	10338456	8200137	7294400	7304056	10675246	9244736
Export-import egyenleg (tonna)	-12 962	-14 455	-14 258	-18 472	-18 029	-20 986	-18 866	-16 287	-12 385	-13 584
Export-import egyenleg (euró)	-3572646	-4190221	-2992941	-5680831	-9 892 405	-7 857 895	-7021671	-6846561	-9673273	-8 358 779

Forrás: KSH

Fokhagyma

Európai Unió

Az Európai Unió fokhagymatermése a 2024-es évben 380 ezer tonna volt, ami ugyan 18,5%-os növekedés az egy évvel korábbi sinthez képest, ám a termőterület csökkenése folytatódott – ez a tendencia immár harmadik éve töretlen, és elsősorban a legnagyobb termelőt, Spanyolországot érinti.

Spanyolország messze kiemelkedik az uniós tagállamok közül: a teljes uniós fokhagymatermés 65%-át biztosítja. A 2024-es évben Spanyolország továbbra is domináns szereplő maradt 246 ezer tonnás termésével, ami 26,8%-os növekedést jelent a 2023-as 194 ezer tonnához képest. A termőterület ugyan csökkent 25,6 ezerről 22,7 ezer hektárra, de a hozam jelentősen javult: 7,6 tonnáról 10,8 tonna/ha-ra nőtt. Kasztília-La Mancha régióban a tavaszi fagykárak elkerülték a főbb termőterületeket, és a júniusi betakarítás idején kedvező időjárás uralkodott. Az EU második legnagyobb termelőjénél, Franciaországban a termés stagnált, 29 ezer tonna maradt - májusban jelentős jégesők okoztak lokális károkat, de ezek nem befolyásolták érdemben az országos termést. Olaszországban a termés 26 ezer tonnára csökkent, ami 3,7%-os visszaesés a 2023-as évhez képest. Campania és Emilia-Romagna tartományban a betakarítás során a kedvező időjárás segítette ugyan a hozamok stabilizálódását, de a korábbi tavaszi esőzések miatt méretproblémák adódtak. Lengyelországban a termés 20 ezer tonnára nőtt, ami 5,3%-os emelkedésnek felel meg. A Mazóviai vajdaságban áprilisi fagyok okoztak károkat, de a májusi meleg időjárás már segítette az állományok fejlődését. Romániában immár zsinórban negyedik éve csökkent a termés, 19 ezer tonnára, ami 9,5%-os visszaesés. A Duna menti régiókban a tavaszi esőzések és a júniusi jégesők súlyosan érintették az állományokat. Portugáliában jelentős növekedés következett be: a termés 16 ezer tonnára nőtt, ami 77,8%-os emelkedést jelent. A hozamok is kiemelkedőek voltak, 17 tonna/hektár volt az országos átlag, ami a legmagasabb hozam az EU-ban – ehhez Alentejo régióban a csapadékos tél és a meleg tavasz ideális feltételeket teremtett.

A fokhagyma piaci ára 2024-ben jelentős emelkedést mutatott az előző évhez képest. Az AKI PÁIR adatai szerint a Budapesti Nagybani Piacon a nagyméretű, 45 mm+ kategóriájú fokhagyma termelői ára 1414 forint/kilogramm volt a 22–43. hét között, ami 22%-os drágulást jelentett a 2023-as átlaghoz képest. Az árak emelkedését elsősorban a csökkenő kínálat és a növekvő kereslet okozta, különösen a prémium minőségű tételek esetében. A spanyol és olasz termékek ára stabil maradt, míg a kínai import fokhagyma alacsonyabb áron jelent meg, ami nyomást gyakorolt az európai árakra.

Az Európai Unió fokhagymaexportja 2024-ben vegyes képet mutatott. Az Eurostat adatai szerint az EU-n belüli tagállamok közötti export enyhén csökkent, míg a harmadik országokba irányuló kivitel 15%-kal, 30,7 ezer tonnára esett vissza az előző év azonos időszakához képest. A legfontosabb célpiacok továbbra is az Egyesült Királyság (9,2 ezer tonna, -14%) és az Egyesült Államok (8,4 ezer tonna, -9%) voltak. Az import viszont jelentősen nőtt: a friss fokhagyma behozatala 43%-kal 57,7 ezer tonnára emelkedett. Kína továbbra is a legnagyobb beszállító, 30,4 ezer tonnával (+14%), míg Argentína 285%-kal növelte exportját, elérve a 13,2 ezer tonnát. Egyiptom is jelentős szereplő maradt, 9,4 ezer tonnával (+10%), ráadásul az ország vámentesen szállíthat az EU-ba, ami versenyelőnyt biztosít számára. Spanyolország és Hollandia maradtak a legnagyobb belső exportőrök: Spanyolország 51,3 ezer tonnát (-7%), míg Hollandia 32,1 ezer tonnát (+48%) szállított az EU tagállamok piacaira.

Az Európai Unió kívüli legnagyobb fokhagyma-termelők közül Kína továbbra is vezető szerepet tölt be, 2024-ben 23 millió tonna körüli termékkel, ami enyhe növekedést jelent az előző évhez képest. A termés minőségét kedvező időjárás segítette, bár a tengeri szállítási költségek emelkedése jelentősen csökkentette az exportőrök haszonkulcsát.

TERMÉSMENNYISÉG - FOKHAGYMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	178,4	209,8	274,7	273,5	271,4	269,1	315,7	281,9	194,3	245,7
Franciaország	17,3	21,9	20,5	20,1	28,1	30,3	28,8	19,4	29,3	28,8
Olaszország	27,1	29,6	30,0	30,5	29,3	28,0	28,7	27,9	26,7	26,3
Lengyelország	13,1	16,1	16,7	15,8	15,1	15,3	25,2	20,5	19,4	20,4
Románia	34,5	28,0	29,4	30,6	27,7	31,6	30,1	22,5	20,6	17,8
Portugália	1,7	2,6	2,7	2,0	0,4	12,3	14,2	6,2	9,1	15,5
Görögország	10,0	5,8	6,1	6,1	4,4	7,8	8,3	6,4	4,1	7,8
Magyarország	6,9	7,9	7,4	7,9	7,1	5,2	5,6	5,5	5,3	5,2
Hollandia	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,1	2,2	2,4	2,7
Csehország	0,8	0,8	1,3	1,7	1,6	2,0	1,6	1,0	1,6	1,8
Egyéb összesen	6,5	12,7	7,3	8,0	11,1	10,5	9,6	8,0	7,7	7,3
EU-27 összesen	298,5	337,6	398,4	398,7	398,7	414,4	469,9	401,5	320,4	379,2

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - FOKHAGYMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spanyolország	20,0	24,3	26,6	28,4	27,4	27,9	29,8	29,8	25,6	22,9
Románia	6,3	5,9	5,7	5,9	5,8	5,3	5,3	5,2	5,0	4,8
Franciaország	2,6	2,9	2,8	2,8	3,7	4,2	4,1	4,4	4,1	4,2
Olaszország	3,0	3,3	3,5	3,6	3,4	3,3	3,4	3,5	3,4	3,3
Lengyelország	1,2	1,2	1,4	1,5	1,4	1,4	2,0	2,1	2,2	2,2
Görögország	1,0	0,8	0,8	0,8	0,6	1,0	0,8	0,7	0,6	1,0
Portugália	0,5	0,2	0,2	0,2	0,1	0,7	1,0	0,6	0,6	0,9
Magyarország	1,0	1,2	1,2	1,3	1,1	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6
Lettország	0,1	0,3	0,2	0,2	0,4	0,5	0,2	0,2	0,4	0,5
Litvánia	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
Egyéb összesen	1,2	1,5	1,7	2,0	2,1	2,1	1,8	1,7	1,8	1,8
EU-27 összesen	37,4	41,9	44,4	47,0	46,3	47,5	49,7	49,4	44,9	42,6

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - FOKHAGYMA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Portugália	3,3	17,5	11,1	12,0	5,9	18,3	14,8	10,9	14,4	17,0
Hollandia	13,6	14,0	14,2	14,1	13,7	13,4	13,3	13,6	13,9	13,6
Spanyolország	8,9	8,6	10,3	9,6	9,9	9,6	10,6	9,5	7,6	10,7
Lengyelország	10,9	13,0	12,0	10,9	10,8	10,9	12,6	9,8	8,8	9,3
Magyarország	6,9	6,6	6,2	6,3	6,6	6,8	6,8	6,7	7,4	8,2
Szlovákia	2,7	4,4	2,9	4,0	5,9	6,8	6,2	7,8	6,6	8,1
Görögország	9,7	7,5	7,7	7,9	7,6	8,1	10,6	9,8	6,9	8,1
Olaszország	8,9	9,0	8,6	8,5	8,6	8,5	8,4	7,9	7,9	8,0
Franciaország	6,7	7,7	7,3	7,1	7,5	7,2	7,0	4,5	7,1	6,8
Szlovénia	6,5	5,9	5,6	5,7	5,9	5,4	5,7	4,6	5,3	5,2
EU-27 átlaghozama	8,0	8,0	9,0	8,5	8,6	8,7	9,5	8,1	7,1	8,9

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

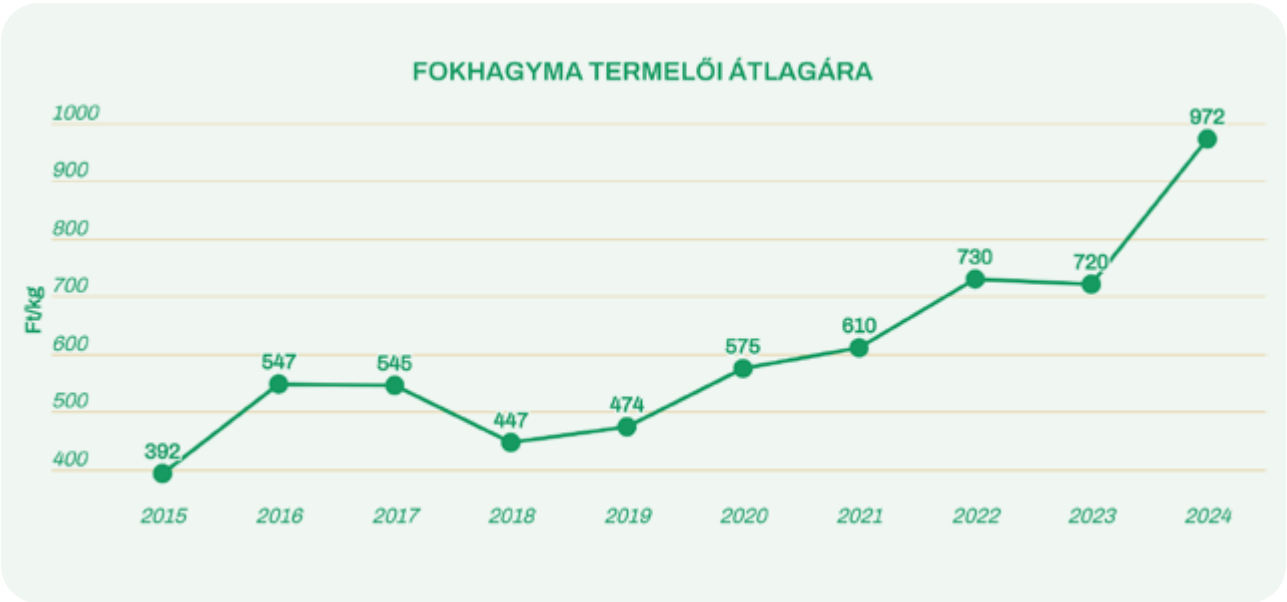
A fokhagyma hazai termesztési területe 2024-ben 578 hektárra csökkent, ami mintegy 100 hektáros visszaesést jelent az előző évhez képest. A gazdálkodók ezen területről közel 5 ezer tonna termést takarítottak be. A fajlagos hozam 8,5 t/ha volt, ami az elmúlt évek 7–9 t/ha közötti átlagértékeinek megfelel. Az ágazat hozamai 2024-ben a 2023. évhez hasonlóan elmaradtak az elvárttól, különösen azon területeken, ahol az öntözés valamilyen okból nem volt megoldott. Mivel a fokhagyma kis kiterjedésű gyökérzettel rendelkezik, a rentábilis termesztés kizárólag öntözött körülmények között valósítható meg. Az alacsonyabb termésmennyiség mellett a termés minősége is problémát okozott bizonyos termesztőkörzetekben.

A tenyészidőszak elején komoly fehérpenészes (*Sclerotium cepivorum*) fertőzés volt megfigyelhető, amelynek egyik oka a rendkívül enyhe tél volt. A szezon végén a fuzáriumos (*Fusarium spp.*) fertőzés jelentett kihívást; bár a tenyészidőszak során a betegség tünetei nem voltak láthatók, a betakarítás idején jelentkeztek a problémák. Ezen túlmenően bizonyos régiókban a fokhagyma lepke (*Acrolepiopsis assectella*) is megjelent, ami további növényvédelmi feladatokat generált.

A 2023. évhez képest 2024-ben nem jelentkezett kiemelkedő igény szaporítóanyagra, azonban a piaci árak az elmúlt évekhez képest jelentősen emelkedtek: a termelők átlagosan 972 Ft/kg áron értékesítették a fokhagymát. Külpiaci forgalom tekintetében 163 tonna fokhagymát exportáltunk, míg 1 283 tonna import érkezett hazánkba. Az ágazat export–import egyenlege meghaladta a -4 millió eurót.

Termelési adatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Termőterület (hektár)	1 076	915	974	1 169	941	797	796	778	672	578
Termésmennyiség (ezer tonna)	7,5	6,6	7,0	8,2	7,5	6,8	7,0	7,0	6,0	4,9
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	7,0	7,2	7,2	7,0	8,0	8,5	8,8	9,0	8,9	8,5

Forrás: KSH

Forrás: EUROSTAT

Sárgarépa

Európai Unió

Az Európai Unió tagállamai a 2024-es évben jó sárgarépatermést takaríthattak be: a 4,67 millió tonnás volumen 6,5%-os bővülést jelentett az előző évhez képest. Az utóbbi évtizedben az uniós sárgarépa-termőterület gyakorlatilag nem változott: 2024-ben az előző évi 96 ezerről 101,7 ezer hektárra bővült ugyan, de ez nagyjából megfelel az utóbbi 10 év átlagának.

A legnagyobb sárgarépa-termelő tagállamok közül Németország 2024-ben 851 ezer tonnás termést ért el, ami 6,8%-os növekedés a 2023-as 797 ezer tonnához képest. A tavaszi időszakban a Rajna-vidék és Alsó-Szászország területén jelentős esőzések nehezítették a vetést, de a nyári hónapok kiegyensúlyozott csapadékeloszlása és a mérsékelt hőmérséklet kedvezett a hozamoknak. Franciaországban a termés 662 ezer tonna lett, ami 5%-os növekedés a 2023-as évhez képest. Okcitániában és Bretagne-ban a tavaszi fagykarak mérsékeltek voltak, és a júniusi jégesők elkerülték a főbb termőterületeket. Lengyelországban viszont csökkenés volt tapasztalható: a 2024-es termés 559 ezer tonna lett, 3,1%-kal alacsonyabb az előző évinél, mivel a Mazóviai vajdaságban és Nagy-Lengyelországban áprilisi fagyok és májusi jégesők okoztak jelentős károkat. Hollandiában a termés 539 ezer tonnára nőtt, ami 10,9%-os emelkedés a 2023-as évhez képest - Flevoland régióban a tavaszi vetések idején kedvező talajnedvesség és enyhe időjárás segítette az állományokat. Olaszországban a termés 511 ezer tonna lett, ami 17,5%-os növekedés a 2023-as 435 ezer tonnához képest. Emilia-Romagna és Veneto régiókban a tavaszi időszakban elmaradtak az utóbbi néhány évben már-már szokásosnak mondható fagykarak, és a nyári hónapokban kiegyensúlyozott öntözési lehetőségek álltak rendelkezésre. Spanyolországban a termés 394 ezer tonna volt, ami gyakorlatilag megegyezik a 2023-as értékkel. Andalúziában és Murciában a nyári hőhullámok ellenére a hozamokat sikerült fenntartani, részben a fejlett öntözési rendszereknek köszönhetően. Belgiumban 248 ezer tonna sárgarépat takarítottak be, ami 10,2%-os növekedés a 2023-as évhez képest. Flandriában a májusi esőzések után gyorsan javultak a talajviszonyok, ami kedvezett az állományok fejlődésének.

A 2024-es évben a sárgarépa piaci ára az Európai Unió tagállamaiban általában csökkent az előző évhez képest a jobb termésnek köszönhetően. Az átlagos termelői ár 2024-ben 11,1%-kal volt alacsonyabb, mint 2023-ban. A németországi nagybani piacokon az árak 0,45–0,55 euró/kg között mozogtak, míg Franciaországban 0,50 euró/kg körüli szint volt jellemző. Lengyelországban az árak 0,30 euró/kg alá csökkentek, ami a gyengébb minőségű termésnek és a belső kínálat túltelítettségének volt köszönhető. Hollandiában és Belgiumban az árak stabilabbak maradtak, 0,60 euró/kg körüli szinten, míg Olaszországban a frisspiaci sárgarépa ára 0,70 euró/kg körül alakult.

Az Európai Unió sárgarépa-exportja 2024-ben mérsékelt növekedést mutatott. Az Eurostat adatai szerint az EU-n belüli tagállamok közötti export kis mértékben emelkedett, míg a harmadik országokba irányuló kivitel több mint 5%-kal nőtt az előző évhez képest. A legnagyobb exportőr továbbra is Hollandia, amely 2024-ben 112 ezer tonna sárgarépat értékesített külföldre, főként Németországba, Belgiumba és Franciaországba. Németország és Lengyelország is jelentős exportőr maradt, míg Spanyolország főként Észak-Afrikába és Portugáliába irányuló szállításokat bonyolított. Az import oldalon az EU legnagyobb beszállítói továbbra is Izrael, Egyiptom és Marokkó voltak, különösen a téli hónapokban. Az uniós import mennyisége 2024-ben 4,1%-kal nőtt, elsősorban a feldolgozóipari igények miatt.

Az Európai Unióon kívüli legnagyobb sárgarépa-termelő országok közül Kína 2024-ben 18,2 millió tonna termést takarított be, ami 2,5%-os növekedés a 2023-as évhez képest; ez főként a belső fogyasztás bővülésének és a keleti tartományokban tapasztalt kedvező időjárásnak volt köszönhető.

Az Egyesült Államokban a termés 1,4 millió tonna körül alakult, ami 3%-os csökkenést jelent, első-sorban a Kaliforniában és Washington államban tapasztalt tavaszi fagykárok miatt. Oroszországban a termés 1,1 millió tonna volt, ami stagnálást jelent az előző évhez képest, bár a közép-oroszországi régiókban júniusi jégesők okoztak lokális károkat. Törökországban a termés 900 ezer tonna lett, ami 4%-os növekedés, főként az öntözési infrastruktúra fejlesztésének köszönhetően. Mexikóban a termés 700 ezer tonna volt (-1,2%), a júliusi aszályos időszak miatt.

TERMÉSMENNYISÉG - SÁRGARÉPA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Németország	526,9	641,6	733,9	625,4	791,1	802,2	962,0	780,5	796,8	850,6
Franciaország	560,0	581,5	563,7	535,3	534,2	650,7	690,6	662,4	629,6	662,4
Lengyelország	677,7	822,0	827,1	726,4	678,3	681,0	638,4	619,6	577,4	559,4
Hollandia	563,4	600,4	610,6	538,7	615,8	574,2	643,2	488,9	486,0	539,2
Olaszország	513,5	530,8	486,7	478,9	492,2	493,7	498,3	353,5	435,4	510,8
Spanyolország	410,9	405,0	389,8	382,4	384,3	392,8	428,7	387,9	388,1	393,7
Belgium	243,0	385,4	380,0	323,5	322,3	258,6	387,0	249,6	225,0	247,5
Portugália	97,5	95,7	92,0	91,6	85,6	133,6	140,9	100,1	125,5	128,6
Svédország	115,6	111,7	109,1	92,5	106,7	118,5	123,3	114,0	108,2	122,7
Ausztria	66,8	98,5	97,8	93,8	108,2	116,3	117,5	118,4	121,0	120,6
Egyéb összesen	557,0	602,4	602,4	591,4	617,7	597,6	616,4	538,3	489,6	514,0
EU-27 összesen	4 332,3	4 874,8	4 893,2	4 479,9	4 736,5	4 819,1	5 246,2	4 413,1	4 382,6	4 649,5

Forrás: EUROSTAT

TERMŐTERÜLET - SÁRGARÉPA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Franciaország	12,0	12,8	12,8	12,4	12,6	16,2	16,4	15,0	15,1	15,9
Lengyelország	22,3	22,6	22,4	22,7	22,5	17,7	17,5	16,8	15,0	15,3
Németország	9,7	11,2	12,6	13,0	13,7	13,8	14,9	13,6	13,5	13,8
Olaszország	11,7	11,6	11,0	10,8	11,1	10,8	10,7	8,3	9,5	11,1
Hollandia	8,5	9,2	9,4	9,2	9,9	9,6	9,8	8,0	7,8	8,6
Spanyolország	6,7	6,7	6,4	6,6	6,7	6,9	7,3	7,0	6,8	7,5
Románia	8,7	8,4	8,3	8,3	8,2	7,9	7,8	6,9	6,9	6,9
Belgium	5,2	5,9	5,7	5,7	5,6	5,1	5,3	4,3	4,2	4,6
Portugália	2,2	1,9	2,1	1,7	1,7	2,6	2,6	2,1	2,2	2,4
Dánia	2,0	2,1	2,2	2,2	2,3	2,0	2,3	2,1	2,1	2,2
Egyéb összesen	13,0	14,0	14,0	14,2	14,3	13,6	13,9	12,8	12,9	13,3
EU-27 összesen	101,7	106,4	106,7	106,6	108,5	106,3	108,4	96,8	96,0	101,7

Forrás: EUROSTAT

FAJLAGOS HOZAM - SÁRGARÉPA AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, TONNA/HEKTÁR)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Svédország	57,5	55,8	64,2	52,6	62,4	65,1	68,1	64,7	62,2	67,1
Írország	64,8	65,3	64,8	64,8	67,1	66,6	69,6	70,1	67,6	63,9
Hollandia	66,5	65,3	65,3	58,7	62,1	59,9	65,6	61,2	62,6	62,4
Ausztria	41,0	54,4	53,2	51,3	57,5	62,2	62,9	63,0	63,0	62,2
Németország	54,6	57,2	58,5	48,3	57,6	58,2	64,5	57,3	59,1	61,7
Portugália	45,1	50,6	44,7	53,2	51,6	51,2	54,0	48,6	56,0	54,3
Belgium	47,2	65,9	67,3	57,3	57,2	50,9	73,6	58,6	53,6	53,6
Magyarország	42,0	52,3	56,3	45,2	51,5	50,1	52,7	50,4	44,9	53,2
Spanyolország	61,4	60,4	60,5	58,4	57,6	57,0	58,6	55,6	56,9	52,5
Olaszország	44,0	45,7	44,3	44,2	44,4	45,8	46,7	42,4	45,9	45,9
EU-27 átlaghozama	42,6	45,8	45,9	42,0	43,7	45,3	48,4	45,6	45,7	45,7

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A hazai sárgarépa-termelés 2024-ben 1 070 hektáron folyt, ami mintegy 400 hektáros csökkenést jelent a 2023-as évhez képest. A betakarított termés mennyisége jelentősen visszaesett: az elmúlt években 54–70 ezer tonna sárgarépát takarítottak be, 2024-ben azonban kevesebb mint 44 ezer tonna került betakarításra, ami közel 30%-os csökkenést jelent az előző évhez/vagy az előző évek átlagához képest. A termőterület csökkenése az alacsony termésmennyiség elsődleges oka. Az átlagos fajlagos hozam 41 t/ha volt, ami az elmúlt öt év adataihoz képest megfelelőnek tekinthető.

A sárgarépa érzékeny a magas hőmérsékletre, ezért a termelők különböző agrotechnikai módszerekkel törekedtek a jó termésminőség és -mennyiség biztosítására. A korai és késői vetéseket fátyolfóliával takarták, továbbá a körültekintő fajtaválasztás is elősegítette a hatékonyabb termesztést. A piacra jutás nehézségeket okozott, mivel nagy a kereslet az import sárgarépára, továbbá a hazai termés jellemzően kisebb hosszúsággal rendelkezik. Felvásárlás során az átmérő számít leginkább (min. 20 mm), azonban a hosszabb termék súlya szempontjából előnyösebb lenne. A kereskedelmi forgalomba nem kerülő termést, például törött darabokat, elsősorban állattartó telepek vásárolták fel takarmányozási célra.

Egyes termesztőközrzetekben kelési problémákkal szembesültek a termelők, amelyeket a vegetáció során már nem lehetett korrigálni. Ennek következtében a termés darabosabb lett, és nagyobb átmérővel számolhattak. A kritikus gyenge kelésű területeken újravetéssel próbálták helyreállítani a terméshozamot, míg más régiókban extrém aszály nehezítette a termesztést.

Bár a prémium vetőmag beszerzése 10–15%-kal magasabb költséget jelent, a befektetés megtérül a dinamikus és egyenletes kelés révén, amely a teljes szezon sikerének alapja. A víztakarékos termesztés ma már nélkülözhetetlen, ezért a talaj takarása elengedhetetlen. A három ágyásos, 40 cm sortávú termesztés során a lombozat hamarabb fedi a talajt, csökkentve az evaporációt. Öntözés során elsősorban mikroszórófejes rendszert alkalmaznak, amely ugyan párolgási veszteséggel jár, de a délutáni, kifejezetten meleg időszakban képes csökkenteni a talaj hőmérsékletét.

A hazai termelés nem volt képes teljes mértékben kielégíteni a belföldi keresletet, ezért import szükséges volt. Külföldre 2 860 tonna sárgarépát értékesítettünk, míg hazánkba összesen 9 677 tonna importáru érkezett sárgarépából és petrezselyemből. Az ágazat export–import egyenlege -4,5 millió eurót tett ki. A hazai sárgarépa nettó termelői átlagára az elmúlt évekhez képest kiemelkedő volt, hozzávetőleg 120 Ft/kg átlagár alakult ki a piacon.

Termelési adatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Termőterület (hektár)	1 234	1 475	1 292	1 252	1 537	1 512	1 725	1 299	1 458	1 070
Termésmennyiség (ezer tonna)	61,7	70,8	68,0	56,4	54,8	58,6	68,3	54,0	60,6	43,9
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	50,0	48,0	52,6	45,1	35,7	38,8	39,6	41,6	41,6	41,0

Forrás: KSH

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2 024
Export mennyiség (tonna)	998	1 501	2 185	3 508	1 559	3 026	2 266	3 998	3 619	2 860
Export érték (euró)	517651	877292	986992	1764343	831860	1125580	958183	1608365	2620179	1909535
Import mennyiség (tonna)	7 317	6 808	8 767	8 492	7 905	7 750	7 162	7 430	11 255	9 677
Import érték (euró)	3261427	2871644	3709233	5241690	5170625	5290136	4353441	3864287	7383377	6451122
Export-import egyenleg (tonna)	-6 319	-5 307	-6 581	-4 984	-6 346	-4 724	-4 896	-3 431	-7 636	-6 817
Export-import egyenleg (euró)	-2743776	-1994352	-2722241	-3477347	-4 338 765	-4 164 556	-3395258	-2255922	-4763198	-4541 587

Forrás: KSH

Gyökérpetrezselyem

Magyarország

A gyökérpetrezselyem hazai termesztése 2024-ben 1 033 hektáron folyt, ami a 2023-as évhez képest közel 300 hektáros csökkenést jelent. A termőterület folyamatos visszaesése a korábbi évek trendjébe illeszkedik, azonban a 2024-es évben a csökkenés különösen jelentős volt. A termésmennyiség is markánsan visszaesett: a 2023-as évhez képest közel 50%-kal kevesebb össztermést takarítottak be a gazdálkodók, ami arra utal, hogy az átlaghozamok az előző évekhez képest szintén jelentősen csökkentek.

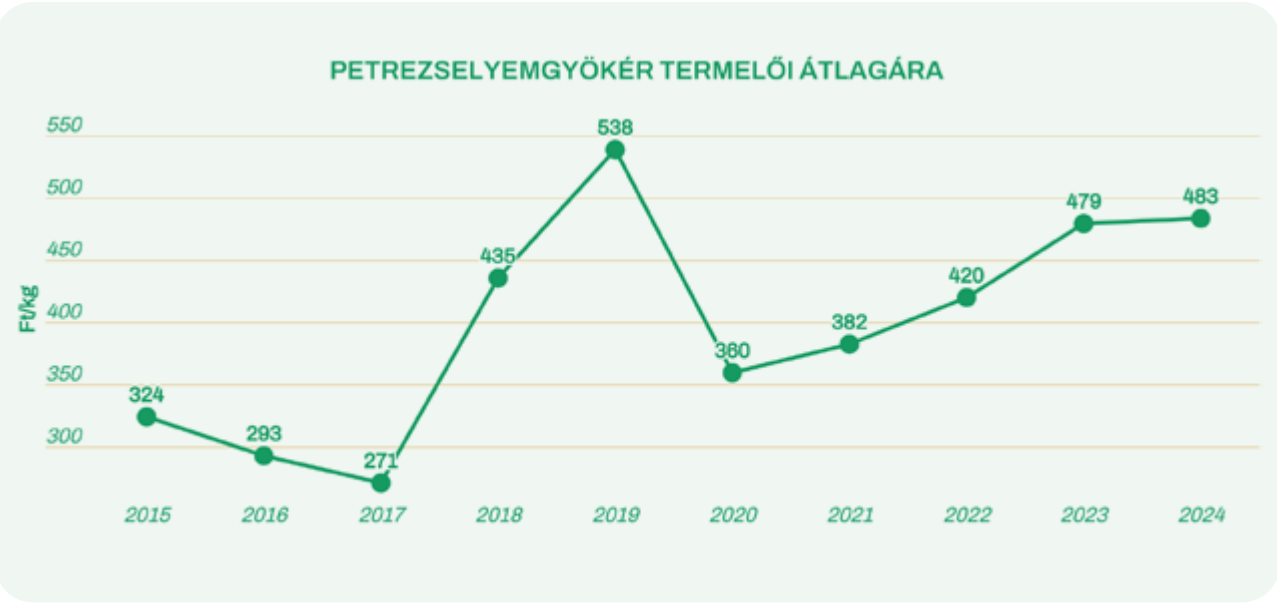
Az elmúlt években az átlagos fajlagos hozam 40–50 t/ha között mozgott, míg 2024-ben ez az érték 25 t/ha volt. A gyökérpetrezselyem termelői ára az elmúlt időszakban folyamatosan emelkedett, és 2024-ben 483 Ft/kg átlagárát érte el a termelők.

Növényvédelmi szempontból a korai fajtákat elsősorban répalegyek támadják, továbbá a fonálférgek jelentős minőségromlást okozhatnak. E kártevők ellen hatékony védekezést nyújthat a hurokvető gomba alkalmazása, valamint bizonyos *Trichoderma* fajok integrált használata. A kártevők számának további csökkentése érdekében a betakarítás utáni talajborítást mézontófűvel is javasolják.

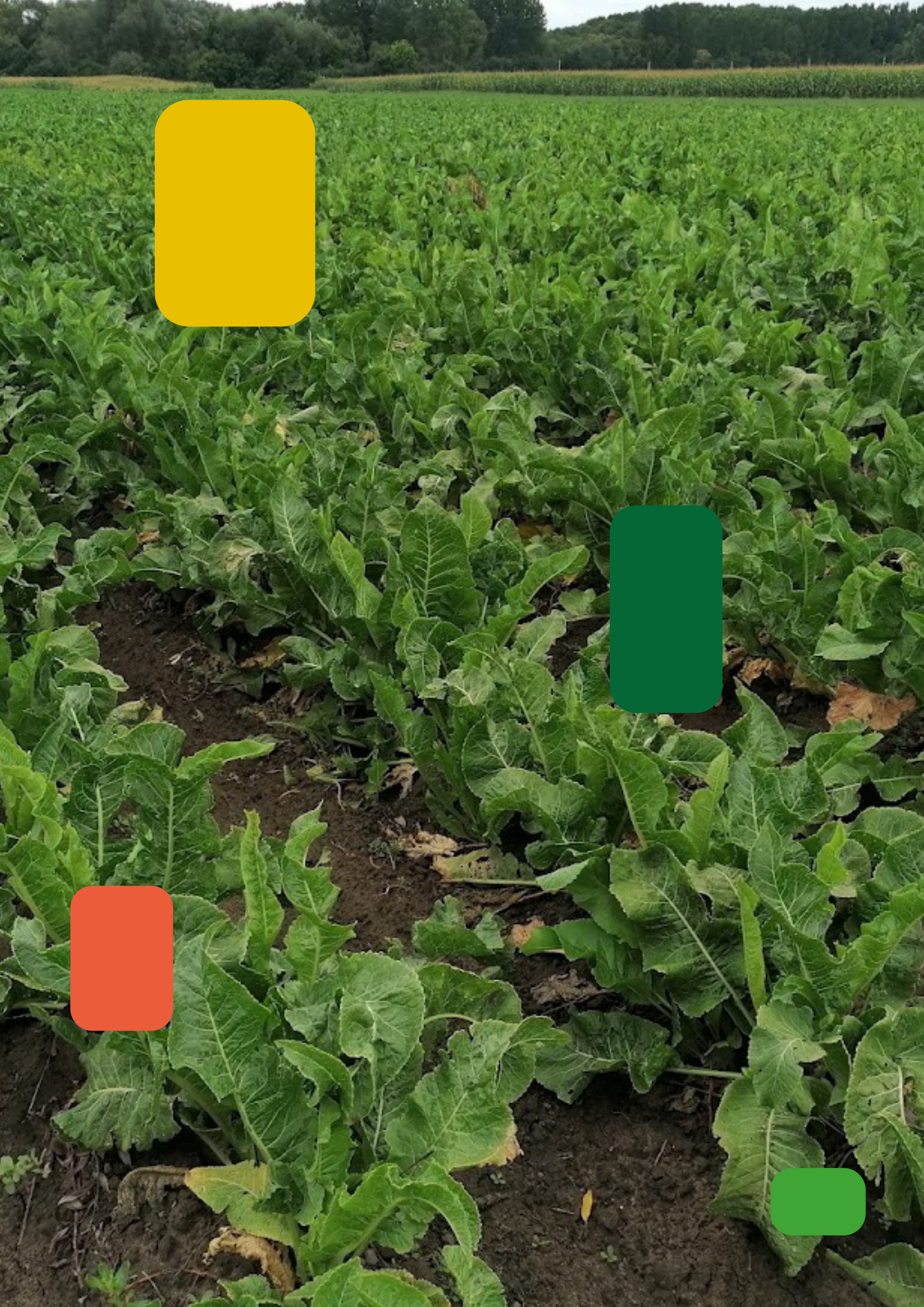
A gyökérpetrezselyem termelés hatékonysága és jövedelmezősége csak intenzív termesztéstechnológia alkalmazásával, öntözőrendszer biztosítása mellett valósítható meg. Hazánkban a termelési feltételek jellemzően megfelelnek ezeknek a kritériumoknak, így az ágazatban a hatékony, öntözött termesztés a siker kulcsa.

Termelési adatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Termőterület (hektár)	1 556	1 731	1 478	1 150	1 591	1 409	1 392	1 168	1 305	1 033
Termésmennyiség (ezer tonna)	46,7	53,7	52,0	31,7	49,8	44,8	43,2	39,0	47,0	25,8
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	30,0	31,0	35,2	27,6	31,3	31,8	31,0	33,4	36,0	25,0

Forrás: FruitVeB-NAK

Forrás: KSH

Torma

Magyarország

A hazai torma termesztése 2024-ben 1 259 hektáron folyt, ami mintegy 100 hektáros növekedést jelent a 2022-es évhez képest. A betakarított termés mennyisége nagyságrendileg megegyezett a 2023-as évével, hazánkban 11 300 tonna tormát takarítottak be. Az átlagos fajlagos hozam az elmúlt években 8–11 t/ha között mozgott, 2024-ben hektáronként átlagosan 9 t/ha termést realizáltak a gazdálkodók.

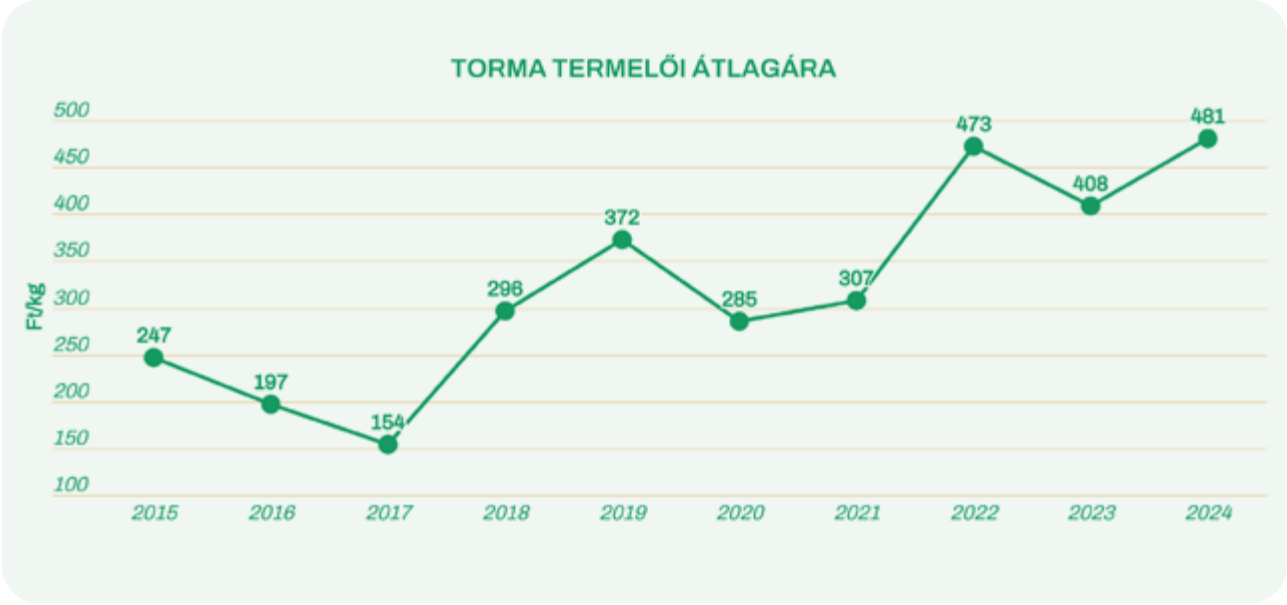
A relatíve magas felvásárlási ár kialakulását az alacsony raktárkészlet befolyásolta, így a torma átlagos felvásárlási ára mintegy 480 Ft/kg volt. Az elsőosztályú termék esetében a piaci ár 60%-os növekedést mutatott. Az ágazat export–import egyenlege kimagasló, a szezon végére 16,4 millió eurót ért el.

Növénytermesztési szempontból a kedvezőtlen időjárás miatt jelentősen megnövekedett az öntözés igénye. A szaporítóanyag osztályozása és válogatása nem jellemző, mivel nincs megfelelő mennyiségű és minőségű munkaerő, ami hozzájárul a magasabb minőségi osztályba sorolt torma arányának csökkenéséhez. A sikeres termesztés feltételei közé tartozik a termelői integráció, a kutatás-fejlesztés, a vetésváltás, a csávázás, valamint a talajfertőtlenítés.

A torma termesztésében a szerrotáció korlátozott, mivel előremutató szerkísérletek nem állnak rendelkezésre, továbbá az engedélyezett hatóanyagok hatékonysága kérdéses. 2024-ben a barna-fekete gyűrűs rothadás kevésbé volt jellemző, ugyanakkor a dugványozott területeken tőhiányos állományok alakultak ki, és cercospóra-szerű tünetek jelentkeztek a növényeken.

Termelési adatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Termőterület (hektár)	1 332	1 468	1 178	1 106	1 318	1 423	1 267	1 194	1 228	1 259
Termésmennyiség (ezer tonna)	13,3	16,6	12,0	9,9	11,0	12,1	10,9	10,2	11,5	11,3
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	10,0	11,3	10,2	8,9	8,3	8,5	8,6	8,5	9,4	9,0

Forrás: KSH

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Export mennyiség (tonna)	10 565	10 151	10 582	8 853	9 843	10 587	10 895	9 051	9 936	10 827
Export érték (euró)	10 075 880	9 443 750	7 594 003	8 364 398	13 070 030	13 216 817	12 451 539	12 831 332	14 137 638	16 584 344
Import mennyiség (tonna)	208	273	227	296	126	155	27	36	106	150
Import érték (euró)	105 647	101 514	105 817	88 525	98 428	105 869	108 954	90 507	134 523	193 136
Export-import egyenleg (tonna)	10 356	9 879	10 355	8 557	9 717	10 432	10 868	9 014	9 830	10 677
Export-import egyenleg (euró)	9 970 233	9 342 236	7 488 186	8 275 873	12 971 602	13 110 948	12 342 585	12 740 825	14 003 115	16 391 208

Forrás: KSH

Gombatermesztés

Európai Unió

Az Európai Unió gombatermése 2024-ben 1,044 millió tonna volt, ami 0,7%-os növekedést jelent a 2023-as 1,037 millió tonnához képest. Ez még mindig elmarad a tíz évvel ezelőtti volumenektől, különösen az olyan korábbi kiemelkedő évekhez viszonyítva, mint 2021, amikor az uniós termés 1,26 millió tonna körül alakult.

A fő gombatermelő országok között továbbra is Lengyelországa a vezető pozíció 255 ezer tonnás termékkel, ami 6,3%-os növekedést jelent a 2023-as 240 ezer tonnához képest. Nagy-Lengyelország (Wielkopolskie) vajdaságban a tavasszal tapasztalt enyhe lehűlés javította a komposzt fermentációját, míg a júniusi csapadékos időszak kedvezett a második hullám hozamainak. Hollandiában viszont folytatódott az enyhe csökkenés, a termés 200 ezer tonna lett, ami 2,4%-os visszaesés a 2023-as 205 ezer tonnához viszonyítva. Brabant tartományban energiahatékonysági szigorítások korlátozták az üzemek működését, különösen a fűtésintenzív kultúrákban. Spanyolországban a termés stabil maradt, 162 ezer tonna körül alakult, ami 1,2%-os csökkenés 2023-hoz képest. Madrid és Kasztília-La Mancha térségében júniusban rövid hóhullámok korlátozták a spóraképződést. Franciaországban a termés 100 ezer tonna volt, ami 5,3%-os növekedést jelent. Németországban enyhe csökkenés volt tapasztalható (78 ezer tonna), ami 2,5%-kal alacsonyabb szint az előző évinél.

A 2024-es gombapiac átlagos árszintje különösen az év első felében mutatott jelentős kilengéseket. Az árak áprilisban több tagállamban elérték az 1,80–2,10 euró/kg közötti szinteket, különösen Franciaországban és Belgiumban, ahol a friss, hűtött csiperkegomba iránti kereslet emelkedett. Spanyolországban a prémium minőségű termékek – különösen a bio tanúsítványú termékek – átlagosan 2,30 euró/kg áron kerültek piacra május folyamán. A nyári hónapokban az árak enyhe mérsékliődést mutattak, Lengyelországban például 1,40 euró/kg szintre csökkent az átlagár, részben a termésbővülés, részben a versenyképes exportigények miatt.

Az Eurostat külkereskedelmi adatai szerint 2024-ben az EU-n belüli gombaexport 3,6%-kal nőtt az előző évhez képest, különösen Hollandia és Lengyelország révén. A tagállamok közötti áru mozgásban Németország, Franciaország és Olaszország voltak a legnagyobb célpiacok. Ezzel szemben a harmadik országokba irányuló export 5,1%-kal csökkent, főként az Egyesült Királyság irányába, ahol az importszabályozás szigorítása és a logisztikai költségek emelkedése visszafogta a szállításokat. Az uniós behozatal viszont 6,2%-kal nőtt, különösen Ukrajnából és Szerbiából érkeztek jelentős szállítmányok, míg a Kínából származó feldolgozott termékek mennyisége is emelkedett.

Az Európai Unión kívüli gombatermelő országok közül Kína továbbra is piacvezető szerepet tölt be, 2024-ben a kelet-kínai tartományokat érintő áprilisi esőzések ellenére 4,2%-os termésnövekedést regisztráltak. Az újonnan bevezetett komposzt automatizálási technológiák hatása különösen Jiangsu és Shandong régióban volt érzékelhető. Az Egyesült Államokban a pennsylvaniai termelési központokban a márciusi hűvös idő segítette a növekedést, így 2,8%-os hozamnövekedést jelentettek. Törökországban 6,1%-os termésnövekedést könyveltek el, főként Izmir és Bursa térségében nőtt a termelés volumene.

TERMÉSMENNYISÉG - GOMBAFÉLÉK AZ EU TOP 10 TAGÁLLAMA (2015-2024, EZER TONNA)										
Tagállam	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lengyelország	191,5	202,8	198,8	200,2	234,7	320,0	378,8	256,8	240,4	255,4
Hollandia	310,0	300,0	300,0	300,0	270,0	260,0	260,0	235,0	205,0	200,0
Spanyolország	218,8	148,0	159,0	166,3	170,2	166,0	163,8	167,0	163,9	161,9
Franciaország	107,4	99,5	86,1	83,0	87,6	132,2	123,4	101,8	94,6	100,0
Németország	62,6	72,1	73,5	73,2	71,8	78,7	83,8	78,2	79,8	77,7
Írország	72,2	70,0	66,5	65,3	68,3	69,3	68,2	65,9	68,3	70,2
Magyarország	28,6	24,7	24,5	26,4	29,6	39,4	40,4	51,1	53,6	61,6
Olaszország	59,5	68,4	69,6	70,7	70,9	69,2	67,8	67,4	63,9	60,6
Belgium	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0
Románia	11,0	14,5	15,2	15,5	13,9	14,3	14,5	14,7	16,2	16,8
Egyéb összesen	38,5	37,6	28,7	24,9	24,0	31,9	29,7	32,1	23,0	22,0
EU-27 összesen	1 128,0	1 065,6	1 049,8	1 053,4	1 068,8	1 209,0	1 258,3	1 098,0	1 036,6	1 054,1

Forrás: EUROSTAT

Magyarország

A hazai termesztett gomba termőterülete 2015 és 2023 között 160–170 ezer m² között mozgott. Tekintettel a gomba zárt, polcos termesztési rendszerére, a termőterület hektárban történő összehasonlítása más növénykultúrákkal nem közvetlenül értelmezhető. 2024-re a termőterület 180 ezer m²-re növekedett, és jelentős modernizálások, beruházások valósultak meg az ágazatban. A gombaipari termelés koncentrációja fokozódott, ugyanakkor a termelők száma drasztikusan csökkent.

A betakarított termésmennyiség 2016-tól folyamatosan csökken, 30 ezer tonnáról 22–24 ezer tonnára esett vissza. A 2024-es évben azonban 25,9 ezer tonna gombát takarítottak be, ami több mint 2 000 tonnával haladta meg a 2023. évi termést.

Az ágazat importja 2018-ig 350 és 830 tonna között alakult, 2019-től azonban az országba érkező gomba mennyisége közel megduplázódott. 2021 óta lassú csökkenés figyelhető meg, de 2024-ben az import 3 547 tonnára emelkedett, amely több mint 1 000 tonnával haladta meg a 2023-as szintet. A termés körülbelül 40%-a exportpiacokra kerül; 2021-től ez a mennyiség csökkent, 2023-ban 5 800 tonna volt, míg 2024-ben 8 184 tonna gombát értékesítettek külföldön. A fő exportpiac Ausztria, kisebb mennyiségben Szlovákia és Románia. A legnagyobb gombatermelő ország Lengyelország.

A gombafogyasztás népszerűsége növekszik az egészséges táplálkozásra törekvő fogyasztók körében, és a gomba jól illeszkedik a „minden mentes” és vegetáriánus étrendbe. A gombatermesztés fenntartható ágazatnak tekinthető, mivel 1 kg gomba előállításához csupán 3–4 liter víz szükséges. A termesztés során a gombakomposzt alapanyagául mezőgazdasági melléktermékeket – szalmát, csirke- és lótrágyát – használnak fel, amelyekből egészséges élelmiszer állítható elő. A letermelt gombakomposzt talajjavítóként is felhasználható.

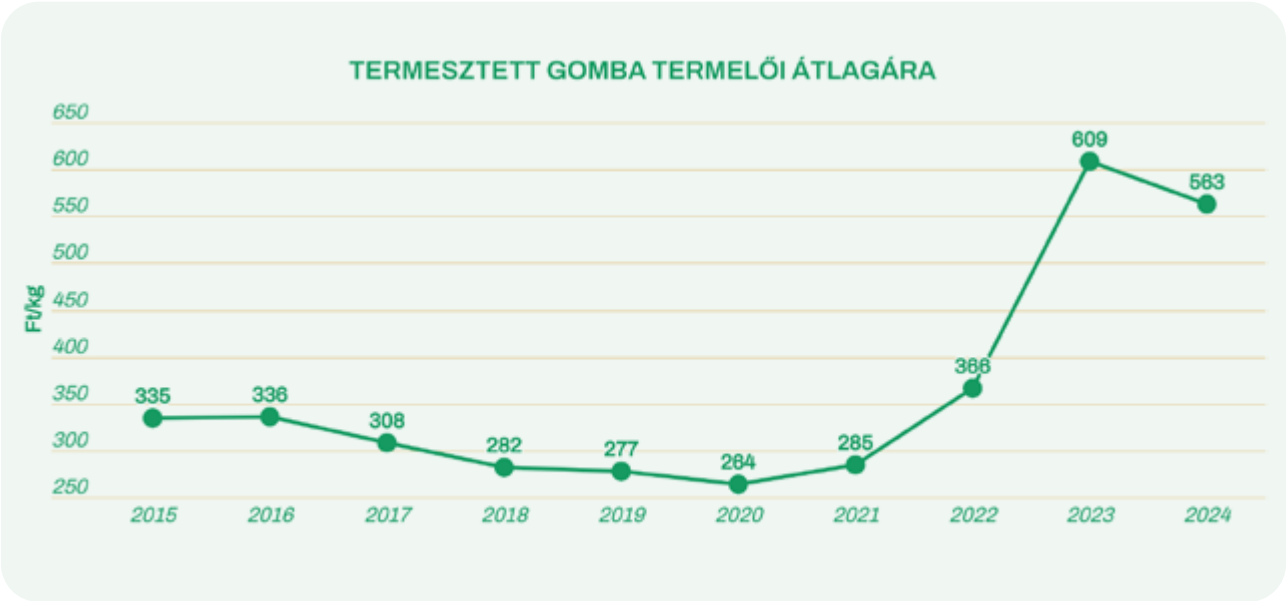
A gombamicélium ipari felhasználása sokrétű: alkalmazható csomagolóanyagként, építőanyagokban, bútorok gyártásában, valamint ruházati cikkek, például bőrhelyettesítők előállítására is.

Az ágazatot Magyarországon is, mint a legtöbb európai országban, a magas infláció, az energia- és költségek növekedése, valamint a csomagoló- és alapanyagárak drasztikus emelkedése nehezítette, amelyet nem minden termelő tudott érvényesíteni a termelői árban. A gombakomposzt előállításához szükséges szalma egyes országokban az aszály miatt korlátozottan érhető el, illetve helyette

erőművekben energetikai célra hasznosítják. A 2023-as évben mérséklődtek az energiaárak, de 2024-re újabb, mintegy 10%-os emelkedés volt tapasztalható. A munkaerőhiány problémája továbbra is fennáll, bár 2024-ben a korábbinál könnyebb volt munkaerőt találni.

Termelési adatok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termőterület (hektár)	17,2	16,8	16,7	16,6	16,3	16,8	16,7	16,6	17,0	18
Termésmennyiség (ezer tonna)	29,8	30,3	29,0	26,2	27,1	24,5	24,3	22,6	23,8	25,9
Átlagos fajlagos hozam (t/ha)	10,0	11,3	10,2	8,9	8,3	8,5	8,6	8,5	9,4	9,0

Forrás: KSH

Forrás: KSH

Külkereskedelmi adatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Export mennyiség (tonna)	9 260	9 342	9 257	5 675	7 064	8 058	9 238	7 922	5 807	8 184
Export érték (euró)	17 594 144	18 826 701	19 232 923	16 002 548	17 414 941	19 232 729	23 417 956	19 455 718	17 377 390	22 109 628
Import mennyiség (tonna)	536	692	532	831	1 515	2 663	3 062	2 394	2 201	3 547
Import érték (euró)	719 751	1 002 619	590 107	1 867 659	3 487 069	4 133 681	6 838 134	4 606 729	5 514 103	7 020 725
Export-import egyenleg (tonna)	8 724	8 650	8 724	4 744	5 549	5 395	6 177	5 528	3 606	4 637
Export-import egyenleg (euró)	16 874 393	17 824 082	18 642 816	14 134 889	13 927 872	15 099 048	16 579 822	14 848 989	11 863 287	15 088 903

Forrás: KSH

MBH BANK
AGRÁRCENTRUM

Velünk sikert arathat!
Pénzügyi szolgáltatások agrárvállalkozásoknak
mbhbank.hu/agrar

KOMPLEX CSOMAG FONÁLFÉREG ELLEN!

1. Velum Prime
Fonálféreg ellen

A készítmény valamennyi kultúra esetében a növényparazita fonálféreg (szabadon élő fonálféreg, gyökérgubacs-fonálféreg, szárfonálféreg) ellen hatásos. A készítményt 0–10 nappal az ültetés, illetve vetés előtt egyenletesen – a teljes felületre –, a talaj felszínére kell permetezni 0,625 l/ha dózisban. Majd 10 cm mélyen, a kultúrnövény gyökérszónájába, a talajba kell dolgozni. A kezelés csak megfelelően előkészített, kellően nedves, morzsálékos talajon végezhető el. Száraz talaj esetén javasolt nagyobb vízmennyiséggel kipermetezni a készítményt.

VETÉS ELŐTT
ENGEDÉLYEZETT KULTÚRÁK:
Articsóka; Bakszakáll; Burgonya; Cékla; Csicsóka; Édesburgonya; Fekete retek; Hónapos retek; Jamgyökér; Karórépa; Keleti békakorsó; Pasztinák; Petrezselyem; Sárgarépa; Tarlórépa; Torma; Zeller

2. Nemo Starter
Fertőtlenít és véd

Talajfertőtlenítő granulátum, melyet a vetéssel egy menetben kijuttathatunk, 30–40 kg/ha dózisban. Zeolitból és lenolajból álló készítmény segíti a növény növekedését már a kezdetektől, miközben a talajban károsító rovarokat is távol tartja.

VETÉSEL EGYMENETBEN
MINDEN NÖVÉNYKULTÚRÁBAN

3. Natur Biokál 01M
Növénykondicionálásra

Növénykondicionáló megemelt gyógynövény hatóanyag tartalommal, hetente egyszer 10 l/ha dózisban a talajba juttatva a termék illatának és összetételének köszönhetően a talajlakókat elűzi a gyökérszónából, így a gyökér a tenyészidő során végig egészséges és fejlett marad, ezzel a növény életerős lesz.

ÁLLOMÁNY KEZELÉssel
MINDEN NÖVÉNYKULTÚRÁBAN

A csomag tartalma:
1 L Velum Prime + 20 +20 kg Nemo Starter + 10 L Biokál 01M

Bővebb információ: +36 70/416-6280
+36 30/925-8089
WWW.INPUTCSOPORT.HU

FELDOLGOZÓIPAR Léipar

A 2024-es év a hazai gyümölcsstermesztés és -feldolgozás, ezen belül a léipar számára is rendkívüli kihívásokat jelentett. A szezon során a termelést és a feldolgozást egyaránt szélsőséges meteorológiai körülmények és piaci anomáliák határozták meg. Az időjárás okozta károk mellett a termés mennyiségi és minőségi ingadozásai, valamint a feldolgozóipar alkalmazkodóképességének korlátai is jelentősen befolyásolták az ágazat teljesítményét.

A meggytermesztésben 2024-ben a szokásosnál jóval korábbi virágzás, az ezt követő tavaszi fagykárak és a rendkívül gyors érés alakították a vegetációs időszakot. A termésmennyiség országos szinten mintegy 53 ezer tonnát tett ki, amely számottevően elmaradt a többéves átlagtól. A hozamcsökkenés elsődleges okai a fagykárak, az intenzív gyümölcshullás, valamint az aszályos időjárás következtében fellépő monília és antraknózisos fertőzések voltak.

A termés kiesés hatására a feldolgozók a szokásos Cigány és Oblacinska fajták mellett gyakorlatilag minden elérhető tételt felvásároltak. A fagyasztott meggy iránti exportkereslet az év során jelentősen emelkedett, amelyet a konzervipar és más feldolgozóüzemek csak korlátozottan tudtak követni. A magas exportárak ugyan rövid távon javították az ágazat bevételeit, azonban a belső piacon nyersanyaghiányt és feldolgozási feszültségeket idéztek elő.

A bodzaágazat esetében 2024-re a korábbi évek erős keresleti ingadozásait követően viszonylagos piaci stabilizáció volt megfigyelhető. A sűrítmenykészletek korábbi kimerülését követően ismét alapanyaghiányos, keresleti piac alakult ki, amely mérsékelt, de kedvező árszinteket eredményezett. Az árak nem érték el ugyan a termelők által a szezon kezdetén remélt szintet, de összességében gazdaságosan alakultak. A termés minősége kiegyenlített volt, komoly növényegészségügyi problémák a vegetációs időszak során nem jelentkeztek.

Az almaágazat a 2024-es évben különösen nehéz körülmények között működött. A korai virágzás, a tavaszi fagyok, valamint a szokásosnál gyorsabb érés együttesen a korábbi éveknél lényegesen nagyobb feldolgozó nyomást eredményeztek. A különböző fajták szinte egyidejű érésének következtében az üzemek augusztus–szeptemberben kapacitáskorlátokba ütköztek, ami a feldolgozás hatékonyságát és a termékminőséget egyaránt rontotta.

A termésmennyiség országosan mintegy 330 ezer tonnára becsülhető, ami jelentősen elmarad a sokéves átlagtól. A gyümölcsminőség történelmi mélypontra süllyedt: a napégés, a gyors rothadás és a fiziológiai gyümölcshullás széles körben jellemző volt. A kínálat szűkösége miatt az alapanyagárak rekordmagasságot értek el.

A 2024-ben előállított almalé sűrítmenyek savtartalma átlagosan 0,5 g/kg-mal alacsonyabb volt a korábbi évekhez képest. A csökkenés hátterében elsősorban az időjárási anomáliák és a nem megfelelő betakarítási időzítés állhatott. Egyre súlyosabb problémát okoz továbbá, hogy a feldolgozókhöz beszállított alapanyagok között növekvő arányban található feldolgozásra alkalmatlan termés, ami mind műszaki, mind minőségi szempontból kihívást jelent. A válogatás, tisztítás és hulladékkezelés többletköltségei jelentős gazdasági terhet rónak az üzemekre, miközben a beszállítók egy része ezen tételek elszámolását alapanyagként kívánná kezelni.

A magyar eredetű bio meggy-sűrítmény iránti kereslet 2024-ben tovább növekedett, ami kedvező exportlehetőségeket teremtett. Hasonló tendencia volt megfigyelhető a bodzale sűrítmény esetében is. A szakértői várakozások szerint a kereslet–kínálat egyensúlya a következő 1–2 évben fokozatosan helyreáll, ami a piac stabilizálódását vetíti előre.

Az almalé sűrítmény 2024-ben minden korábbinál magasabb értékesítési árakat ért el, amelyet a dráguló alapanyagok, a növekvő energiaárak, valamint a nemzetközi narancslé sűrítmény-piac zavarai is felerősítettek. Ugyanakkor a globális kereslet jelenleg kiegyensúlyozottnak tekinthető, mivel a szabadpiaci készletek iránt nem mutatkozott számottevő többletkereslet.

Hűtőipar

A 2024-es évben a hazai gyümölcs- és zöldségfeldolgozás teljesítményét a változékony időjárási feltételek, valamint a piaci és technológiai kihívások egyaránt befolyásolták. A meggy és cseresznye tekintetében a termés minősége és mennyisége összességében kedvezően alakult, míg a zöldborsó és csemegekukorica esetében a hozamok és a feldolgozási hatékonyság visszaesése volt jellemző.

A meggytermés minősége 2024-ben általánosságban megfelelőnek bizonyult. Jelentősebb növényvédelmi problémát csupán a májusban tapasztalt csapadékos időjárás következtében fellépő lokális moníliafertőzések okoztak. A feldolgozott gyümölcs mennyisége és minősége egyaránt kielégítette az ipari elvárásokat. Kiemelendő, hogy 2024 a cseresznyeágazat számára rekordtermést eredményezett, ami a feldolgozóipari kapacitások magas szintű kihasználtságát tette lehetővé.

A zöldborsó-feldolgozás 2024-ben a szezon elején kedvező alapanyag-ellátottsággal indult, azonban a felvásárlási árak alacsony szinten alakultak. A vegetációs időszak második felében a vírusos megbetegedések terjedése következtében mind a termés mennyiség, mind a minőség jelentősen romlott. A feldolgozás gazdaságossága számottevően csökkent, az ágazat működése sok esetben veszteségközeli szintre süllyedt. A rentábilis feldolgozáshoz szükséges 6 t/ha fajlagos termésátlaggal szemben az országos átlag nem érte el az 5 t/ha-t, ami egyértelműen a jövedelmezőség csökkenését eredményezte.

A csemegekukorica-termelésben a gyengébb növényvédelmi és agrotechnikai beavatkozások kedvezőtlen hatással voltak a termés minőségére. Az előállított alapanyag heterogenitása jelentős technológiai kihívást okozott a feldolgozóüzemek számára, mivel a végtermék homogenitásának biztosítása csak folyamatos berendezés-kalibrálás mellett volt megvalósítható. Ez a tényező a feldolgozás költséghatékonyságát és a termékegységességet egyaránt rontotta.

Bár a villamosenergia-árak csökkenése némi költségmértéklést eredményezett, a munkaerőköltségek emelkedése továbbra is jelentős terhet ró a feldolgozóiparra. A szezonális munkaerőigény mennyiségi szempontból jellemzően kielégíthető, azonban annak minősége – a rövid távú foglalkoztatásból és az alacsony tapasztalati szintből adódóan – változó. Ez indokoltá teszi a technológiai hatékonyság növelését és az automatizálási beruházások előtérbe helyezését.

A jövőben az ágazat versenyképességének fenntartása érdekében kiemelt jelentőségű az alapanyag-termelés stabilizálása és a termelés-feldolgozás integrációjának erősítése. Ennek részeként az öntözési rendszerek fejlesztése, az energiabiztonság megteremtése, valamint a kedvező finanszírozási és támogatási konstrukciók kialakítása elengedhetetlen. További stratégiai cél a szakmai alapú pályázati rendszer működtetése, a technológiai fejlesztések és termékinnovációk ösztönzése, amelyek hozzájárulnak a feldolgozási hatékonyság növeléséhez és a piaci versenyképesség megőrzéséhez.

A hazai fagyasztott zöldség- és gyümölcstermékek világszinten is kiemelkedő minőséget képviselnek, amelyet a szigorú élelmiszerbiztonsági előírások betartása, valamint a magas beltartalmi értékű, hazai alapanyagok garantálnak. A belföldi fogyasztás ösztönzése érdekében célszerű lenne országos szintű, kormányzati támogatású marketingkampány indítása, amely a fagyasztott zöldségek és gyümölcsök rendszeres fogyasztásának előnyeit hangsúlyozza, különös tekintettel a hazai hűtőipar termékeire.

Konzervipar

A 2024-es évben a csemegekukorica feldolgozó kereslete számottevően mérséklődött, amelynek háttérében elsősorban a piaci készletek túlzott mértéke, valamint a nagymennyiségű importtermék által okozott piaci zavar állt. A felvásárlási árak csökkenése következtében a termelési kedv mintegy 35–40%-kal visszaesett. A szezon kezdetén, júniusban, a termelők még rekordtermésre számítottak, azonban a július–augusztusi hőhullám hatására a betakarított mennyiség mintegy 25%-kal elmaradt a várakozásoktól. A hozamcsökkenés következtében romlott a gyártási hatékonyság, és a betakarított alapanyag minősége sem felelt meg maradéktalanul az ipari elvárásoknak.

A feldolgozóipari szereplők visszajelzései alapján 2024-ben az integrátorok működése alacsony fokú transzparenciát mutatott, így a gyárak gyakran nem rendelkeztek pontos információval a várható alapanyag-mennyiségről és annak minőségéről. Azoknál a termelőknél, akik közvetlen szerződéses kapcsolatban álltak a feldolgozóüzemekkel, a termés alakulását folyamatosan nyomon tudták követni a vegetációs időszak során, ezáltal a feldolgozás tervezhetősége és hatékonysága kedvezőbb volt.

A zöldborsó esetében az alapanyag-elérhetőség gyengébbnek bizonyult, mint a csemegekukoricánál. A termelők egy része a keleti piacokat részesítette előnyben értékesítési célként, ami a hazai feldolgozóiparban készlethiányt idézett elő. A márciusi szokatlanul meleg időjárás a fiatal növények fejlődését hátrányosan befolyásolta, míg a betakarítást megelőző jégesők és intenzív csapadékhullások további károkat okoztak. Több száz hektár termőterület esett az extrém időjárási események áldozatául, amely a feldolgozó tevékenység ideiglenes leállítását is szükségessé tette.

A hazai meggytermés 60–70%-át továbbra is a konzervipar hasznosítja, döntő részben magyarországi, kisebb arányban pedig németországi feldolgozóüzemek révén. A 2024-es év a meggyágazat szempontjából kedvezőtlen évnek bizonyult. A 2023 év végén bezárt szigetvári konzervgyár – amely a termés mintegy 10%-át, körülbelül 5–6 ezer tonnát dolgozott fel – kiesése a dunakiliti üzemekre koncentrált a feldolgozó kapacitásokat. Bár a virágzás kedvezően indult, az átlagosnál korábbi időzítése miatt a tavaszi fagyok jelentős virágpusztulást okoztak. A kedvezőtlen időjárás nemcsak Magyarországon, hanem a fő európai termőterületeken is súlyos károkat eredményezett: Németországban szinte a teljes meggytermés megsemmisült, míg Lengyelországban a várható hozam mintegy felét tudták betakarítani. A hazai termés mennyiségét tovább csökkentette a jégeső, ami a minőség romlásával párosult. Ennek következtében a feldolgozóipar az előző évekhez képest mintegy fele akkora mennyiséggel tudott gazdálkodni, ami a hatékonyság drasztikus csökkenéséhez vezetett. Az ipar a szokásosnál szélesebb fajtaválasztékból kényszerült alapanyagot beszerezni, így nemcsak a Cigány (Oblacinska) fajta, hanem számos más, eltérő érési idejű meggy is feldolgozásra került. A rendkívül meleg nyár következtében a fajták érési ideje nagymértékben összehangolódott, ami túlterhelte a feldolgozó kapacitásokat, és a termés egy része túléretten maradt a fákon. A fagyasztottipari exporttevékenység jelentősen élénkült, a magas külpiaci árakat azonban a konzerv- és egyéb feldolgozóipari szereplők csak korlátozottan tudták követni.

Az uborka esetében a 2024-es évben a minőség alapvetően kielégítő volt, azonban a termés mennyiség elmaradt a várakozásoktól, ami a feldolgozási hatékonyság csökkenését eredményezte. A begyűjtött alapanyag jelentős része az ideális frakcióméretnél nagyobb volt, továbbá a termés szerkezetét a kisüzemi jelleg és a falvakból történő gyűjtés jellemezte, ami nem biztosított homogén árualapot. Az ágazat hosszú távú célkitűzése, hogy az elkövetkező 5–10 évben a csemegekukoricához hasonló mértékű termelői és feldolgozó integráció alakuljon ki.

Noha a hatékonyság további fejlesztésére jelentős potenciál mutatkozik, a hazai zöldség- és gyümölcsfeldolgozás technológiai színvonala jelenleg is magasnak tekinthető. Az ágazat versenyképességét elsősorban az alapanyag elérhetősége, minősége és ára határozza meg. A jövőbeli fejlődést a termékkínálat bővítése mellett az innovatív csomagolási technológiák, valamint a termelési időszak meghosszabbítása segítheti elő, ami hatékonyabb kapacitáskihasználást és alacsonyabb önköltséget eredményezhet.

Innovatív megoldásokkal a siker útján

A Kalocsa Csoportot segítjük
a fenntartható fejlődés
megvalósításában.

A következő lépés az üzleti sikerekhez. **OTP Bank.**
www.otpagrar.hu

Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.
Vidék- és Térségfejlesztési Támogató Egység

1223 Budapest, Park utca 2.
+36 1 362 8100
www.videktamogato.hu
vteiroda@hoi.hu

Minden idők legnagyobb mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási programja zajlik Magyarországon

Dr. Viski József, agrártámogatások kifizetésének felgyorsításáért felelős kormánybiztos, agrár- és vidékfejlesztési támogatásokért felelős államtitkár

Napjaink egyik legégetőbb vitája az Európai Unióban arról folyik, hogy megengedhető-e az, hogy 2028-tól az agrártámogatásokat jelentősen megkurtítsák egy olyan világban, ahol az élelmiszerönellátás, a vidéki térségek élhetősége stratégiai kérdés a tagállamok számára. Ennek a politikai küzdelemnek a tétje óriási, éppen ezért Magyarország is határozottan ellenzi ezt a szándékot. Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kétpilléres rendszere évtizedek óta a stabilitást jelenti a mezőgazdasága számára. Míg az első pillérben működő terület- és állatalapú támogatási rendszer a gazdálkodók jövedelembiztonságát erősíti, és hozzájárul a természeti erőforrások megőrzéséhez, addig a második pillér fejlesztési pályázataival a versenyképes agráriumot és az életképes vidéket szolgálják. A magyar kormány megfontolt és következetes döntéseivel, intézkedéseivel olyan támogatási rendszert működtet, ami az agrárágazat szinte minden szereplője számára kínál támogatási lehetőségeket, felhívásokat, finanszírozási eszközöket, miközben felgyorsulnak a támogatói döntések és a kifizetések. Arra is törekszünk, hogy minél inkább mérsékeljük a gazdálkodók jelenlegi adminisztrációs terheit, ezért lehetőségeinkhez mérten folyamatosan dolgozunk azok egyszerűsítésén, melyet az Európai Bizottság irányába is képviselünk.

A kertészeti ágazat a magyar mezőgazdaság egyik legnagyobb hozzáadott értéket termelő és legmunkaigényesebb szektora, különösen a zöldség-, gyümölcstermesztés terén. A fejlesztésekhez elengedhetetlenek a megfelelő támogatások, melyek többek között ültetvénytelepítésre, öntözésfejlesztésre, üveg- és fóliaházak létesítésére, korszerű kertészeti gépek és termelési eszközök beszerzésére szolgálnak. Az ágazatot ugyanakkor komolyan érintik a fokozódó piaci verseny és a fogyasztói szokások változékonysága, a magas inputárak, de leginkább a klímaváltozásból fakadó termelési kockázatok. A kiszámíthatatlan időjárás az elmúlt években próbára tette a termelőket. Gondoljunk csak a 2024. nyári aszályra. Rendkívüli támogatást nyújtottunk a kisebb, gazdasági szempontból kiszolgáltatottabb kukoricatermelőknek hektáronként mintegy 15-20 ezer forint összegben, összesen 6 milliárd forint értékben. A 2025-ös év tavasza fagykárt hozott. A szakmai szervezetekkel egyeztettünk, majd az agrárkár-enyhítési rendszerben megteremtettük annak a lehetőségét, hogy a tavaszi fagy által okozott károk részbeni enyhítésére előleget folyósítsunk a károsultaknak még az év augusztusának végén, mintegy 1,5 milliárd forint kifizetésével.

Ahhoz, hogy világosan lássuk, mit veszíthet a kertészeti ágazat a támogatások jövőbeni csökkentésével, érdemes röviden áttekinteni, milyen eredményei vannak a mögöttünk hagyott és a jelenleg zajló agrártámogatási időszaknak. A közvetlen területalapú támogatások a kertészeti ágazat vonatkozásában jelentős mértékben járulnak hozzá a termelés és jövedelembiztonsághoz. Az alaptámogatás hektáronként 55,5 ezer forintot tesz ki. A kisebb gazdaságoknak kedvező újraelosztó támogatás révén az érintett termelők az első 10 hektárjuk után 33,5 ezer forint hektáronkénti, 11-150 hektár között pedig 18,1 ezer forint hektáronkénti többlettámogatásban részesülnek. A fiatal gazdálkodók ezen felül még 37,3 ezer forint hektáronkénti többlettámogatásra jogosultak legfeljebb 300 hektár után. Az Agro-ökológiai

Program önkéntes kiegészítésként további 25 ezer forintot jelent hektáronként a gazdálkodóknak. A termeléshez kötött zöldségnövény (91,1 ezer forint/hektár), ipari zöldségnövény (153,6 ezer forint/hektár), extenzív gyümölcs termesztés (189,2 ezer forint/hektár) és intenzív gyümölcs termesztés (386,1 ezer forint/hektár) támogatási jogcímek meghatározó anyagi alapot és pénzügyi ösztönzést adnak ezen növény kultúrák termesztéséhez.

Az új ültetvénytelepítési pályázatok a Vidékfejlesztési Program kereti között 24,87 milliárd forint értékben valósultak meg. Kertészeti gépek beszerzésére 41,03 milliárd forint jutott. Az olyan fenntartható gazdálkodási támogatások, mint az Agrár-környezetgazdálkodási program (AKG) vagy az Ökológiai gazdálkodás (ÖKO) támogatása 409,75 milliárd forint értékben valósulhatott meg. Az új Közös Agrárpolitika Stratégia agrártámogatási ciklusában a kiemelkedő mértékű 80 százalékos hazai társfinanszírozásnak köszönhetően minden eddiginél nagyobb forrás áll a fejleszteni kívánó ágárvállalkozások rendelkezésére. A tavalyi és az idei új ültetvényes pályázatokat kiemelkedő érdeklődéssel fogadták a kertészek, amit az is jelez, hogy 637 darab támogatási kérelmet nyújtottak be, csaknem 56 milliárd forint értékben. Az AKG és az ÖKO programba ezzel immár 1,9 millió hektárnyi mezőgazdasági terület került bevonásra, ennek köszönhetően közel az összes, a célprogramokban részt vevő kertészeti vállalkozás támogatásban részesülhet a következő 5 évben. A kertészeti gépek beszerzése iránt ugyancsak nagy volt az érdeklődés, közel 60 százalékos volt a túligénylés, miután 40 milliárd forint értékben érkeztek be pályázatok. Forrásátcsoportosítással igyekszünk elérni azt, hogy a lehető legtöbb gazdálkodónak biztosíthassuk az igényelt forrásokat.

Míg az idei év a pályázati dömpingben a döntéseké, a jövő év a fejlesztéseké. Folytassuk a közös munkát közös céljaink mentén, hogy a vidék erős és élhető maradjon, a magyar családok javára.

Közreműködő tag TÉSZ-eink

Alföld 2003 Kft.
ALMARÉGIÓ KFT.
ARANYFÁCÁN PRODUCT Kft.
BALATON-KER-TÉSZ SZÖVETKEZET
BOTÉSZ Bodzatermelők Értékesítő Szövetkezete
Cherry Farm Kft
Cropfood TÉSZ Zrt.
CSÁRDA-AGRO Szövetkezet
DÉLALFÖLDI KERTÉSZEK Zöldség-Gyümölcs TÉSZ
DOMBEGYHÁZI EURO TÉSZ KFT.
FAYLEN GOMBA KFT.
FLORATOM-KER SZÖVETKEZET
For-TÉSZ Kft.
FORRÁSKER-TÉSZ Kft.
FRESH-FRUIT TÉSZ Szövetkezet
FRUCT-TÉSZ KFT.
Haláp-Zöldség Szövetkezet
HANSÁG-FERTŐMENTI SZÖVETKEZET
HAVITA TÉSZ Szövetkezet
HÓDKERTÉSZ KFT.
KÁRPÁTOK GYÜMÖLCSE Kft.
MEDIFRUCT KFT.
MEGÉR-TÉSZ Szövetkezet
NÓGRÁD-TÉSZ KFT.
OLITOR Szövetkezet
PANNON PAPRIKA KFT.
RÁBAKÖZI TÉSZ KFT.
RÓNA KER-TÉSZ KFT.
SZATMÁR RÉGIÓ SZÖVETKEZET
SZATMÁR-TIBER Szövetkezet
SZATMÁRI-ÍZEK KFT.
SZATMÁRKERT-HODÁSZ Szövetkezet
TRIVEGA KFT.
Tuzsér TÉSZ
ZÖLD KERT-TÉSZ SZÖVETKEZET
ZÖLDSÉG VILÁG KFT.
ZSOMBÓ-FRUCHT Szövetkezet

